

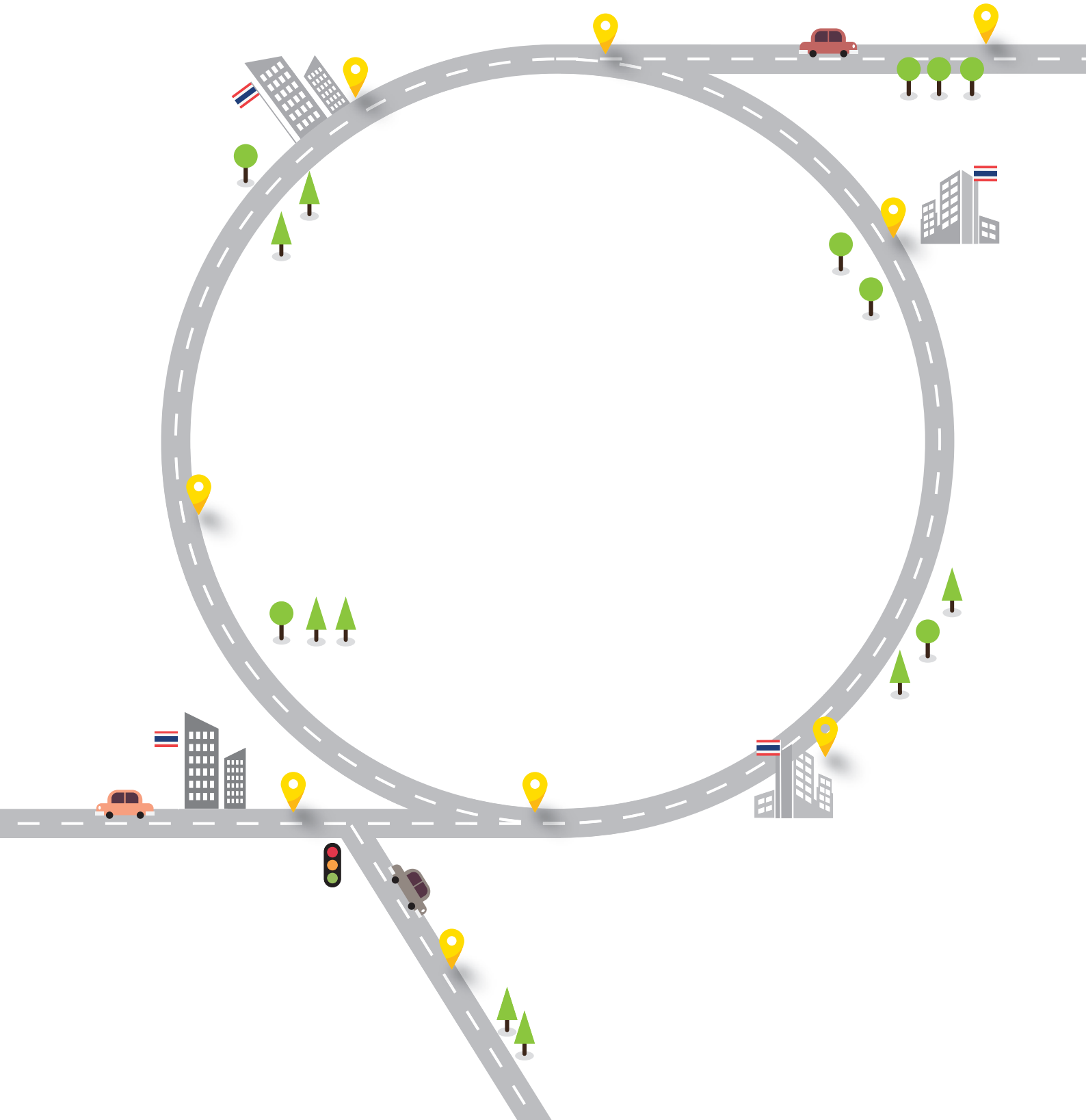
คณะกรรมการ การอุดมศึกษาสัญจร

รายงานสรุปโครงการประชุม
คณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร 9 เครือข่าย
สู่การกำหนดทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในอนาคต

รายงานสรุปโครงการประชุม

คณะกรรมการ การอุดมศึกษาสัญจร

สกอ. เป็นองค์กรหลักที่ชี้นำการพัฒนาอุดมศึกษาไทย
ให้เป็นพลังสร้างสรรค์สังคมไทยอย่างยั่งยืน

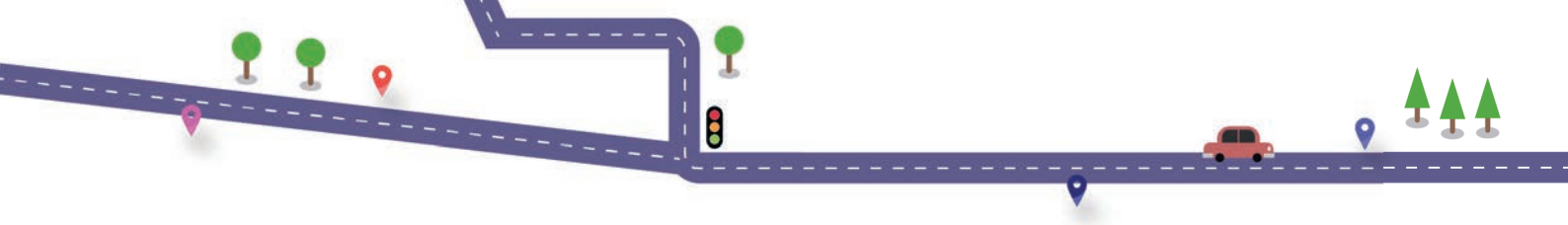
(รศ. คุณหญิงสุนทรา พรหมบุญ)

ประธานกรรมการ
คณะกรรมการการอุดมศึกษา

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคมและผู้ประกอบการ เป็นภารกิจที่ทำทนายของสถาบันอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในฐานะผู้พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนทรัพยากร ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการ จึงต้องเร่งปฏิบัติการกิจให้ทันการณ์

ช่วงต้นของการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาชุดนี้มีแนวนโยบายรับฟังข้อเท็จจริงและปัญหาในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นสาระตติในการประเมินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละเครือข่าย และหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษา สถานประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการนํานโยบาย และทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษามีคณะผู้บริหารที่มีธรรมาภิบาล ให้คณาจารย์มีจิตวิญญาณความเป็นครูอย่างมืออาชีพ ให้มีหลักสูตรที่หลากหลายและมีมาตรฐาน ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งสร้างและพัฒนาองค์ความรู้

คณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร เพื่อเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เอกชน และวิทยาลัยชุมชน รวมทั้งสิ้น 156 แห่ง โดยจัดเส้นทางทการเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษา

ใน 32 เส้นทาง เยี่ยมชมการเรียนการสอน และรับฟังข้อเท็จจริง ปัญหา ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา 77 แห่ง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาอย่างมาก ในการสำนัจรแต่ละครั้ง คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับทราบข้อมูล จุดอ่อน จุดแข็ง วิฤต และโอกาส ที่สถาบันอุดมศึกษานำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน ทำให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ข้อมูลที่มีคุณค่า สำหรับการกำหนดทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในอนาคตต่อไป

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้รับรู้ข้อมูลปฐมภูมิจากการเสวนาและการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง 9 เครือข่าย ได้เห็นความตั้งใจของผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ที่ต้องการร่วมกันพัฒนาให้อุดมศึกษาไทยมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคมไทย และสังคมโลก นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งพร้อมที่จะดำเนินบทบาทของสถาบันให้ครอบคลุม ทั้ง 4 พันธกิจหลัก การผลิตบัณฑิต การวิจัยและพัฒนา การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยและพัฒนา และการบริการทางวิชาการต่อสังคมและชุมชน เพื่อช่วยกันสร้างนวัตกรรมและต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา สู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เชื่อมั่นนโยบายสู่การปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา และขอขอบคุณสถาบันอุดมศึกษาในฐานะผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ จนเกิดผลลัพธ์ที่มีคุณค่าและมูลค่ามหาศาลในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนวัตกรรมองค์ความรู้ของประเทศ และขอให้ประชาคมอุดมศึกษาก้าวไปข้างหน้าด้วยกันอย่างเข้มแข็ง

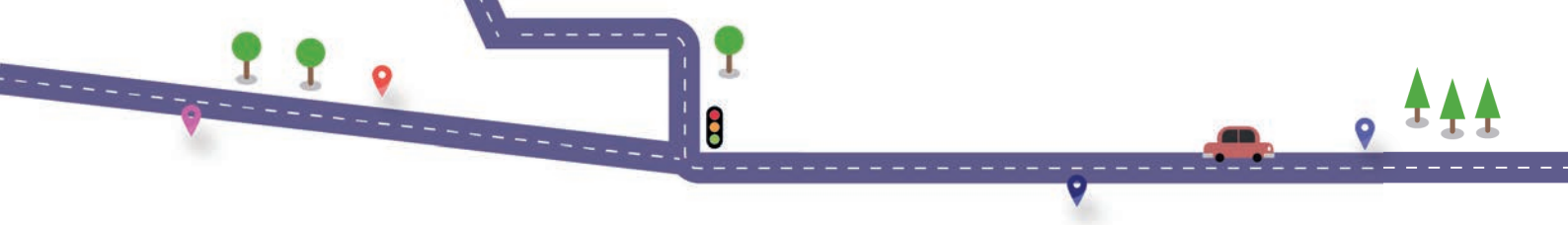

อพรแก้ว

(นางสาวอรุณ แก่นวงศ์)
เลขาธิการคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

โครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร 9 เครือข่าย เป็นหนึ่งในความพยายามของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการขับเคลื่อนนโยบายของคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีช่องทางสื่อสารเชิงลึกกับคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยตรง อันจะนำไปสู่การรวมพลังขับเคลื่อนการพัฒนา อุดมศึกษาไทย ที่สร้างผลกระทบต่อการพัฒนาในเชิงพื้นที่ที่เห็นผลเป็น รูปธรรมจากการร่วมกันทำงานของเครือข่ายอุดมศึกษาไทย

โครงการดังกล่าวได้ออกแบบให้มีกิจกรรมสำคัญเพื่อหาแนวทาง ในการขับเคลื่อนนโยบายคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ให้เป็นผลอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งสร้างศักยภาพการทำงานของ เครือข่ายอุดมศึกษา และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการ การอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเครือข่าย ในการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย โดยการ ลงพื้นที่เยี่ยมชม (site visit) การดำเนินภารกิจทั้ง 4 ด้าน ของสถาบัน อุดมศึกษา และการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย ซึ่งเป็นเวทีให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้รับทราบข้อมูล และมีโอกาสแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกับผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา อย่างมาก ในการกำหนดทิศทางและบทบาทของอุดมศึกษาไทยในอนาคต

การจัดประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร 9 เครือข่าย ที่เสร็จสิ้นลงนั้น ได้รับความสนใจจากสถาบันอุดมศึกษาในการนำเสนอ แนวทางการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการ ที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการจนพัฒนาสู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (*best practice*) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน อันเป็นประโยชน์ ในการต่อยอดไปยังสถาบันอื่นๆ อย่างมีคุณค่า โดยสรุปผลจากการ ดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้นแล้ว ยังสามารถ สร้างความใกล้ชิดและสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ทั่วประเทศ

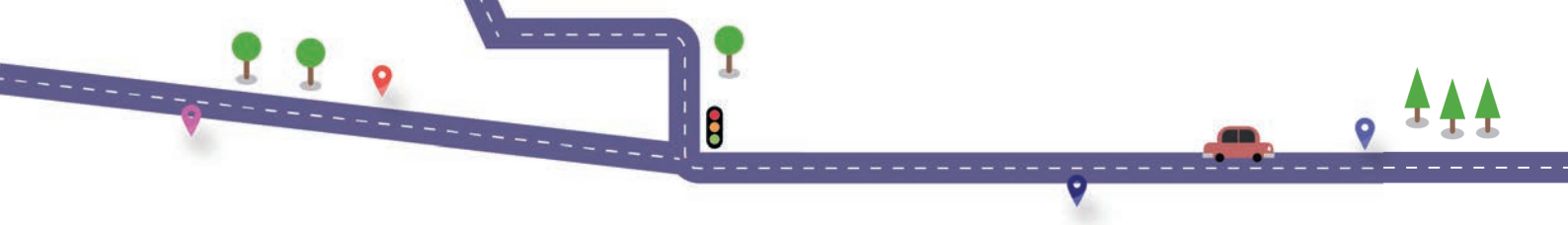
ในโอกาสนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ประธานกรรมการ และคณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความสำคัญในการชื่นชมความสำเร็จ ให้กำลังใจ รับฟังข้อเท็จจริง ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินการกิจของ สถาบันอุดมศึกษา โดยเสียสละเวลาอันมีค่า ลงพื้นที่เยี่ยมชม รับฟังข้อมูล อย่างต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลา 2 ปี 2 เดือน (จากเดือนเมษายน 2557 ถึงเดือนมิถุนายน 2559) พร้อมกันนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยแม่ข่าย และ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ที่ยินดีสนับสนุนข้อมูลทุกมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้ร่วมกันทำงาน เพื่อหาแนวทางในการขับเคลื่อน และพัฒนาอุดมศึกษา ไทยให้ก้าวหน้าสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก

ผ.พิเศษ ศิริสัมพันธ์
(ศ.พิเศษ ทศพร ศิริสัมพันธ์)
ที่ปรึกษาประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
อดีตนายกรัฐมนตรี
การอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา อันประกอบด้วยกิจกรรมการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายภาคตะวันออก รวม 8 สถาบันการศึกษา ในช่วงระหว่างวันที่ 2-3 เมษายน 2557 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการสื่อสารแบบสองทาง เกี่ยวกับทิศทางเชิงนโยบายและมาตรการในการพัฒนาอุดมศึกษา เช่น การลงทุนพัฒนาประเทศผ่านทางสถาบันอุดมศึกษา ร่างกฎหมายอุดมศึกษานับใหม่ การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น รวมถึงรับทราบปัญหาอุปสรรคและความต้องการของสถาบันการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่

การจัดประชุมสัญจรและการเยี่ยมชมดังกล่าว นับว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะได้ช่วยทำให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับทราบข้อเท็จจริงในเชิงลึก และทำความเข้าใจกับสภาพการดำเนินงานในทางปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง รวมทั้งความก้าวหน้าของการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออกมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับโอกาสและจุดแข็ง การใช้ทรัพยากรร่วมกันของสถาบันต่างๆ ตลอดจนการขยายผลตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดี

แม้ว่าจะได้รับทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัด ทั้งในภาพรวม และปัญหาเฉพาะของแต่ละสถาบันมากพอสมควร แต่ในภาพรวมก็ช่วยให้เห็นถึงศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายภาคตะวันออก ที่จะต้องเร่งตอบโจทยความต้องการของพื้นที่ อันเป็นเขตยุทธศาสตร์สำคัญ ในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อาทิ ในด้านการ จัดหลักสูตรและผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองความต้องการทางด้านการค้า ขยายแดน โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และการเกษตร รวมทั้งการสร้าง แรงจูงใจให้ผู้เข้ามาเรียนในสาขาดังกล่าวนี้น่ามากขึ้น ตลอดจนส่งเสริม หลักสูตรที่เป็นความร่วมมือระหว่างภาคการผลิตกับสถานประกอบการ (*Work Integrated Learning*) ให้มากขึ้นและหลากหลายรูปแบบ ในด้าน การวิจัยก็ต้องพยายามเน้นให้มีความเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสาขา food science รวมถึงการวิจัยที่ต่อยอดการพัฒนาใน ระดับชุมชน เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

โดยสรุป การจัดประชุมสัญจรและการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษาใน เครือข่ายภาคตะวันออกเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีความคุ้มค่า ทำให้เกิด ความเข้าใจร่วมกันระหว่างทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถใช้ เป็นต้นแบบในการขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการ พัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ

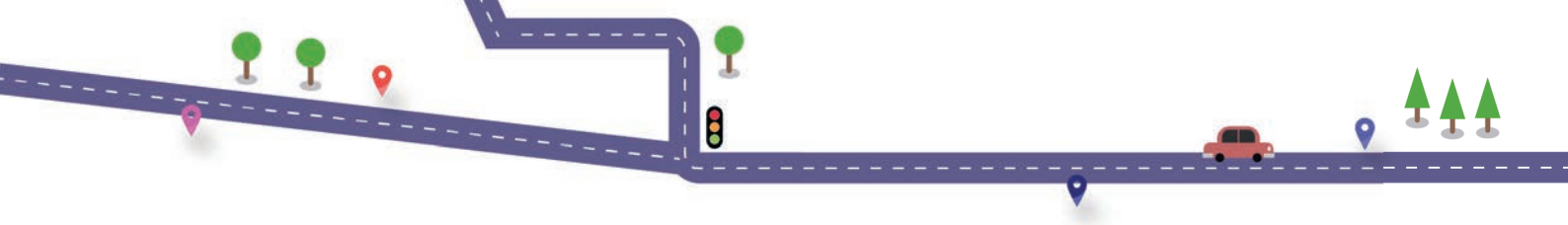
(Signature)

(รศ.กำจร ตติยกวี)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ผลกระทบจากการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจโลกอย่างรวดเร็ว ความสำคัญของเขตการค้าเสรีมีมากขึ้น และประชาคมโลกมีการเชื่อมโยงกันเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในรูปแบบการบูรณาการทรัพยากร และการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ในปี พ.ศ.2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา 147 แห่ง ได้ร่วมกันจัดตั้งเครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา 9 ภูมิภาค เรียกโดยทั่วไปว่า **เครือข่ายอุดมศึกษา** ต่อมาปี พ.ศ.2551 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดโครงสร้างเครือข่ายอุดมศึกษาแยกเป็น 3 ระดับ คือ **เครือข่าย A** เป็นกรรมการกลางกำหนดนโยบาย **เครือข่าย B** ที่มีอธิการบดีเป็นกรรมการระดับพื้นที่ 9 ภูมิภาค เพื่อกลั่นกรอง ตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ และ **เครือข่าย C** คือ คณาจารย์ที่เป็นคณะทำงานเชิงประเด็นเพื่อร่วมปฏิบัติงานในโครงการที่มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งมีผลงานประสบความสำเร็จน่าพึงพอใจอย่างยิ่ง เช่น เครือข่ายบริหารการวิจัย เครือข่ายสหกิจศึกษา เครือข่ายประกันคุณภาพภายใน เครือข่าย UBI เป็นต้น ทั้งนี้เครือข่ายอุดมศึกษาระดับ B ถือเป็นกลไกหลักเพื่อผลักดันนโยบายอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ เชื่อมโยงภารกิจของคณาจารย์ โดยใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน และบูรณาการความร่วมมือร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน/ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา 156 แห่งในปัจจุบัน ถือเป็นพันธมิตรที่มีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริม ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย ทั้งด้านคุณภาพบัณฑิต การวิจัยพัฒนานวัตกรรม การบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้น โครงการเครือข่ายอุดมศึกษา สัณจอร์ 9 ภูมิภาค ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสเยี่ยมชมการปฏิบัติการเรียนการสอน ได้รับทราบสภาพปัญหา

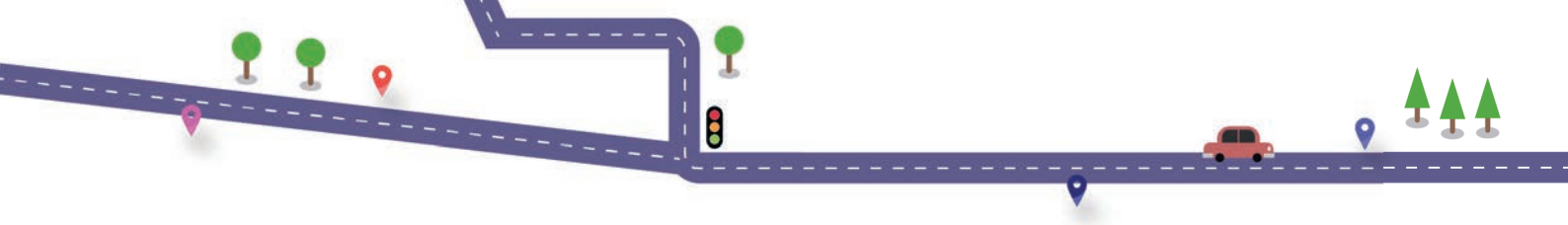
ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในอนาคต โดยเฉพาะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีของสถาบันอุดมศึกษา และสร้างกระบวนการเรียนรู้ระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้ว่า ข้อเสนอแนวคิดจากการประชุมเครือข่ายอุดมศึกษาสัญจรร่วมกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ได้นำมาสู่การพิจารณาประเด็นเชิงนโยบายของคณะกรรมการการอุดมศึกษาในหลายเรื่อง เช่น แนวทางพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เชิงสังคม การปฏิบัติงานของคณาจารย์สายรับใช้สังคมเพื่อการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรหรือแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานอุดมศึกษาโดยรวมมุ่งสู่การยกระดับคุณภาพสมรรถนะของบัณฑิต และตอบสนองต่อนโยบายขับเคลื่อนภาคอุตสาหกรรมและภาคการค้าของประเทศในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มศักยภาพ

การดำเนินโครงการเครือข่ายอุดมศึกษาสัญจรทั้ง 9 ภูมิภาค เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2557-2559 ใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมรวม 9 ครั้ง 18 เดือน นับเป็นช่วงเวลาที่มียุคค่าอย่างยิ่งที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศได้มีโอกาสประชุมหารือร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เป็นเวทีแห่งการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์เพื่อการขับเคลื่อนยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาร่วมกันอย่างแท้จริง ผมในฐานะปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมร่วมกับพันธมิตรเครือข่ายอุดมศึกษา ผู้บริหาร และคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทุกท่าน ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศร่วมกันตลอดหลายปีที่ผ่านมา และผมหวังว่าการดำเนินโครงการเครือข่ายอุดมศึกษาสัญจรจะเป็นส่วนสำคัญยิ่งเพื่อสานพลังการขับเคลื่อนคุณภาพอุดมศึกษาไทย สู่การพัฒนาทักษะสมรรถนะบัณฑิตในระดับสากล เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถเชิงการแข่งขันของประเทศอย่างต่อเนื่องและตลอดไป

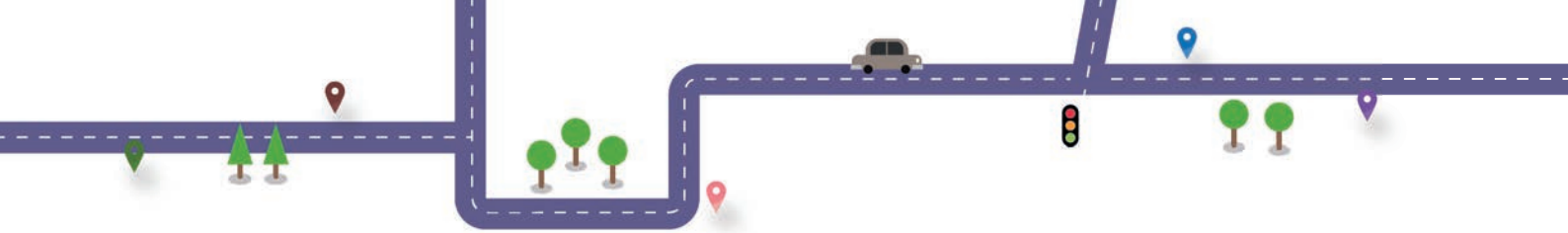
(รศ.พีนิติ รตะนาบุญกุล)
อดีตนายกสภากรรมการ
การอุดมศึกษา

นับตั้งแต่มีนโยบายที่จัดประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร หรือ “กกอ. สัญจร” เป็นต้นมา พบว่า คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสพบปะกับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างใกล้ชิด สามารถรับข้อมูลทางตรงจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างแท้จริง อีกทั้งได้ไปเห็นด้วยสายตาของสภาพสถานที่ตั้ง ได้รับทราบปัญหาเชิงลึก ที่อาจจะไม่ได้รับข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ซึ่งทำให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เห็นและรับทราบปัญหาและอุปสรรคได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งยังเป็นการนำนโยบายจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปแจ้งแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและสามารถรับฟังข้อคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าวได้จากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านเวลาของการจัด กกอ. สัญจร ในแต่ละครั้ง ทำให้การประชุมหารือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน แต่นับได้ว่าการจัด กกอ. สัญจร ส่งผลให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมา จัดวางนโยบายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างกว้างขวาง ทั้งใน ส่วนของภาครัฐและเอกชน ดังนั้น การจัดประชุม กกอ. สัณจร ที่ได้กระทำ มาอย่างต่อเนื่อง อาจไม่เพียงพอ ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาอาจ ต้องพิจารณาว่า โครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาใน ปัจจุบัน จะสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการจัดการ ศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างไร อีกทั้งการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ยังมีภายใต้ส่วนราชการกระทรวงอื่นๆ อีก การจัดวางนโยบายด้านอุดมศึกษา และการแก้ปัญหาของอุดมศึกษาทั้งระบบ จึงควรจะต้องมีการเชื่อมโยง หรือประสานงานกันอย่างไรต่อไปกับโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ กกอ. สัณจร อาจเริ่มต้นด้วยการเชิญ ผู้ที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของหน่วยงานอื่นๆ มาร่วมประชุมหารือ กับ กกอ. สัณจร ที่ออกไปในแต่ละครั้งด้วย

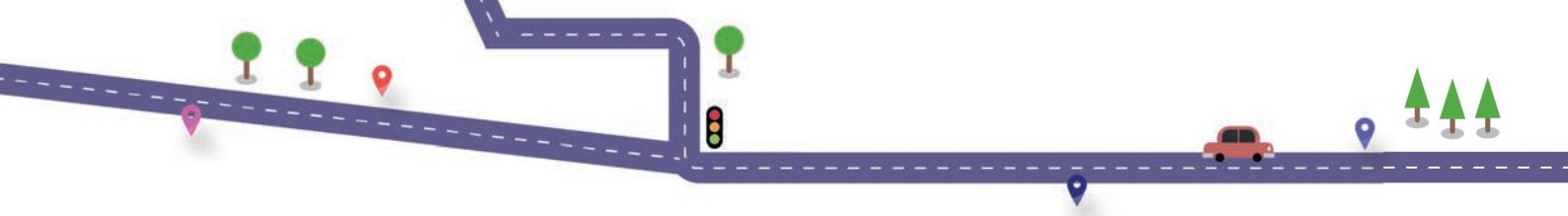
ประเด็นที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ **คุณภาพ ของการจัดการศึกษา และคุณภาพของบัณฑิตที่จบการศึกษา** เชื่อได้ ว่าการหารือหรือประชุมร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษา โดยเฉพาะการจัด กกอ. สัณจร จะช่วยพัฒนาคุณภาพการจัการ ศึกษาได้เป็นอย่างดี

ชื่อหนังสือ : รายงานสรุปโครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร

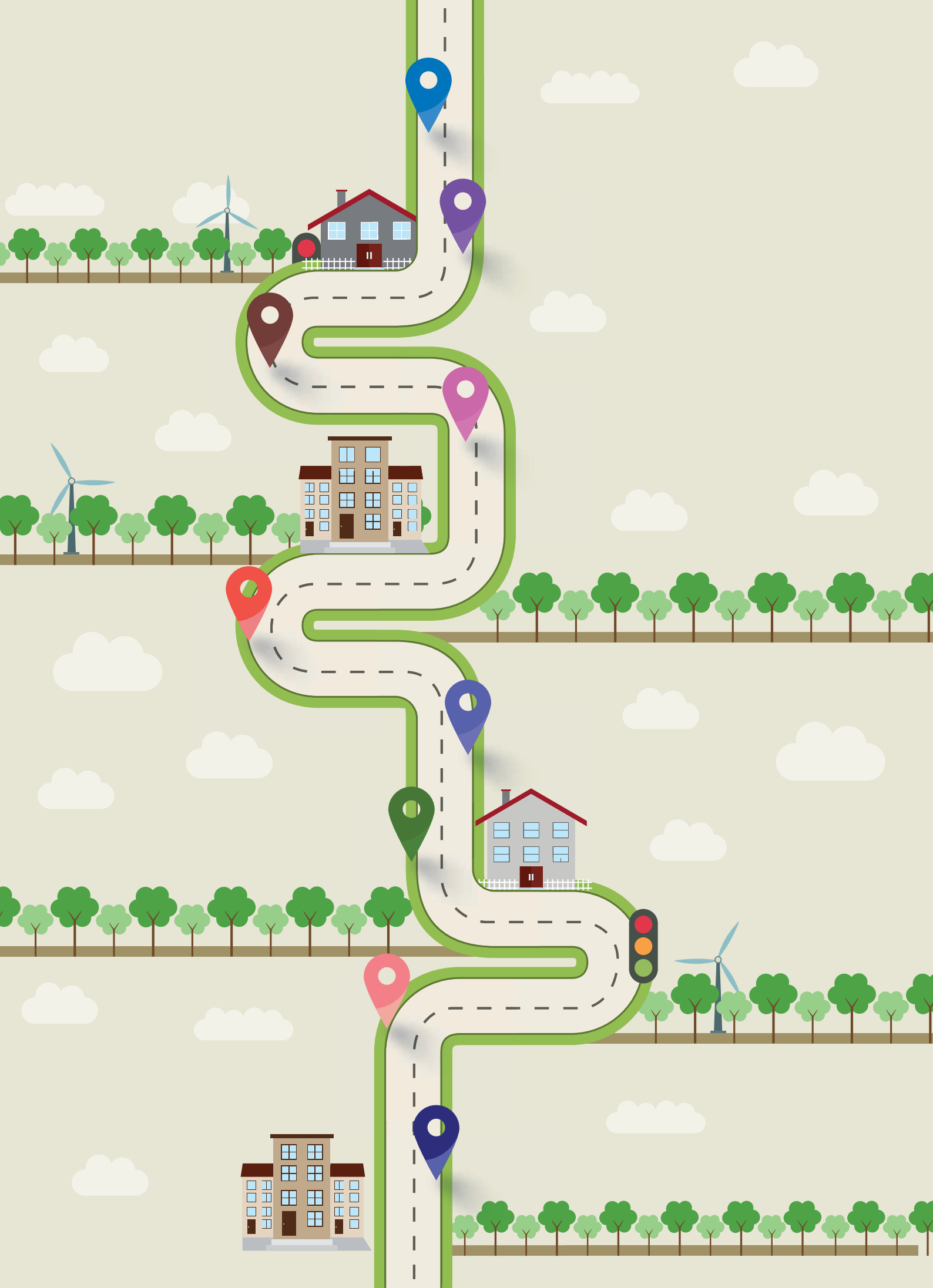
- เจ้าของ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
รายละเอียดการพิมพ์ : จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช 2559 จำนวน 700 เล่ม
ISBN 978-616-395-794-8
- ที่ปรึกษา/กิตติมศักดิ์ : รองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุนทนา พรหมบุญ
ที่ปรึกษา : นางสาวอาภรณ์ แก่นวงศ์
รองศาสตราจารย์ นายแพทย์สรนิต ศิลธรรม
นายขจร จิตสุขุมมงคล
รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร
นางอรสา ภาววิมล
นางนภาพร อาร์มสตรอง
- ดำเนินการจัดทำ : กลุ่มติดตามและประเมินผลด้านนโยบายและงบประมาณอุดมศึกษา
สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- สนับสนุนข้อมูล : นางสาวจิตรา กิ่งสีดา นางสาวปาจริย์ ธนศิริวัฒนา
นางโสมระวี นักรบ นางสาวเบญจวรรณ ปิตินทรางกูร
นางสาวประจิตพร ยุทธยาจารย์ นางสาวอักษร วัฒนสิน
นางสาววัชราวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา นางสาวนภดา แซ่ม้อย
นางสาวจิตรา ขยันเกษกรณ์ นางสาวกันยารัตน์ โลชันธ์
รวบรวม/เรียบเรียง : นางสาวกิริติ แก้วสัมฤทธิ์ นางชุลีกร กิตติก้อง
พิสูจน์อักษร : นางชุลีกร กิตติก้อง

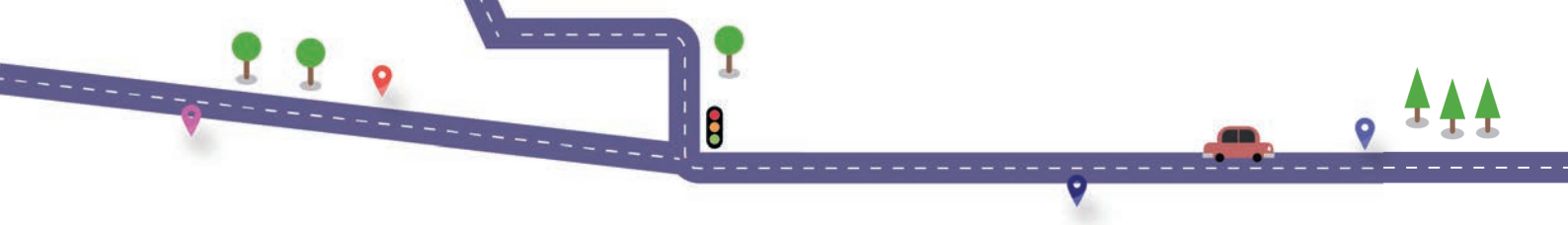
ขอขอบคุณคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่ให้ข้อเสนอแนะและข้อแนะนำที่มีคุณค่าสำหรับการพัฒนาอุดมศึกษา
ให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

สารบัญ

เกริ่นนำ	17
8 นโยบายคณะกรรมการการอุดมศึกษา	
• การลงทุนพัฒนาประเทศผ่านสถาบันอุดมศึกษา	21
• การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร	23
• การประกันคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	24
• ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.....	26
• การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	27
• การส่งเสริมเครือข่ายมหาวิทยาลัย	29
• การพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา	31
• การผลิตและพัฒนาครู	33
การพัฒนาอุดมศึกษาไทยของ สกอ.	35
สรุปการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษา และการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย	
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก	41
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน	51
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	65
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน	79
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง	93
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง	105
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	119
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง	131
• เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน	141
บทสรุป	153

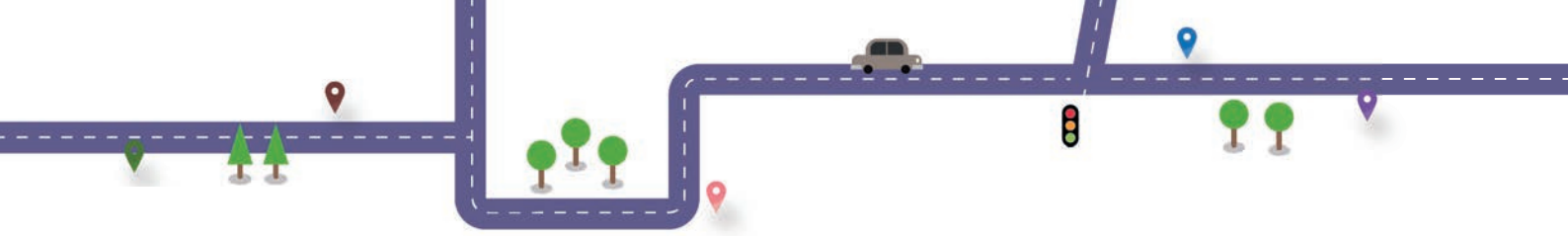

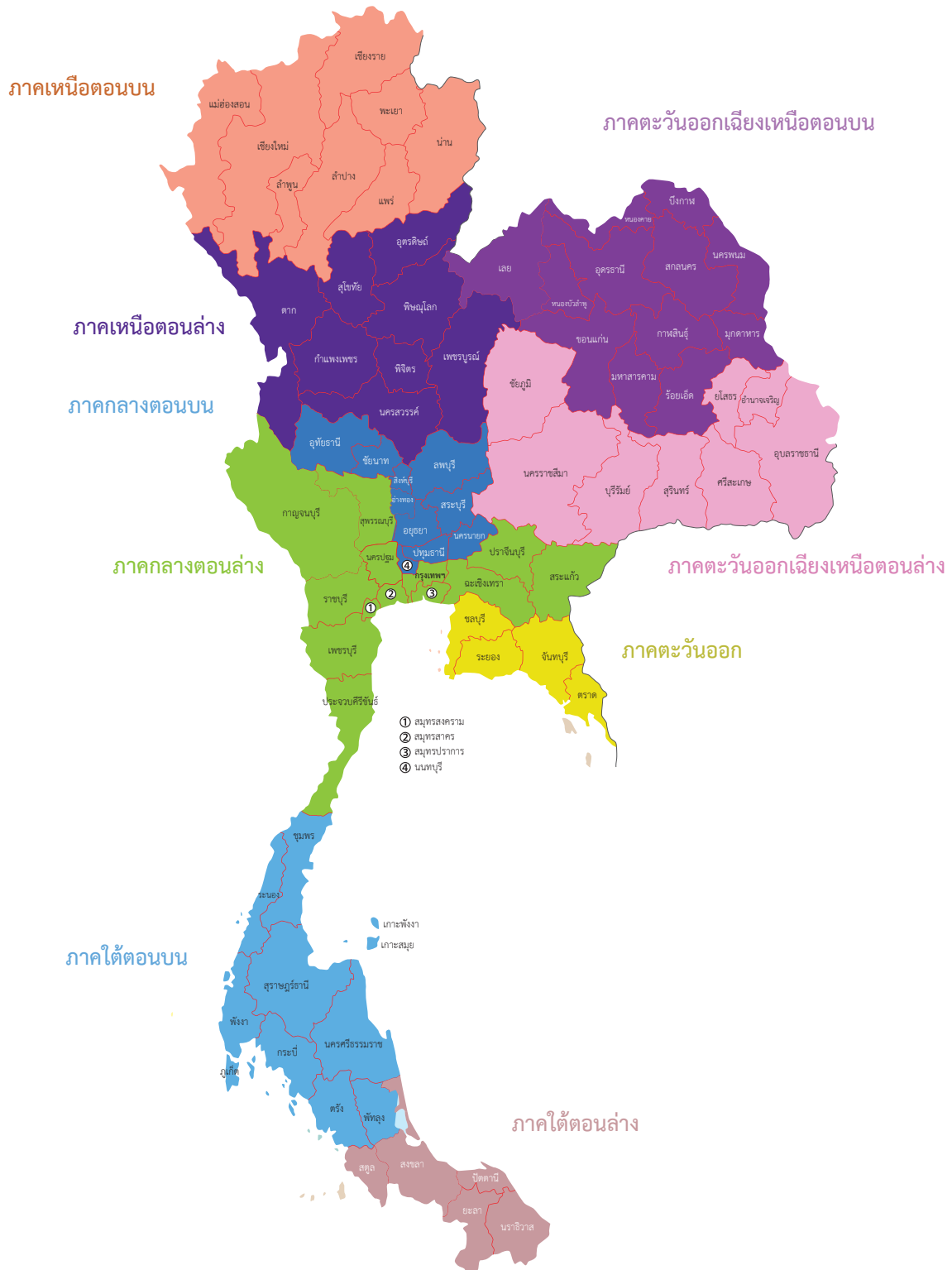
เกริ่นนำ

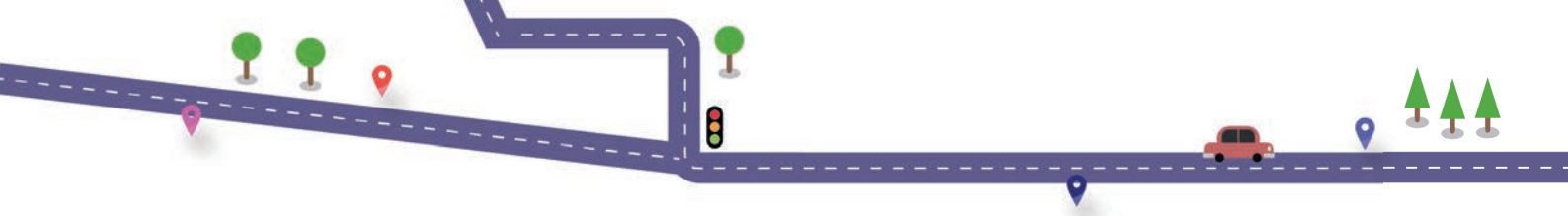
นับเป็นเวลา 2 ปี 2 เดือน จากครั้งแรก เมื่อเดือนเมษายน 2557 ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดโครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร และประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา ครั้งที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จนถึงครั้งที่ 9 เมื่อเดือนมิถุนายน 2559 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร และประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย จัดเส้นทางการเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษา 32 เส้นทาง เยี่ยมชมการเรียนการสอน และรับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา 77 แห่ง

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา 9 เครือข่าย

เส้นทางการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษาและประชุมเสวนาเครือข่ายอุดมศึกษา

9 เครือข่าย มีดังนี้

- ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 2 - 3 เมษายน 2557 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก
- ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 5 - 7 สิงหาคม 2557 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน
- ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 15 - 17 ธันวาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
- ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 9 - 11 มีนาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน
- ครั้งที่ 5 ระหว่างวันที่ 8 - 10 มิถุนายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง
- ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 7 - 9 กันยายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าธนบุรี และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง
- ครั้งที่ 7 ระหว่างวันที่ 7 - 9 ธันวาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
- ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 20 - 22 มีนาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง
- ครั้งที่ 9 ระหว่างวันที่ 6 - 8 มิถุนายน 2559 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน

โครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ณ เครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย เพื่อให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาและผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้พบปะกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย ในการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้งหาแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติให้เป็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างศักยภาพการทำงาน of เครือข่ายอุดมศึกษา

8 นโยบายคณะกรรมการการอุดมศึกษา

จากการจัดโครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร 9 เครือข่าย ณ มหาวิทยาลัยแม่ข่าย 9 แห่ง ระหว่างเดือนเมษายน 2557 ถึง มิถุนายน 2559 ที่ผ่านมารองศาสตราจารย์ คุณหญิงสุมณฑา พรหมบุญ ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้นำเสนอนโยบาย กกอ. กับการยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาไทย ซึ่งมี 8 นโยบายหลัก คือ (1) การลงทุนพัฒนาประเทศผ่านสถาบันอุดมศึกษา (2) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร (3) การประกันคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (4) ร่าง พ.ร.บ. การอุดมศึกษา พ.ศ. (5) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา (6) การส่งเสริมเครือข่ายมหาวิทยาลัย (7) การพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และ (8) การผลิตและพัฒนาครู เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดความร่วมมือในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดการยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาไทย

1. การลงทุนพัฒนาประเทศผ่านสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดภารกิจให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งเรื่องการผลิตบัณฑิต การวิจัย การสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ใหม่เพื่อประโยชน์ของประเทศ การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้ การผลิตบัณฑิตในปัจจุบันต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ และการขาดแคลนกำลังคน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต้องตระหนักเพิ่มขึ้น และนำมาเป็นบริบทในการพิจารณากำหนดทิศทางการผลิตบัณฑิต ซึ่งแตกต่างจากเดิม ที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนผลิตบัณฑิตตามความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก

คณะกรรมการการอุดมศึกษามีนโยบายการปรับยุทธศาสตร์ (*reprofiling*) ของกลุ่มมหาวิทยาลัย ทั้งกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และกลุ่มมหาวิทยาลัยใหม่ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้นพันธกิจของสถาบันแต่ละแห่งอย่างชัดเจนมากขึ้น การ *reprofiling* เป็นการจัดกลุ่มเพื่อที่จะมุ่งเน้นไปสู่ความเป็นเลิศ ทั้งมหาวิทยาลัยกลุ่มที่

Reprofiling ช่วยพัฒนาประเทศอย่างไร?

การเสนอให้อุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Growth Engine) ของประเทศ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันจากที่เป็นอยู่ให้สูงขึ้น เนื่องจากเชื่อมั่นว่า 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นที่สนใจของนักลงทุนทั่วโลก ทั้งนี้ 10 อุตสาหกรรม สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การต่อยอด 5 อุตสาหกรรมเดิม ประกอบด้วย อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-generation Automotive) อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Affluent, Medical and Wellness Tourism) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (Agriculture and Biotechnology) อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร (Food for the Future)

2. การเพิ่ม 5 อุตสาหกรรมอนาคต ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน และมีผู้สนใจลงทุน ประกอบด้วย อุตสาหกรรมหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม (Robotics) อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ (Aviation and Logistics) อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ (Biofuels and Biochemicals) อุตสาหกรรมดิจิทัล (Digital) อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร (Medical Hub) (มติคณะรัฐมนตรี, 17 พฤศจิกายน 2558)

10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ยังตรงกับคลัสเตอร์เป้าหมายระยะแรกของนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเสนอ อาทิ คลัสเตอร์ยานยนต์

8 นโยบาย กกอ.

และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมี และเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คลัสเตอร์ดิจิทัล คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป และคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (มติคณะรัฐมนตรี, 22 กันยายน 2558) รวมทั้งยังมีโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ ระบบบริหารน้ำ ระบบจัดการขยะ รถไฟความเร็วสูง/รถไฟรางคู่ โครงข่ายถนนระหว่างประเทศ

ดังนั้น การปรับยุทธศาสตร์ (reprofiling) ของกลุ่มมหาวิทยาลัย จึงเป็นโอกาสและความท้าทายของอุดมศึกษาที่จะปรับบทบาทจากสถาบันอุดมศึกษาฝ่ายผลิตกำลังคนตามศักยภาพที่มี ให้เป็นกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดทิศทางการผลิตกำลังคนตามความต้องการในการพัฒนาประเทศ ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน เพื่อให้ได้กำลังแรงงานที่มีคุณภาพทางวิชาการ ทักษะทางวิชาชีพ มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ ในปริมาณที่ไม่เกินความต้องการของตลาดแรงงาน โดยคำนึงถึงพันธกิจ ศักยภาพ และความเป็นเลิศของแต่ละสถาบัน ให้ผลิตบัณฑิตองค์ความรู้ งานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนสร้างสรรค์ผลงานและนวัตกรรมยกระดับอุตสาหกรรมสู่ระดับนานาชาติ ตามโจทย์ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อรองรับความท้าทายของประเทศในอนาคต

reprofiling จึงมิใช่เพียงการปรับยุทธศาสตร์ของกลุ่มมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกหนึ่งของห้วงจักรในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

เน้นการแข่งขันในเวทีโลก (world class university) ซึ่งอาจมีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและการทำงานวิจัยมากขึ้น ในขณะที่มหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่ จะเน้นการผลิตองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริการทางวิชาการ การพัฒนาท้องถิ่นและสังคม การ reprofiling คือ การกำหนดจุดเน้นของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา สร้างเอกลักษณ์และภาพลักษณ์ใหม่ของแต่ละแห่ง การมีพันธกิจที่ชัดเจน จะทำให้สถาบันอุดมศึกษาภาคภูมิใจ และเป็นเลิศในบริบทของตน โดยไม่ต้องทำซ้ำซ้อนกัน

ในอนาคต ความสำคัญไม่อยู่ที่ใบปริญญา แต่ต้องสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม สามารถดำรงอยู่ในโลกศตวรรษใหม่ได้อย่างดี ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ จบแล้วมีงานทำ ทำงานได้ สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องปรับตัวต่อไปเรื่องการวิจัย การบริการวิชาการ และการผลิตบัณฑิต จะผูกกับระบบงบประมาณ ซึ่งจะผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาปรับตัวได้ชัดเจนเร็วขึ้น

2. การปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

พลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรสำหรับการผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษา เพื่อรองรับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีลักษณะแตกต่างตามจุดเน้นของสาขาวิชาการ และวิชาชีพต่างๆ ให้ตอบสนองการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2558 แบ่งเป็น (1) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ประกอบด้วย หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ และหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพ/ปฏิบัติการเชิงเทคนิค ซึ่งทั้ง 2 หลักสูตร มีทั้งแบบปกติ และแบบก้าวหน้า (Honors Program) (2) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 สนับสนุนให้หลักสูตรที่เน้นด้านวิชาการ ผลิตผลงานวิจัยเชิงวิชาการที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และหลักสูตรที่เน้นทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มุ่งเน้นงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรม ทั้งนี้ ได้มีแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดและเจตนารมณ์ของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พร้อมทั้งเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาบริหารจัดการ และพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยให้หลักสูตรทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขานั้นและหลักสูตรต่อเนื่องกำหนดสัดส่วนหน่วยกิตวิชาทฤษฎีกับปฏิบัติ (ร้อยละ 35 : ร้อยละ 50) เพื่อเน้นให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติควบคู่กับการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในเชิงวิชาการ และให้ความสำคัญกับหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่ช่วยเสริมสมรรถนะ ทักษะชีวิต ทักษะการเรียนรู้ และปรับลดจำนวนหน่วยกิตของหมวดวิชาเฉพาะ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษา รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติต่างๆ ของอาจารย์ประจำ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และเน้นความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับอาจารย์ที่เข้าใหม่

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ปรับคุณสมบัติต่างๆ ให้ชัดเจน ที่สำคัญคือ คุณวุฒิของ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก/ร่วม) อาจารย์

2

มาตรฐานหลักสูตร ทำไมไม่ควรมองผ่าน

ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 ตามกฎบัตรอาเซียน ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้ระบบอุดมศึกษาพร้อมรองรับให้ประเทศไทยดำรงอยู่ในประชาคมอาเซียนได้อย่างมั่นคง สามารถแข่งขันกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และในเวทีโลกได้ อุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพกำลังคนไปสู่สากล และนำประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขัน สามารถเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในอาเซียนได้ โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกในการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบุคลากรไปยังประเทศเพื่อนบ้านในระยะเริ่มต้น และขยายวงให้กว้างขึ้น

มาตรฐานหลักสูตร เป็นสิ่งที่สะท้อนคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอุดมศึกษา และเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับอุดมศึกษาไทยให้เป็นที่ยอมรับในเวทีนานาชาติ และก่อให้เกิดความร่วมมือด้านต่างๆ กับสถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติ อาทิ การแลกเปลี่ยนนักศึกษา ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนหรือนานาชาติ การทำหลักสูตรร่วมกัน การเทียบวุฒิ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาไทยควรตระหนักถึงความสำคัญในการนำเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ได้คุณภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ

นอกจากนี้ มาตรฐานหลักสูตรยังเปรียบเหมือนแม่พิมพ์ที่มีหลากหลายรูปแบบ มีไว้เป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่างๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกันสำหรับสาขาวิชานั้นๆ ให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งสามารถผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ คักยภาพ มีทักษะครบทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ นี่คือ อีกก้าวหนึ่งของการยกระดับอุดมศึกษาไทย

ผู้สอบวิทยานิพนธ์ จะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า หรือเท่ากับระดับปริญญาที่สอน และจะต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ ส่วนหนึ่งของการเรียนจบ แต่ต้องเป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถใช้ ขอตำแหน่งทางวิชาการ และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ไม่ต่ำกว่า 3 ผลงาน ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง รวมทั้งความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับ อาจารย์ประจำที่เข้าใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา โดยให้มีการสอบปากเปล่าซึ่งต้องเป็นระบบเปิด และการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานระดับปริญญาโท กำหนดให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/ นานาชาติ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการระดับชาติที่มี proceedings ระดับปริญญาเอก ให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ (เฉพาะแบบ 1 กำหนดอย่างน้อย 2 เรื่อง) ทั้งนี้ ให้มีการกำกับคุณภาพวิทยานิพนธ์และ การค้นคว้าอิสระ โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดระบบที่ทันสมัยเพื่อ ตรวจสอบการคัดลอกผลงาน หรือการซ้ำซ้อนกับงานผู้อื่น หรือการจ้างทำ หากตรวจสอบพบให้พิจารณาถอดถอนผลงานชิ้นนั้น

สำหรับการควบคุมมาตรฐานหลักสูตร สภาสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ รับผิดชอบในการให้ความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรฉบับปี พ.ศ. 2558 หรือสามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน หรือกำหนดแนวปฏิบัติที่เหนือกว่าเกณฑ์มาตรฐานฉบับนี้ได้ เพื่อยกระดับ คุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา แต่ละแห่ง แต่หากไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด ให้ สกอ. ดำเนินการเข้าติดตามตรวจสอบและเสนอ กกอ. พิจารณา

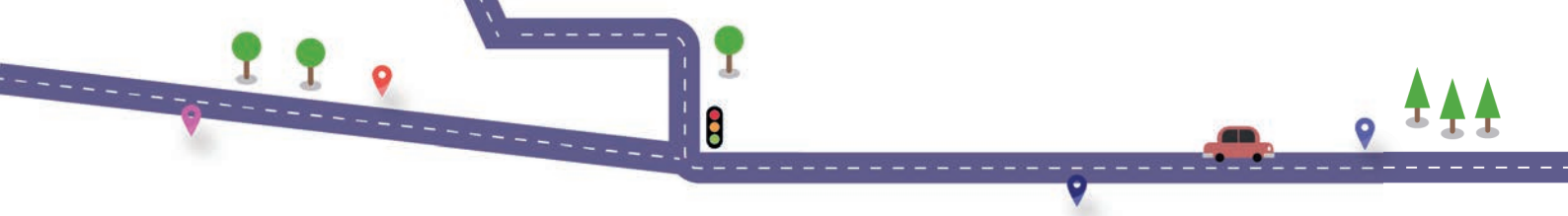
3

การประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความมั่นใจแก่สังคม

คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิต ไทยมีแนวโน้มแตกต่างกันมากขึ้น ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีความจำเป็นต้อง สร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนา องค์ความรู้ และผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนอง ต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศมากขึ้น ทั้งการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับ สากล การพัฒนาภาคการผลิต อุตสาหกรรม และการบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน โดยสถาบัน อุดมศึกษาต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (public

3. การประกันคุณภาพการศึกษาและ การส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กอปรกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 กำหนดให้มี คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่วางระเบียบ หรือออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการ ประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ การอุดมศึกษา

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ทบทวนองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง และความเคลื่อนไหวในด้านคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาต่างๆ โดยการประกันคุณภาพ การศึกษารอบใหม่จะดำเนินการตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสถาบัน ทั้งนี้ สถาบันจะมีการประเมินตนเองทุกปี และ สกอ. จะเข้าไปติดตามตรวจสอบคุณภาพทุกสามปี

องค์ประกอบการประกันคุณภาพรอบใหม่ แบ่งเป็น **ระดับหลักสูตร** ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับ มาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ **ระดับ คณะและระดับสถาบัน** ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 4 พันธกิจ 1 การบริหารจัดการ 13 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การผลิต บัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และองค์ประกอบ ที่ 5 การบริหารจัดการ

อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกระบบการประกัน คุณภาพให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยต้องเป็นระบบที่สนองต่อเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง ชาติ และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน และมีการดำเนินการโดยมาตรการที่ สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐาน สกอ. ดังนี้ **ระดับหลักสูตร** ได้รับการรับรอง ในระดับนานาชาติ เช่น AACSB หรือ AUN QA เป็นต้น หรือหลักสูตร วิชาชีพที่ได้รับการประเมินเพื่อการรับรองจากสภาวิชาชีพ **ระดับคณะและ สถาบัน** เช่น EdPex หรือระบบอื่นๆ โดยความเห็นชอบของสภาสถาบัน อุดมศึกษา และเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พิจารณา

information) ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป เนื่องจากสังคม ต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความ โปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ (accountability) ตาม หลักธรรมาภิบาล (*คู่มือการประกันคุณภาพการ ศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557, ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1, 12 มีนาคม 2558*)

การพัฒนาระบบและกลไกการประกัน คุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่สังคมในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลไก ให้สถาบันมีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยก ระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน พร้อมทั้ง ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ในภาพรวม ตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันกำหนด ขึ้น โดยวิเคราะห์ เปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ให้เป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน ทั้งนี้ หาก สถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพ ข้อมูลที่ สะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงาน จะ นำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้ง ไว้ตามจุดเน้นของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง จะเป็นการยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

อย่างไรก็ตาม **เสรีภาพทางวิชาการ** ความมี อิสระในการดำเนินการของสถาบัน และ ความ พร้อมของสถาบันที่จะรับการตรวจสอบคุณภาพ จากภายนอกตามหลักการของความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้ ยังคงอยู่คู่กับสถาบันอุดมศึกษา ไทย เพียงแต่เสรีภาพและควมมีอิสระนั้น ควร มาคู่กับคุณภาพการศึกษาที่สังคมไทยพึงจะมี ซึ่งคือหัวใจสำคัญของอุดมศึกษาไทย

ร่าง พ.ร.บ. การอุดมศึกษา
ใครได้ประโยชน์ ??

สถาบันอุดมศึกษา

เป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อสถาบันอุดมศึกษาให้กับสังคม เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.... มีการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานหลักสูตร และจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ทั้งนี้ หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ดำเนินการให้แจ้งสถาบันอุดมศึกษาแก้ไขปรับปรุง หากไม่ดำเนินการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้แจ้งต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาแก้ไขการดำเนินการหยุดการดำเนินการ หรือดำเนินการอื่นใดอันจำเป็นต่อไป

นักศึกษา

ส่งผลให้นักศึกษามีสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ ที่มีการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานตามที่ ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.... กำหนดไว้

นอกจากนี้ ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.... มีการกำหนดมาตรการให้สถาบันอุดมศึกษา แก้ไขและเยียวยา นิสิตนักศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากการสั่งระงับ หรือหยุด หรือแก้ไขการดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้มาตรฐาน

การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย และการสร้างความเชื่อมั่นในอุดมศึกษาไทยไม่สามารถใช้เพียงร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.... เป็นกุญแจไขปัญหาเท่านั้น แต่กลไกสำคัญคือ ผู้ใช้กุญแจ ที่มีความตั้งใจใช้กุญแจในการไขปัญหาอย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนหรือไม่

4. ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ.....

หลังจากการปฏิรูปการศึกษา เมื่อปี พ.ศ.2542 ได้มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสภาสถาบันอุดมศึกษา ให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และมีเสรีภาพทางวิชาการ ส่งผลให้มีการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น มีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในขณะเดียวกันมีปัญหาเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษาต่ำลง การจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง การขายปริญญา การจ้างทำวิทยานิพนธ์ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) มีหน้าที่เพียงเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งไม่สามารถควบคุมการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพตามแผนพัฒนาและมาตรการที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. จะเป็นเครื่องมือในการส่งเสริม พัฒนาให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และยกระดับของประเทศให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติ และทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก ในขณะเดียวกัน ยังเป็นเครื่องมือกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลอุดมศึกษา ทั้งในส่วนของการป้องกัน ควบคุม ซึ่งระเบียบของสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาของสถาบันได้ เนื่องจากยังขาดมาตรการในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมในด้านต่างๆ เช่น จัดตั้งกองทุนอุดมศึกษา มาตรการในการคุ้มครองนิสิตนักศึกษา หลักการในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาให้มีความเหมาะสม

ร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ..... ยังคงความเป็นอิสระ และเสรีภาพทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา โดยให้เป็นไปตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา แต่ใช้การเงินเป็นกลไกในการกำกับนโยบาย และสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และมีมาตรการลงโทษในกรณีสถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาไม่ได้มาตรฐานการอุดมศึกษา โดยการสร้างให้สภามหาวิทยาลัยที่เข้มแข็ง มีความรับผิดชอบ และสร้างกลไกการคุ้มครองนักศึกษา การกระจายโอกาส ความเสมอภาค ตลอดจนให้มีระบบข้อมูลอุดมศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายที่ถูกต้องแม่นยำ ทั้งนี้ ให้มีคณะบุคคลรับผิดชอบการอุดมศึกษา (commissioner) ทำงานเต็มเวลา

5. การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา

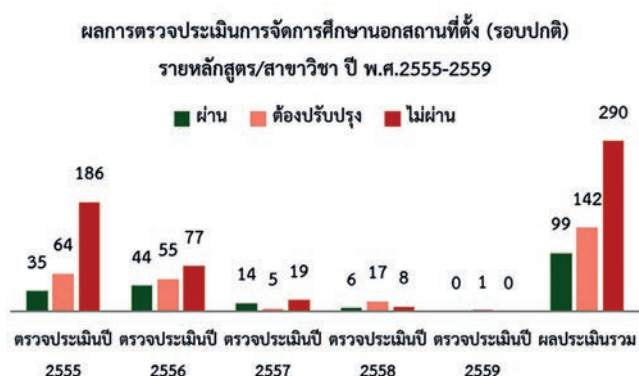
การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเห็นภาพรวมของการอุดมศึกษา ว่าได้มีการขับเคลื่อนอุดมศึกษาอย่างไร สถานะของระบบอุดมศึกษาในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคตจะเป็นอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษา

คุณภาพการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งเป็นเรื่องที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความสำคัญ จึงปรับปรุงกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษามีสาระสำคัญและจุดเน้น ดังนี้

“การจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กกอ. ซึ่งต้องเป็นไปตามความต้องการกำลังคนของประเทศ เป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลน และสถาบันอุดมศึกษามีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพ และเป็นการอนุญาตแบบมีระยะเวลากำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งในระดับปริญญาเอก”

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง ในปี 2554 ได้ดำเนินโครงการตรวจเยี่ยม และปี 2555 ถึงปัจจุบัน ได้ดำเนินโครงการตรวจประเมิน

5

การติดตามประเมินผล สะท้อนคุณภาพ การอุดมศึกษาไทย

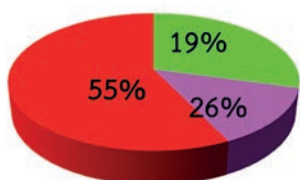
จากการตั้งธงเพื่อยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาไทย โดยพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตั้งแต่ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสถาบัน พร้อมทั้งได้ปรับปรุงและประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆ เพื่อตอบสนองการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน และความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยี

การติดตาม ตรวจเยี่ยม ตรวจสอบ และประเมินผล เป็นอีกกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ธรรมาภิบาลการอุดมศึกษาไทยอยู่ในจุดที่สร้างงามได้ เพราะกระบวนการต่างๆ เหล่านี้จะเป็นการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล หาจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรค และโอกาส ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อสะท้อนให้สถาบันอุดมศึกษา และประชาคมอุดมศึกษาได้รับทราบข้อเท็จจริง สถานการณ์ที่เป็นอยู่ โดยนำผลจากกระบวนการติดตามประเมินผลมาพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ในทิศทางที่ควรจะเป็น อย่างมีคุณภาพและธรรมาภิบาล

จากการตรวจเยี่ยม และติดตามประเมินผลที่ผ่านมาพบว่า สิ่งที่อุดมศึกษาไทยต้องตระหนักอย่างเร่งด่วน คือ ธุรกิจการศึกษา เพราะถ้าผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา มุ่งเน้นนโยบายธุรกิจการศึกษาเป็นตัวตั้ง มากกว่าคุณภาพการศึกษา จะเป็นตัวสะท้อนในอนาคตได้ว่า อุดมศึกษาไทยมีคุณภาพหรือไร้คุณภาพ

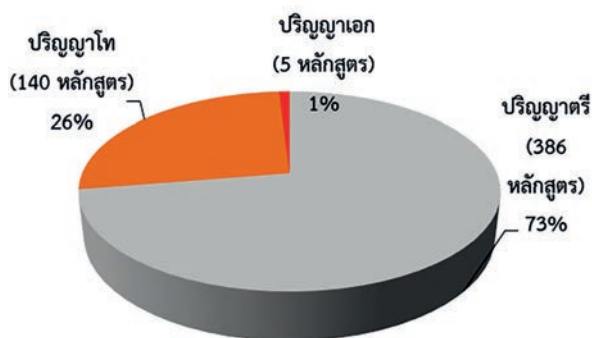
สรุปผลการตรวจประเมินทั้งหมด 531 หลักสูตร/สาขาวิชา

■ ผ่าน ■ ต้องปรับปรุง ■ ไม่ผ่าน

หลักสูตรการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง

จำแนกตามระดับปริญญา (531 หลักสูตร/สาขาวิชา)

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก

ที่ผ่านมา มีการติดตามตรวจเยี่ยมนำร่อง 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบริหารการศึกษา และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ เนื่องจากมีการเปิดการเรียนการสอนมาก ทั้งนี้ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและเน้นการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีของสถาบัน และเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว การดำเนินการระยะต่อไปจึงแบ่งกลุ่มสถาบันฯ ตามเกณฑ์ด้านคุณภาพ และให้ใช้ระบบการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกในการศึกษาวิจัยติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกในภาพรวมของทุกหลักสูตร เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการกำกับดูแลคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับปริญญาเอกของประเทศไทย

การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปลี่ยนประเภทแล้ว

ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เปลี่ยนประเภทแล้ว 36 สถาบัน แบ่งเป็น ระยะแรก จำนวน 23 สถาบัน และระยะที่สอง จำนวน 13 สถาบัน โดยมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 20 สถาบัน ที่จะต้องเสนอแผนการปรับปรุงในประเด็นต่างๆ ตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมมาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6. การส่งเสริมเครือข่ายมหาวิทยาลัย

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา เป็นกำลังสำคัญในการช่วยให้สถาบันอุดมศึกษามีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ เป็นการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มพลังความหลากหลาย ความเชี่ยวชาญ ร่วมกันและแบ่งงานกันทำ ลดความซ้ำซ้อน ลดช่องว่างของความแตกต่าง บนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ และทรัพยากรร่วมกัน ในรูปแบบเครือข่ายอุดมศึกษาที่เชื่อมโยงกับการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนกับภาคการผลิต อุตสาหกรรม และภาคประชาสังคม ซึ่งสมาชิกเครือข่ายฯ ต้องร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายมีความโดดเด่น

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา มีหน้าที่ถ่ายทอด และส่งเสริม สนับสนุนให้เครือข่ายดำเนินงานตอบสนองนโยบายเกี่ยวกับการอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งให้คำแนะนำเรื่องการบริหารจัดการเครือข่าย การพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ เข้มแข็ง และยั่งยืน ตลอดจนเป็นศูนย์กลางรับทราบรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งติดตาม ประเมินผลเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้น

คณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ความสำคัญในการส่งเสริมเครือข่ายมหาวิทยาลัย ดังนั้น จึงมีนโยบายจัดโครงการประชุมคณะกรรมการสัจจร 9 เครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งและสร้างศักยภาพการทำงานของเครือข่ายอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสดูแลเปลี่ยน และให้คำแนะนำการบริหารจัดการเครือข่ายร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา ภูมิภาค ทั้ง 9 เครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ เข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งถือว่าเป็นการมอบนโยบายจากเครือข่าย A สู่เครือข่าย B มากขึ้น

6

สหเครือข่ายเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาไทย

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ พันธกิจ และปรัชญาของแต่ละสถาบัน ดังนั้น การปฏิบัติภารกิจและการตอบสนองความต้องการของประเทศจึงแตกต่างกันตาม ศักยภาพ ความเชี่ยวชาญ และการมุ่งเน้นภารกิจ แต่ละด้านของสถาบันแต่ละแห่ง ปัจจุบันการแข่งขันในทุกมิติตามบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก รวมทั้งการแข่งขันด้านการบริการทางการศึกษา จากการเปิดเสรีทางการค้า และทรัพยากรที่จำกัด ทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยว จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และแสวงหากลยุทธ์ในการปฏิบัติการ ที่จะช่วยให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันได้ในเวทีต่างๆ การผนึกกำลังสร้างความร่วมมือ โดยการดึงทรัพยากรและความเชี่ยวชาญ ที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีเพื่อบูรณาการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานแบบ เครือข่ายความร่วมมือ จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเสริมความเข้มแข็งของอุดมศึกษาไทย

เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา มีโครงสร้าง 3 ระดับ คือ **เครือข่ายอำนวยการ** (เครือข่าย A) กำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน และติดตามประเมินผลการดำเนินงานเครือข่ายฯ **เครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค** (เครือข่าย B) บริหารจัดการเครือข่ายระดับพื้นที่ มีมหาวิทยาลัยแม่ข่าย 9 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประธานเครือข่ายภาคเหนือตอนบน (มีสมาชิก 17 แห่ง) มหาวิทยาลัยนเรศวร ประธานเครือข่ายภาคเหนือตอนล่าง (มีสมาชิก 13 แห่ง) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประธานเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (มีสมาชิก 15 แห่ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประธานเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

8 นโยบาย กกอ.

(มีสมาชิก 17 แห่ง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประธานเครือข่ายภาคกลางตอนบน (มีสมาชิก
 45 แห่ง) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 ธนบุรี ประธานเครือข่ายภาคกลางตอนล่าง
 (มีสมาชิก 35 แห่ง) มหาวิทยาลัยบูรพา ประธาน
 เครือข่ายภาคตะวันออก (มีสมาชิก 8 แห่ง)
 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ประธานเครือข่าย
 ภาคใต้ตอนบน (มีสมาชิก 14 แห่ง) และ
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประธานเครือข่าย
 ภาคใต้ตอนล่าง (มีสมาชิก 9 แห่ง)

และเครือข่ายเชิงประเด็น (เครือข่าย C)
 ทำหน้าที่ตามภารกิจ วัตถุประสงค์เฉพาะด้าน
 อาทิ เครือข่ายด้านการประกันคุณภาพ (IQA)
 เครือข่ายด้านสหกิจศึกษา (WIL) เครือข่ายด้าน
 การบ่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) เครือข่ายด้านการ
 พัฒนานักศึกษา เครือข่ายด้านการวิจัย เครือข่าย
 ด้านการศึกษาทั่วไป (GE) เครือข่ายโครงการ
 อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็น
 สหเครือข่ายที่ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาช่วย
 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมกันพัฒนาซึ่งกัน
 และกัน

การปฏิบัติการกิจกรรมทั้งหมดทั้ง 4 ด้าน ใน
 รูปแบบเครือข่ายของสถาบันอุดมศึกษา เป็นการ
 บูรณาการความร่วมมือ ทั้งทรัพยากรบุคคลและ
 องค์ความรู้ ช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ
 เนื่องจากเป็นทั้งการต่อยอดแนวคิด และขยาย
 วงแวนระนาบ ยิ่งป็นนัดเดียวได้นกสองตัว

แนวคิดและวัตถุประสงค์การสร้างเครือข่าย

โครงสร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาอุดมศึกษา (ในปัจจุบัน)

เครือข่ายวิจัย
 เครือข่ายสหกิจศึกษา
 เครือข่ายพัฒนา นศ.
 เครือข่าย UBI
 เครือข่าย QA
 เครือข่าย อพ.สช.
 เครือข่ายเฉพาะกิจ

7. การพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมาระบบการคัดเลือกนักศึกษา มีรูปแบบการคัดเลือกที่หลากหลาย และซับซ้อนมากขึ้น ทั้งระบบกลาง (admissions) และระบบรับตรง/โควตา มีการกำหนดองค์ประกอบการคัดเลือก และการจัดสอบ ทั้งโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ที่จัดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) ความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) ทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) หรือที่สถาบันอุดมศึกษา จัดทดสอบต่างๆ เช่น วิชาสามัญ 9 วิชา อย่างไรก็ตาม ทั้งสองระบบผ่านการเคลียร์เข้าสู่โดยสมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (สอท.)

จากความหลากหลายที่มีมากขึ้นตามลำดับ ทั้งระบบการสอบคัดเลือก รูปแบบการสอบ และกำหนดการสอบ จนส่งผลกระทบต่อนักเรียนนักศึกษา และผู้ปกครอง ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก และผู้ปกครอง มุ่งเน้นการกวดวิชาเพื่อสอบในระบบต่างๆ มากกว่าการใช้เวลาในห้องเรียน ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น อาทิ การวิ่งรอกสอบ วัฒนธรรมการเรียนกวดวิชา ค่าใช้จ่ายของนักเรียนและผู้ปกครอง การละสิทธิ การพ่นสภาพนักศึกษา (รีไทร์) การหลอกล่อทางการศึกษา ดังนั้น คณะกรรมการการอุดมศึกษามีนโยบายปรับปรุงระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและเสมอภาคมากขึ้น เพื่อลดภาระการสอบของนักเรียน โดยมีระบบ central admissions หรือ network admissions ตามกลุ่มสาขาวิชา พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทบทุนและลดความซ้ำซ้อนของข้อสอบ ด้วยการใช้ข้อสอบที่มีมาตรฐานและรองรับองค์ประกอบในการพิจารณาของกลุ่มสาขาวิชาต่างๆ และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของการรับเข้าเรียนในสาขาต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีสมรรถนะสากลด้านภาษา

ในปีการศึกษา 2559 ที่ผ่านมาระบบการคัดเลือกแบบรับตรงร่วมกัน (clearinghouse) ซึ่งเดิมใช้ข้อสอบ 7 วิชาสามัญ ได้เพิ่มเป็น 9 วิชาสามัญ เพื่อสอดคล้องตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษา โดย สทศ. เป็นหน่วยงานดำเนินการจัดสอบและออกข้อสอบ นอกจากนี้ ที่ประชุมอธิการบดี ได้ปรับปรุงทวินแอดมิชชันให้เร็วขึ้นจากเดิม โดยเฉพาะการประกาศผลสอบ 9 วิชาสามัญ และ GAT/PAT จึงทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ สามารถนำคะแนนไปใช้ในการรับตรงได้ โดยไม่ต้องจัดสอบเอง ลดปัญหานักเรียนวิ่งรอกสอบ

**สอบช่วงเดียว clearinghouse รวม :
คืบหน้าสู่ระบบคัดเลือกนักศึกษา**

จากการประชุมหารือพิจารณาแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559 และวันที่ 5 กันยายน 2559 ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยเห็นด้วยในหลักการของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการพัฒนาระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยสร้างความเท่าเทียม ไม่เป็นภาระแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ทั้งค่าใช้จ่ายและการวิ่งรอกสอบ ไม่กระทบการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสถาบันอุดมศึกษาได้นักศึกษาตามความต้องการ ซึ่งขณะนี้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างดำเนินการจัดเตรียมรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ

สำหรับที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และคณะกรรมการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขอให้ยื่นข้อมูลไปพิจารณาหารือภายในกลุ่ม เพื่อปรับระบบให้สอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัยต่อไป

อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมได้เห็นชอบในหลักการให้ปรับระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา โดยรวมทุกระบบทุกระบบ เป็นระบบรวมผ่านส่วนกลาง (clearinghouse) ซึ่งให้สิทธิสถาบันอุดมศึกษากำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ส่วนนักเรียนมีสิทธิเลือกยืนยันหรือละสิทธิเพื่อเข้ารับการคัดเลือกใหม่ได้ตามต้องการ ทั้งนี้ ให้กำหนดช่วงเวลาในการสอบคัดเลือกเพียงช่วงเดียว หลังนักเรียนจบการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หก ทั้งนี้ คาดว่าจะเริ่มใช้ได้ในปีการศึกษา 2561

ตารางเปรียบเทียบระบบการคัดเลือกฯ ในปัจจุบัน และระบบใหม่

ประเด็น	ระบบปัจจุบัน	ระบบใหม่	หมายเหตุ
ผู้กำหนดเกณฑ์การพิจารณา	ระบบปรับตรง มหาวิทยาลัยกำหนด แอดมิชชัน ทปอ.กำหนดสัดส่วน GPAX ONET GAT PAT	มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด	
องค์ประกอบที่ใช้ในการคัดเลือก	ระบบปรับตรง ผลการทดสอบต่างๆ เช่น วิชาสามัญ 9 วิชา ม.จัดสอบเอง และ/หรือ Portfolio ความสามารถพิเศษ แอดมิชชัน GPAX ONET GAT PAT	มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด	
การสอบ	ระบบปรับตรง สอบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ/หรือ วิชาสามัญ 9 วิชา GAT PAT แอดมิชชัน ONET GAT PAT	- จัดสอบโดยส่วนกลาง โดยปรับข้อสอบที่มีอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัย/สาขาวิชา (ให้ มรภ.และ มทร.ร่วมออกข้อสอบด้วย) - มหาวิทยาลัย/สาขาวิชา อาจจัดสอบวิชาเฉพาะได้แต่ต้องอยู่ภายในช่วงเวลาที่กำหนด	*** นักเรียนเลือกสอบตามเกณฑ์ของสาขาวิชาที่จะสมัคร
ช่วงเวลาของการสอบ	ระบบปรับตรง ตลอดทั้งปี แอดมิชชัน ตามที่ สทศ.กำหนด (ต.ค.-มี.ค.)	ประมาณ 1 เดือน ช่วงมีนาคม-เมษายน (หลังจบการเรียนการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว)	
การสมัคร	ระบบปรับตรง สมัครที่แต่ละมหาวิทยาลัย/สาขาวิชา แอดมิชชัน ผ่านเว็บ (ทปอ.)	สมัครและส่งเอกสารต่างๆ ผ่านเว็บระบบกลาง	
ช่วงเวลาการรับสมัครคัดเลือก	ระบบปรับตรง ตลอดทั้งปี แอดมิชชัน พฤษภาคม-มิถุนายน	เมษายน – กรกฎาคม	
จำนวนสาขาวิชาที่เลือกได้	ระบบปรับตรง ไม่จำกัด แอดมิชชัน 4 สาขาวิชาเรียงลำดับ	4 สาขาวิชา	
การพิจารณาคัดเลือก	ระบบปรับตรง มหาวิทยาลัย/สาขาวิชาพิจารณา แอดมิชชัน พิจารณาตามสัดส่วนที่กำหนดด้วยระบบส่วนกลาง (ทปอ.)	มหาวิทยาลัย/สาขาวิชาพิจารณา	
การตัดสินผล/การตัดสิทธิ์	ระบบปรับตรง - นักเรียนรายงานตัวและลงทะเบียนหรือสละสิทธิ์ - มหาวิทยาลัยรับรายงานตัวหรือลงทะเบียน แล้วอาจจะตัดสิทธิ์หรือไม่ตัดสิทธิ์แอดมิชชัน แอดมิชชัน - ตัดสินตามลำดับสาขาวิชาที่เลือกและลำดับคะแนนตามเกณฑ์และจำนวนรับของสาขาวิชา	- มหาวิทยาลัยคัดเลือกและส่งผลการคัดเลือกไปที่ระบบกลาง - นักเรียนอาจได้รับคัดเลือกมากกว่า 1 แห่ง แต่สามารถยืนยันสิทธิ์เพียง 1 แห่ง - นักเรียนที่ยืนยันสิทธิ์แล้ว ระบบจะตัดสิทธิ์จากการคัดเลือกอื่นๆ - นักเรียนสามารถสละสิทธิ์เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกรอบใหม่	ดำเนินการ 2 รอบ

(ข้อมูล ณ วันที่ 7 กันยายน 2559)

8. การผลิตและพัฒนาครู

ปัจจุบันมีสถาบันฝ่ายผลิตครู ประมาณ 113 แห่ง แบ่งเป็น มหาวิทยาลัยรัฐ (เดิม) 20 แห่ง มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ 2 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 7 แห่ง สถาบันการศึกษาเอกชน 42 แห่ง สถานศึกษานอกสังกัด 4 แห่ง (สถาบันการพลศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) โดยมี 3 หลักสูตร คือ (1) หลักสูตรการผลิตครูระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TFQ) สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิ เน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต 5 ด้าน (2) หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) เป็นการรับผู้ที่จบสาขาอื่นมาเรียนต่อวิชาชีพครูอีก 1 ปี และ (3) หลักสูตรปริญญาโททางการศึกษา เช่น โครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (สศวศ.)

ปัญหาคุณภาพการศึกษา ปรากฏให้เห็นจากคุณภาพนักเรียน ซึ่งดูได้จากความสามารถในการแข่งขันของนักเรียน เมื่อเทียบกับนักเรียนในระดับสากล อยู่ในอันดับท้ายๆ โดยดูจากผลคะแนนการประเมินของ PISA หรือคุณภาพครู ที่ผลิตครูไม่สอดคล้องกับความต้องการ และขาดแคลนครูสายวิทย์/คณิต ที่สอนไม่ตรงกับสาขา ตลอดจนบัณฑิตครู ซึ่งมีทักษะสมรรถนะต่ำกว่าที่คาดหวัง คณะกรรมการการอุดมศึกษา เห็นว่า ระบบผลิตครูที่มีศักยภาพและมีความพร้อมจะเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ จึงเห็นควรกำหนดทิศทางการผลิตครูจำนวนน้อยลง แต่เน้นเรื่องคุณภาพ โดยระบบการผลิตครูควรเป็นระบบปิด และกระบวนการผลิตครูต้องมีทั้ง classroom teacher ที่สามารถสอนได้ทุกวิชาไม่เกินระดับประถมศึกษา และ subject teacher คือ รายวิชาเอกที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งผู้ที่จะเป็นครูต้องเรียนรายวิชาเฉพาะแล้วจึงไปเรียนวิชาครู

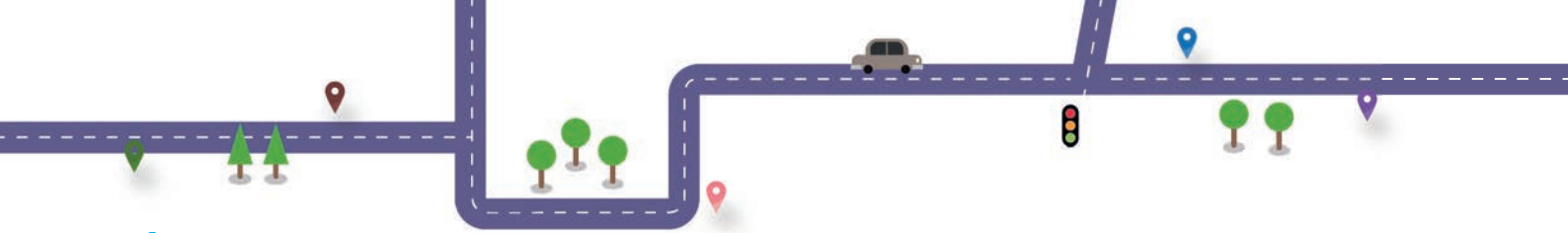
8

ครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตอบโจทย์การผลิตและพัฒนาครู

โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นการคัดเลือกคนดีคนเก่งมาเรียนในระบบผลิตครูจำกัดรับที่มีคุณภาพ ในสถาบันผลิตครูที่มีคุณภาพ ให้ตรงสาขาวิชาตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2559-2572) โดยให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเฉพาะในระยะที่ 1 ปี 2559-2561 ส่วนโครงการในระยะที่ 2 ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นไป ให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุไว้ในแผนการปฏิรูปการศึกษาที่จะส่งต่อให้รัฐบาลชุดต่อไปพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และคณะอนุกรรมการคัดเลือกสถาบันฝ่ายผลิตและผู้เข้าร่วมโครงการฯ

โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จะดำเนินการโดยคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาครูหลักสูตรระดับปริญญาตรี (5 ปี) ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1-5 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู และผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ในวิชาเอกที่โครงการกำหนด เพื่อจัดสรรอัตราบรรจุผู้เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ปี 2559-2568 จำนวน 10 รุ่น รวมตลอดโครงการ 48,374 อัตรา เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ สพฐ. สอศ. กทม. และกศน. ตรงกับความต้องการและบรรจุตรงกับภูมิสำเนาปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ที่ไม่มีใครประสงค์ไปเป็นครู แก้ปัญหาการโยกย้ายภายหลังการบรรจุเข้ารับราชการ

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ให้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเร่งด่วนที่จะบรรจุในช่วงเดือนตุลาคม 2559 คือ กลุ่มนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558 ผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรครู 5 ปี และผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มีเป้าหมายจำนวน 4,079 คน

8 นโยบาย กกอ.

อย่างไรก็ตาม การจะผลิตและพัฒนาครูให้เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีฐานข้อมูลความต้องการครูให้ชัดเจนในแต่ละสาขาวิชา และสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันผลิตครู โดยพัฒนาอาจารย์ในสถาบันฝ่ายผลิต ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ และสร้างเครือข่ายการพัฒนา ระหว่างสถาบันฝ่ายผลิตกับสถานศึกษา พร้อมทั้งคัดเลือกและบรรจุครูโดยความรู้ความสามารถ อย่างแท้จริง ซึ่งต่อไปครูจะต้องมีการปรับการเรียนการสอน ปรับวิธีการสอน ซึ่งครูต้องเป็นทั้งที่ปรึกษา แนะนำนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ และสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้างสรรค์เทคโนโลยีใหม่ๆ พัฒนาบุคลิกของตนเอง และการพัฒนาความสามารถของตนเองได้

ดังนั้น คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมีนโยบายสนับสนุนให้มหาวิทยาลัย รับผิดชอบการพัฒนาครูประจำการ และการผลิตครูรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการรายโรงเรียน พร้อมทั้งสร้างหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การผลิตครูต้องเป็นวาระแห่งสถาบัน ที่เป็นหน้าที่ของคณะวิชาต่างๆ ต้องร่วมกันผลิตครู ไม่ใช่หน้าที่ของครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพียงคณะเดียว และควรปรับระบบองค์กรส่งเสริมครู ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) เพื่อให้มีกติกาสื่อที่เอื้อต่อการปฏิบัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พร้อมทั้งให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาผู้บริหารการศึกษาให้บริหารงานอย่างโปร่งใสเป็นธรรม

รองศาสตราจารย์กำจร ตติยกวี

ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ให้แนวทางขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา
ในที่ประชุมเสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน (สิงหาคม 2557)
เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (ธันวาคม 2557)
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน (มีนาคม 2558)
การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 2 - 4

ในขณะนี้ มีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวมทั้งสิ้น 156 สถาบัน มีสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้สังกัด สกอ. อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมาตรการที่จะไม่เพิ่มสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ตั้งแต่ปี 2555 ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แม้จะยังไม่มีกฎหมายที่เข้าไปจำกัดการเพิ่มจำนวนได้ แต่คณะกรรมการการอุดมศึกษามีการพิจารณาอย่างเข้มข้นมากขึ้น ซึ่งอาจจะต้องมโนนโยบายเสนอให้รัฐบาลมีมติในการกำกับดูแลเรื่องของการเพิ่มจำนวนของมหาวิทยาลัยเอกชน และมีเงื่อนไขในการเพิ่มว่า จะต้องเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนหรือสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของประเทศชาติ

ในปี 2556 มีข้อมูลนักศึกษาทั้งสิ้น 2 ล้านกว่าคน อยู่ในภาคเอกชนเพียง 15% ภาครัฐ 85% และมีอาจารย์อยู่ทั้งสิ้นประมาณ 5 หมื่นคน เป็นระดับ รศ. ขึ้นไปประมาณ 15% ศ. ศ.พิเศษ และ ศ. 11 เพียง 2% ของคณาจารย์ทั้งหมด ในภาพของอุดมศึกษาถือว่าเป็นปัญหา เมื่อเทียบกับต่างประเทศแล้วต่างกันมาก สถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนักถึงการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสร้างความโดดเด่น เนื่องจากนักศึกษาจะมีทางเลือกมากขึ้น สามารถเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันที่มีคุณภาพ มีบัณฑิตที่จบมามีอัตราการจ้างงานและค่าตอบแทนสูง และสถานประกอบการจะรับบัณฑิตจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในด้านคุณภาพเข้าทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีนโยบายสำคัญเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็นนโยบายเร่งด่วน ได้แก่ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา และโครงการมหาวิทยาลัยวิจัย สำหรับนโยบายระยะกลาง ได้แก่ การปรับเปลี่ยนการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ โดยอาศัยผลงานวิจัยสาขาวิชาชีพสังคมมากขึ้น และผลงานวิชาการเชิงอุตสาหกรรมและบริการสังคม เพื่อให้นักวิจัยของคณาจารย์เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้ชัดเจนขึ้น รวมทั้งผลักดันให้มีการ applied research หรือใช้งานวิจัยประยุกต์เพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น ซึ่งนโยบายปฏิบัติการศึกษา 6 ประการของรัฐบาล ในประการที่ 4 การสนับสนุนงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับเอกชน จะเป็นช่องทางหนึ่งที่ทิศทางอุดมศึกษาต้องช่วยให้เห็นผลมากขึ้น และการจัดการศึกษา ให้มีการรองรับการจัดการศึกษาเพื่อที่จะเป็น AEC โดยจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาหรือบัณฑิตจบแล้วมีงานทำ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต คือ การจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา และ Work Integrated Learning (WIL)

ทั้งนี้ นโยบายที่มุ่งเน้น คือ คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพหลักสูตร คุณภาพบัณฑิต และธรรมาภิบาลของอุดมศึกษา

รองศาสตราจารย์พนิตี ระตะนกุล

ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ให้แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษา

ในที่ประชุมเสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง (มิถุนายน 2558)

และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง (กันยายน 2558)

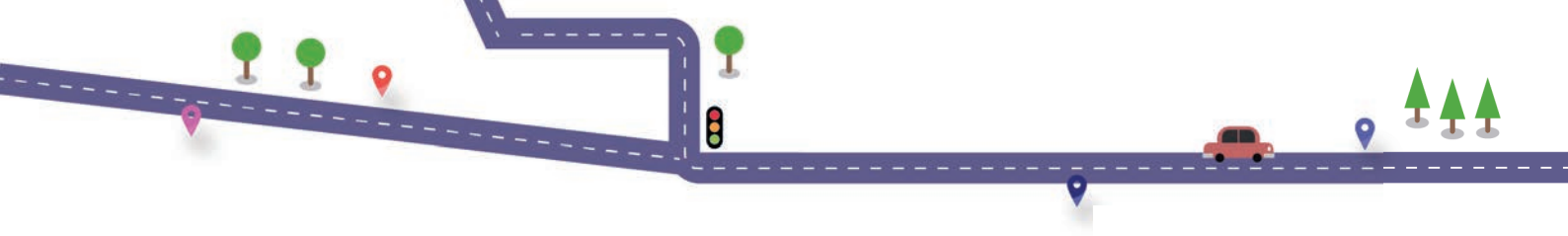
การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 5 - 6

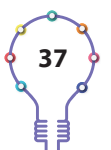
อุดมศึกษาไทยควรให้ความสำคัญกับจำนวนของสถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชน และจำนวนนักศึกษาทั้งระบบประมาณ 2 ล้านคน การเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน เฉพาะแอดมิชชั่น ไม่รวมรับตรงจากสถาบันอุดมศึกษา มีผู้สมัครไม่ถึง 90,000 คน เหลือที่นั่งในสถาบันอุดมศึกษา 40,000-50,000 ที่นั่ง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาไทยควรหยุดการเจริญเติบโตในเชิงปริมาณ และต้องทบทวนหลักสูตรที่เปิดมาก เนื่องจากเกินกว่าความจำเป็นที่ต้องการ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจต้องรับนักศึกษาต่างชาติมาเรียนในประเทศไทยมากขึ้น เช่น เอเชียใต้ จีนตอนใต้ โดยต้องพัฒนาหลักสูตรที่เอื้อให้เข้ามาศึกษาในประเทศไทย หลักสูตรที่เป็น international program สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการทำงานเชิงรุก เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งหลักสูตร อาจารย์ สถานที่ ที่จะรับนักศึกษาต่างชาติ และคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ต้องเป็นสถาบันที่มีคุณภาพทางการศึกษาในทุกด้าน โดยต้องสอดคล้องกับเรื่องการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย การสร้างและพัฒนานวัตกรรมใหม่ในเชิงวิชาการเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งในขณะนี้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังไม่มีตำแหน่งทางวิชาการมากกว่า 50% จึงจำเป็นต้องพัฒนาเรื่องนี้ให้มีจำนวนมากขึ้น

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มุ่งเน้นนโยบาย 4 คุณ 4 สูง พัฒนาอุดมศึกษา ประกอบด้วย

1. **คุณภาพ/มาตรฐานสูง** ยกย่องคุณภาพการอุดมศึกษาให้มีมาตรฐานสูงเทียบเคียงได้ในระดับนานาชาติ ทั้งการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา การส่งเสริมคุณภาพบัณฑิต การประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา
2. **คุณธรรม/ธรรมาภิบาลสูง** ใช้หลักความรู้คู่คุณธรรมและหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา โดยจัดทำร่าง พ.ร.บ. การอุดมศึกษา และปรับปรุง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และมีรูปแบบที่เหมาะสม เกิดความเป็นธรรมต่อบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดตำแหน่ง สายงาน ค่าตอบแทน และเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (career path) ให้แก่บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีระบบการดูแลสิทธิประโยชน์และสวัสดิการของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา

3. *คุณค่า/ศักยภาพสูง* ส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์ นักวิจัย บุคลากร และนักศึกษาให้มีศักยภาพสูงทุกมิติ โดยพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในอุดมศึกษา ทั้งพัฒนาอาจารย์และบุคลากร เพื่อใช้เป็นกลไกในการสร้างผลผลิต ผลิตอาจารย์ระดับปริญญาเอกที่มีศักยภาพในการทำวิจัย มีผลงานตีพิมพ์ ถ่ายทอด และเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่สู่ชุมชน ภาคอุตสาหกรรม และสร้างเครือข่ายวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครอบคลุมถึงระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย
4. *คุณประโยชน์/มูลค่าสูง* ต่อยอดงานวิจัยให้มีมูลค่าสูงขึ้น เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม และดำเนินการส่งเสริมการวิจัย ให้มีการนำผลงานวิจัยสายรับใช้สังคม และ applied research เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ อาจารย์รุ่นกลาง วุฒิเมธีวิจัย เมธีวิจัยอาวุโส และศาสตราจารย์วิจัยดีเด่น และส่งเสริมให้บุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้กับภาคอุตสาหกรรม (talent mobility) และนักวิจัยด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ

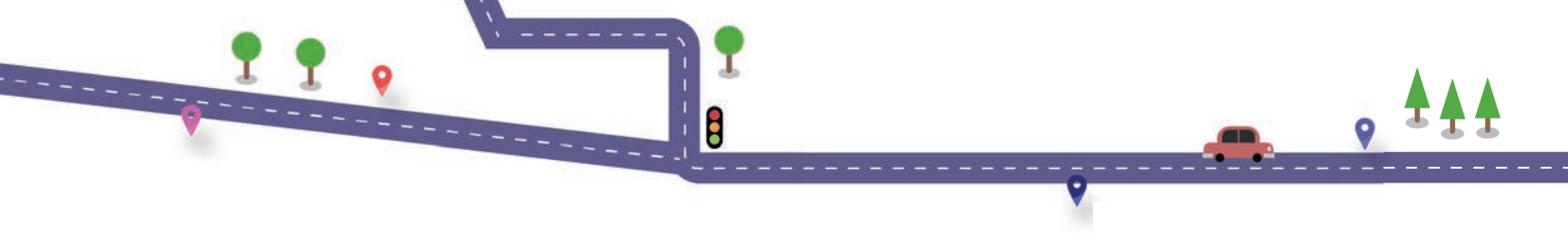

นางสาวอากรณ แกร่งวงศ์

ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ให้แนวทางการพัฒนาอุดมศึกษา ในที่ประชุมเสวนา
เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (ธันวาคม 2558)
เครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง (มีนาคม 2559)
และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน (มิถุนายน 2559)
การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 7-9

บริบทของการอุดมศึกษา เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ทั้งภาคการผลิต โดยการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการและการขยายตัวของตลาดแรงงาน ความต้องการงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการและ SME การศึกษานานาชาติ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการอุดมศึกษาไทย การวิจัยและผลิตงานทางวิชาการ การพัฒนาความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาไทย ภาคสังคม มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคม การวิเคราะห์ศักยภาพ และพัฒนาความเข้มแข็งให้แก่จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การแก้ไขปัญหาในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา โดยสนับสนุนการศึกษาในระดับอื่น การผลิตและพัฒนาครู การร่วมพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ การเป็นพี่เลี้ยงให้โรงเรียนในท้องถิ่น การพัฒนาสื่อการสอนที่ทันสมัย ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด สกอ. 156 แห่ง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยรัฐ 80 แห่ง มหาวิทยาลัยเอกชน 75 แห่ง และสถาบันวิทยาลัยชุมชน 1 แห่ง และมีสถาบันเฉพาะทางที่ไม่ได้สังกัดของ สกอ. แต่ใช้เกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษาเดียวกัน อาทิ โรงเรียนนายร้อย สถาบันการพลศึกษา

ด้านนโยบายรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลมีนโยบายสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การปฏิรูปการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างแรงงานที่มีทักษะ โดยเฉพาะอาชีวศึกษาและวิทยาลัยชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูที่มีคุณภาพและจิตวิญญาณความเป็นครู การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ให้เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมการบ่มเรียนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ หรือ STEM Education พร้อมทั้งการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน และการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรทางด้านวิจัยไปช่วยในภาคเอกชน การใช้องค์ความรู้ของสถาบันอุดมศึกษาไปช่วยธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม และช่วยสนับสนุนโครงการขนาดใหญ่ของรัฐบาลที่กำลังดำเนินการ นอกจากนี้ รัฐบาลต้องการบูรณาการอุดมศึกษากับหน่วยงานอื่น ซึ่งอุดมศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริการสาธารณสุข การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร การสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

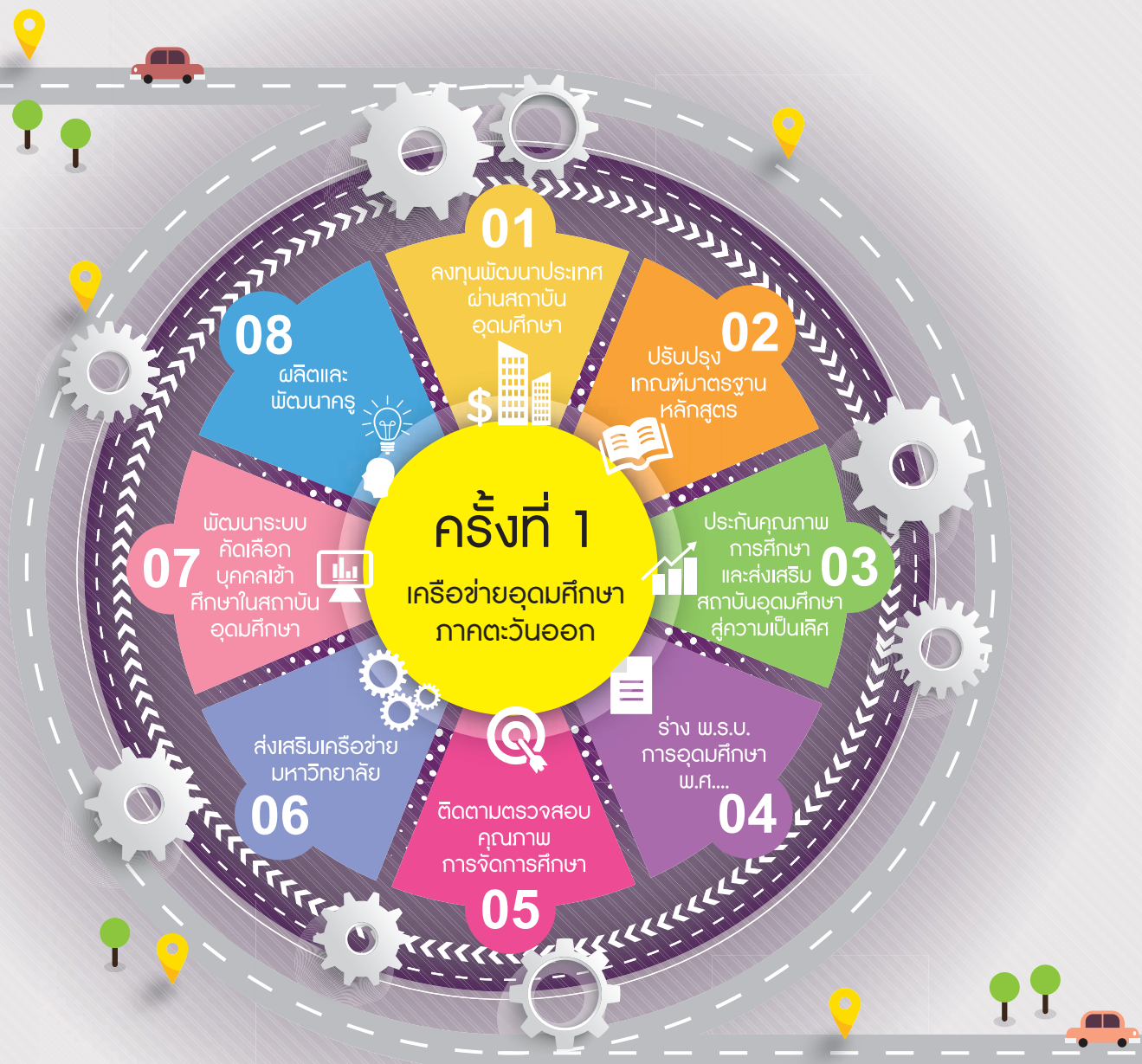

ขณะนี้ ยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวม มี 10 เรื่อง คือ (1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ (2) หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (3) ระบบงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยจะต้องเป็นงบประมาณแบบบูรณาการ ตอบสนองยุทธศาสตร์และเน้นการเสนอโครงการแบบ bottoms up (4) ระบบตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา (5) ระบบสื่อสารและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (6) พัฒนาระบบการผลิต การสรรหา และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (7) ระบบการบริหารจัดการ (8) สร้างโอกาสทางการศึกษา (9) พัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (10) การวิจัยเพื่อพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษา คือ (1) หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ (2) การผลิตและพัฒนาครู (3) การทดสอบ การประเมิน การประกันคุณภาพ และการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (4) การผลิต พัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศ (5) ICT เพื่อการศึกษา และ (6) การบริหารจัดการ

นโยบายด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทการผลิตนักศึกษาให้ชัดเจนตามความถนัดและความเป็นเลิศของแต่ละสถาบัน โดย สกอ. มีโครงการ reprofiling ที่จะช่วยปรับทิศทางของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผลลัพธ์ที่สถาบันอุดมศึกษาควรมี เช่น การวิจัยพัฒนาจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากทรัพยากรท้องถิ่น เพิ่มมูลค่าการส่งออก เพิ่มรายได้ให้กับประเทศ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่เป็นพี่เลี้ยงให้โรงเรียนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ และรัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยอุดมศึกษาไปช่วยโรงเรียนผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ นักเรียนจะกลับมาเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับอุดมศึกษา

สำหรับการส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษา เน้นเรื่องคุณภาพและบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา โดยทิศทางด้านคุณภาพ ประกอบด้วย *คุณภาพหลักสูตร* พัฒนาและประกาศใช้มาตรฐานคุณวุฒิรายสาขา เช่น กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรและคุณวุฒิรายสาขา ระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา *คุณภาพนักศึกษา* ส่งเสริมการดำเนินงานสหกิจศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน ส่งเสริมให้บัณฑิตเป็นผู้ประกอบการ บัณฑิตสามารถทำงานได้จริงในตลาดแรงงานในประเทศ ตลาดแรงงานใน ASEAN และตลาดแรงงานโลก *คุณภาพอาจารย์* โดยการจัดสรรทุน การศึกษา/วิจัย ส่งเสริมให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการ การเพิ่มจำนวนอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอก การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ และ *คุณภาพการวิจัย* โครงการมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ University Business Incubator ศูนย์ความเป็นเลิศ เช่น การพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมศูนย์ความเป็นเลิศและเครือข่ายการวิจัยในลักษณะ consortium

ขณะนี้ สกอ. กำลังดำเนินการโครงการสำคัญ อาทิ โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โครงการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในอุดมศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก โครงการมหาวิทยาลัยไทยสู่มหาวิทยาลัยโลก โครงการพัฒนามหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่ การส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารสถาบันอุดมศึกษา การจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2574) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 1 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2 - 3 เมษายน 2557 ณ มหาวิทยาลัยบูรพา และสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษา 8 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเอเซีย วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาภิเษย วิทยาลัยชุมชนตราด และวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาครบทั้ง 8 แห่ง แบ่งเป็น 4 เส้นทาง คือ

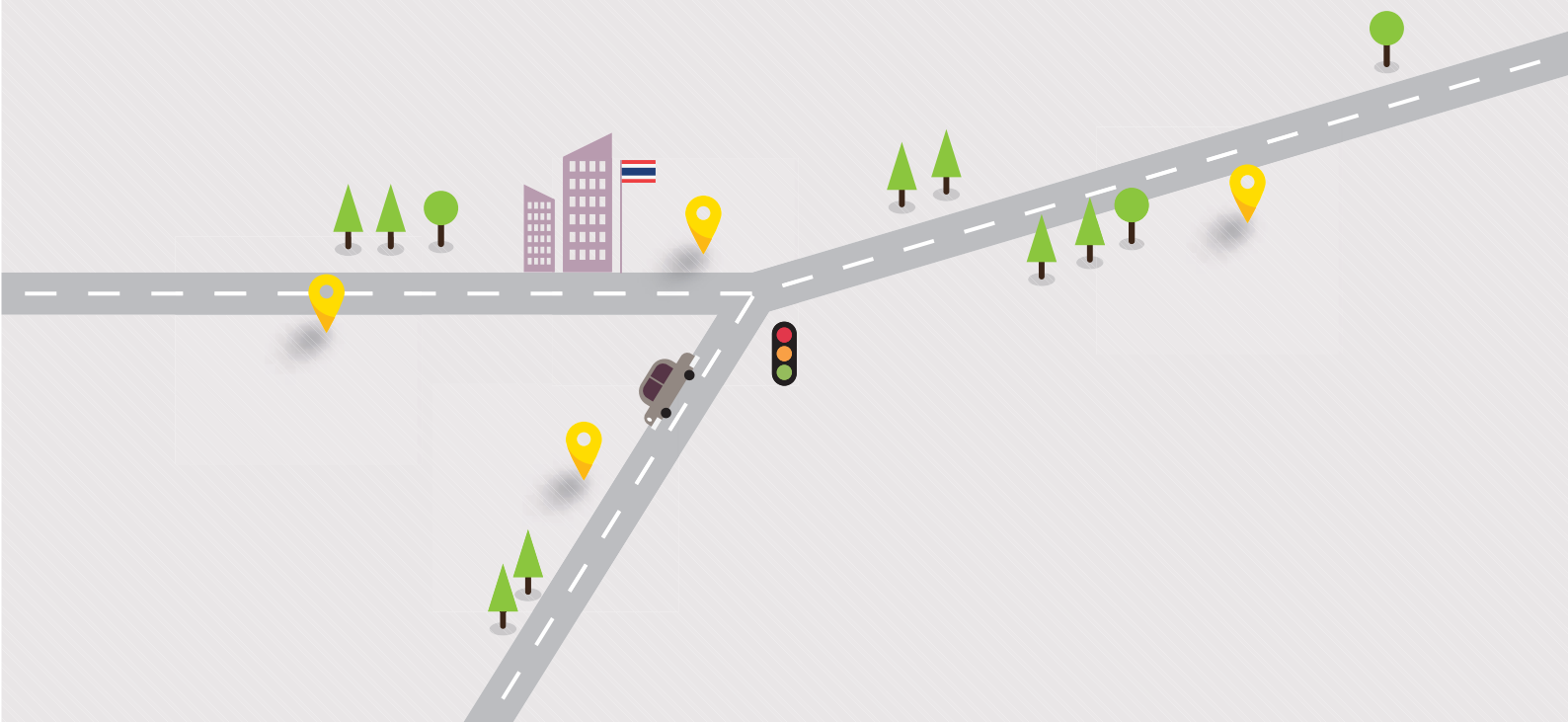
เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยเอเซีย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก และมหาวิทยาลัยบูรพา

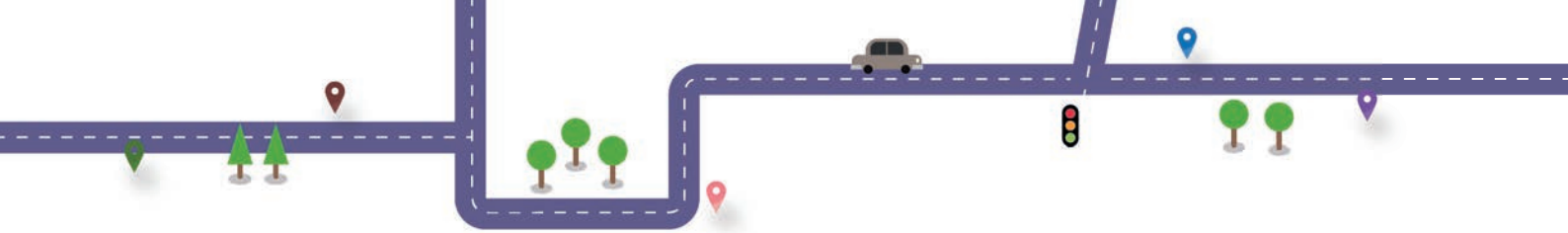
เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

เส้นทางที่ 3 วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาภิเษย และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เส้นทางที่ 4 วิทยาลัยชุมชนตราด

และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยเอเซีย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเอเซีย

มหาวิทยาลัยเอเซีย จัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ ภายใต้รูปแบบการเรียนการสอนตามระบบการศึกษามาตรฐานสากล ผลิติดุคกลางที่มีความสามารถโดดเด่น และเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ โดยเฉพาะด้านวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเซียมีความร่วมมือกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) จัดหลักสูตรปริญญาตรีและปริญญาโทร่วมกันในสาขาวิชาทางด้านวิศวกรรมระบบสารสนเทศ วิศวกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และได้ร่วมมือกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรนานาชาติของมหาวิทยาลัยเอเซีย

จากความโดดเด่นทางด้านภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมี best practice ในเรื่องการบริหารวิชาการแก่ชุมชน คือ การฝึกอบรมด้านภาษาอังกฤษ อาทิ ภาษาอังกฤษเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ โครงการ Intensive English Program สำหรับสภากาชาด

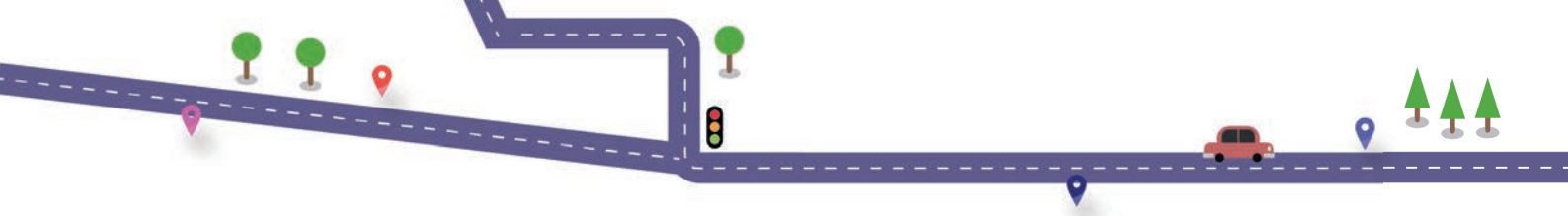
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ ให้เครือข่ายนำความเข้มแข็งด้านภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยเอเซียมาใช้ประโยชน์เพื่อการเตรียมบุคลากรและนักศึกษาที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มี 4 วิทยาเขต ได้แก่ วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนาถ วิทยาเขตอุเทนถวาย วิทยาเขตบางพระ และวิทยาเขตจันทบุรี ซึ่งแต่ละวิทยาเขตมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกัน มหาวิทยาลัยมีจุดเด่น คือ การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ สามารถนำความรู้สู่สังคม ดังนั้น best practice ของมหาวิทยาลัยจะเป็นด้านการเกษตร อาทิ สถาบันวิจัยบัวและถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งเป็นสถาบันวิจัยเกี่ยวกับบัว การสร้างโบสถ์ดิน ในลักษณะค่ายอาสา การสร้างเครื่องสีข้าวต้นแบบ ได้ออกแบบและสร้างต้นแบบเครื่องสีข้าวขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพในการกะเทาะเปลือก โดยมหาวิทยาลัยกำหนด positioning เป็นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีที่สมบูรณ์ และผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองสังคม ท้องถิ่น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยตระหนักเรื่องการทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปสู่สังคมอย่างแท้จริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชนใกล้เคียงและท้องถิ่นต่อไป

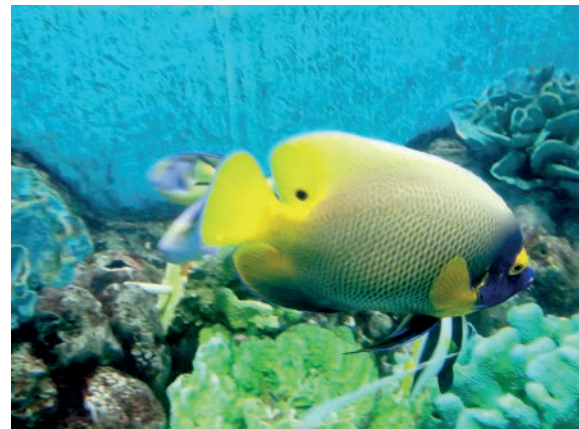

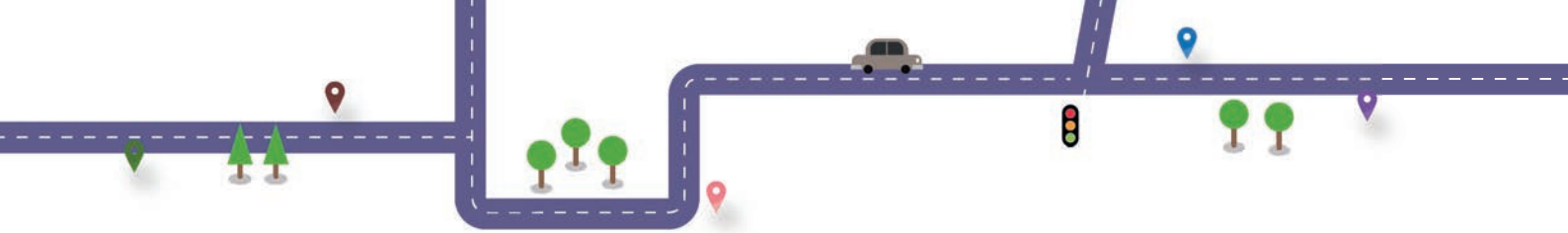
มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา มี 3 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตจันทบุรี และวิทยาเขตสระแก้ว ซึ่งวิทยาเขตบางแสน มีจุดแข็งหลายประเด็น โดยเฉพาะด้านการคมนาคม รวมทั้งการจัดตั้งสถาบันภาษา และโรงเรียนสาธิตอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นปณมภูมิที่ทำหน้าที่บ่มเพาะนักเรียนเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาเพื่อเป็นครูอาชีพในอนาคต

มหาวิทยาลัยได้นำเสนอตัวอย่างแนวปฏิบัติที่ดี คือ ศาสตร์ทางทะเล โดยมีสถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล ทำหน้าที่ในการวิจัย การบริการวิชาการ และการสนับสนุนการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล และเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้กับประชาชนทั่วไป ผลงานวิจัยที่โดดเด่นที่นำเสนอเป็นผลงานวิจัยในด้านการเพาะเลี้ยงและอนุรักษ์ปลาการ์ตูน ซึ่งสามารถขยายผลต่อยอดในเชิงพาณิชย์ และดำเนินการให้ความรู้และฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ ให้มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นการวิจัยด้านเกษตร อาทิ วิทยาเขตจันทบุรี วิจัยเกี่ยวกับรสชาติของผลไม้ เพื่อให้ผลไม้มีรสชาติเป็นเลิศ วิทยาเขตสระแก้ว วิจัยเกี่ยวกับศาสตร์การป้องกันประเทศ และวิทยาเขตบางแสน นอกจากวิจัยเกี่ยวกับศาสตร์ทางทะเล ควรศึกษาวิจัยทรัพยากรที่อยู่ในใต้ท้องทะเลด้วย เช่น น้ำมันในใต้ท้องทะเล เป็นต้น อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยบูรพามีงานวิจัยที่เข้มแข็ง จึงควรช่วยเหลือสถาบันอื่นๆ ในเครือข่าย และควรส่งเสริมให้โรงเรียนสาธิตอาชีวศึกษาเป็นตัวอย่างที่ดีในการผลิตกำลังคนในระดับต่ำกว่าปริญญาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มี 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตฉะเชิงเทรา และศูนย์บางคล้า โดยมี best practice คือ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นกลุ่มศิลปะตะวันออก เป็นการบริการวิชาการแก่ชุมชน มีกิจกรรมที่ทำกับชุมชนและท้องถิ่น ทั้งในด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ศิลปะ อาทิ ร่วมทำกิจกรรมประดิษฐ์เครื่องประดับศิริภรณ์ ซึ่งนักศึกษานาฏศิลป์จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นส่วนมาก เพื่อเรียนรู้วิธีการและขั้นตอนในการผลิต รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เอง นอกจากนี้ ยังมีการบูรณาการองค์ความรู้จากศิลปวัฒนธรรมเข้าไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ วิชาบางประกงศึกษา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ อาทิ ให้สภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายที่มีผลลัพธ์ชัดเจนในเรื่องการวิจัยและพัฒนาในภาพรวม กำหนดแนวทางในการพัฒนาอาจารย์เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ความเข้มแข็งทางวิชาการ ทั้งด้านงานวิจัยและเอกสารเผยแพร่ โดยทำวิจัยอย่างเป็นระบบในด้านจิตใจ ความคิด ความเชื่อ เนื่องจากหลวงพ่อโสธรเป็นที่เคารพสักการะของคนในชุมชน ทำ วิจัยพันธุ์มะม่วง ที่เชื่อมโยงเป็น OTOP ซึ่งวิทยาศาสตร์ที่เด่นควรจะเป็น food sciences เผยแพร่ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสู่นานาชาติ โดยจัดทำเว็บไซต์และอีเลิร์นนิ่ง ให้มีการพัฒนาข้อมูลอยู่เสมอ และควรเชื่อมโยงไปสู่รายวิชา

วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว

วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว มีหลักการ คือ “เปิดกว้าง เข้าถึงง่าย ค่าใช้จ่ายน้อย” จึงรับนักศึกษาทุกคนที่มาสมัครเรียน โดยเป็นสะพานเชื่อมระหว่างวิทยาลัยชุมชนและมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยอื่นๆ โดยจัดหลักสูตรที่สามารถเทียบโอนไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งหลักสูตรที่ได้รับความนิยม คือ หลักสูตรการปกครองท้องถิ่น และหลักสูตรคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

จุดเด่นของวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว คือ (1) เกษตรอินทรีย์ มีการจัดตั้งสถาบันการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ (2) การค้าขายแดน ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพาจัดหลักสูตรโลจิสติกส์และการค้าขายแดน ซึ่งมีโอกาสต่อยอดระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยบูรพา (3) โครงการอาสา ASEAN (4) โครงการอบรมภาษาเขมร และ (5) ความร่วมมือด้านศาสนากับชมรมพุทธศาสนาของกัมพูชา

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยชุมชน

1. มี unique responsibility เพื่อพัฒนาชุมชน
2. มีเอกลักษณ์ในการบริหารจัดการและดำเนินงานที่มีลักษณะเฉพาะ
3. มีการทำ business model เชื่อมโยงกับการเกษตร
4. สร้าง model เกษตรกรพันธุ์ใหม่ โดยนำต้นแบบจากประเทศญี่ปุ่น มาประยุกต์ใช้ ควรมีการนำ problem based มาสร้างเป็น project model เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรไทย

วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง

วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง เป็นวิทยาลัยขนาดเล็ก มุ่งเน้นเป็นสถานที่พัฒนาศักยภาพของคนในท้องถิ่นให้มีคุณภาพสูงขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถพัฒนาตนเอง นำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นได้ อย่างไรก็ตาม เรื่องที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ งานวิจัยและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมการทำผลงานทางวิชาการ/ทำงานวิจัย โดยมีหัวหน้าหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นพี่เลี้ยง เพื่อช่วยกระตุ้นให้อาจารย์มีผลงานงานวิจัยและเผยแพร่ตีพิมพ์มากขึ้น และเพื่อเสริมตำแหน่งวิชาการของอาจารย์ และควรมีแผนพัฒนางานวิจัยของวิทยาลัย

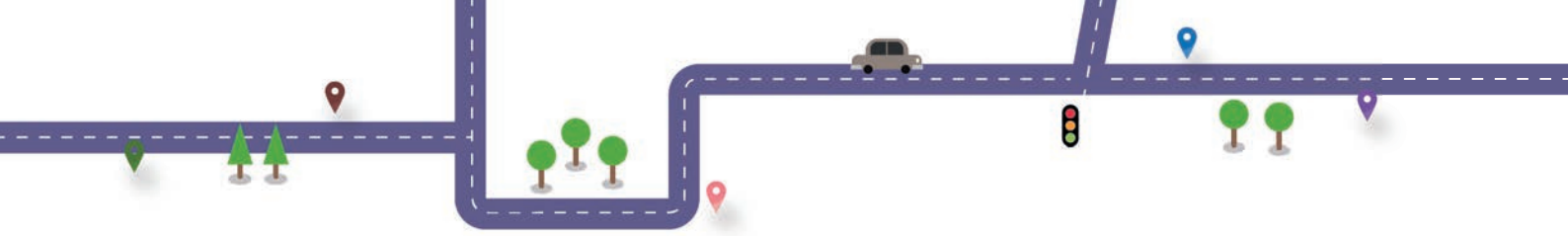
เส้นทางสัจจรสู่
วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มีความโดดเด่นในการบริการวิชาการ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับชุมชน อาทิ โครงการปะการัง เครื่องมือสีข้าว แต่มีจุดด้อยในเรื่องงานวิจัย ขาดองค์ความรู้เชื่อมโยงสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการบริการวิชาการที่ยังไม่ได้เชื่อมโยงสู่การทำผลงานวิชาการ จึงมีอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการน้อย มหาวิทยาลัยมีจุดเน้น 3 ด้านสำคัญที่ตอบสนองพันธกิจ ได้แก่ *อัญมณี* มีหลักสูตรสาขาอัญมณีศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ *เทคโนโลยีอาหาร* เน้นต่อยอดในเรื่องผลไม้หลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป และ *โลจิสติกส์* เนื่องจากมีการค้าชายแดนที่ติดกับประเทศกัมพูชา โดยมีโครงการที่ได้รับรางวัลสหกิจศึกษาภาคตะวันออก คือ การส่งนมเปรี้ยวบิทาเก้นในเขตกรุงเทพมหานคร

ในอนาคต มหาวิทยาลัยมีจุดมุ่งเน้น คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐานเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และตรงความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้มาตรฐานทางวิชาชีพ พัฒนา

โรงเรียนสาธิตให้ได้รับมาตรฐานการรับรองคุณภาพ พัฒนากลไกการสนับสนุนการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ เน้นงานวิจัย งานสร้างสรรค์ที่ตอบสนองความต้องการท้องถิ่น ชุมชน มีผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในระดับชาติและนานาชาติ และการบริการวิชาการที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้สนับสนุนอาจารย์ทำผลงานวิจัยควบคู่ไปงานบริการสังคมที่ทำอยู่ หรือเป็นการต่อยอดงานวิจัย เช่น โครงการประกวด ซึ่งหากเขียนเป็นผลงานวิชาการ/ผลงานงานวิจัยแล้วตีพิมพ์และเผยแพร่ จะมีคนสนใจเข้ามาค้นคว้าหาความรู้จากสถาบันมากขึ้น หรือโครงการอัญมณี ส่วนใหญ่เป็นบริการวิชาการการออกแบบต่างๆ ที่ได้ส่งประกวดหรือนำเสนอผลงานต่างๆ ควรได้มีการดำเนินการในเรื่องการจดสิทธิบัตร นอกจากนี้ ควรกำหนดระยะเวลาที่จะต้องเสนอผลงานเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการติดตามอาจารย์ให้ได้มีการวางแผนเพื่อทำงานวิจัย การเผยแพร่ผลการวิจัย และการยื่นขอตำแหน่งวิชาการให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

นอกจากนี้ ควรยุบรวมหรือเปิดหลักสูตรที่ทันสมัยที่เป็นประโยชน์ในเขตพื้นที่ เปิดเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการหรือสหกิจศึกษา และสร้างจุดแข็งของมหาวิทยาลัย เน้นบัณฑิตที่จบต้องมีคุณภาพสามารถประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนมาได้ และมีงานทำ 100%

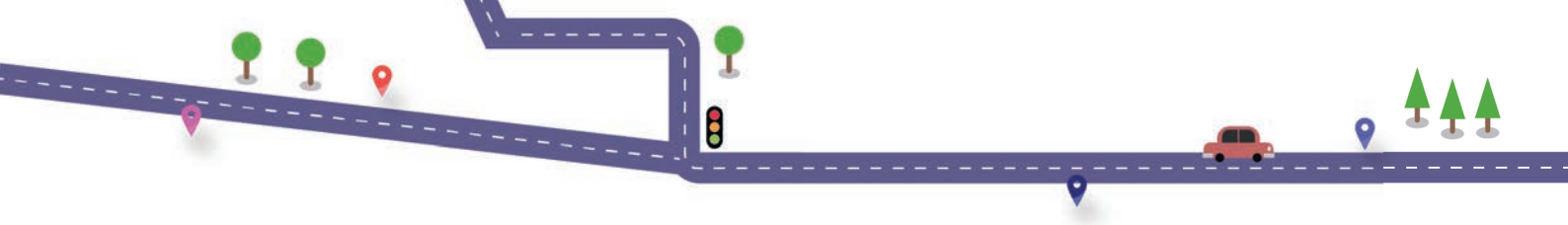
เส้นทางสัจจรสู่
วิทยาลัยชุมชนตราด

วิทยาลัยชุมชนตราด

วิทยาลัยชุมชนตราด เน้นหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรที่นิยม คือ การปกครองท้องถิ่น คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การศึกษาปฐมวัย และมีการจัดฝึกอบรมตามความต้องการของชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนไปพัฒนาตนเองและพัฒนาไปสู่อาชีพได้ และตั้งแต่ปี 2553 เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงใต้ “เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ต.เนินทราย” จากการทำงานกับชุมชนในการสำรวจเส้นทาง เป็นโปรแกรมท่องเที่ยวที่เกิดจากการวิจัยและประสบความสำเร็จ จนเกิดความเข้มแข็ง สามารถจัดการท่องเที่ยวและตั้ง “ชมรมท่องเที่ยวท้องถิ่นเนินทราย”

วิทยาลัยชุมชนตราดดำเนินโครงการจัดการความรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยมีการวิจัยเป็นฐาน และเป็น best practice คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ต.เนินทราย
2. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบ้านแหลมมะขาม เพื่อสืบสานวัฒนธรรม
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปสับปะรด นอกจากนี้ วิทยาลัยชุมชนตราดมีความต้องการที่จะทำงานวิจัยทางเส้นทางเชิงวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ในทางการค้าขายแดนต่อไป

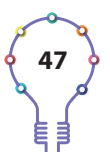
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีความชื่นชมวิทยาลัยชุมชนตราดที่เป็นตัวอย่างที่ดีในการใช้การวิจัยเป็นฐานในการดำเนินภารกิจ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา

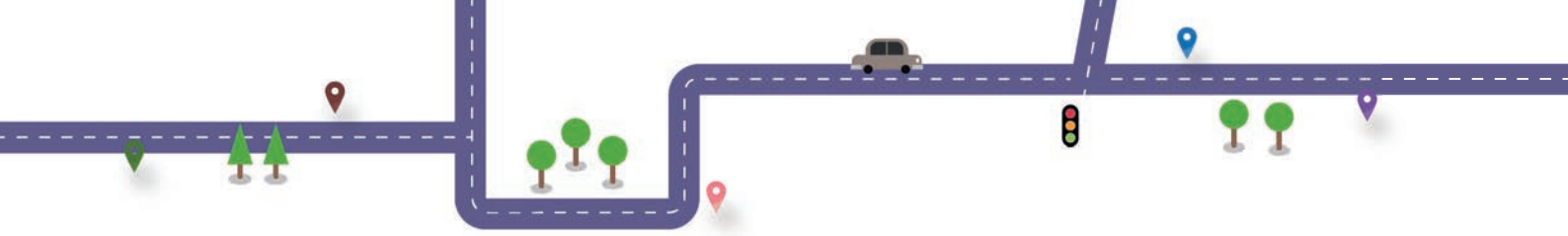
เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาการอุดมศึกษาของภาคตะวันออก โดยสร้างและพัฒนาทรัพยากรบุคคล พร้อมทั้งสร้างองค์ความรู้ การจัดการองค์ความรู้เพื่อภาคตะวันออกของประเทศไทย จากพลังความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาในภาคตะวันออก มีวิสัยทัศน์เพื่อขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อสร้างคุณภาพ สร้างปัญญาให้แผ่นดิน เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกมีพันธกิจสำคัญ คือ ส่งเสริมการสร้างร่วมมือระหว่างเครือข่าย พัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายกับภาคการผลิต และภาคส่วนต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ซึ่งในภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ เนื่องจากมีการผลิตภาคบริการในภาคเอกชนมาก เป็นทรัพยากรที่สำคัญสำหรับสถาบันอุดมศึกษาจะได้จัดการเรียนรู้ และใช้ทรัพยากรร่วมกันกับภาคเอกชน และส่งเสริมให้เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกมีส่วนร่วมรับผิดชอบในสังคม (*university social responsibility*) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง university network จึงเป็นพันธกิจร่วมของยุทธศาสตร์ตามเป้าประสงค์ทั้งหมด 9 เป้าประสงค์

การบริหารจัดการเครือข่าย มีคณะกรรมการบริหารเครือข่ายภาคตะวันออก (เครือข่าย B) และมีเครือข่ายเชิงประเด็น (เครือข่าย C) ซึ่งมีทั้งหมด 7 เครือข่าย โดยในการดำเนินการของเครือข่าย C มีโครงการเฉพาะกิจอยู่หลายเรื่องที่ได้รับงบประมาณจาก สกอ. อาทิ โครงการร่วมมือกันระดมความคิดของเครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อการปฏิรูปอุดมศึกษา โดยในปี 2558 เครือข่ายให้ความสำคัญโครงการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่สังคม เพื่อตอบสนองต่อยุทธศาสตร์เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเพื่อสร้างคนคุณภาพ สร้างปัญญา

สำหรับเครือข่ายเชิงประเด็นที่เรื่องสำคัญและจะต้องดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน คือ เครือข่าย สหกิจศึกษาภาคตะวันออก ซึ่งมี

ทิศทางที่มุ่งเน้นสหกิจศึกษานานาชาติมากขึ้น โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งส่งเสริมสหกิจศึกษานานาชาติเพื่อพัฒนาบัณฑิตของสถาบันการศึกษาในภูมิภาคตะวันออกให้มีสมรรถนะในการแข่งขันในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ยังมีโครงการสำคัญที่ดำเนินการ อาทิ การติดตามความก้าวหน้าของสหกิจศึกษาภาคตะวันออกให้เข้มแข็ง การส่งเสริมและเตรียมความพร้อมนักศึกษาสหกิจศึกษา และการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออก โดยมีแนวโน้มมีสถานประกอบการที่อยู่ในฐานข้อมูลเครือข่ายสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งต่อไป

ทั้งนี้ การดำเนินงานของเครือข่ายฯ มีปัญหาอุปสรรค อาทิ ผู้บริหารระดับสูงของสถานประกอบการบางแห่งไม่เข้าใจสหกิจศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษายังไม่ให้ความสำคัญของสหกิจศึกษา สถานประกอบการมอบหมายงานที่ไม่มีคุณภาพหรือไม่เหมาะสมให้กับนักศึกษา

นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกลักษณ์ท้องถิ่น สร้างองค์ความรู้

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก เป็นเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งเนื่องจากมีจำนวนสถาบันสมาชิกไม่มากและได้รับความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในเชิงพื้นที่มีจุดเด่น ทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การทำงานของเครือข่ายภาคตะวันออก มีภารกิจสำคัญที่ต้องทำงานกับชุมชน ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดด้านเกษตรกรรม ซึ่งภาคตะวันออกมีอาหารและผลไม้เป็นผลผลิตสำคัญ เช่น สับปะรดกับน้ำผึ้งแก้วโรคบิดประโยชน์ของเม็ดทุเรียน จึงควรเน้นให้สาขา food science เป็นสาขาที่มีความโดดเด่น และมีความสำคัญที่จะต้องเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการสร้างงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาไทย เน้นการวิจัยที่ต่อยอด ช่วยพัฒนาและเหมาะสมกับพื้นที่และชุมชน อาทิ กังหันลม โซล่าเซลล์ โดยมีการท่องเที่ยวและการค้าชายแดนที่มีความโดดเด่นและความได้เปรียบที่ช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มการสร้างงานและอาชีพได้

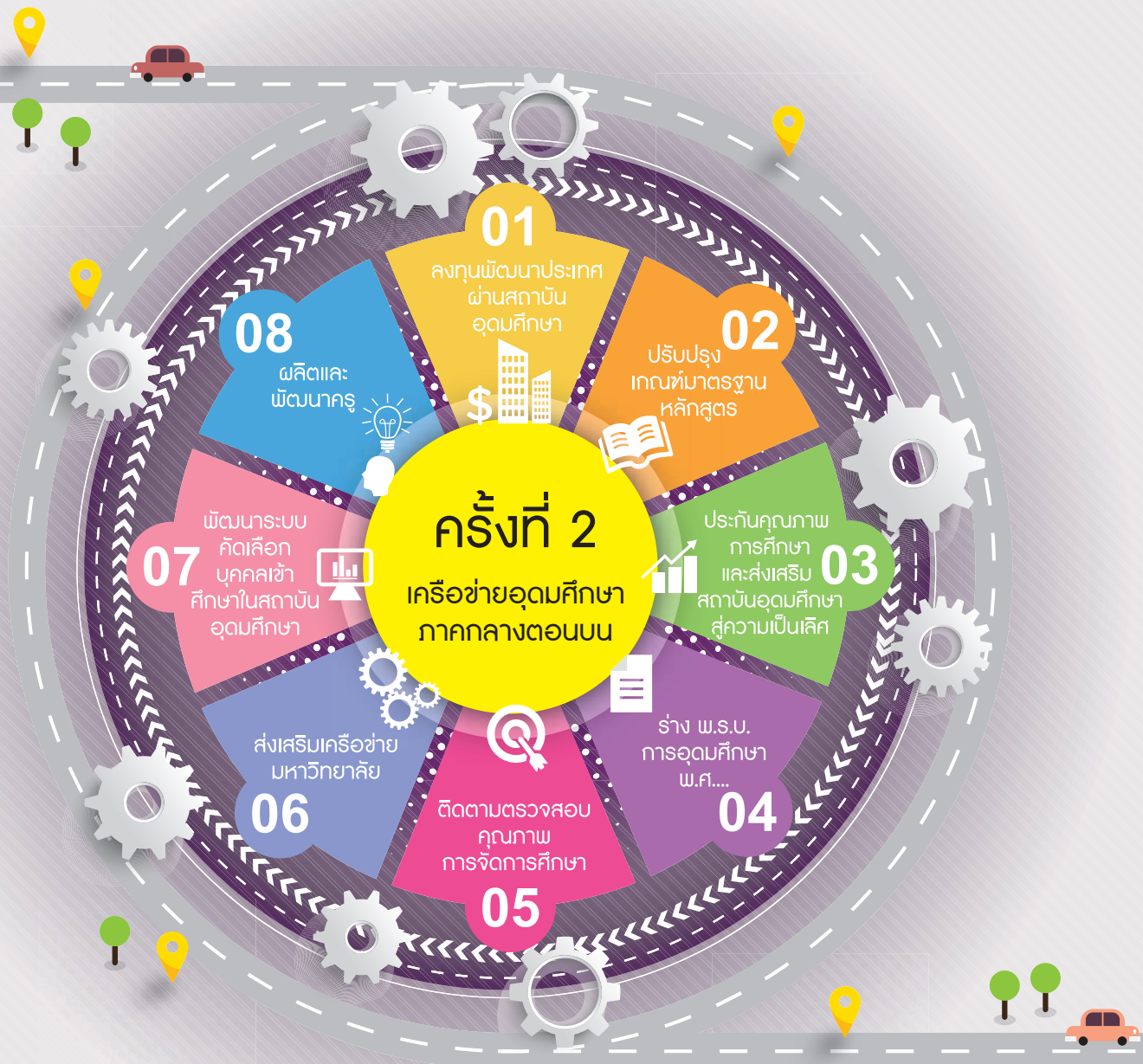
การดำเนินการตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาควรเชื่อมโยงกับพื้นที่เป็นหลัก และจะต้องบูรณาการทั้ง 4 พันธกิจหลัก การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน การจัดหลักสูตรต้องตอบสนองความต้องการของพื้นที่ เช่น หลักสูตรการค้าชายแดน โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และด้านการเกษตร เพื่อเป็นการพัฒนาพื้นที่ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งต้องรู้จุดเด่น

ของสถาบัน จัดทำ positioning และแบ่งงานกันทำ (partition) เช่น หลักสูตรใกล้เคียงกันในคณะเดียวกัน สถาบันเดียวกันอาจบูรรวม หรือให้ ยกเลิกหลักสูตรที่ไม่มีความจำเป็น ผลงานวิชาการที่เหมือนกัน ควรมีการ เสวนาร่วมกันถึงความแตกต่าง ความเชื่อมโยง ซึ่งอาจทำวิจัยร่วมกันได้ อาทิ เรื่องปะการัง ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีและมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินการกิจของเครือข่ายอุดมศึกษาภาค ตะวันออก คือ แนวโน้มจำนวนผู้เข้าศึกษาที่ลดลง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษา ต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้เข้มแข็งขึ้น และเน้นเรื่องการวิจัยต่อยอด สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม เนื่องจากในปัจจุบันการเกษตรใช้คนลดลง แต่ ผลผลิตทางเกษตรและคุณภาพสูงขึ้น ส่งผลให้ผู้สนใจเรียนสาขาเกษตร น้อยลง สำหรับปัญหาเรื่องผลงานวิชาการและการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากสถาบันในเครือข่ายภาคตะวันออกมุ่งทำงานกับชุมชน พื้นที่ มีผลงานวิชาการ สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมจำนวนมาก แต่ไม่สามารถใช้ เป็นผลงานทางวิชาการที่ไปตีพิมพ์สำหรับการเพิ่มศักยภาพของสถาบันและ การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของบุคลากรได้นั้น ขณะนี้ คณะกรรมการ การอุดมศึกษาได้พัฒนาเรื่องผลงานวิชาการสายรับใช้สังคม และการปรับปรุง เกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการทั้งระบบเพื่อให้ทันสมัย ซึ่งในเกณฑ์ ใหม่ที่กำลังพัฒนาจะครอบคลุมงานวิชาการสายรับใช้สังคม หรือที่เรียกว่า งานวิจัยสู่สังคม สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม งานศิลปะต่างๆ ด้วย ทั้งนี้ ควรมี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการผลงานวิชาการ เพื่อให้ เห็นในเชิงการพัฒนาที่เป็นทฤษฎีมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการร่วมมือการเชื่อมโยงการทำงานในเครือข่าย ว่า สถาบันในเครือข่าย จะต้องยอมรับมาตรฐานซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือกันให้เข้มแข็ง โดยสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็งต้องเป็นแกนในการสร้างศักยภาพ ยกระดับคุณภาพสถาบันในเครือข่าย อาทิ มหาวิทยาลัยบูรพาช่วยพัฒนา งานวิจัยให้กับวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง เพื่อพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิ ระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเอเซียซึ่งเข้มแข็งเรื่องภาษาอังกฤษ ให้จัดทำหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันเครือข่าย นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนนักศึกษา ควรให้มีการเทียบโอนระหว่าง สถาบันได้สะดวก ตลอดจนให้วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานที่ที่ให้นักศึกษา ปริญญาโท/เอกไปฝึกงานได้ โดยไปช่วยสอนและเป็นวิทยากรให้วิทยาลัย ชุมชนได้ด้วย

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 2 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 5 - 7 สิงหาคม 2557 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 45 แห่ง* ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ในสังกัดของรัฐ 18 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 27 แห่ง มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันแม่ข่าย โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย จำนวน 8 แห่ง 4 เส้นทาง คือ

เส้นทางที่ 1 วิทยาลัยดุสิตธานี และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (วิทยาเขตสุวรรณภูมิ)

เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต) และสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

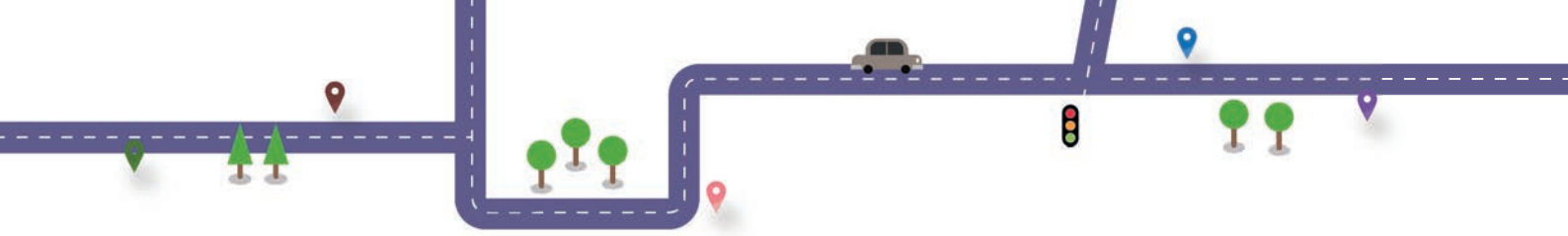
เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

เส้นทางที่ 4 สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และมหาวิทยาลัยปทุมธานี

และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน

* สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 45 แห่ง ดังนี้ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยชินวัตร มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ วิทยาลัยเซนต์อีลีซาเบธ กอก วิทยาลัยดุสิตธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีจิตรลดา สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์ สถาบันรัชต์ภาคย์

เส้นทางสัญจรสู่
วิทยาลัยดุสิตธานี
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
(วิทยาเขตสุวรรณภูมิ)

วิทยาลัยดุสิตธานี

วิทยาลัยดุสิตธานี มุ่งมั่นเป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งในสามสถาบันการศึกษาชั้นนำแห่งเอเชียภายในปี 2020 ที่เน้นทางการศึกษาและการฝึกอบรมด้านอุตสาหกรรมบริการ ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติ โดยมุ่งเน้นด้านหลักสูตรที่มีสหวิทยาการ การเรียนการสอนและคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งส่งเสริมการวิจัย และมีความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี

ผลงานดีเด่นของวิทยาลัย คือ

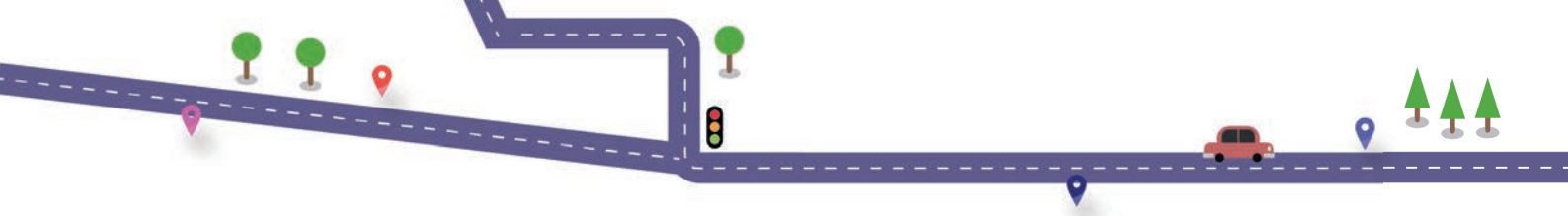
1. ดำรับอาหาร 24 ประเภท ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าให้แก่วิทยาลัยดุสิตธานี
2. “การพัฒนาดำรับอาหารไทย ตามมาตรฐานของวิทยาลัยดุสิตธานี” ซึ่งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ออกหนังสือรับรองการจดลิขสิทธิ์ ประเภทงานวรรณกรรม ให้แก่วิทยาลัยดุสิตธานี

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่าควรเน้นด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์รูปแบบที่โดดเด่นของวิทยาลัยให้ไปสู่สังคมสาธารณะได้รับรู้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (วิทยาเขตสุวรรณภูมิ)

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมีนโยบายสนองตอบความต้องการของชาติในการจัดการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยเฉพาะสาขาวิชาทางธุรกิจ วิทยาการจัดการ การวิจัย และการศึกษาเชิงสหวิทยาการ พร้อมทั้งเน้นความเป็นนานาชาติด้วยการส่งเสริมให้ตระหนักถึงความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมและจิตใจ โดยไม่แสวงหาผลกำไร

หลักสูตรที่ใช้ในมหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานความรู้ในหลายด้าน (*interdisciplinary*) มหาวิทยาลัยมีความเข้มแข็งในศาสตร์สาขาวิชาการบริหารจัดการ จึงใช้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของทุกหลักสูตร และได้นำเอาวิชาจริยธรรมวิชาชีพ (*professional ethics*) มาแทรกในทุกสาขาวิชา นอกเหนือจากการเน้นความเชี่ยวชาญด้านภาษาในทุกหลักสูตรที่เปิดสอน โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นสังคมนานาชาติของผู้ทรงปัญญาและความรู้ มีชีวิตแจ่มใสด้วยแรงบันดาลใจจากคริสตศาสนา มุ่งใฝ่หาความจริงและความรู้ รับผิดชอบต่อสังคมด้วยวิธีบูรณาการความรู้ด้านสหวิทยาการและวิทยาการด้านเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสเยี่ยมชม The AU Digital Home (บ้านดิจิทัลมหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ) โดยมีแนวคิดในเรื่องของการนำไฟฟ้ากระแสตรงมาใช้แทนไฟฟ้ากระแสสลับ เพื่อลดความสูญเสียในอุปกรณ์แปลงไฟฟ้ากระแสสลับเป็นกระแสตรง ซึ่งหากมีการทำแบบเต็มรูป จะไม่จำเป็นต้องใช้ไฟจากการไฟฟ้าเลย เพราะแหล่งพลังงานที่ใช้ในบ้านทั้งหมด สามารถผลิตได้เองที่บ้าน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญที่มีความพร้อมและสมบูรณ์แบบในการจัดการศึกษา และมีความโดดเด่นในการบูรณาการความรู้ด้านสหวิทยาการและวิทยาการด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะแนวคิดในเรื่องบ้านดิจิทัล ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวคิดนี้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างมากขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีการจัดการเรียนการสอนแบบ creative education เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดที่สร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ รวมถึงสื่อการเรียนการสอนและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ โดยมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสร้างสรรค์ (creative university) ประกอบด้วย อัตลักษณ์ 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ ด้านจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ และด้านความเป็นสากล

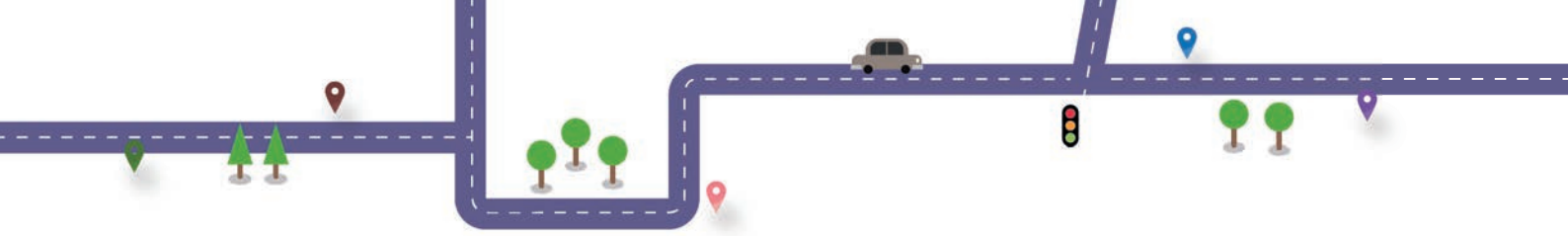
การนำเสนอผลงานของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ได้แก่

1. การขายสินค้าทางออนไลน์ผ่านเฟสบุ๊กของมหาวิทยาลัย
2. BU STARTUP Project เป็นการบูรณาการการเรียนการสอนและนักศึกษาจาก 6 คณะ ภายใต้โจทย์ “รักประเทศไทย” ของ ททท.
3. โครงการการตลาดสร้างสรรค์ธุรกิจ (CEMP : Creative Entrepreneurial Marketing Project)
4. สำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย (คลินิกยุติธรรม)
5. การร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น การสร้างหุ่นยนต์บริการในภัตตาคาร MK ของคณะวิศวกรรมศาสตร์
6. ออกแบบโปรแกรมสร้าง application สำหรับสมาร์ทโฟน
7. บูรณาการสาขาวิชาการท่องเที่ยวเข้ากับคณะมนุษยศาสตร์ เพื่อให้นักศึกษาที่มีความพร้อมด้านภาษารองรับ AEC
8. ห้องฝึกปฏิบัติการด้านการประกอบอาหาร การทำขนม (ครัวสาธิต)

เส้นทางสัจจรสู่
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (วิทยาเขตรังสิต)
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

9. โครงการ BU to NEW YORK ที่ให้นักศึกษาส่งโครงการเข้าประกวด เพื่อชิงทุนไปเรียนรู้การปฏิบัติงานจริงกับศิษย์เก่าที่ไปก่อตั้งธุรกิจ ใน NEW YORK

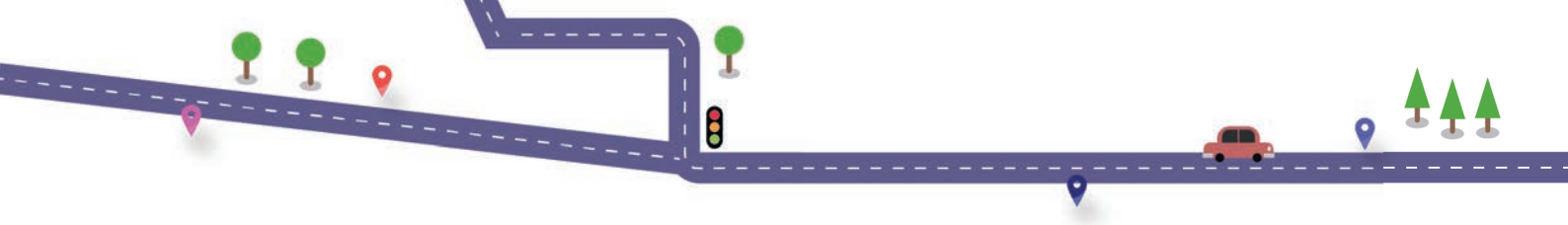
10. การออกแบบสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ทางด้าน Media and Design
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นชมมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง และมีการกำหนดทิศทางการดำเนินพันธกิจ สอดรับและมุ่งสู่เป้าหมายของสถาบันเป็นอย่างดี เนื่องจากมีเอกลักษณ์ ชัดเจน คือ Creative Education และยังมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ สร้างคน เป็นผู้ประกอบการ ในโอกาสที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ AEC มหาวิทยาลัยควร มีบทบาทและให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่เน้นให้เป็นผู้ประกอบการได้ ในประชาคมอาเซียน และในนานาชาติ นอกจากนี้ ควรกำหนดเรื่องอัตรา การจ้างงานเป็นตัวชี้วัดในเรื่องคุณภาพของบัณฑิต

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เน้นการเรียนการสอนแบบปฏิบัติจริง การฝึกงานเป็นหลัก เมื่อนักศึกษาจบการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว ภายใต้วิสัยทัศน์องค์กร “สร้าง บัณฑิตมืออาชีพ ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง” (*Creating Professionals through Work Based Education*) เป็นการสร้าง มืออาชีพด้วยมืออาชีพ มีผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจมาให้ความรู้ มีการสร้าง เครือข่ายสถานที่ฝึกงานและทุนการศึกษา ร่วมกับภาคเอกชน สถาบัน อุดมศึกษา และเครือข่ายต่างประเทศ ซึ่งสาขาวิชาการจัดการธุรกิจการค้า สมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ เป็นสาขาที่ประสบความสำเร็จ มี Career Planning & Opportunity ชัดเจน บัณฑิตที่จบทั้ง 3 รุ่น ได้งานทำ 100%

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ข้อเสนอแนะว่า ธุรกิจการเกษตร เป็นสาขาวิชาที่ควรให้ความสำคัญในการสร้างคนเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้เกษตรกร ลูกหลานเกษตรกรมาเรียน จะได้ไม่ละทิ้งอาชีพ พัฒนาเป็น เกษตรสมัยใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต และนอกจากการวิจัยเพื่อพัฒนา ในทางธุรกิจ ควรมีการวิจัยและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบกับผู้บริโภค การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ป่วย คนชรา เช่น อาหาร เพื่อสุขภาพ อาหารผู้ป่วย อาหารสำหรับคนชรา หรือการพัฒนาชั้นจัดวาง ของในร้าน เพื่อลดการก้ม ลดการบาดเจ็บหรือการปวดให้กับพนักงาน ในร้าน หรือการออกแบบให้มีแบบจัดวางอัตโนมัติ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องมาตรฐานคุณภาพบัณฑิต ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่ควรมีการวัดรอบด้าน ทั้งการประเมินคุณภาพ การประกันคุณภาพต่างๆ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตตามกรอบ TQF การมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก ตลอดจนควรเน้นการจัดการศึกษาที่ให้นักศึกษาไปต่อยอดได้ มีองค์ความรู้ที่ก้าวไกล กว้างขวางมากกว่าการมุ่งเข้าทำงานในกลุ่มบริษัท ซีพี ออลล์ เพื่อให้มีความหลากหลายของกระบวนการเรียนรู้ การเข้าสังคม และพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีผลการดำเนินงานเด่น คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การอบรมบุคลากรทางการศึกษา โดยการนำ eDLTV ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน กิจกรรมยุววิจัยประวัติศาสตร์ งานวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพแบบคดีปริศนาที่เรียงร้อยโน้ตที่แยกจากดินในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การร่วมกิจกรรมกับจังหวัดในการสืบสานและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ท้องฟ้าจำลองในมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยามีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) คือ (1) วิจัยชุมชน เป็นการฝึกปฏิบัติงานวิจัยภาคสนาม โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพ และ (2) กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางการศึกษาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย “รางวัลบุษราคัมมณีศรีราชภัฏ”

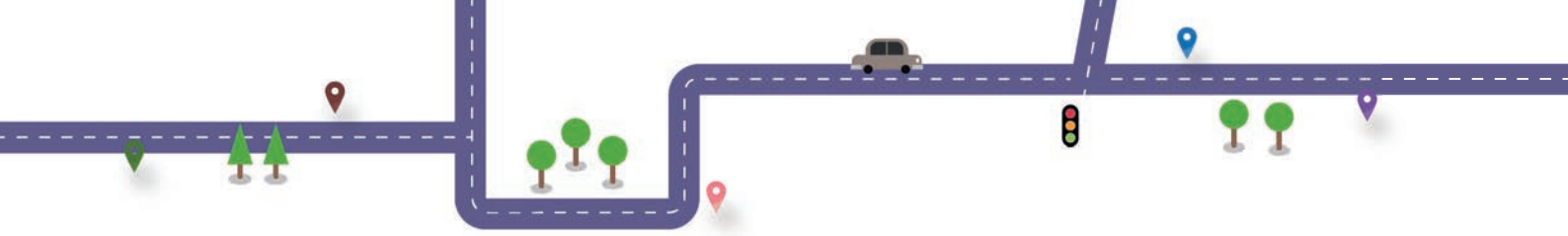
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยเน้นการจัดการศึกษาและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน (Local & Community Development) ซึ่งควรมีการวิจัยที่เน้นการตอบโจทย์การพัฒนาท้องถิ่น การที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะเป็นมรดกโลก เป็น Hub Asia ต้องร่วมกันดึงสิ่งดีและเด่นมาทั้งหมด ทั้งถนน บ้านเรือน ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ฯลฯ การบูรณาการของมหาวิทยาลัย ควรเป็นการวิจัยแบบหาองค์ความรู้ ภูมิปัญญา หลักคิด ทฤษฎี แบบอยุธยา หากมหาวิทยาลัยจะเป็นองค์กรวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จะต้องดำเนินการ 6 พันธกิจ คือ งานอนุรักษ์ สืบสาน วิจัย พัฒนา สร้างสรรค์ สนับสนุนเผยแพร่ รวมถึงการอบรมคนที่เป็นครู โดยการผลิตและพัฒนา

เส้นทางสู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ครู (Education : Teacher Training) การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา
กลุ่มใหม่ให้ได้มาตรฐานการอุดมศึกษา และเตรียมความพร้อมสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มีเป้าหมายชัดเจน
ในการผลิตบัณฑิตเป็นนักปฏิบัติที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ
ที่ได้มาตรฐาน และส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบัณฑิตให้เป็น
คนดี มีความรู้ สู้งาน โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มทีในด้าน
soft skills เพื่อเป็นการเสริมสร้างจุดแข็งให้แก่บัณฑิตให้ทำงานได้ทันที
เมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best
practice) ดังนี้

1. การวิจัย ผลิต และสนับสนุนให้ปลูกข้าวโพดข้าวเหนียว
2. มูลนิธิพระดาบสสัญญา ให้บริการชุมชน ด้านสาธารณสุข ช่างยนต์
การเกษตร บรรเทาทุกข์ เป็นการบูรณาการร่วมกันหลายสาขา
หลายคณะ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย
มีเป้าหมายในการต่อยอดทางวิชาการ ไม่ใช่ส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะปลูก
เท่านั้น แต่ต้องหาวิธีในการพัฒนาผลผลิตส่งออกต่างประเทศ โดยใช้
หลัก product-business-processing-export และต้องก้าวไปถึงการทำ
เกษตรเพื่อสุขภาพด้วย จะเน้นเฉพาะการทำเครื่องจักรเครื่องกลอย่างเดียว
ไม่พอ ควรเน้น practical hands on เพื่อเป็นที่พึ่งของชุมชน เป็นสถาบัน
อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากในการจัดสรรงบประมาณ สำนัก
งบประมาณจะให้ความสำคัญกับเรื่องที่มีมหาวิทยาลัยมีการนำไปพัฒนา
ต่อยอดได้ มีการนำไปสู่นวัตกรรมได้ ลดความเหลื่อมล้ำในจังหวัด ส่งเสริม
GDP ในจังหวัด และเห็นว่าการลงทุนเรื่องคน และเรื่องเกี่ยวกับ health
science, science and technology เป็นสำคัญ ซึ่งมหาวิทยาลัยควร
มีการบริหารงานแบบคณะ และการดำเนินการแบบคลัสเตอร์โดยให้อาจารย์
ที่เป็นนักวิจัยแต่ละคณะ แต่ละสาขา ร่วมมองในภาพมหาวิทยาลัย ก้าวหน้า
แบบเป็นกลุ่ม การเป็นคลัสเตอร์จะได้ของที่ร่วมกันใช้ ทุกคน วัสดุ ครุภัณฑ์
และจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สถาบันเทคโนโลยีแห่งโอโยธา

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชมการดำเนินงานของคณะสาธารณสุขศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งโอโยธา ซึ่งมีนวัตกรรมการช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเรื้อรังในโรงพยาบาลและในบ้าน ให้ขยับร่างกายได้ โดยทำความร่วมมือเพื่อส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานจริงกับโรงพยาบาลและสถานพยาบาลหลายแห่งทั้งในจังหวัด และนอกจังหวัด พร้อมทั้งให้อาจารย์และนักศึกษาในคณะร่วมกันฝึกปฏิบัติวิชาชีพ โดยการให้บริการด้านสุขภาพกับเด็กและคนชราในชุมชนทุกเดือน ตลอดจนสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาจีน ภาษาอาหรับ ให้กับนักศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของโรงพยาบาลที่ให้บริการผู้ป่วยต่างชาติ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้สร้างความเข้มแข็งทางด้านเทคโนโลยีให้ชัดเจน โดยการสร้าง/พัฒนานวัตกรรม และสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาการเรียนการสอน พร้อมทั้งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความอดทน และทำงานเป็นทีม โดยการให้นักศึกษาเป็นผู้ช่วยอาจารย์ จะได้พัฒนาไปพร้อมกันทั้งนักศึกษา อาจารย์ และสถาบัน ซึ่งคณะสาธารณสุขศาสตร์เป็นตัวอย่างที่ดีในการฝึกปฏิบัติงาน แต่ควรพัฒนาไปเป็นรายวิชาสหกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

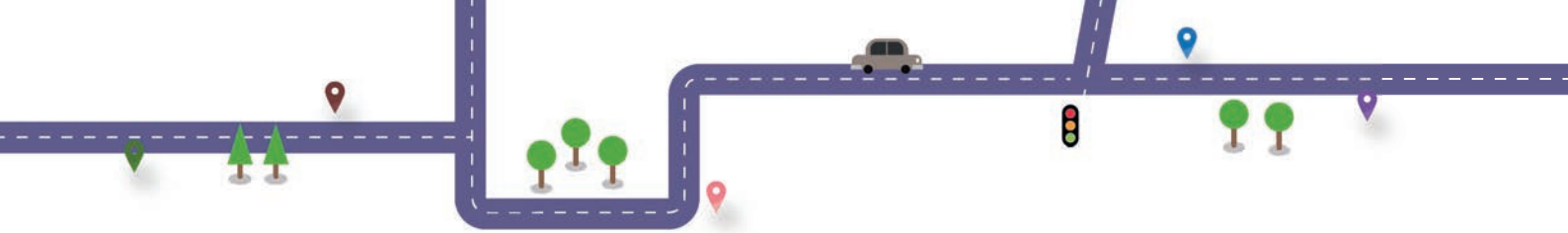
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชมการดำเนินงานของคณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยปทุมธานี ซึ่งมีการนำเสนอโครงการบูรณาการงานวิจัย การเรียนการสอนเพื่อชุมชน (Research and Education for Community : REC) โดยบูรณาการงานวิจัยเรื่อง “การออกแบบการทดลองแบบผสม เพื่อพัฒนาสูตรสบู่ก้อนสมุนไพรเปลือกมังคุด” (The Mixture Experimental Design for Mangosteen Peel Herbal Bar Soap Formulation Development) กับการเรียนการสอนในรายวิชา การโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิศวกรรมศาสตร์ และรายวิชา สถิติวิศวกรรม และบูรณาการกับการบริการวิชาการ “โครงการมีของดีมาฝาก มอบแด่ชาวปทุมธานี” : สอนชาวบ้านโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มีข้อมูลภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาด โดยควรสร้างความเป็นเลิศด้านการวิจัย และต้องเป็นผู้นำทางความคิด อย่างไรก็ตาม หลักสูตรที่ได้รับอนุมัติแล้ว จะต้องมีการติดตามประเมินคุณภาพของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

เส้นทางสู่
สถาบันเทคโนโลยีแห่งโอโยธา
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

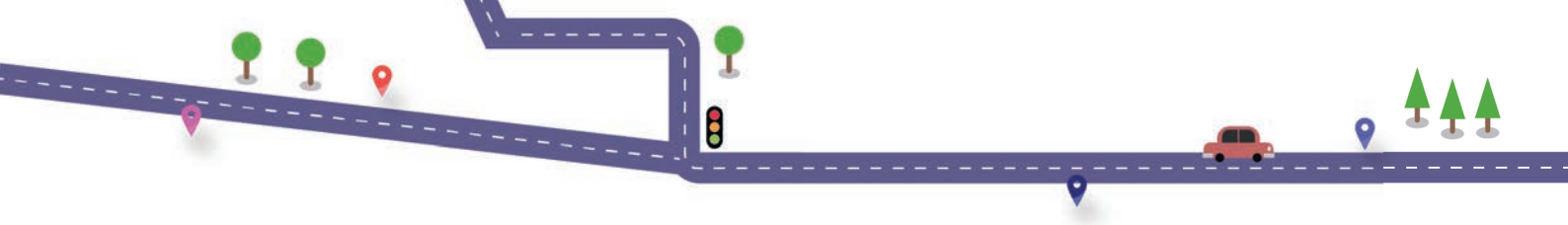

เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน มีแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็ง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของ สกอ. และอยู่ในกรอบภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา เน้นการเชื่อมโยงกับภาคสังคมมากขึ้น ซึ่งวิสัยทัศน์ของเครือข่ายภาคกลางตอนบน คือ เป็นผู้นำทางปัญญาและที่พึ่งพาของสังคม และพันธกิจ คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ โดยกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา การส่งเสริมการเชื่อมโยงการทำงานของเครือข่ายเชิงประเด็นกับภาคการผลิต และภาคส่วนต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ และการส่งเสริมให้เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีแผนการดำเนินงาน

1. ออกแบบโครงสร้าง และระบบการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
2. ส่งเสริมให้สถาบันสมาชิกมีส่วนร่วม และมีบทบาทในกิจกรรมของเครือข่ายเชิงประเด็นต่างๆ มากขึ้น
3. ประสาน สนับสนุน และติดตามการขับเคลื่อนภารกิจหลัก ภารกิจเร่งด่วน และภารกิจเฉพาะกิจของเครือข่ายเชิงประเด็นตามนโยบายของ สกอ.
4. สนับสนุนเครือข่ายเชิงประเด็นให้มีการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพบัณฑิต และสังคมไทย
5. เน้นการดำเนินการ/ร่วมมือ ในการดำเนินการวิจัย/กิจกรรม ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและภาคการผลิตในระดับท้องถิ่น/ระดับชาติ
6. ส่งเสริมให้เครือข่ายทำงานทั้งเชิงรุกในอนาคตของประเทศ และเชิงรับในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

การดำเนินงานในภาพรวมเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนมีการดำเนินโครงการเฉพาะกิจหลายเรื่อง ทั้งเครือข่ายวิจัย เครือข่ายสหกิจศึกษา เครือข่ายบ่มเพาะวิสาหกิจ เครือข่ายพัฒนานิสิตนักศึกษา เครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาอาจารย์ เครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อสนองโครงการในพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อ

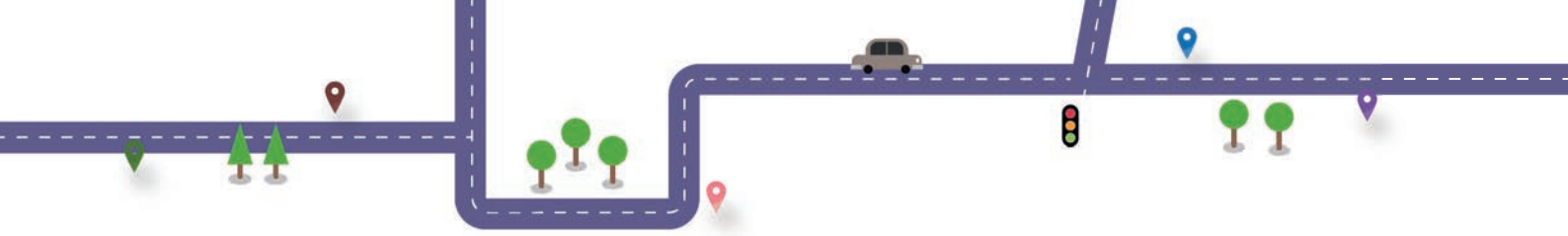

พัฒนาการศึกษาทั่วไป และเครือข่ายอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยในการดำเนินการระยะต่อไป จะเน้นการกำหนดนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเครือข่ายให้ชัดเจน เพื่อรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของประเทศและของโลก รวมทั้งการบริหารจัดการเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สำหรับการประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนมีอธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนจำนวน 30 แห่ง นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ผลงานที่โดดเด่น (*best practice*) ของสถาบัน รวมถึงประเด็นที่ประสงค์จะเสวนาร่วมกับคณะกรรมการการอุดมศึกษาใน 3 ด้าน ประกอบด้วย **ด้านการวิจัยและพัฒนา** จำนวน 7 เรื่อง คือ (1) งานวิจัยเพื่อรองรับการเป็น World Class National University โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2) การส่งเสริมงานวิจัยแบบสหวิทยาการเพื่อตอบโจทย์อุตสาหกรรม โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (3) การสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยสู่ระดับสากล โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (4) การส่งเสริมการวิจัยแบบสหวิทยาการทำให้เกิดข้อขัดแย้งกับการนำผลงานวิชาการ/วิจัยไปใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ (*เนื่องจากผลงานวิจัยต้องมีน้ำหนัก > 50% จึงจะนำไปใช้ได้*) โดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (5) การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยใช้งานวิจัย โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (6) การสร้างนักวิจัยชุมชน ผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (*Capacity Building for Community Researcher through Action Learning Approach*) โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (7) การพัฒนางานวิจัยชุมชนเมืองเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนบางบัว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยมหาวิทยาลัยเกริก

ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 17 เรื่อง คือ (1) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบใช้กรณีปัญหาเป็นฐาน (*Problem-Based Learning*) เสริมในหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2) การใช้ Case Study และ Technology เพื่อเสริมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (3) การจัดการศึกษาแบบ CDIO โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (4) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาศึกษาทั่วไป สู่ศตวรรษที่ 21 โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (5) ต้นแบบนวัตกรรมการศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนแบบ Creative Convergence

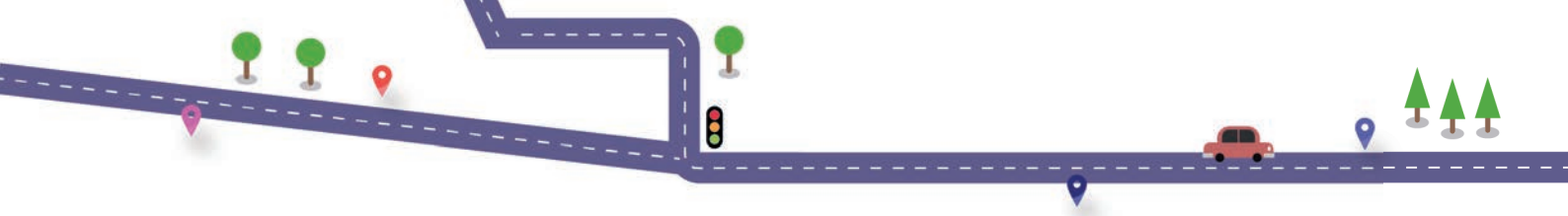

โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (6) โมเดลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต (7) อาจารย์คุณภาพ โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (8) การพัฒนาอาจารย์ให้สอนแบบ Active Learning โดยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (9) การบูรณาการการเรียนการสอนกับการพัฒนานักศึกษาของมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก โดยมหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก (10) การจัดการเรียนการสอน Project Based Learning ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป: RSU 101 ธรรมาธิปไตย โดยมหาวิทยาลัยรังสิต (11) การพัฒนาอาจารย์เข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ (12) การจัดการเรียนการสอนที่เน้น Activity Based Learning โดยมหาวิทยาลัยศรีปทุม (13) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษา โดยวิทยาลัยอัสสัมชัญ (14) สหกิจศึกษา โดยวิทยาลัยเซนต์อีสท์บางกอก (15) การจัดการศึกษาแบบ Work Based Education โดยสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (16) แนวทางการสอนตามหลักโมโนซุริ โดยสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น และ (17) การเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์ โดยสถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์

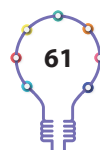

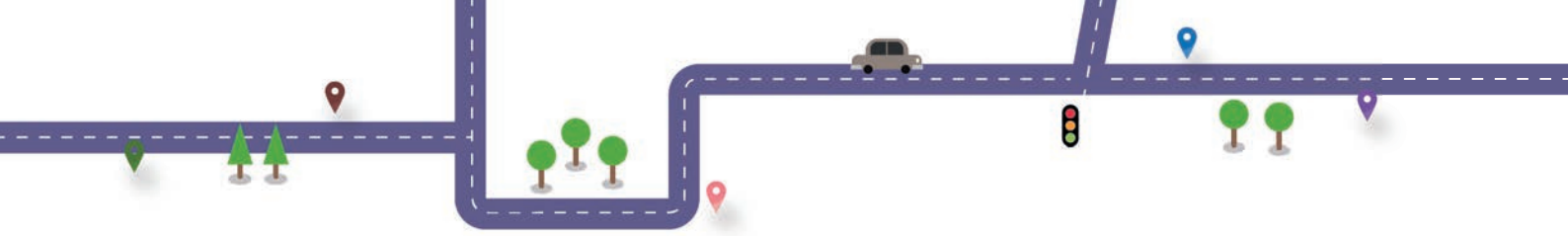
และด้านการบริการวิชาการ จำนวน 6 เรื่อง คือ (1) โครงการสถาบันเทคโนโลยีปทุมวันร่วมใจฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน (2) การบูรณาการการเรียนการสอน งานวิจัย และการบริการวิชาการ “การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวโพดข้าวเหนียวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยกระบวนการมีส่วนร่วม” โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (3) โครงการบริการวิชาการ “ยุววิจัยประวัติศาสตร์” โดย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา (4) การบูรณาการงานวิจัย การเรียนการสอน และการบริการวิชาการ (REC) โดยมหาวิทยาลัยปทุมธานี (5) โครงการ 1 ไร่ 1 แสน โดยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ (6) โครงการสอนภาษาต่างประเทศในเขตอุตสาหกรรมและชุมชนบริเวณใกล้เคียงเพื่อรองรับ AEC โดยสถาบันเทคโนโลยีแห่งอยุธยา ซึ่งทำให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโอกาสรับฟังการนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ของสถาบันในเครือข่ายฯ และได้ร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญต่อไป

งานวิจัยไม่ใช่อยู่ในห้องทดลอง แต่ต้องถึงระดับเศรษฐกิจจริง

การรับฟังการนำเสนอ best practice ของสถาบันอุดมศึกษา 30 แห่ง เป็นทางลัดของคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้เข้าร่วมประชุมในการเรียนรู้จากสิ่งที่ดีที่สุด (*learning from the best*) ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาอุดมศึกษาร่วมกันของเครือข่าย ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้นำเสนอ ระบอบการศึกษามหาวิทยาลัยกับการพัฒนาสู่อนาคต research & innovation เพื่อการพัฒนาสู่อนาคตของประเทศไทยและประชาคมอาเซียน เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (*East-West Economic Corridor: EWEC*) ซึ่งในการจัดการศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมการเรื่องภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งควรมีจุดยืนของตนเอง การจัดการเรียนการสอนบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม teaching environment เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคน มหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวจากคณะไปสู่กลุ่มวิชา (*cluster*) และงานวิจัยไม่ใช่อยู่ในห้องทดลอง แต่จะต้องผลักดันให้ถึงระดับเศรษฐกิจให้ครบวงจร ถือเป็นสิ่งหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศ คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดกลุ่มประเภทสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันไปในทิศทางที่สอดคล้องตามบริบท สำหรับกลุ่มมหาวิทยาลัยใหม่ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏ เน้นการจัดการศึกษาและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและ

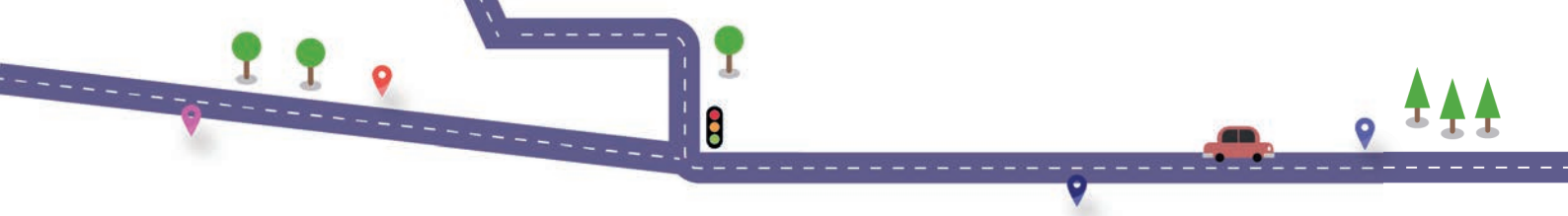
ชุมชน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเน้นการจัดการศึกษาและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (*practical 'hands on' training*)

นอกจากนี้ มีการนำเสนอโครงสร้างพันธกิจงานสร้างสรรค์วิชาการ-วิจัย ที่เริ่มจากแรงดลใจจากปัญหา การปฏิบัติ มโนทัศน์ ทศนคติ ความเชื่อ การตีความ แปลความ เกิดเป็น “ความคิด” รวมถึงรูปแบบ แนวเรื่อง การแสดงออก และเนื้อหาสาระ ซึ่งมีความสอดคล้องกับโครงสร้างพันธกิจหลักของระเบียบวิธีวิจัย ที่มีส่วนประกอบของบทนำ แนวความคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการดำเนินการวิจัย ทดลองปฏิบัติ ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์สรุปประเมินผล และสรุปผล อภิปราย ข้อเสนอแนะ ซึ่งหากนำงานวิจัยมาถอดรหัสจะพบว่า มีการบูรณาการทั้ง 4 ด้าน คือ สอน วิจัย บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งศิลปวัฒนธรรมสามารถสอดแทรกอยู่ในทุกเรื่อง อาทิ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เมืองที่มีความรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์ สืบสาน วิจัย สร้างสรรค์ พัฒนา สนับสนุน เผยแพร่ งานศิลปวัฒนธรรม ควรให้สาขาวิชาเข้าไปเจาะประเด็น สร้างผลงานวิจัย เพื่อส่งเสริมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เป็นเมืองมรดกโลก ให้ครอบคลุม ชัดเจน และครบวงจรมากขึ้น

จากจำนวนนักศึกษาที่มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ถือเป็นจุดหักเหที่ดี มหาวิทยาลัยจะต้องมีการปรับตัวไปสู่ความเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่แท้จริง คือ เป็นที่อยู่ของคนสร้างสรรค์ มีแนวความคิดใหม่ๆ ตลอดเวลา และเป็นที่พึ่งของสังคม การวิจัยและพัฒนาต้องเป็นหลักของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะงานวิจัยร่วม (*collaborative research*) จะสร้างความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ควรหาผู้ร่วมกิจการด้วย โลกปัจจุบันไร้พรมแดน มหาวิทยาลัยมีสิ่งดีที่ควรนำไปต่อยอด

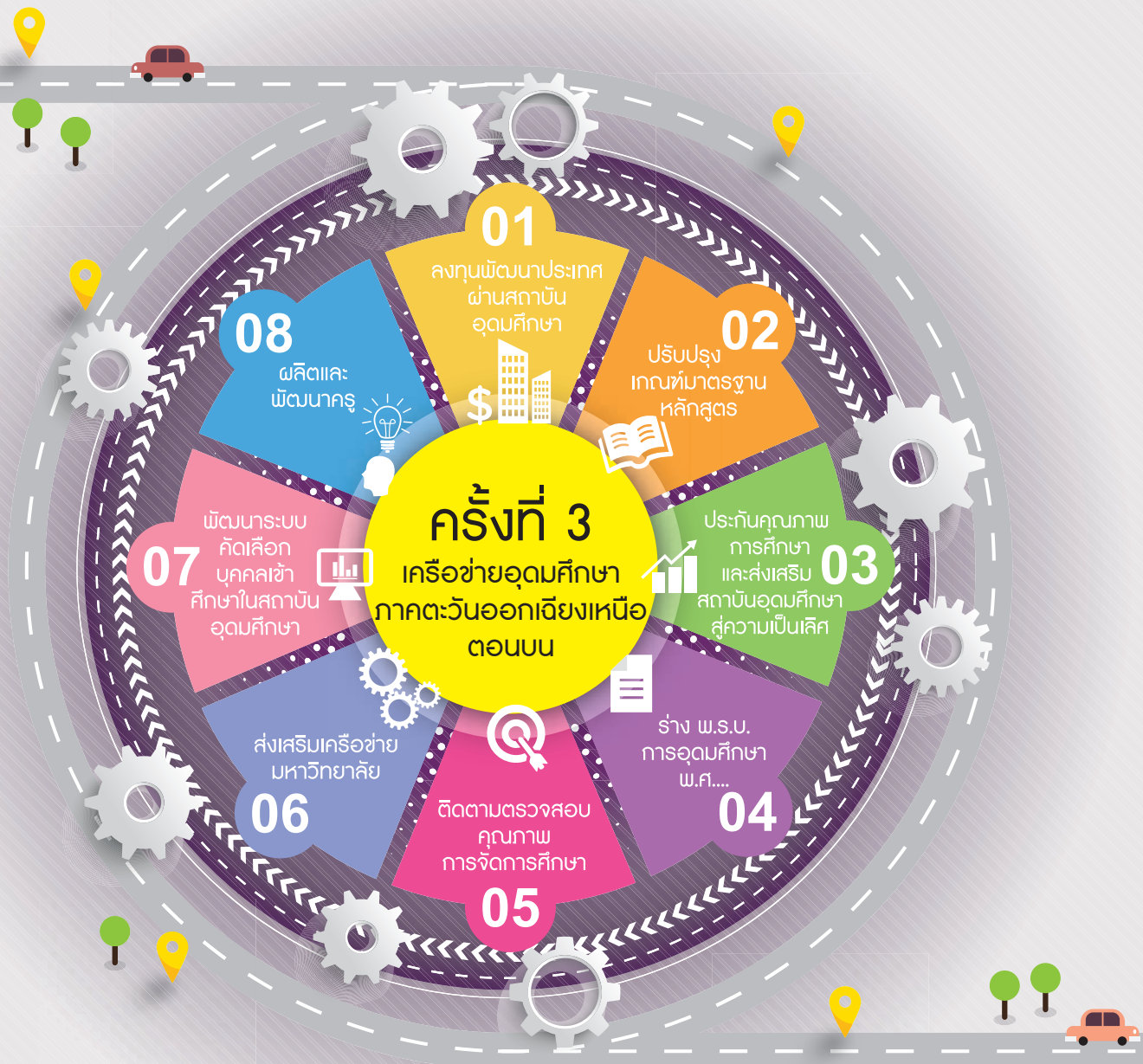
ในโอกาสนี้ได้มีการเสวนาในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติม อาทิ การวิจัยแบบสหวิทยาการ (*Multi-discipline research*) เพื่อให้เกิดความร่วมมือหลายสาขา หลายสถาบัน แต่มีประเด็นการขอตำแหน่งทางวิชาการที่จะต้องมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเป็นอุปสรรค หากต้องการให้บรรลุนิเทศศาสตร์ชาติ ควรที่จะให้เกิด win win win ทั้งนักวิจัย องค์กร และประชาชน/มวลมนุษยชาติ ทั้งนี้ มีข้อเสนอให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนอัตราร้อยละขั้นต่ำ โดยดูจากขนาดโครงการ ความยาก เทคนิควิธีการ ผลผลิตผลลัพธ์ ผลกระทบจากการประยุกต์ใช้งานวิจัย นโยบายสาธารณะ รวมถึงพิจารณาเรื่องการโอนย้ายตำแหน่งทางวิชาการข้ามมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่อาจารย์ต้นแบบจัดการเรียนการสอนด้วยกลยุทธ์การสอนต่างๆ เช่น case based approach และ project approach ได้มีการศึกษาประสิทธิผลในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนว่าเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) หรือความเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายเปรียบเทียบระหว่างเทอมต้นและเทอมปลายอย่างไร แต่ผลงานดังกล่าวไม่ได้รับการยอมรับในการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากไม่ได้พัฒนาองค์ความรู้ (body of knowledge) ในศาสตร์ที่สอน

ในประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและปรับปรุงระบบการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ **สำหรับกรณีการปรับเปลี่ยนกำหนดอัตราขั้นต่ำ ในร่างระเบียบฯ ได้มีการยกเลิกสัดส่วนร้อยละ โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ขอจะต้องชี้แจงบทบาทตนเอง และมีการลงนามรับรองตามความเหมาะสม** ซึ่งได้มีการขอความเห็นยกเลิกจาก 4 กลุ่มมหาวิทยาลัยแล้วและมีการพิจารณา impact factor ให้ขึ้นกับชนิดของวารสาร การประยุกต์ การใช้ประโยชน์นโยบายสาธารณะด้วย นอกจากนี้ ในร่างระเบียบใหม่ได้ระบุว่า ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการได้ โดยไม่จำเป็นต้องตรงสาขาวิชา เพื่อให้ศาสตร์ใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นมา และยังได้เปิดช่องสำหรับผลงานที่ดี แม้จะไม่ได้ตีพิมพ์ แต่มีผลงานที่ดีเด่นอื่นๆ ใช้เทียบเคียงได้ด้วย ซึ่งปัจจุบันขั้นตอนการปรับปรุงตำแหน่งทางวิชาการที่ ก.พ.อ. เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างรอคณะกรรมการฯ ที่ กกอ. แต่งตั้งขึ้นเพื่อเสนอนโยบายเกี่ยวกับเรื่องการวิจัยร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและจะมีการประชุม retreat ระหว่างคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และจะมีการให้สถาบันอุดมศึกษาได้วิพากษ์ต่อไป

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 3 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 15 - 17 ธันวาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 15 แห่ง* ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ในสังกัดของรัฐ 9 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน 2 แห่ง มีมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันแม่ข่าย โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย จำนวน 11 แห่ง 5 เส้นทาง คือ

เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยนครพนม และมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

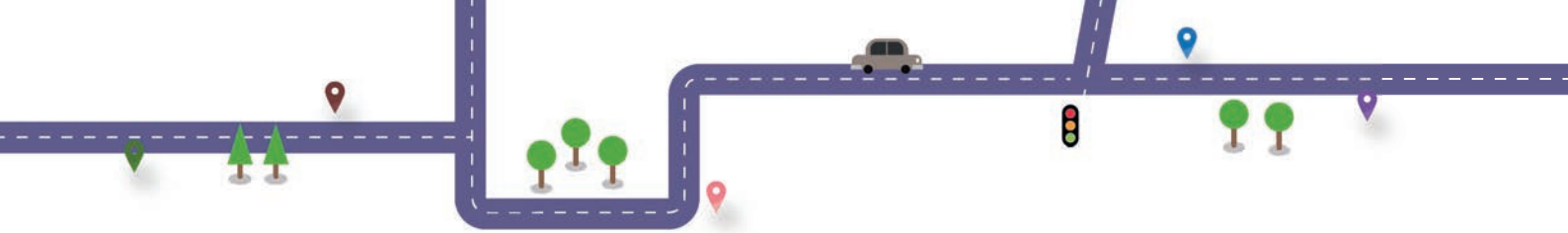
เส้นทางที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เส้นทางที่ 5 วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร และมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

* สถาบันอุดมศึกษาจำนวน 15 แห่ง ดังนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนครพนม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยสันตพล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยนครพนม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยนครพนม

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชมวิทยาลัยการบันนาคาชาติ สถานที่จัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการบิน และสถานที่จัดการเรียนการสอนของคณะและวิทยาลัยต่างๆ เช่น คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และวิทยาลัยธาตุพนม ในโอกาสนี้ มหาวิทยาลัยนครพนม ได้นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เรื่อง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนการสอนร่วมกับการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้

1. การผลิตน้ำปลาจากปลาร้า
2. เครื่องแกะกลีบกระเทียมขนาดเล็ก
3. การสร้างเครื่องช่วยฟังจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เลิกใช้งาน เพื่อผู้บกพร่องทางการได้ยินที่ยากไร้ในชุมชน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการจัดเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม โดยจัดเป็นเส้นทางรถไฟ เส้นทางจักรยาน เพื่อให้วิทยาลัยแต่ละแห่งได้เชื่อมต่อกัน โดยบูรณาการจากองค์ความรู้ที่มี จัดการเรียนการสอนร่วมกับแหล่งชุมชนต่างๆ และเนื่องจากมหาวิทยาลัยนครพนมเกิดจากการหลอมรวมสถาบันอุดมศึกษาภายในจังหวัดนครพนม แต่ละคณะวิชาควรสร้างจุดเด่นของแต่ละคณะที่มีพื้นฐานมาจากสถาบันอุดมศึกษาเดิม ก่อนการหลอมรวม เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เรื่องการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริกส์ ซึ่งมีการจัดตั้งเป็นศูนย์วิจัยเทอร์โมอิเล็กทริกส์ เป็นการนำองค์ความรู้ของวัสดุเชิงความร้อนและวัสดุเชิงไฟฟ้ามาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลผลิตทางไฟฟ้าและความเย็น โดยการนำวัสดุที่มีในท้องถิ่นมาสังเคราะห์สารในการผลิตวัสดุที่ให้ความร้อนและผลิตกระแสไฟฟ้า ลดต้นทุนในการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ พัฒนางานวิจัยและพัฒนาผลงานวิชาการนำเสนอในเวทีนานาชาติ และมีแผนในระยะเวลา 5 ปี เข้าสู่การผลิตสู่ภาคอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยนำอุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกส์ ใช้ในการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาฟิสิกส์ในระดับปริญญาตรี และในรายวิชาเทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริกส์ สำหรับปริญญาโท และเอก มีการจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับเทอร์โมอิเล็กทริกส์ และบริการวิชาการ ตลอดจนพัฒนาผลงานวิจัยสู่เชิง

พาณิชย์ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาต่อยอดประยุกต์ใช้งานร่วมกับอุปกรณ์อื่นๆ หรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดเล็กให้กับชุมชนท้องถิ่น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้ส่งเสริมทุกภาคควมมีการพัฒนางานวิจัย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการผลิตงานวิจัย ให้สามารถนำเสนอในเวทีนานาชาติได้เหมือนศูนย์วิจัยเทอร์โมอิเล็กทริกส์ พร้อมทั้งควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อให้คงอยู่กับมหาวิทยาลัย โดยสนับสนุนทุนในการวิจัย หรือการพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติม จัดสรรรางวัลให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เรื่อง โครงการพัฒนานักศึกษาและบุคลากรสู่สากล ซึ่งการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นสากล เป็นภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน สอดคล้องกับนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถนำพามหาวิทยาลัยก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถแข่งขันในระดับสากลได้

ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้นักศึกษาและบุคลากรไปศึกษาอบรมและดูงานในต่างประเทศ เพื่อเปิดโลกทัศน์และมียุทธศาสตร์กว้างไกล สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนภาษาที่ได้รับการฝึกฝนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ตลอดจนมีโอกาสรับความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวาง เกิดการพัฒนาตนเองทำให้มีความสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานเป็นที่พอใจทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

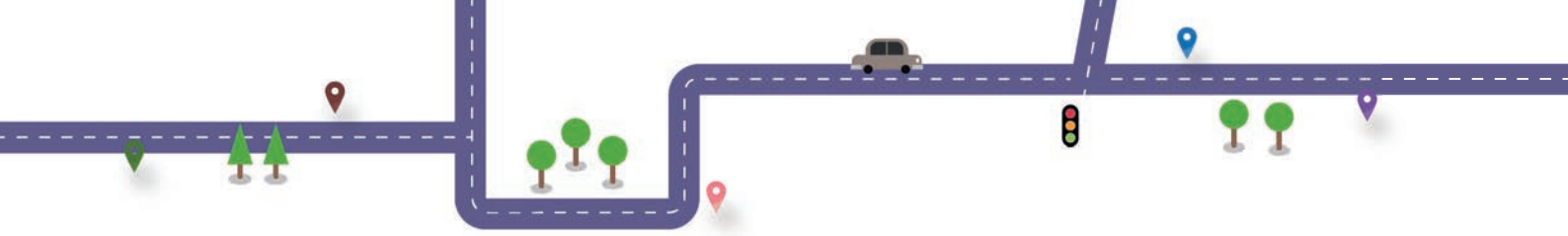
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เรื่อง การเรียนรู้การบริการ (Service Learning : SL) เป็นการส่งเสริมพื้นฐานการฝึกปฏิบัติ (evidence-based practice) รูปแบบการเรียนรู้การบริการ เป็นการบูรณาการ 2 องค์ประกอบ คือ หลักสูตรการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยฯ ที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติ กับหลักสูตรการบริการ (SL courses) การฝึกปฏิบัติเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยการปฏิบัติ

เส้นทางสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จริง ซึ่งนักศึกษาต้องมีทักษะเรื่องบริการ สิ่งที่ได้รับจากการบูรณาการ ทั้งสององค์ประกอบ นอกจากทักษะการฝึกปฏิบัติจริงตามข้อกำหนด หลักสูตรและทักษะการบริการ ยังทำให้นักศึกษาได้ทักษะการวิจัยอย่างมีระบบ จากการที่นักศึกษาไปศึกษาชุมชนและอภิปรายร่วมกับคนในชุมชน ทำให้ทราบความต้องการเพิ่มเติม หรือแนวคิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับชุมชน ถ้ามีการศึกษาอย่างต่อเนื่องจะค้นพบกระบวนการ ปรับปรุงคุณภาพที่ได้จากการบริการ ประโยชน์จากการบริการ คือ นักศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้เน้นที่ภารกิจงาน บริการวิชาการสู่ชุมชน ดังนั้น วิธีการประเมินเพื่อการเข้าสู่ตำแหน่งทาง วิชาการ จึงควรมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนเฉพาะงานบริการวิชาการสู่ชุมชนว่าจะ วัดอย่างไร ซึ่งอาจต่างจากงานวิชาการ เพราะงานบริการวิชาการสู่ชุมชน ควรวัดที่การปฏิบัติ ว่ามีผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร และประโยชน์ที่ ชุมชนได้รับเป็นที่ประจักษ์อย่างไร

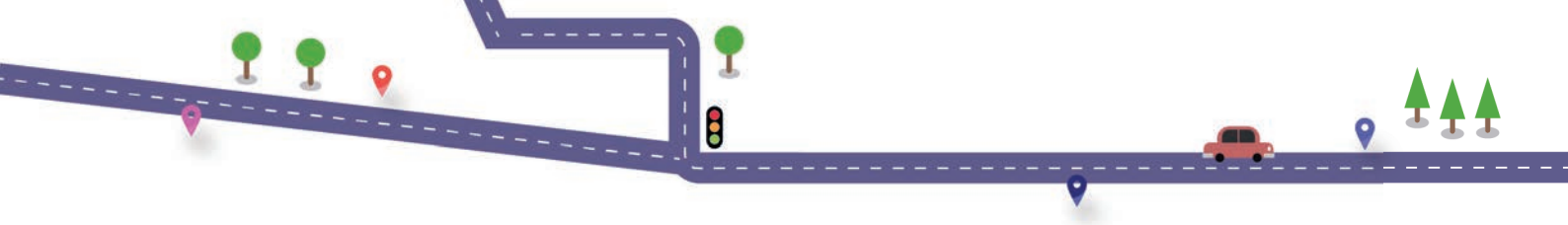
เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) การดำเนินงานบริการแก่สังคม ดังนี้

1. โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์และ เศษขยะอินทรีย์สำหรับครัวเรือนในชุมชน เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี การนำมูลสัตว์มาผลิตเป็นก๊าซชีวภาพ
2. นวัตกรรมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านสุขภาวะทาง เพศที่มุ่งประสิทธิผล : การจัดการของท้องถิ่นเพื่อเยาวชน เพื่อพัฒนา พื้นที่ต้นแบบด้านการจัดการเชิงยุทธศาสตร์แบบบูรณาการภารกิจ การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตเยาวชนในจังหวัดอุดรธานีให้มีสุขภาวะ ที่ดีขึ้น จากการดำเนินการ จึงเกิดเครือข่ายการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ แบบบูรณาการในการดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านสุขภาวะทางเพศ นักศึกษามีบทบาทในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนเยาวชน เยาวชนกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ที่ต้องการบริการ สุขภาพที่เป็นมิตร สามารถเข้าถึงบริการ และสามารถปรับลด พฤติกรรมเสี่ยงของตนเองลงได้

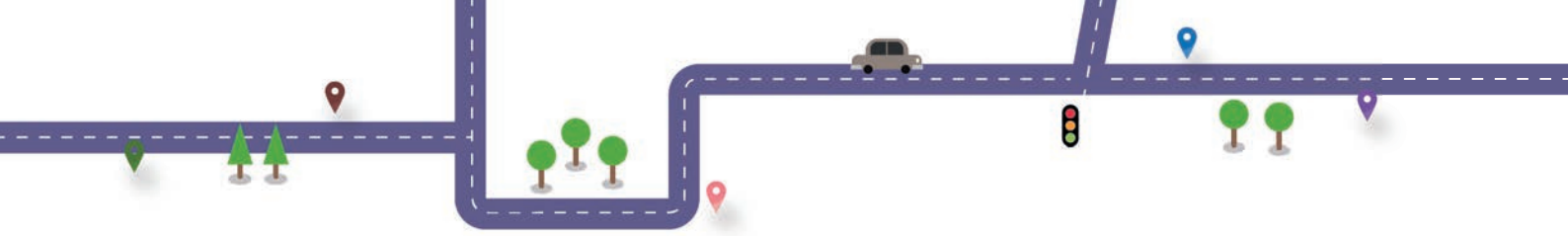
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มีการดำเนินการให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของมหาวิทยาลัย เช่น การประชาสัมพันธ์จุดเด่นของมหาวิทยาลัยในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน และการมีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี เพื่อเป็นผู้นำในการพัฒนาอุดมศึกษาที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนได้ สำหรับโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนด้านสุขภาวะทางเพศ คณะกรรมการเสนอแนะให้มีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อให้มีผลต่อการแก้ปัญหาในระดับที่เป็นผลลัพธ์และผลกระทบได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการบริการวิชาการ แก่สังคม ที่มีกระบวนการ ระบบ และกลไกการบริการทางวิชาการ และได้ดำเนินการตามระบบที่วางไว้ โดยวิทยาลัยมีการบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานประจำด้านอื่นๆ ของอาจารย์และบุคลากร และการบูรณาการงานบริการวิชาการ แก่สังคมกับการวิจัย เช่น นำผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์จริง เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมในหลายภาคส่วน ตลอดจนนำความรู้ ประสบการณ์จากการให้บริการทางวิชาการมาพัฒนาต่อยอดไปสู่การทำวิจัยเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ นอกจากนี้ วิทยาลัยได้นำเสนอผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของวิทยาลัยที่ดีขึ้นอย่างก้าวกระโดด อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยยังประสบปัญหานักศึกษาน้อย เนื่องจากมีคู่แข่งค่อนข้างมาก อีกทั้งยังมีปัญหาด้านบุคลากรที่ไม่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นสายวิชาการหรือสายสนับสนุน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีความเข้มแข็งในการพัฒนาวิทยาลัยให้มีศักยภาพ และให้เพิ่มทุนพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรของวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ปัญหานักศึกษาน้อย และมีคู่แข่งมาก คณะกรรมการให้ความเห็นว่าวิทยาลัยควรจะจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ มากกว่ามุ่งเน้นแต่ความต้องการของตลาด และควรพัฒนาสาขาวิชาที่เปิดสอน ให้มีความเข้มแข็งจนสร้างเป็นจุดเด่นของวิทยาลัย จึงจะทำให้วิทยาลัยดำรงอยู่ได้ในระยะยาว

เส้นทางสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (*best practice*) เรื่อง การบูรณาการ การวิจัย การเรียนการสอน และการบริการทางวิชาการ : กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งได้ให้การบริการวิชาการกับโรงเรียนและชุมชนต่างๆ มีการร่วมการวิจัย ร่วมเป็นวิทยากร และร่วมเผยแพร่ถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เป็นตัวบูรณาการ จนสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงและเห็นผลการให้บริการทางวิชาการชัดเจน ซึ่งจุดเด่นอยู่ที่การบูรณาการงานวิจัยเข้ากับการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา โดยโจทย์มาจากพื้นที่ โดยอาจารย์และนักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การวิจัย การออกแบบผลิตภัณฑ์ การสร้าง brand ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และต่อยอดในเชิงพาณิชย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้เน้นเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การรับรองหลักสูตร (*accredit*) และส่งเสริม สนับสนุนให้คณาจารย์ทำวิจัยให้มากขึ้น พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษา (*cooperative education*) เน้นให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริง และต้องปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักศึกษา นอกจากนี้ ควรมีบทบาทและแนวคิดในการมีส่วนร่วมปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นการปฏิรูปการศึกษา ควรศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การอุดมศึกษา ด้วย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (*best practice*) เรื่อง “หนึ่งหลักสูตร หนึ่งชุมชน” บทบาทมหาวิทยาลัยมหาสารคามกับการรับใช้สังคม : กระบวนการเรียนรู้คู่การให้บริการและการบูรณาการพันธกิจทั้ง 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา กำหนดให้แต่ละหลักสูตรนำความรู้ ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของหลักสูตรไปสู่การ “เรียนรู้คู่การให้บริการ” ร่วมกับชุมชน มีนิสิตเป็นศูนย์กลาง สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับนิสิต ระหว่างนิสิตกับนิสิต และระหว่างอาจารย์ นิสิต ชุมชน โดยหลักการเป็นการบูรณาการผ่านการเรียนการสอนที่มีกิจกรรม/โครงการ เป็นกลไกหลักบนฐานความต้องการของชุมชน เน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เรียนรู้จากสถานการณ์จริง เพื่อก่อให้เกิดประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ไม่มุ่งเน้นการ “ถ่ายทอด” จากมหาวิทยาลัยแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน และเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทาง

สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในชนบท นอกจากนี้ ยังมีผลงาน/โครงการเด่น อาทิ การวิจัยเชิงพาณิชย์ MSU OUTLET ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในอาเซียน การพัฒนามหาวิทยาลัยมหาสารคามสู่สากล มหาวิทยาลัยสีเขียว การสร้างความเข้มแข็งเพื่อให้ได้รับการจัดอันดับ (ranking) ที่ดีขึ้น

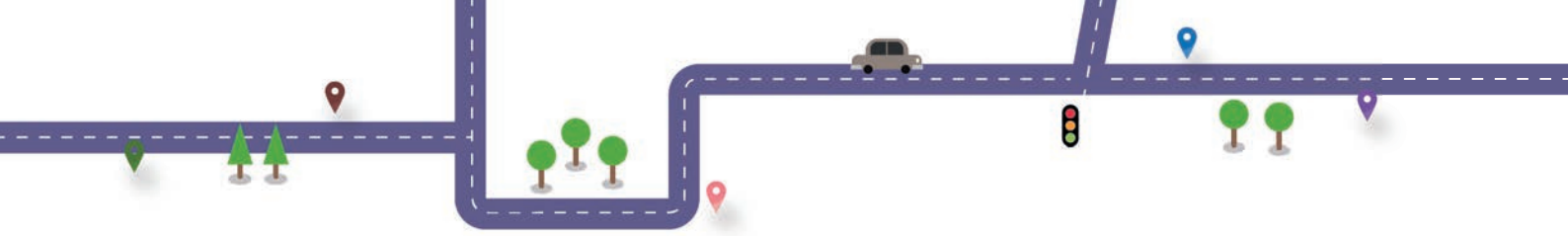
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมความพยายามในการพัฒนาการจัดการศึกษาทำให้คุณภาพของมหาวิทยาลัยดีขึ้น ส่งผลให้การจัดอันดับของมหาวิทยาลัยเพิ่มสูงขึ้นทุกปี และโครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชนซึ่งถือเป็นสหกิจศึกษา ดำเนินการร่วมกับชุมชนเป็นแนวคิดที่ดีมาก ต้องช่วยกันเผยแพร่ให้เห็นถึงความก้าวหน้าของเครือข่าย ให้สาธารณชนได้รู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ ควรมีบทบาทและแนวคิดในการมีส่วนร่วมปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นการปฏิรูปการศึกษา และควรศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การอุดมศึกษา ด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เรื่อง การน้อมนำโครงการตามพระราชดำริ : สื่อ eDLTV เผยแพร่ ถ่ายทอดสู่ชุมชนด้วยกระบวนการบูรณาการสู่งานประจำในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยเน้นการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการ การเผยแพร่ ถ่ายทอด และให้บริการสื่อ eDLTV ที่ทำให้ครูสามารถเข้าถึง เข้าใช้สื่อได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้ทำการศึกษาความต้องการของชุมชนในการประยุกต์ใช้สื่อ eDLTV เพื่อการเรียนการสอน ให้บริการด้านไอซีทีแก่ชุมชน นำมาสู่การพัฒนาโครงการและกิจกรรมบูรณาการงานประจำสู่งานวิจัย เพื่อส่งเสริมการใช้ไอซีทีของชุมชน นำมาใช้ในการเรียนการสอนนักศึกษาทุกระดับ เพื่อส่งเสริมทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ปัจจุบันมีเครือข่ายในชุมชนโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำโรงเรียนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายร่วมกับมหาวิทยาลัยจำนวน 1,589 แห่ง รับสื่อ eDLTV ทั้งสิ้น 1,865 ตัว ครอบคลุม 25 จังหวัด

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มึระบบการติดตามและประเมินผลการใช้สื่อ eDLTV อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และให้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่นักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ควรมีบทบาทและแนวคิดในการมีส่วนร่วมปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะในประเด็นการปฏิรูปการศึกษา และควรศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ พ.ร.บ.การอุดมศึกษา ด้วย

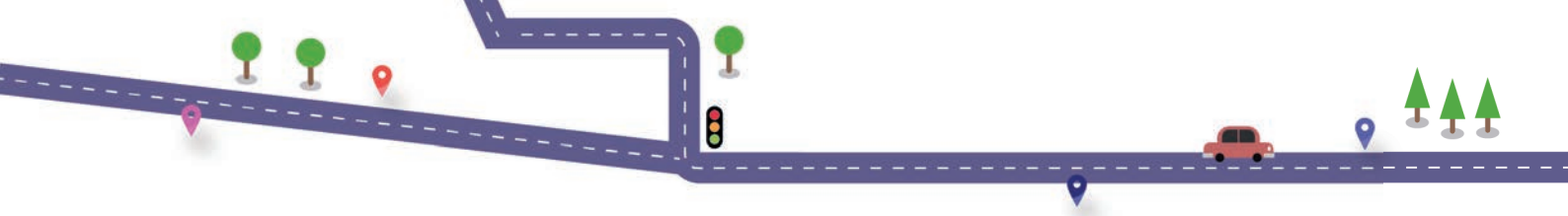
เส้นทางสัญจรสู่
วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร เป็นแหล่งวิชาการเพื่อชุมชน ภายใต้สโลแกน “We give a change for you” มีโครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (KM) และการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยที่ผ่านมามีผลการดำเนินงานที่โดดเด่น อาทิ ข้าวทนแล้งสำหรับพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร การสร้างห่วงโซ่อุปทานชุมชนธุรกิจถั่วลิสง (supply chain community) ในจังหวัดมุกดาหาร การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ท่องเที่ยวเชิงเกษตร) การสืบสานวัฒนธรรมชนเผ่ามุกดาหาร (สายใยวัฒนธรรมชนเผ่า) การดูแลผู้สูงอายุ (ดูแล ไม่ เผล่) การสร้างมูลค่าเพิ่มของผ้าหมักโคลนจังหวัดมุกดาหาร โดยใช้นาโนเทคโนโลยี การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีกรรมการสภาวิทยาลัย ซึ่งเป็นตัวแทนจากทุกภาคส่วน ทำให้สร้างความเข้มแข็งให้กับวิทยาลัยชุมชน

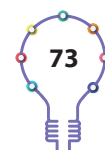
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้ศึกษาด้านการเกษตร โดยหาพืชที่ปลูกง่าย ดูแลน้อย แต่ให้ผลตอบแทนสูง เพื่อพัฒนาการเกษตรในท้องถิ่น และควรทำการเกษตรแบบครบวงจร โดยใช้ทฤษฎีของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ โดยอาจทำเป็น model จำลองก่อน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และทดลองให้กับชุมชนในท้องถิ่น และเป็นจุดแข็งเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับกรณีโครงการข้าวทนแล้งสำหรับพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ควรศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์ข้าวด้วยเพื่อนำไปพัฒนาการเกษตรด้วย และควรศึกษาและพัฒนาเรื่องการเพิ่มมูลค่าของสินค้าอย่างจริงจัง เช่น การบรรจุหีบห่อ แนวคิดทางการตลาด การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นอกจากนี้ควรให้ความรู้กับชาวบ้านในเรื่องของภาษา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเน้นการทำวัฒนธรรมชนเผ่าซึ่งเป็นจุดแข็งจังหวัด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง ทำ home stay เน้นจุดขายที่ธรรมชาติ/สุขภาพ/วัฒนธรรม

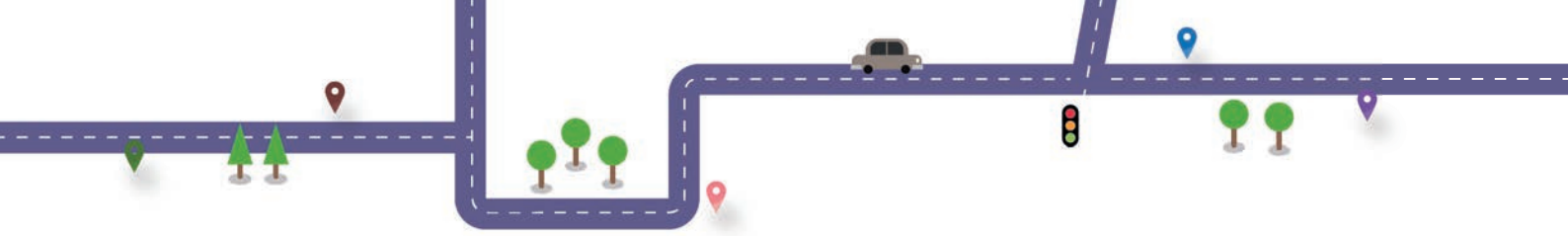

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มีปรัชญา “คุณธรรมนำการศึกษา คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยมีนโยบายการดำเนินงาน คือ “ภาคภูมิถิ่นอีสาน แหล่งวิชาการชุมชน สร้างคนดี มีคุณธรรม” ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดทำโครงการ “การสร้างภาคีความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งสู่อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน” และมีบริการวิชาการทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับมูลนิธิรากแก้ว โดยเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับปราชญ์ชุมชน มีการวิจัยเรื่องผ้าฝ้ายหมักโคลนร่วมกับชาวบ้าน และมีการส่งเสริมคุณค่าและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของข้าว โดยในอนาคตจะมีการจัดตั้งภาคีพัฒนา เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้ทำแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) ทางด้านคุณธรรมนำการศึกษาให้เข้มแข็ง ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย และควรเน้นการวิจัยให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อนำส่งกรมไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาของชุมชน พร้อมทั้งควรให้ความรู้กับชาวบ้านเรื่องภาษา ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยควรเร่งและสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ ในเรื่องของการทำตำแหน่งทางวิชาการ และสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนานักศึกษา เพราะสิ่งสำคัญที่สุดที่มหาวิทยาลัยต้องทำให้ได้ คือ นักศึกษาที่จบมาต้องมียานทำ สามารถเลี้ยงชีพได้

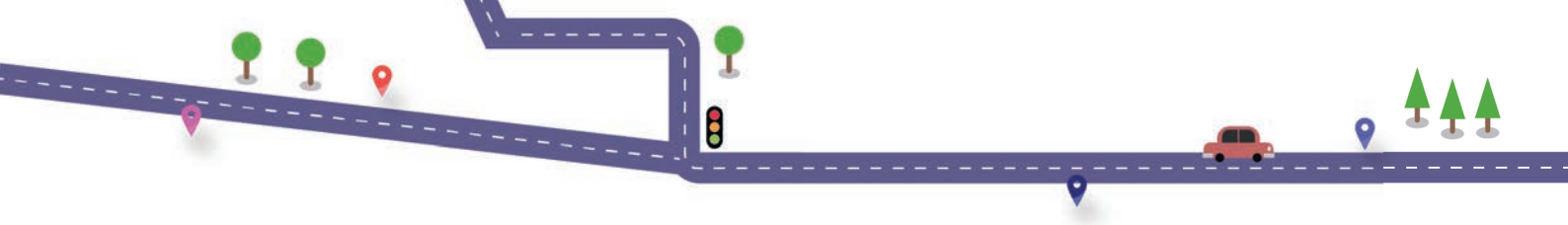
เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การดำเนินงานในภาพรวมของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งหมด 12 จังหวัด มีเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ รวมกันแล้วประมาณเกือบ 30 แห่ง ทั้งภาครัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง บทบาทภารกิจซึ่งมีเครือข่าย C ซึ่งอยู่ภายใต้การสนับสนุนของ สกอ. มี 8 ภารกิจ คือ เครือข่ายสหกิจศึกษา เครือข่ายวิจัยและพัฒนาภาครัฐร่วมเอกชนในเชิงพาณิชย์ เครือข่ายการประกันคุณภาพการศึกษา เครือข่ายโครงการ UBI หรือ University Business Incubators เครือข่ายการณรงค์และป้องกันยาเสพติด เครือข่ายวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน เครือข่ายบัณฑิตวิทยาลัย และเครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย

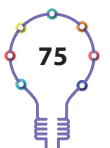
สำหรับการประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้จัดช่วงการเสวนา โดยให้อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 15 แห่ง นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ผลงานที่โดดเด่น (best practice) ของสถาบัน ดังนี้

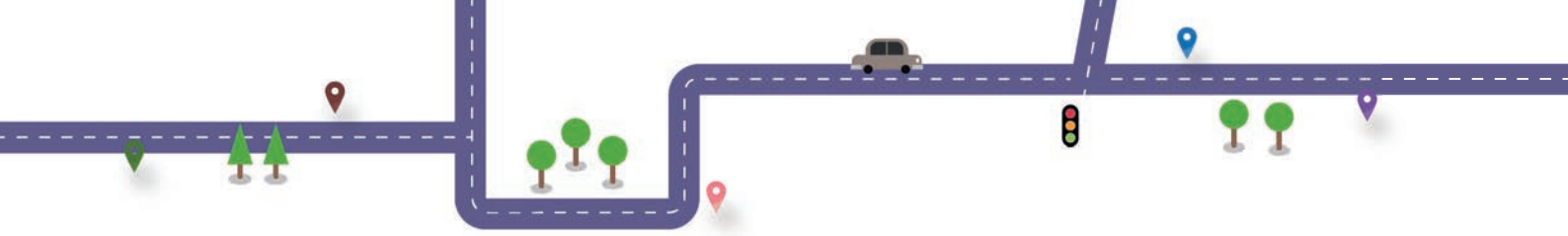
1. โปรแกรมระบบฐานข้อมูลหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : Thailand Qualification Framework) โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. การพัฒนาเครื่องแกะกลีบกระเทียมขนาดเล็กเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยมหาวิทยาลัยนครพนม

3. “หนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน” บทบาทมหาวิทยาลัยมหาสารคามกับการรับใช้สังคม : กระบวนการเรียนรู้คู่การให้บริการและการบูรณาการพันธกิจทั้ง 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา โดยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. พัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชน ด้านสุขภาวะทางเพศ จังหวัดอุดรธานี โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
5. โครงการพัฒนานักศึกษาและบุคลากรสู่สากล โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
6. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
7. การสร้างภาคีความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งสู่อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
8. การน้อมนำโครงการตามพระราชดำริ : สื่อ eDLTV เผยแพร่ถ่ายทอดสู่ชุมชนด้วยกระบวนการบูรณาการสู่การงานประจำในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
9. การบูรณาการ การวิจัย การเรียนการสอน และการบริการทางวิชาการ : กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
10. รูปแบบการเรียนรู้การบริการ (*A Model for Service Learning : MSL*) โดยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
11. การบูรณาการด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการปฏิบัติผ่านกิจกรรมการประกวดผลงานเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ตามวงจรคุณภาพ P-D-C-A โดยวิทยาลัยสันตพล
12. สถาบันเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน โดยวิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย
13. วิทยาลัยพินิจบัณฑิตกับกระบวนการ การพัฒนาการบริการวิชาการแก่สังคมภายใต้แนวคิด “วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ” โดยวิทยาลัยพินิจบัณฑิต
14. การบริการวิชาการงานหลักสูตรฝึกอบรม โดยวิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู
15. รูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการแบบสมัครใจ เพื่อยกระดับเจตคติในการพึ่งตนเองด้านเมล็ดพันธุ์ข้าวสายพันธุ์ทนแล้ง สำหรับชาวนานอกเขตชลประทาน ในจังหวัดมุกดาหาร โดยวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร

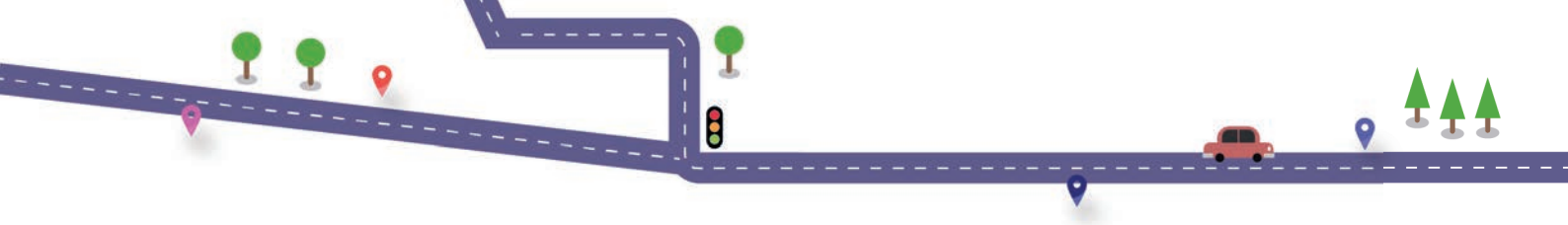

ทำให้ best practice เชื่อมโยง ระหว่างการนำไปใช้จริงกับหลักวิชา

ประเด็นเรื่องงานวิจัย ซึ่งการบริหารจัดการเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ที่จะทำให้งานวิจัยเกิดประโยชน์ทั้งต่อชุมชนและระดับประเทศ การบริหารจัดการที่ดีไม่ใช่เฉพาะในประเทศ แต่ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในต่างประเทศที่กำลังเกิดขึ้น และมีผลกระทบต่อประเทศไทยด้วย จึงมีประเด็นที่ควรคำนึงถึง 3 ประเด็น คือ องค์ความรู้ การออกแบบคิดวิเคราะห์ และการวิจัยหาความรู้ กรณีของวิทยาลัยชุมชน ในเรื่องของความสมดุล ถึงแม้จะต้องเข้าสู่ยุคของประชาคมอาเซียนหรือความเติบโตของเอเชีย ในขณะเดียวกัน ต้องมีอัตลักษณ์ของตัวเอง แต่ละประเทศมีวัฒนธรรมเป็นของตัวเอง อาทิ งานวิจัยของวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร เป็นงานวิจัยเพื่อชุมชน เป็นการแสวงหาความรู้ มีการเก็บข้อมูลที่ดี มีขั้นตอน กระบวนการ ความสำเร็จ ทำให้มองเห็นภาพชัดเจน เป็นวิชาการที่ต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งมีความต้องการคนเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการในสายนี้มากขึ้น และอาจต้องเขียนเป็นเอกสาร ตำราจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ จะเกิดประโยชน์กับประเทศอย่างมาก ทั้งนี้ ควรคิดและทำให้มากกว่าในลักษณะของการช่วยชาวบ้าน เช่น การอนุรักษ์พันธุ์ การจดทะเบียนพันธุ์ข้าว ทำ Gene mapping การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้มากขึ้น ต้องมีการวิจัยอย่างจริงจัง ถ้านำความรู้เรื่องเกี่ยวกับข้าวในแต่ละแหล่งมารวบรวม และกระจายความรู้ให้กับชาวนาอย่างทั่วถึง ชาวนาไทยจะปลูกข้าวทนแล้งได้มากกว่าอดีตที่ผ่านมา ซึ่งควรมีการคิดโจทย์วิจัยที่จะนำมาสู่การศึกษา วิเคราะห์ เพื่อที่จะค้นหานวัตกรรม/เทคโนโลยีที่จะเป็นวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ช่วยแก้ไขปัญหาระยะของการทำกิน โดยการแปรรูปผลผลิต นำปัญหามาตั้งเป็นโจทย์ที่เป็นรูปธรรม จะแก้ปัญหาได้ ลดความรู้สึกที่ว่าผลงานวิจัยอยู่บนหิ้ง ให้เป็นประโยชน์กับการแก้ปัญหาในเชิงพื้นที่จริงๆ นอกจากนี้ การบูรณาการทางวิชาการหรือการวิจัย ไม่ว่าจะเป็น social science, science หรือ apply science การบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน จะทำให้ได้องค์ความรู้ที่ครบวงจร อย่างไรก็ตาม อยากเห็นงานวิจัยมากขึ้น และเป็นการวิจัยที่เจาะลึก เช่น การศึกษาเรื่องเพศศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี นอกจากจะเป็นความรู้ให้กับเด็กหรือสังคมแล้ว ควรจะศึกษาให้รู้ถึงรากเหง้าของปัญหาด้วย จะต้องแก้ปัญหาถึงระดับมหภาค (macro) ผสมกับจุลภาค (micro)

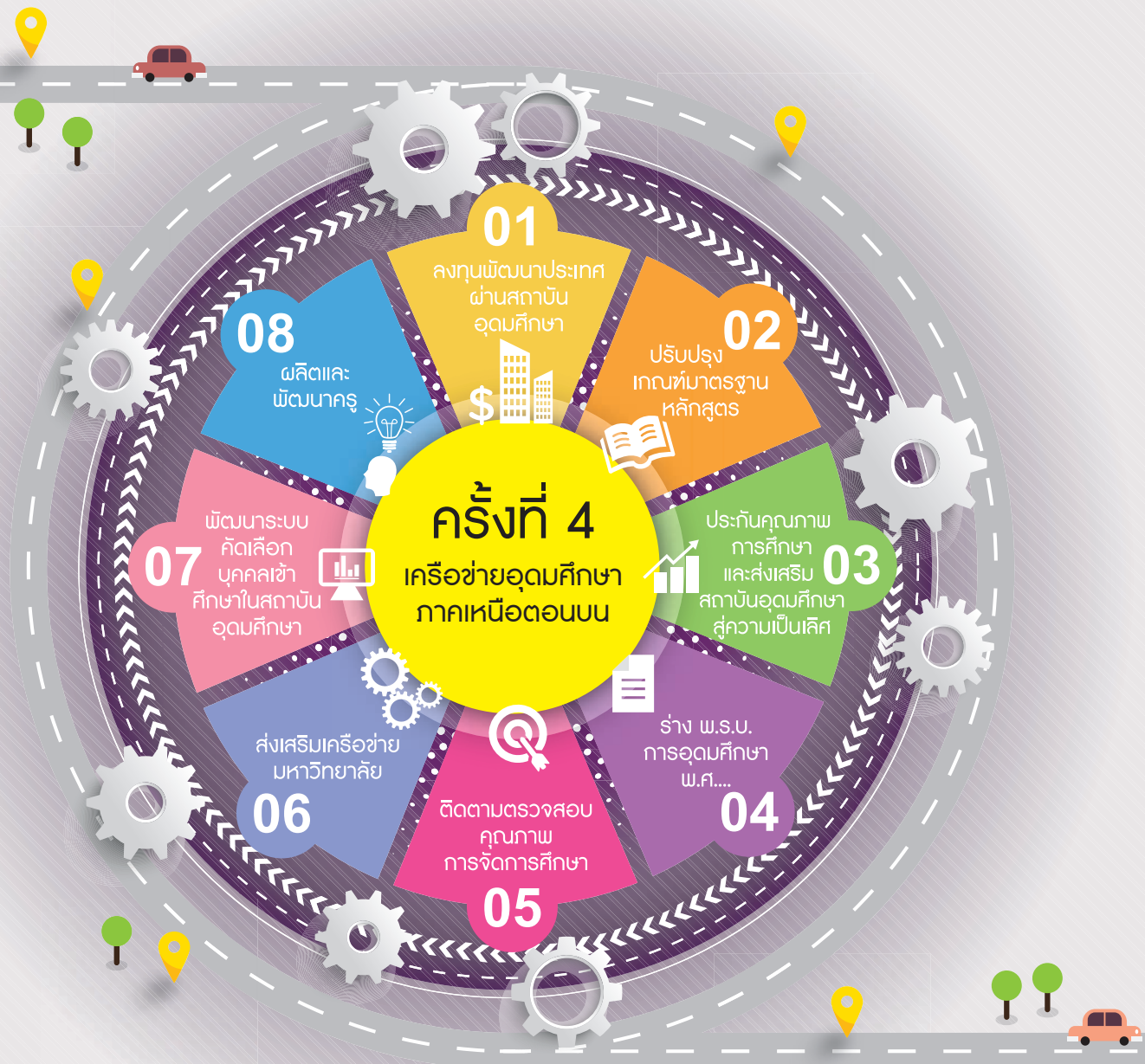

สำหรับเรื่องวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) นั้น มหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่ได้นำเสนอจุดเด่นที่มหาวิทยาลัยพยายามทำสู่ชุมชน ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น แต่สิ่งที่เป็น best practice ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถของอาจารย์เป็นหลัก ถ้าสามารถจะเชื่อมโยงได้ชัดเจนกับศาสตร์ในสาขาวิชาที่สอน จะทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้มองเห็นความสามารถของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งที่เป็นจุดเด่น ทั้งนี้ ควรทำให้ best practice เชื่อมโยงระหว่างการทำนำไปใช้จริงกับหลักวิชา การนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมี best practice อีกมากมายที่มีความโดดเด่น เช่น วิธีการสอนวิศวกรรมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เป็น best practice ที่น่าสนใจ ใช้วิธีการนำโครงการที่อาจารย์ไปทำมาเป็น case study ถ้าจะสอนวิธีนี้ให้ครอบคลุมศาสตร์ทางวิศวกรรมศาสตร์ การทำโครงการเฉพาะในท้องถิ่นอาจจะไม่พอเพียง จะต้องมีส่วนอื่นที่แลกเปลี่ยนโครงการกัน มีการเพิ่มเติมโครงการจากสถาบันอื่นๆ เพื่อมาใช้ในการสอน มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชน การบริหารจัดการเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยจะต้องมีการเชื่อมโยงองค์ความรู้กับศาสตร์ และทำงานวิจัยสู่สังคม คณาจารย์ที่ต้องการความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้อย่างเป็นระบบ กลั่นกรองวิเคราะห์ จะนำมาสู่ผลงานทางวิชาการที่สามารถประเมินได้

อย่างไรก็ตาม เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีโจทย์ของพื้นที่ที่ยากกว่าพื้นที่อื่นๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความยากจน การศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ เพราะฉะนั้น เป็นหน้าที่ของชาวอุดมศึกษาที่ไม่เพียงแค่ว่าให้การศึกษา แต่ต้องให้เอาใจใส่เรื่องคุณภาพของบัณฑิตด้วย เพราะบัณฑิตแต่ละคน คือ เมล็ดพันธุ์ที่สามารถจะไปเจริญงอกงามในที่อื่นได้ และถ้าเป็นเช่นนี้จึงจะสมกับศักดิ์ศรีของอุดมศึกษา ในอนาคตเครือข่ายภูมิภาคนี้จะกลายเป็นเมืองหน้าด่าน จึงต้องเตรียมความพร้อมที่จะเป็นชุมชนที่จะต้องประสานงานติดต่อกับนานาชาติ และเครือข่ายฯ ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับอุดมศึกษา และเพื่อพัฒนาประเทศ

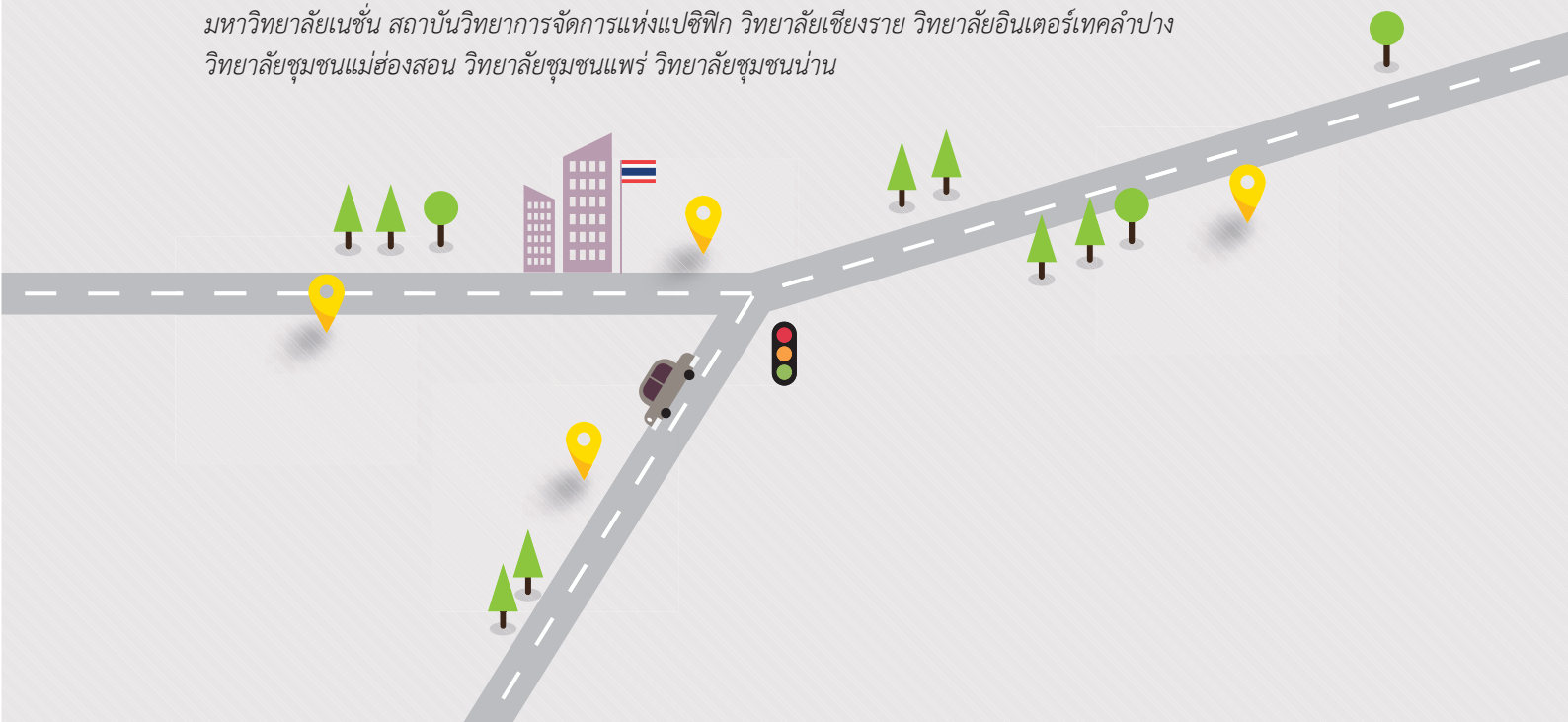

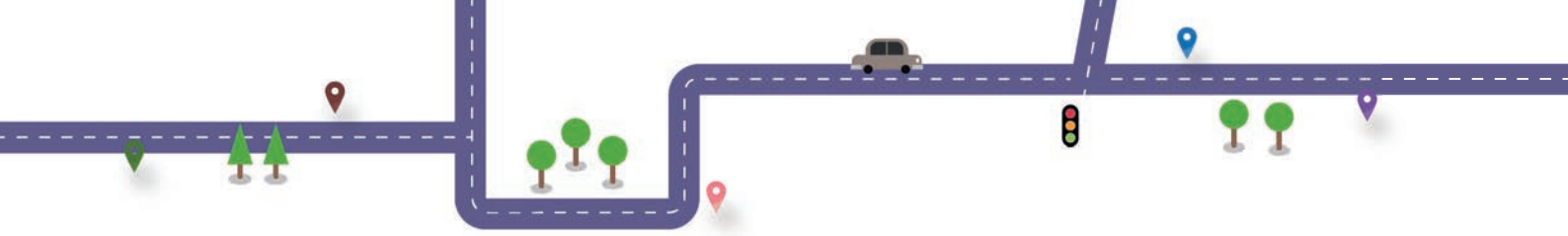
เครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

การจัดประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 4 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9 - 11 มีนาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 18 แห่ง* ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ในสังกัดของรัฐ 8 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 7 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน 3 แห่ง มีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นสถาบันแม่ข่าย โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษา ในเครือข่าย จำนวน 9 แห่ง 3 เส้นทาง คือ

- เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
 - เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง และมหาวิทยาลัยเนชั่น
 - เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วิทยาลัยเชียงราย และมหาวิทยาลัยพะเยา
- และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

* สถาบันอุดมศึกษา 18 แห่ง ดังนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยเนชั่น สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก วิทยาลัยเชียงราย วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนแพร่ วิทยาลัยชุมชนน่าน

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยพายัพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชม
ฐานเรียนรู้การกำจัดขยะอินทรีย์ด้วยไส้เดือนดิน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต สอนให้คนมีชีวิตเข้มแข็ง ใน 5 ประเด็นสำคัญ คือ (1) ทุกสาขาวิชาเชื่อมโยงกับเกษตร (2) พัฒนาเกษตรโดยไม่ทำลายมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (3) ศิลปวัฒนธรรม (4) โลกของความเป็นจริง และ (5) ธรรมาภิบาล

มหาวิทยาลัยแม่โจ้มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (*best practice*) คือ “โครงการพัฒนาอาจารย์มืออาชีพ อาจารย์ยุคใหม่ใส่ใจนวัตกรรม” เพื่อพัฒนาบุคลากรสายวิชาการ ต่อยอดทักษะและความรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายต่อตนเองและมหาวิทยาลัย โดยนำเสนอตัวอย่างใน 2 เรื่อง คือ

1. นวัตกรรมด้านกระบวนการเรียนการสอน ของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และการออกแบบสิ่งแวดล้อม
2. การจัดการเรียนการสอนวิชา Hygiene for Food Engineering design

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมการพัฒนาและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ที่มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ สื่อ social มาปรับใช้ในการเรียนการสอน จนเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของมหาวิทยาลัยที่เข้ากับยุคสมัย ซึ่งควรเผยแพร่รณรงค์นี้ไปให้ชุมชน เกษตรกร ได้เข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ความคิดที่ทันสมัย ที่จะช่วยให้เกษตรกรพัฒนาได้อย่างก้าวกระโดด อย่างไรก็ตาม จากความเข้มแข็งในเรื่องการเรียนการสอนสายวิชาเกษตรกรรม มหาวิทยาลัยควรช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตและนวัตกรรมที่ดีขึ้น เพื่อยกระดับฐานะของเกษตรกรไทย โดยควรมองให้ไกลกว่าเรื่องเศรษฐกิจ แต่ต้องมองเรื่องความเป็นอยู่ ความมั่นคง การพัฒนาชุมชนเป็นเกษตรเพื่อสร้างความเข้มแข็งชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียงคู่ขนานกับเกษตรธุรกิจ นอกจากนี้ ควรเตรียมนักวิจัยเพื่อรองรับในส่วนนี้เพื่อให้ตอบโจทย์กับภาคการผลิต กระบวนการเรียนการสอนควรเป็น research based/ project based มากขึ้น พร้อมทั้งควรสร้างคนสายปฏิบัติการในด้านนี้ให้เพียงพอ

มหาวิทยาลัยพายัพ

มหาวิทยาลัยพายัพ เปิดสอนในระดับนานาชาติ การจัดการเรียนการสอนใน 1 ห้องเรียน ต้องมีนักศึกษาต่างชาติอย่างน้อย 5 ประเทศ 5 ภาษา เพื่อประสิทธิภาพในการศึกษา และภาษาที่ใช้ในการสอนจะเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด โดยนักศึกษาต่างชาติมาจาก 29 ประเทศ 241 คน และมีบุคลากรต่างชาติ 111 คน จาก 16 ประเทศ ในจำนวนนี้มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา 62 คน และส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในสถาบันภาษาศาสตร์ ดังนั้น best practice ของมหาวิทยาลัย คือ การจัดการศึกษานานาชาติ โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบให้ภารกิจเป็นฐาน (task-based learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง คือ อาจารย์จะให้โจทย์แล้วให้ผู้เรียนอภิปราย จะช่วยฝึกให้นักศึกษาใช้ความคิดสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนกับผู้อื่น สนองตอบต่อสิ่งที่เรียนรู้ และได้องค์ความรู้ใหม่ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังเป็นที่รวมของหลายศาสนา มีการจัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างคนให้เข้าใจความแตกต่างในศาสนาและวัฒนธรรม ที่จะเป็นเครื่องมือทำให้โลกมีสันติภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมความเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติที่มีนักศึกษาต่างชาติในหลายเชื้อชาติ หลายศาสนา แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ จึงอยากให้มหาวิทยาลัยพายัพส่งเสริมหลักสูตรด้านสันติภาพที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เข้มแข็งมากขึ้น

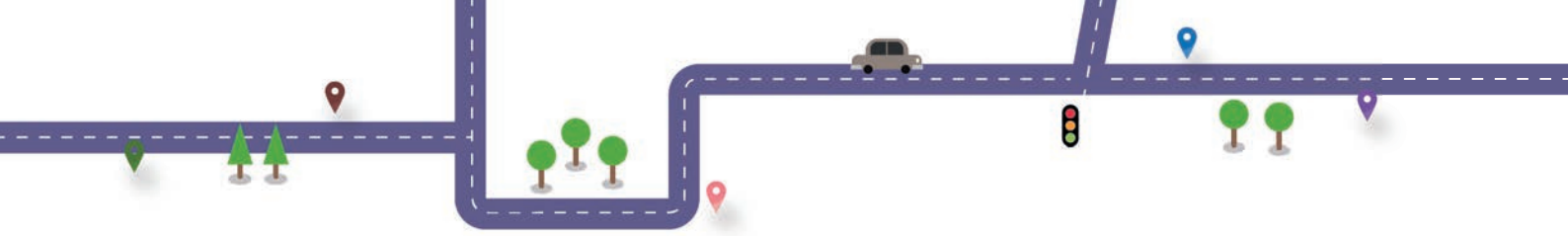
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เน้นการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน เพื่อเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้แสดงตัวอย่าง การผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (hand-on) 3 โครงการ ได้แก่

1. RMULT CO-OP CORE PROJECT เป็นต้นแบบการจัดการศึกษาในรูปแบบรัฐร่วมเอกชน (PPP) อย่างครบวงจร ตั้งแต่การสร้างตัวป้อนด้วยเส้นทางอาชีพ สร้างช่างเทคนิค และสร้างบัณฑิตครูผ่านการวิจัยในภาคอุตสาหกรรม

คณะกรรมการการอุดมศึกษา รับฟังและแลกเปลี่ยน
ทัศนะร่วมกับบุคลากร คณะทำงาน
ของมหาวิทยาลัยพายัพ

2. โครงการความร่วมมือทางวิชาการผลิตบัณฑิต Hand-on Young Profession Retailer ระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา กับบริษัทกลุ่มเซ็นทรัล จำกัด โดยบูรณาการการเรียนกับการทำงาน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 ในหลักสูตรการตลาด (การจัดการธุรกิจค้าปลีก)

3. การจัดการศึกษารูปแบบโรงเรียนในโรงงาน (Work-integrated Learning : WIL) ระหว่าง RMULT กับบริษัท สยามมิชลิน จำกัด ใน 2 ระดับ ได้แก่ การผลิตช่างเทคนิคในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคอุตสาหกรรม และการผลิตครูโรงเรียน ในโรงงานระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา วิชาวิศวกรรมเครื่องจักรกลเกษตร ที่บริษัท สยามมิชลิน จำกัด

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นชมการจัดการศึกษาเชิง บูรณาการกับการทำงานที่มหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อเป็นการฝึกนักศึกษา ที่มีความสามารถทางด้านสายอาชีพ ให้ตรงกับความต้องการของตลาด แรงงาน อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควรเน้นเรื่องการสร้างบัณฑิตระดับ ปริญญาเอก สายวิชาการ แต่ในสายปฏิบัติต้องมีหลักที่เทียบเคียงกับปริญญา เอกสายวิชาการได้

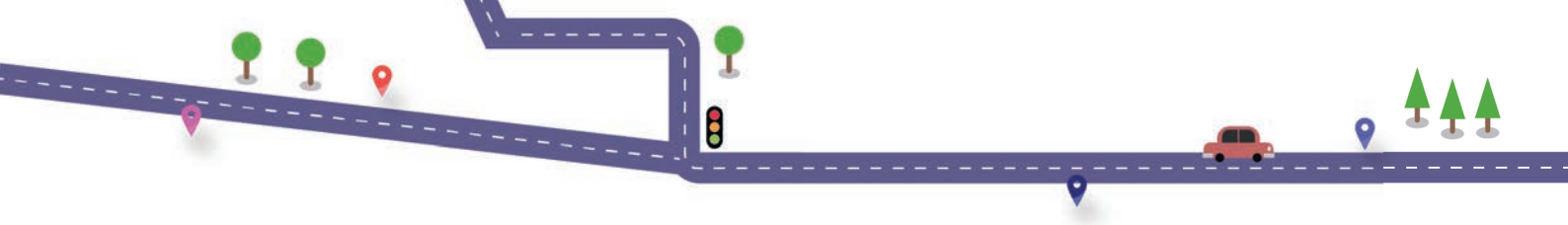

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
วิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเนชั่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มีนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัย 3 แนวทาง คือ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ของตนเอง (เพื่อ ใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ) การวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาชุมชน และ ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน และการวิจัยเพื่อพัฒนานักศึกษา โดยมีศูนย์ พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์รุ่นใหม่ในมหาวิทยาลัยได้ทำ วิจัย นอกจากนี้ ยังได้สร้างความร่วมมือกับท้องถิ่น เพื่อดำเนินโครงการ ต่างๆ เช่น การบริหารจัดการขยะในชุมชนอย่างถูกวิธี รวมทั้งโครงการหนึ่ง มหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด หนึ่งคณะหนึ่งโมเดล ซึ่งเป็นการทำงานเชื่อมโยง กับท้องถิ่น โดยนำองค์ความรู้ การศึกษา การค้นคว้า การวิจัย ลงไปทำงาน ร่วมกับชาวบ้านในแต่ละพื้นที่ทั่วทั้งจังหวัด เพื่อแก้ปัญหาชุมชน/ท้องถิ่น อย่างยั่งยืน ตลอดจน “การต่อยอดภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่นด้วยการมี ส่วนร่วมของชุมชน” โดยเน้นการลงพื้นที่จริง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ชุมชน ซึ่งอยู่ระหว่างกระบวนการวิจัย และทดลองใช้กับการเรียนการสอน ในโรงเรียนและชุมชนก่อนนำเผยแพร่

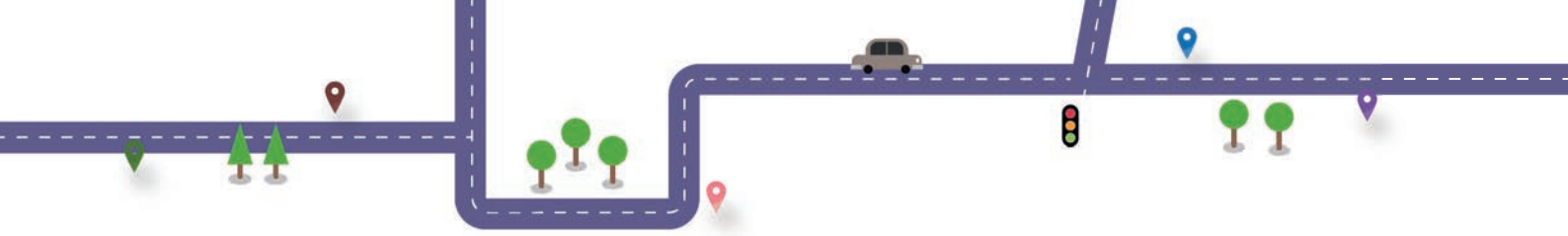
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้เตรียมความพร้อมทางด้านภาษาอังกฤษ และการเข้าสู่ AEC โดยแนะนำให้ลงพื้นที่ในอำเภอเถิน เพราะเป็นเมืองทางผ่านเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และมหาวิทยาลัยควรมีการศึกษา วิจัย ในเรื่องของวิธีการกำจัดขยะที่ถูกวิธี และทำเป็นบทเรียนการกำจัดขยะให้เทศบาลนำไปใช้ และงานวิจัยเชิงอุตสาหกรรม เช่น ท่องเที่ยว หรืออาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการจัดทำแผนการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ใน 5 ปีข้างหน้า

วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตล้าปาง

วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตล้าปาง มีอัตลักษณ์ “บัณฑิตลุ่มน้ำโขง เชี่ยวชาญวิชาการและวิชาชีพ” นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากระดับชั้น ปวส. จึงมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาชีพ เช่น สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาวิศวกรรม วิทยาลัยได้ร่วมโครงการจัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ รับอนุญาต (Authorized Business Incubators) (ABI) บริการให้คำปรึกษา และการดูแลอย่างใกล้ชิดจากเจ้าหน้าที่บ่มเพาะวิสาหกิจ ในเรื่องการจัดตั้งแผนธุรกิจ และเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ บริการปรึกษาแนะนำจากทีมที่ปรึกษาเฉพาะทาง ในโอกาสนี้ วิทยาลัยได้นำเสนอ best practice เรื่อง “8 ปีกับงานบริการวิชาการสู่ชุมชน ว่าด้วยการสำรวจและให้ความรู้การอนุรักษ์ซ่อมแซม ภาพตุงค่าธรรมแห่งนครล้าปาง” เพื่อศึกษารูปแบบของภาพจิตรกรรม เทคนิควิธีการเขียนภาพลวดลายต่างๆ ที่มีคุณค่าความสำคัญในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และช่วยอนุรักษ์ซ่อมแซมภาพตุงค่าธรรมที่พบจากการสำรวจให้กับคนในชุมชน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ ว่า จากชื่อของวิทยาลัย ควรทำให้เป็นจุดแข็งของวิทยาลัยใน 3 ด้าน ได้แก่ Inter = ความเป็นสากล Tech = เทคโนโลยี ล้าปาง = ความเป็นท้องถิ่น โดยควรสร้างเครือข่ายกับภาคอุตสาหกรรม และเน้นการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาอาจารย์ โดยเฉพาะการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ควรต้องเร่งดำเนินการให้ดีขึ้น และควรมีการติดตามและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตที่กู้เงิน กยศ. และปลูกจิตสำนึกนักศึกษาที่กู้เงิน กยศ. ให้ใช้เงินคืนให้ได้มากที่สุด เพื่อให้รุ่นน้องได้กู้เพื่อการศึกษาต่อไปได้

มหาวิทยาลัยเนชั่น

มหาวิทยาลัยเนชั่น ได้นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) 5 เรื่อง ดังนี้

1. “นครลำปางโมเดล” ใช้กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่วิถีชุมชน มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้
2. การศึกษาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติผ่านกระบวนการย้อมสีธรรมชาติ
3. การเรียนรู้ทักษะด้านภาษาอังกฤษกับการมีจิตอาสาของผู้เรียนสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน
4. การพัฒนาทักษะอาชีพในการเรียนการสอน เป็นการเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนานักศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพ ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสายอาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
5. โครงการนี้การันตีมีงานทำ มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมต่อการทำงานในสถานประกอบการ โดยปฎิรูปหลักสูตรการสอนให้ตอบรับกับความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น

ซึ่งจุดแข็งของมหาวิทยาลัย คือ การจัดการเรียนการสอนโดยผู้มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ และมีการสร้างเครือข่ายจากภายนอกร่วมผลิตและพัฒนาบัณฑิต

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ ให้มหาวิทยาลัยสร้างภาพลักษณ์ที่บุคคลภายนอกพูดถึงเนชั่นให้เป็นสถาบันการศึกษาให้ได้ มีอาชีพด้านนี้มีน้อย หากนักศึกษามีคำ 3 คำอยู่ในคนเดียวกันได้จะเป็นเลิศ คือ english skill, communication skill และ professional skill นอกจากนี้ การจัดการศึกษาของภาคเอกชนต้องเน้นงานวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เป็นงานวิจัย รวมถึงต้องเชื่อมโยงงานวิจัยกับภาคเอกชนให้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีการบริหารจัดการงานวิจัย ดังนี้

1. การบริหารจัดการงานวิจัยของสถาบัน ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและอาเซียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ที่สำคัญคือการเปิดโอกาสให้กับชุมชนในฐานะเจ้าของพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน จนได้การจัดการทรัพยากรชีวภาพโดยชุมชนเพื่อชุมชน โดยมีแผนการจัดการทรัพยากรชีวภาพในระดับท้องถิ่น และเครือข่ายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในท้องถิ่นและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. การบริหารจัดการงานวิจัยสำนักวิชาสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยการใช้กระบวนการ Plan-Do-Check-Act มีการบริหารจัดการงานคณะด้วยระบบประกันคุณภาพ และขั้นตอน กระบวนการวิจัยต่างๆ จนชุมชนได้รับประโยชน์จากการวิจัย

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้งานวิจัยไปถึงเรื่องวิสาหกิจชุมชน หรือการบูรณาการองค์ความรู้ในเรื่องต่างๆ โดยการรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดให้เป็นกลุ่มองค์ความรู้แบบครบวงจร เป็น best practice ในเรื่องเฉพาะ จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและท้องถิ่นมากขึ้น เช่น องค์ความรู้เรื่องการท่องเที่ยว อาจบูรณาการร่วมกับองค์ความรู้หรือทรัพยากรในเรื่องอื่นๆ เช่น เรื่องการเกษตร เรื่องอาหาร เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรม เรื่องสถาปัตยกรรม เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องคุณภาพชีวิตการกินดีอยู่ดีของประชากร เป็นต้น

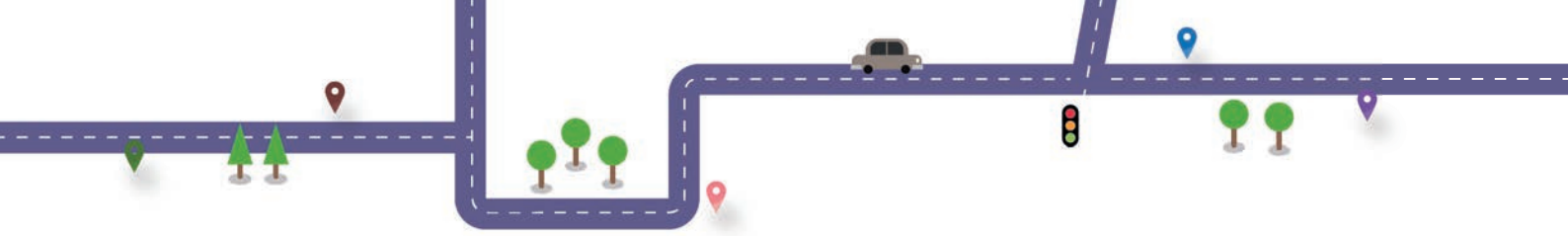
วิทยาลัยเชียงราย

วิทยาลัยเชียงราย มีการบริหารงานวิชาการ แบบ 4D เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยเชียงราย โดยมีการบูรณาการงานวิชาการให้เข้ากับพันธกิจของวิทยาลัย และใช้รูปแบบการบริหารแบบ 4D ประกอบด้วย การกระจายอำนาจ (D1) การพัฒนา (D2) การปฏิบัติ (D3) และการกำกับติดตาม (D4) ซึ่งในแต่ละขั้นตอนยังมีองค์ประกอบย่อยที่ทำให้ขั้นตอนนั้นสามารถดำเนินการได้ และใช้หลักการทางการบริหาร เช่น หลักธรรมาภิบาล หลักการสร้างทีมงาน การบริหารจัดการความรู้ (KM) วงจรคุณภาพ (P-D-C-A) เป็นต้น

เส้นทางสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
วิทยาลัยเชียงราย
มหาวิทยาลัยพะเยา

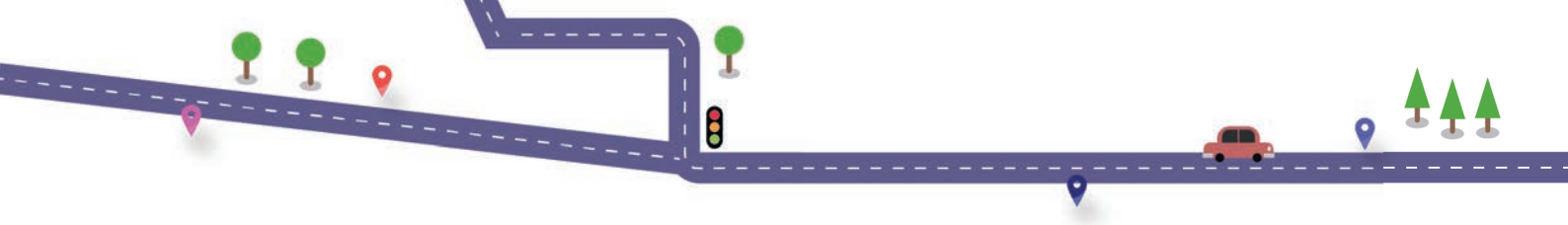

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา เห็นว่าวิทยาลัยเชียงรายมีจุดเด่นด้านศักยภาพในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งถือเป็นสาขาวิชาชีพเฉพาะทางขั้นสูง ที่ต้องผ่านการได้รับการรับรองจากองค์กรสภาวิชาชีพ ในขณะที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอื่นอีกหลายแห่ง ยังไม่สามารถดำเนินการได้ จึงถือเป็นความภาคภูมิใจของวิทยาลัย และขอให้พยายามต่อไป อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการเรื่อง best practice วิทยาลัยควรเลือกประเด็นที่มีความน่าสนใจ สร้างชื่อเสียง หรือมีความโดดเด่น เช่น ผลการดำเนินงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งผลการดำเนินงานลักษณะดังกล่าวจะทำให้สาธารณะได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่นำมาเป็นแบบอย่าง หรือเป็นต้นแบบแนวความคิด สำหรับการพัฒนาต่อไปได้

มหาวิทยาลัยพะเยา

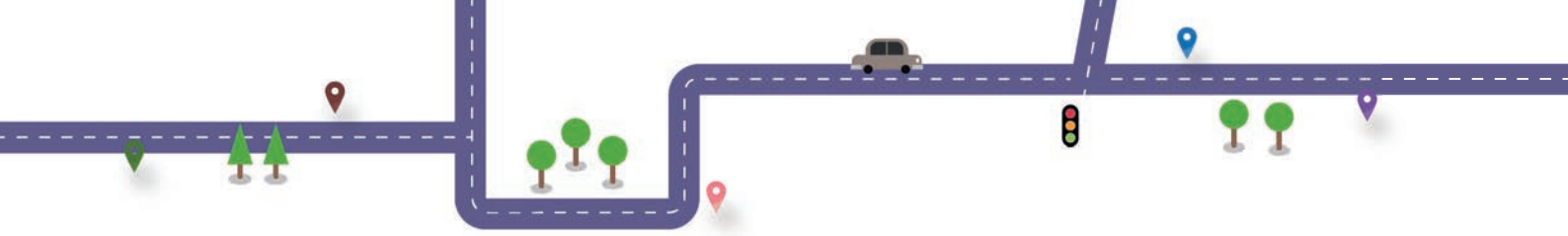

มหาวิทยาลัยพะเยา นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดี โครงการ “1 คณะ 1 อำเภอ” ซึ่งมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ ขับเคลื่อนทุกคณะ/วิทยาลัย ลงพื้นที่ในทุกอำเภอของจังหวัดพะเยา เป็นที่พึ่งชุมชนและสังคม ผ่านการเรียนรู้ร่วมกันกับทุกภาคส่วนของพื้นที่ โดยมอบหมายให้แต่ละคณะมีพื้นที่รับผิดชอบอย่างเป็นทางการและมีการจัดการอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการพัฒนาบัณฑิตศึกษาจากการลงพื้นที่ สืบค้นข้อมูล ทำ social mapping แล้ววิเคราะห์ประเด็นปัญหาพร้อมกับชุมชน เลือกประเด็นปัญหาเร่งด่วนและมีโอกาสประสบความสำเร็จสูง และเลือกพื้นที่ชุมชนที่มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง นำไปสู่การได้รับความร่วมมือจากชุมชน มีภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ทั้งท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน ไปสู่การพัฒนาเป็นโครงการ เมื่อประสบผลสำเร็จในการแก้ไขจะเป็นชุมชนต้นแบบ เรียกว่า โมเดลต้นแบบ (success model) ซึ่งใน 1 คณะจะมีอย่างน้อย 1 โมเดล พัฒนาเป็น 1 คณะ 1 success model ในแต่ละอำเภอกระจายทั้งพื้นที่จังหวัดพะเยา เป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ เมื่อเกิดต้นแบบกระจายไปทั้งจังหวัด มหาวิทยาลัยคาดหวังว่าจะเกิดจังหวัดที่เรียนรู้ในการจัดการตนเองอย่างยั่งยืน พอเพียง เป็น “อุทยานทางปัญญา” ให้กับชุมชนอื่นนำไปปฏิบัติ เกิดการเชื่อมโยง local และ global wisdom และเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นำไปสู่การปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ว่ามหาวิทยาลัยควรหาวิธีการทำงานในลักษณะ multidiscipline ซึ่งเป็นวิธีการทำงานแบบหนึ่งในการแก้ปัญหาชุมชน ที่จำเป็นต้องอาศัยการประสานความร่วมมือในการทำงาน การใช้ความรู้แบบสหวิทยาการ และต้องรู้ความต้องการของชุมชน การทำงานลักษณะนี้ยังนำไปสู่การสร้างและการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยด้วย อย่างไรก็ตาม เนื่องจากมหาวิทยาลัยอยู่ในพื้นที่ของจำนวนประชากรที่มีความยากจนค่อนข้างมาก รวมทั้งมีการเข้ามาของชนเชื้อชาติจีน มหาวิทยาลัยจึงต้องสร้างให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งเรื่องวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเรื่องของการแก้ปัญหาความยากจนของประชากรในพื้นที่ เพื่อให้นำไปสู่การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (*middle income trap*) ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ความรู้จากการวิจัยมาช่วยสนับสนุน นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องต่างๆ อาทิ ปัญหาเรื่องหมอกควันของภาคเหนือ และการแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่าง และความขัดแย้งของคนในสังคมที่มีความคิดเห็นต่างกัน ให้กลายเป็นสังคมแห่งความสงบและมีสันติภาพ (*peace*) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวได้

เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

การดำเนินงานในภาพรวมของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน มีเครือข่ายระดับดำเนินการ (เครือข่าย C) 4 เครือข่าย คือ เครือข่าย ส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เครือข่ายบริหารการวิจัยภาคเหนือตอนบน เครือข่ายสนับสนุนหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบัน อุดมศึกษา (UBI) และเครือข่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการประกันคุณภาพการ ศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีสถาบันสมาชิกเครือข่ายฯ 18 แห่ง โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษา 3 เป้าหมาย คือ

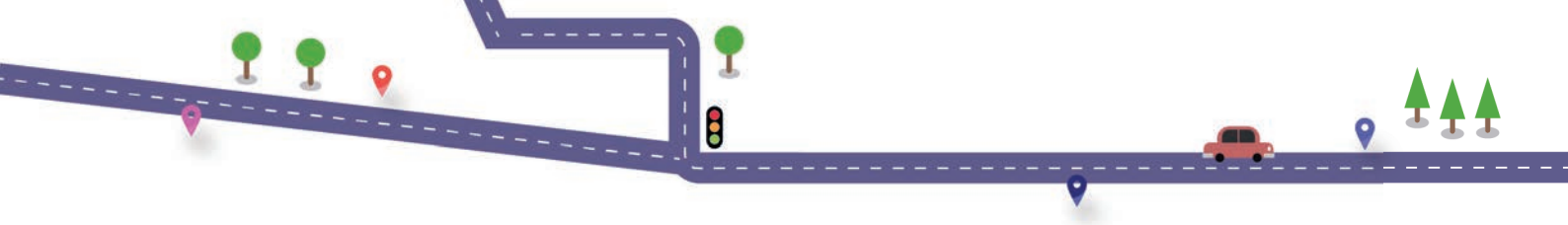
1. พัฒนานักศึกษาให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้ที่รู้จริง ปฏิบัติได้ มีจิตสำนึกของการรับใช้ สังคม และเป็นอาจารย์มืออาชีพอย่างแท้จริง
3. พัฒนาการเรียนการสอนให้สามารถบูรณาการการเรียนรู้กับ การทำงานในลักษณะ Work Integrated Learning (WIL)

ทั้งนี้ ปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงาน คือ (1) การบริหารงานแบบ มีส่วนร่วมของทุกสถาบันสมาชิกในเครือข่าย (2) กิจกรรม/โครงการที่ดำเนิน การสอดคล้องกับความต้องการของสถาบันสมาชิก (3) เปิดโอกาสให้สถาบัน สมาชิกได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำแนวปฏิบัติที่ดีมาปรับใช้ในการ พัฒนาสถาบันอย่างต่อเนื่อง และ (4) บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเครือข่าย ในแต่ละสถาบันสมาชิกให้ความสำคัญและมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ส่งผลให้การประสานงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ได้จัดช่วงการเสวนา โดยให้อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่าย อุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน จำนวน 17 แห่ง นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ ผลงานที่โดดเด่น (best practice) ของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการจัดการ เรียนการสอน ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านการบริการวิชาการ ดังนี้

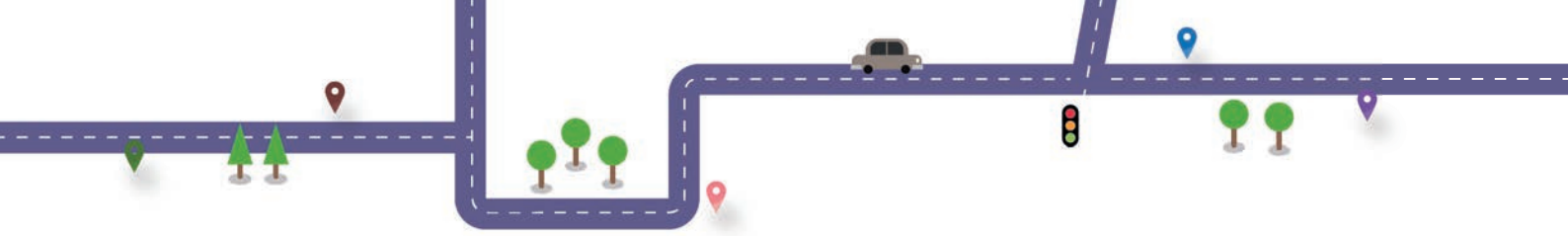
1. ระบบบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยสู่การบริการวิชาการ บนฐาน ความต้องการของชุมชน โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. โครงการพัฒนาอาจารย์มืออาชีพ : อาจารย์ยุคใหม่ใส่ใจนวัตกรรม โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้
3. วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัย แม่ฟ้าหลวง โดยมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
4. มหาวิทยาลัยที่เป็นที่พึ่งของสังคม เพื่อชุมชนที่เป็นสุขและปรองดอง โดยมหาวิทยาลัยพะเยา

5. การบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการ ด้านพลังงานชุมชนของวิทยาลัยพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
6. โมเดลการบริหารจัดการงานวิจัยของสถาบันความหลากหลายทางชีวภาพและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและอาเซียน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
7. การวิจัยเชิงพื้นที่ : การต่อยอดภูมิปัญญาอาหารท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
8. การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (*Work Integrated Learning : WIL*) โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
9. บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชุมชน โดยมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
10. การสร้างและพัฒนาอัตลักษณ์ผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
11. การจัดการศึกษานานาชาติ โดยมหาวิทยาลัยพายัพ
12. นวัตกรรมศาสตร์มืออาชีพ โดยมหาวิทยาลัยเนชั่น
13. การบริหารงานวิชาการ แบบ 4D เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยวิทยาลัยเชียงราย
14. 8 ปี กับงานบริการวิชาการสู่ชุมชน ว่าด้วยการสำรวจและอนุรักษ์ซ่อมแซมภาพตุงคำธรรมแห่งนครลำปาง โดยวิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยีลำปาง
15. การจัดการความรู้วัฒนธรรมไทใหญ่ ของศูนย์ไทใหญ่ศึกษา วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน โดยวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
16. การพัฒนาคุณลักษณะจิตอาสาต่อสังคม ด้วยวิธีสอนแบบโครงการที่ชุมชนมีส่วนร่วม นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาดุริยวิทย วิทยาลัยชุมชนแพร่ โดยวิทยาลัยชุมชนแพร่
17. การจัดการเรียนรู้รูปแบบวิทยาลัยชุมชนในพื้นที่บ้านห้วยลู่ (ชนเผ่ามลาบรี) โดยวิทยาลัยชุมชนน่าน

เมื่อมหาวิทยาลัยเข้าไปสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนดีขึ้นจริงหรือไม่

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ชื่นชมมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่มีความตั้งใจในการดำเนินการและผลิตผลงานวิจัยที่ดี เป็นที่ยอมรับ สามารถใช้สังคมชุมชนได้อย่างดี โดยพระราชบัญญัติการจัดตั้งมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่ง คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือการบริการวิชาการสู่ชุมชน ซึ่งการที่มหาวิทยาลัยจะเข้าไปทำการวิจัย และพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยควรศึกษาความต้องการและภูมิปัญญาด้านต่างๆ ที่เป็นจุดแข็งของชุมชน โดยอาจารย์ นักศึกษา คนในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ที่แท้จริง รวมทั้งมหาวิทยาลัยในเครือข่ายต้องมีทิศทางร่วมกันในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีเครือข่ายในภาคราชการหรือภาคเอกชนร่วมสร้างวิสาหกิจชุมชน อย่างไรก็ตาม การที่มหาวิทยาลัยนำวิชาการไปร่วมกับชุมชน ต้องระวังความรู้สึกของชุมชนรอบข้างด้วย เพราะชุมชนที่ไม่ได้รับคัดเลือก อาจรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งต้องระวังเรื่องของ over supply อาจจะมีข้อเสนอและมีผลผลิตมากกว่าความต้องการของตลาด ซึ่งต้องมีการประสานงานและเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายๆ ให้ดี

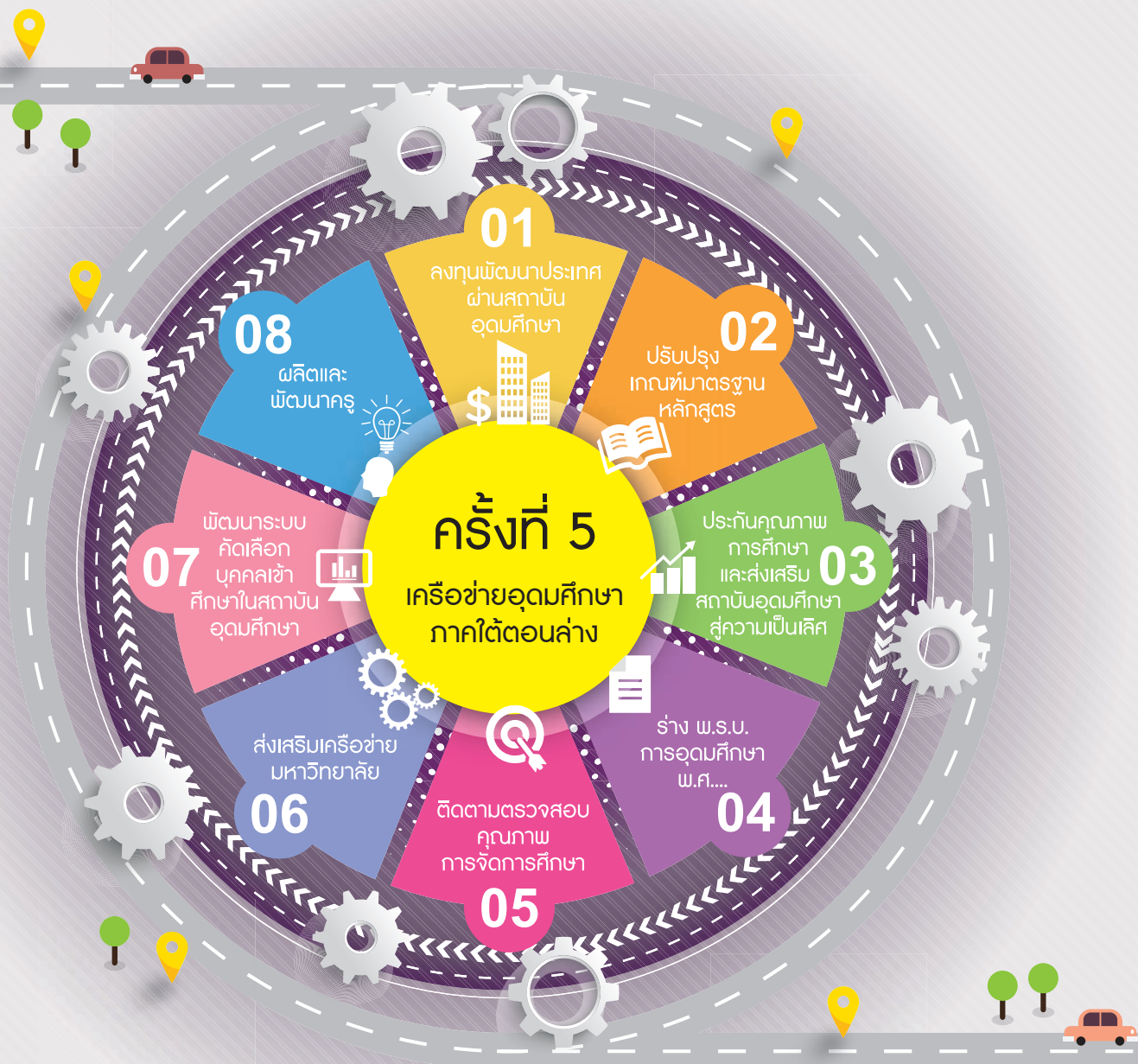
มหาวิทยาลัยในเครือข่ายควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันจาก best practice ที่นำเสนอ ซึ่งองค์ความรู้หรือวัฒนธรรม มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ซึ่งการนำเสนอในครั้งนี้ มีเฉพาะส่วนที่จับต้องได้ แต่สิ่งที่เป็นภูมิปัญญาที่จับต้องไม่ได้ องค์ความรู้เหล่านั้น มหาวิทยาลัยต้องรับฟังจากชุมชน และในการทำวิจัยสร้างสรรค์ ควรนำสิ่งจับต้องไม่ได้มาเป็นส่วนสำคัญของการทำ problem based ในการวิจัย การค้นองค์ความรู้ และให้คนในชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการอบรมบ่มเพาะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ที่เป็นองค์ความรู้ในพื้นที่ ควรอยู่ในคณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษาด้วย เป็นผู้ร่วมสอน ร่วมคุณหลักสูตร ร่วมวิจัย หรือร่วมเป็น advisor หรือเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ สกอ. เข้ามาร่วมบริหารหลักสูตรได้

จากการนำเสนอของทุกสถาบัน เป็นโครงการที่น่าสนใจ แต่ควรจะบูรณาการร่วมกัน บริหารและใช้หลักสูตรร่วมกันเป็น cluster แม้ว่าหลักสูตรแต่ละที่จะมีอัตลักษณ์ของหลักสูตร แต่เป็นหลักสูตรแบบบริการชุมชนที่คล้ายกัน จึงสามารถบริหารจัดการร่วมกันได้ โดยให้มหาวิทยาลัยเจ้าภาพ และมหาวิทยาลัยใดมีจุดแข็งด้านใดก็เป็นผู้นำในด้านนั้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนของหลักสูตร และช่วยประหยัดงบประมาณ อย่างไรก็ตามขณะนี้โครงสร้างประชากรในภาคเหนือมีการเปลี่ยนแปลง มีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ในเชิงสังคมจะต้องมีการเตรียมความรู้และกำลังคนที่จะดูแลผู้สูงอายุต่อไปในอนาคต ซึ่งไม่ได้หมายถึงสุขภาพอย่างเดียว จะต้องเชื่อมโยงสู่การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง โดยทำให้ครบวงจร เช่น หลักสูตรที่เกี่ยวกับอาหาร นักนันทนาการ นักฟื้นฟู อาจจะต้องดูแลคนในภาคบริการใหญ่ๆ ทั้งภาคเศรษฐกิจและสังคม ไม่ใช่แค่ภาคอุตสาหกรรมในอนาคต เทคโนโลยีอาจไม่ใช่สิ่งที่คนสนใจ เพราะก้าวไปไกลมากจนตามไม่ทัน แต่จะกลับมาหาที่ตัวคน องค์ความรู้ต้องมาจากคน ซึ่ง practice based สำคัญมาก ดังนั้น หลักสูตรอาจจะเป็น learning by doing หรือ practice based

คณะกรรมการการอุดมศึกษาฝากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในฐานะมหาวิทยาลัยแม่ข่าย ช่วยทำให้มหาวิทยาลัย 18 แห่ง ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ออกไปช่วยเหลือสังคม สร้างค่านิยมที่ดีกับสังคม และช่วยลบล้างค่านิยมเรื่องปริญญา สร้างค่านิยมต้องการปริญญาเพราะต้องการความรู้ และถ้ามหาวิทยาลัยเป็นเพื่อนกับชุมชน แก้ปัญหาให้ชุมชน ช่วยกันทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เท่ากับมหาวิทยาลัยได้สร้างระบบเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและยั่งยืน

คณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

91

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง

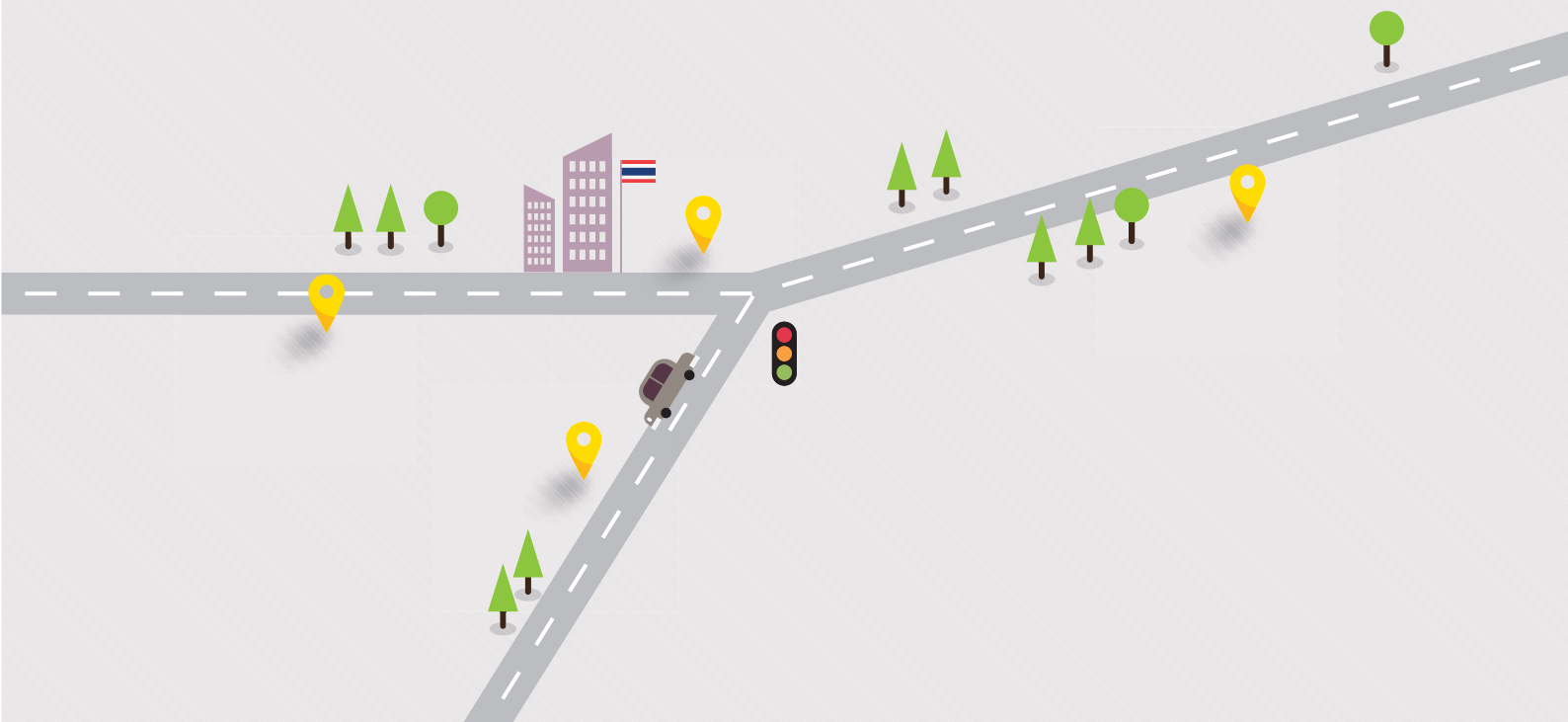
การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 5 จัดขึ้น ระหว่างวันที่ 8 - 10 มิถุนายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 14 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี วิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ วิทยาลัยชุมชนสตูล วิทยาลัยชุมชนปัตตานี วิทยาลัยชุมชนยะลา วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส และวิทยาลัยชุมชนสงขลา ในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายภาคใต้ตอนล่าง จำนวน 9 แห่ง 3 เส้นทาง คือ

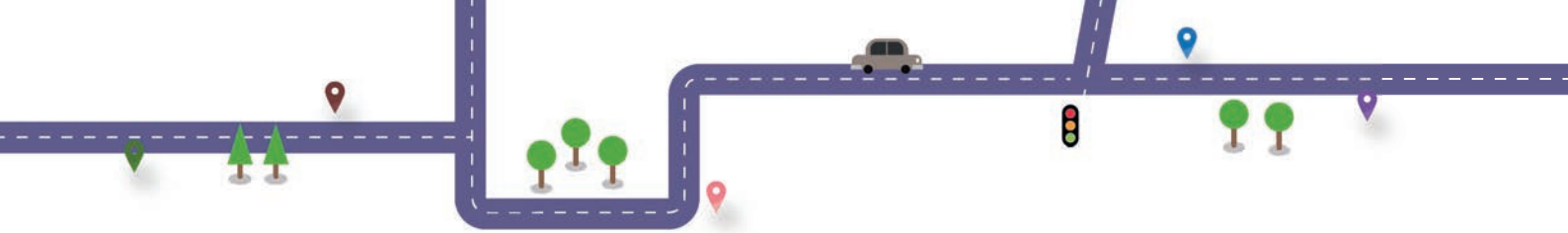
เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยฟาฏอนี

เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เส้นทางที่ 3 วิทยาลัยชุมชนสตูล มหาวิทยาลัยราชมงคลศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

คณะกรรมการการอุดมศึกษาเยี่ยมชมพื้นที่
ในตำบลตันหยงลิมอ ที่มหาวิทยาลัยได้มีส่วนร่วม
ในการพัฒนาร่วมกับชุมชน
นำโดย ผศ.จรงัก พลาศัย อธิการบดี
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มีลักษณะแตกต่างจากสถาบันอื่นที่มีการจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งเป็นพันธกิจเดิมของวิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส และวิทยาลัยการอาชีพตากใบ และสถานที่ตั้งกระจายไปตามพื้นที่ของสถาบันเดิม ทั้งนี้มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพทย์และบุคลากรทางด้านสุขภาพ โดยเปิดรับนักเรียนในพื้นที่เข้าศึกษาในคณะแพทยฯ ซึ่งขณะนี้มีบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในโอกาสนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชมโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส อำเภอระแงะ ซึ่งเป็นการบริหารพื้นที่จากการมีส่วนร่วมงานเทียบเท่าคณะให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษา สามารถเปิดพื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่ปิดให้กลายเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ได้ จากการสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้าน และเป็นโครงการสร้างรายได้ให้นักศึกษาโดยทำการเกษตร ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการสร้างผลผลิต การสร้างลักษณะนิสัยให้ขยันขันแข็ง มีความรับผิดชอบ รู้จักทำงานกับชาวบ้าน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ เน้นจัดหลักสูตรที่หลากหลาย ทั้งระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สร้างหลักสูตรอาชีวะให้เข้มแข็ง รวมทั้งด้านการเกษตร ด้านสุขภาพ ซึ่งจะช่วยให้จังหวัดมีความมั่นคง ประชาชนรู้สึกอบอุ่นใจ ตลอดจนงานวิจัยต้องทำเพื่อท้องถิ่น สนับสนุนภารกิจของภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ เป็นผู้นำในการใช้การศึกษาแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ การสร้างคนในพื้นที่จะเป็นการแก้ปัญหาระยะยาว ควรสนับสนุนการเพิ่มคุณวุฒิอาจารย์ การขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการขอรับทุนวิจัย ทำงานวิจัยร่วม รวมถึงควรมีการบังคับใช้ทุนด้านแพทยศาสตร์ในพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

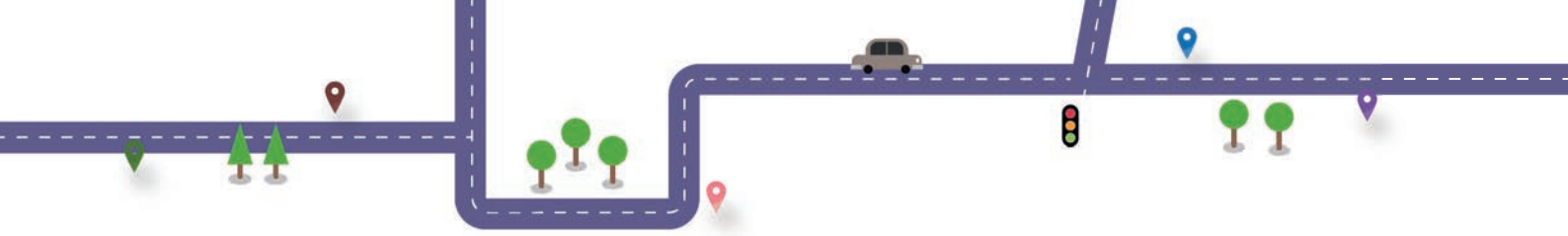
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มีข้อตกลงใน 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ การวิจัย และการบริหารจัดการ ดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือสามสถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยฟาฏอนี นอกจากนี้มหาวิทยาลัยร่วมกับเทศบาลตำบลท่าสาป ดำเนินโครงการท่าสาปโมเดล เพื่อพัฒนาตำบลท่าสาปให้เป็นต้นแบบชุมชน โดยร่วมกันพัฒนาและจัดกิจกรรมบริการวิชาการร่วมกัน และขยายผลการประยุกต์ใช้ความรู้จากมหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติจริงในการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในชุมชนอย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นได้ศึกษาเรียนรู้ โดยมีการสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในเบื้องต้น และจัดทำโครงการให้ตอบสนองความต้องการรับบริการวิชาการอย่างแท้จริง ซึ่งในปีงบประมาณ 2558 นี้ มีโครงการทั้งหมด 32 โครงการ และจำแนกเป็นกิจกรรมย่อย 47 กิจกรรม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยช่วยวางแผน บริหารจัดการในระดับอื่นๆ ทั้งช่วยพัฒนาโรงเรียน พัฒนาครู ให้ความสำคัญกับงานวิจัยที่มีผลกระทบกับชุมชน มากกว่าการตีพิมพ์ผลงาน ในขณะเดียวกันต้องให้ความสำคัญเรื่องความสมดุลระหว่างชายหญิง ความสมดุลทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ เพื่อเชื่อมโยงกับปัญหาเรื่องความมั่นคงในพื้นที่ ซึ่งโครงการท่าสาปโมเดล เป็นโครงการที่น่าสนใจที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

มหาวิทยาลัยฟาฏอนี เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอิสลามแห่งแรกในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านอิสลามศึกษาและศาสตร์แขนงอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากล ตอบสนองความต้องการของสังคมและความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาภูมิภาค และมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนโดยใช้กระบวนการสันติวิธีในการแก้ไขปัญหา หลักสูตรได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ มีความเชี่ยวชาญในการวิจัยร่วมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน วิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ประยุกต์ใช้ศาสนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการบริการวิชาการกับชุมชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม มหาวิทยาลัยมีความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมทั้งร่วมพัฒนากับมหาวิทยาลัยที่มีความต้องการ เช่น มหาวิทยาลัยตั้งใหม่ของประเทศอินโดนีเซีย กัมพูชา และศรีลังกา เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยใช้ การศึกษามาช่วยแก้ปัญหาเรื่องความยากจน โดยเน้นเรื่องความสามารถ การประกอบการ การมีอาชีพอิสระ เพื่อให้มีงานทำ มีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นของ ชุมชน และผู้ที่มาเรียน นอกจากนี้ ควรสร้างเป็น society กลุ่มสังคม องค์กรความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่แล้ว หรือที่เกิดขึ้นใหม่ ในสังคมที่มีความสนใจเรื่อง เดียวกัน ร่วมคิดจนได้ข้อสรุป เพื่อทำให้เป็นศาสตร์และเข้าสู่อุดมศึกษา เช่น สาขาวิชาอิสลามศึกษาก็ควรสร้างเป็น society ที่ชัดเจน และสร้าง กระบวนการตรวจสอบด้านวิชาการที่เข้มแข็ง เพื่อยกระดับมาตรฐานให้ สูงขึ้น สุดท้ายควรสนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่ให้มหาวิทยาลัยที่พลเมือง และ เรื่องวิชาสันติศึกษา

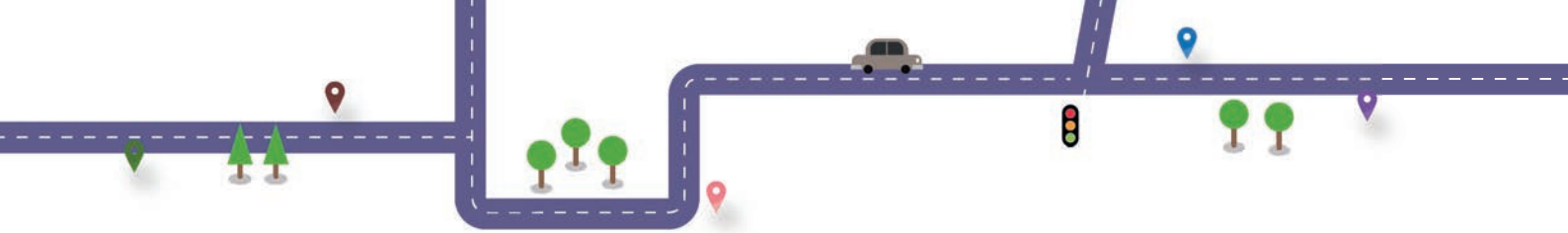
เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยทักษิณ
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นศูนย์กลางการผลิตครูและบุคลากรทางการ ศึกษาในภาคใต้ โดยจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพโรงเรียนในพระราชดำริ และโรงเรียนขาดแคลนในพื้นที่การศึกษา 4 จังหวัดภาคใต้ พัฒนาข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้เลื่อนวิทยฐานะเป็นชำนาญการพิเศษ และเชี่ยวชาญ พร้อมทั้งเป็นศูนย์รวมศิลปะและวัฒนธรรมภาคใต้ โดยมี พิพิธภัณฑสถานวิทยา (สถาบันทักษิณคดีศึกษา) เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ภาคใต้สู่อาเซียน และมีวิทยาลัยภูมิปัญญา เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญา ภาคใต้ของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เชิงบูรณาการองค์ความรู้ที่มีความ หลากหลาย ด้วยภูมิปัญญาชุมชน สร้างกระบวนการทัศน์ใหม่ โดยชุมชน ต้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นสำคัญนอกจากนี้ ยังดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน (social engagement) และเผยแพร่ผลงานวิชาการสู่สังคม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย เน้นด้านเนื้อหาสาระทางวิชาการ (ฟิลิกส์ เคมี คณิตศาสตร์ เป็นต้น) ใน การผลิตครู ควบคู่กับวิชาชีพครู พร้อมทั้งหาวิธีการพัฒนาครู เพื่อยกระดับ การผลิตครู ตามนโยบายของซูเปอร์บอร์ดการศึกษา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัย ควรใช้ความร่วมมือกับชุมชนที่เข้มแข็ง ทำเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัย โดยส่งเสริมและทำวิจัยทางด้านการพัฒนาสุขภาพที่ยั่งยืน ใช้ lab ชุมชน และให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม

2. ด้านการจัดการศึกษา 3 เรื่อง คือ นโยบายการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทยภาคใต้ ตอนล่าง และการบริการการเรียนการสอนทางไกล 2 ทางแก่โรงเรียน ในจังหวัดพื้นที่เสี่ยงภัยชายแดนใต้ ภายใต้โครงการต้นแบบศูนย์ทางไกลเพื่อการศึกษาและพัฒนาในพื้นที่เสี่ยงภัย 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (โครงการ e-Learning พื้นที่เสี่ยงภาคใต้)

3. กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมการดูแลนักศึกษาด้วยโอกาส กิจกรรมปลูกฝังอุดมการณ์ “ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง” กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โครงการ/กิจกรรมการดูแลนักศึกษาด้วยโอกาส โครงการทุนต้นกล้าสงขลานครินทร์

4. ด้านบริการวิชาการ ได้แก่ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนเข้มแข็ง โครงการปาล์มน้ำมันเพื่อคุณภาพชีวิตชุมชน ต.ปากอ อ.สิงหนคร จ.สงขลา โครงการ “พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” โครงการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งเพื่อสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยมองภาพรวม และวางแผนในระยะยาวของอุตสาหกรรมยางพารา โดยต้องทำให้เกิดเป็นนวัตกรรม สำหรับการวางแผนเมืองเพื่อป้องกันน้ำท่วม ควร rezoning เป็น flood way นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคใต้ว่า มหาวิทยาลัยควรเชื่อมโยงกับเรื่องสุขภาพ และควรส่งเสริมให้ครบวงจร เช่น การนำยางมาทำบอลลูก สร้างแหล่งท่องเที่ยวอาหาร ที่พักแบบใหม่ และศูนย์การเรียนรู้การทำ biogas เป็นต้น

เส้นทางสัญจรสู่
วิทยาลัยชุมชนสตูล
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยาลัยชุมชนสตูล

วิทยาลัยชุมชนสตูล จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินการภายใต้โครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน การพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสตูล การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากวัตถุดิบในชุมชน การพัฒนาศักยภาพการศึกษาและอาชีพคนพิการในจังหวัดสตูล และมีการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีการดำเนินการที่น่าสนใจด้านการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมชุมชนในพื้นที่ 4 อำเภอ ให้มีงานทำ เกิดเป็นธุรกิจชุมชน ด้วยการจัดฝึกอบรมด้านมัคคุเทศก์ให้กับคนในท้องถิ่น

พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านโดยการทำของที่ระลึก การเปิดโฮมสเตย์ และเรือคายัค เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และด้านอาหารสยามอันดามัน ซึ่งส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านอาหารพื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสืบทอดการทำอาหารให้กับผู้ที่สนใจ

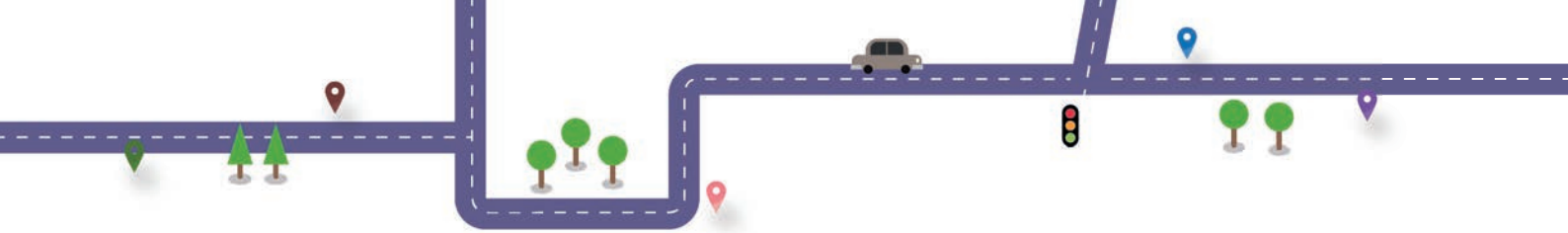
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมวิทยาลัยชุมชนสตูลในการนำความรู้มาพัฒนาชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งเรื่องส่งเสริมการท่องเที่ยว และอาหารพื้นเมือง ตลอดจนการพัฒนาและส่งเสริมด้านการเกษตรในระดับรากหญ้า ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้แนะนำให้มีการผลิตบุคลากรให้มีคุณภาพ และมีจิตใจที่รักในงานแม่บ้าน เพราะขณะนี้ชุมชนเมืองขาดแคลนบุคลากร แม่บ้านจำนวนมาก เพื่อเพิ่มอาชีพหนึ่งให้กับชาวบ้านที่สนใจและรักงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดการศึกษาในระบบเครือข่าย และมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ดำเนินการภายใต้โครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน เช่น ภาควิชา รักเมืองสงขลา สมาคมเครือข่ายพัฒนาเมืองเก่าสงขลา ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์เมืองเก่าสงขลา ที่มีศักยภาพสูงในการส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่น่าภาคภูมิใจของชุมชน สามารถเสริมสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของจังหวัดและประเทศ โรงสีแดง (หับ โห้ หิ้น) โรงสีแห่งแรกของสงขลา ซึ่งพัฒนาเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้ ทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม และธนาคารปู กลุ่มประมงพื้นบ้านทรัพยากรนันท เพื่อใช้เป็นแหล่งอนุบาลปู ช่วยเพิ่มอัตราการรอดตายของลูกปูม้า แล้วส่งกลับสู่แหล่งน้ำธรรมชาติที่เหมาะสมต่อไป โดยมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วม 20% และชุมชนบริหารจัดการ 80%

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ชื่นชมและประทับใจสิ่งที่มหาวิทยาลัยดำเนินการเพราะเห็นเป็นรูปธรรม ของคำว่า “ความรู้สู่ชุมชน” ความร่วมมือกันของหลายสาขาวิชาของทางมหาวิทยาลัย และชมรมภาคิณรักเมืองสงขลา โดยมีการร่วมมือกันอนุรักษ์อาคารเก่า ชุมชนเก่า ในเมืองสงขลา ให้คงอยู่และเป็นตัวอย่างที่ดีในการอนุรักษ์เมืองเก่าที่ทำได้จริง อาทิ ร้านกาแฟเก่า ตลาดเก่า เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ โดยให้มีทักษะการเรียนรู้แบบ LAS (Learning : Activity : Skill) ในการดำเนินโครงการพัฒนา นักศึกษา มีการบูรณาการความรู้และทักษะวิชาชีพในหลายสาขา รวมทั้ง บูรณาการงานวิจัย ซึ่งจัดให้มีโครงการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุ่งสู่การจัดการความรู้ และการทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน มีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา (MGT e-SAR) ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังเน้นการบริการวิชาการ/วิชาชีพแก่สังคม โดยร่วมมือกับ ชุมชนด้านการวิจัยทำโครงการธนาคารปู เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน การเพาะพันธุ์ปูมากลับคืนสู่ธรรมชาติ และส่งเสริมศิลปะการแสดงท้องถิ่น อาทิ โนรา หนังตะลุง รองเง็ง ชัมเป้ง มีการจัดทำโครงการถ่ายทอดโนรา ให้กับนักศึกษาและสถานศึกษา ส่งเสริม เผยแพร่การแสดงโนราร่วมกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชน และมีการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโนรา

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย นำเอกลักษณ์ที่เคยมีมาในอดีตซึ่งเป็นหัวใจมาเป็นจุดเน้น โดยมองในลักษณะ เชิงยุทธศาสตร์ และมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำให้ได้

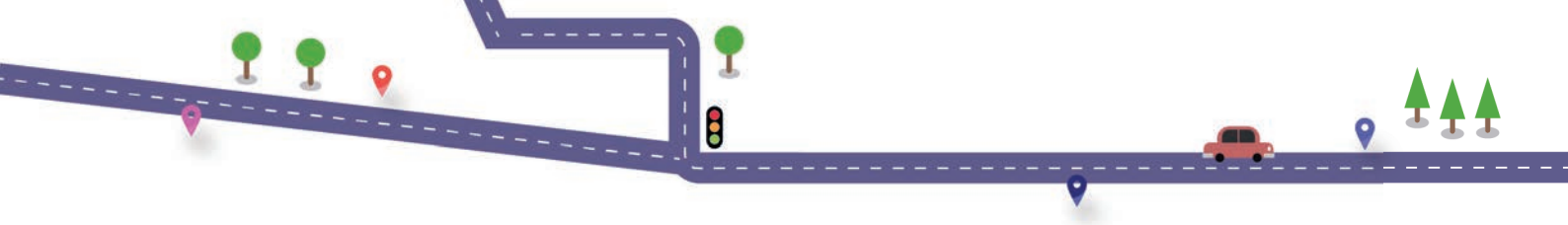

เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง

การดำเนินงานเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่างในภาพรวม มีพื้นที่ ครอบคลุม 5 จังหวัด คือ สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษา 14 แห่ง มีแนวทางการดำเนินงานที่ผ่านมาของ เครือข่ายฯ โดยมีเครือข่าย A ทำงานร่วมกับเครือข่าย C (เครือข่ายเชิง ประเด็น) ในการพัฒนาประเด็นต่างๆ คือ เครือข่ายพัฒนาการเรียน การสอน เครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย เครือข่ายวิจัยฐานราก เครือข่าย สหกิจศึกษา เครือข่ายบ่มเพาะวิสาหกิจ-UBI เครือข่ายแก้ไขและป้องกัน ปัญหายาเสพติด เครือข่ายการประกันคุณภาพภายใน-IQA เครือข่ายอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ โดยมีเครือข่าย B (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็น แม่ข่าย) ทำหน้าที่ประสานงาน รวบรวมรายงานต่างๆ ไปยังเครือข่าย A

ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลดำเนินงานของเครือข่ายฯ พบว่า การ บริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ด้วยระบบและกลไกที่เน้นการมีส่วนร่วม ของสถาบันสมาชิกในเครือข่ายฯ ในรูปคณะกรรมการบริหารเครือข่ายฯ และมีแผนงานชัดเจน โดยความเข้มแข็งเกิดจาก 2 ปัจจัยสำคัญ คือ

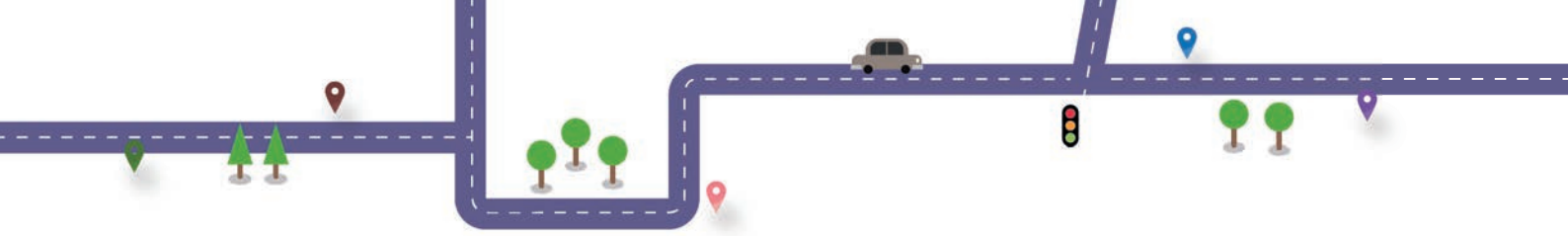
1. ความจริงจังและความกระชับของมหาวิทยาลัยแม่ข่ายในการติดตามและประสานงาน
2. ความร่วมมือ ความรับผิดชอบร่วมกันของสถาบันสมาชิกเครือข่ายฯ ทำให้กิจกรรมของเครือข่ายดำเนินการได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเครือข่าย C มีความเข้มแข็ง มีระบบและกลไกที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ นอกจากนี้ ในมิติ outcome เกิด interaction ระหว่างเครือข่ายมากขึ้น เกิดความสนิสนมอย่างใกล้ชิด ก่อให้เกิดช่องทางการทำงานร่วมกันอย่างกลายนิมิต ทั้งในระดับผู้บริหารและบุคลากร การดำเนินงานที่ถ่ายทอดประเด็นจาก A-C และกำกับโดย B ทำให้เกิดความชัดเจนในแง่แผนงานสู่การปฏิบัติ จาก top-down สู่ bottom-up ทำให้สามารถสนองตอบโจทย์ประเด็นสำคัญๆ ของประเทศร่วมกันได้ แต่ในมิติของการแก้ไขปัญหาเฉพาะกิจของพื้นที่ ยังมีช่องว่างการจัดทำแผนงาน/โครงการที่ให้เชื่อมโยงกับกรอบในเครือข่าย C อย่างไรก็ตาม เครือข่ายฯ ภาคใต้ตอนล่าง มีศักยภาพในจุดเด่นและโอกาสในการดำเนินงานในมิติต่างๆ เพื่อตอบสนองโจทย์เชิงพื้นที่และโจทย์ประเทศควบคู่กัน โดยอาศัยคุณลักษณะและทักษะเฉพาะของแต่ละสถาบันในเครือข่าย อาทิ ความสามารถในการเชื่อมโยงระดับพื้นที่ของวิทยาลัยชุมชน ความใกล้ชิดกับชุมชนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทักษะปฏิบัติจริงของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และอีกหลายทักษะเฉพาะของสถาบันในเครือข่ายฯ ให้เชื่อมโยงและสามารถร่วมมือเพื่อตอบโจทย์แก้ปัญหาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างได้เป็นอย่างดี

ทิศทางในการทำงานขับเคลื่อนร่วมกันของเครือข่าย มี 4 ประเด็น คือ

1. ยกระดับคุณภาพการศึกษา มีการจัดการศึกษาให้ยืดหยุ่น เชื่อมรอยต่อแต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพ สะดวกยิ่งขึ้น
2. บริการวิชาการให้เปล่าเพื่อสังคม/ชุมชน เพื่อขยายโอกาสกิจกรรม เสริมศักยภาพการทำงาน และเสริมศักยภาพผู้สูงวัยที่ยังทำงานได้
3. ชุดโครงการบริการวิชาการที่ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงประจักษ์ ช่วยยกระดับศักยภาพชุมชนเพื่อการพึ่งตนเอง
4. เน้นวิจัยประยุกต์ วิจัยบูรณาการ เพื่อใช้ประโยชน์ สร้างมูลค่าจากผลงานวิจัย นำไปสู่การยกระดับรายได้ชุมชน/พื้นที่

สำหรับการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง ได้มีการเสวนาในเรื่อง ‘บทบาทสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาภาคใต้’ โดย ศาสตราจารย์วิระศักดิ์ จงสู่วิวัฒนวงศ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้

เชิญนักวิชาการอาวุโสด้านสังคมศาสตร์ของประเทศ ศ.รัตติยา สาและ ศ.อำนาจ ยัสโยธา ศ.ครองชัย หัตถา และศ.อารี วิบูลย์พงศ์ รศ.สุธรรม นิยมวาสร ศ.พีระพงศ์ ทิพสกุล มาร่วมเสวนา ใน 2 ประเด็น คือ การพัฒนา กำลังคนภาควิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาภาคใต้ และชุดวิจัย ทางสังคมศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อนโยบาย ซึ่งการเสวนาทั้ง 2 ประเด็น เป็นการยกระดับการทำงานของเครือข่ายอุดมศึกษาในพื้นที่ให้มี Impact ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และส่งผลกระทบที่สำคัญต่อประเทศ

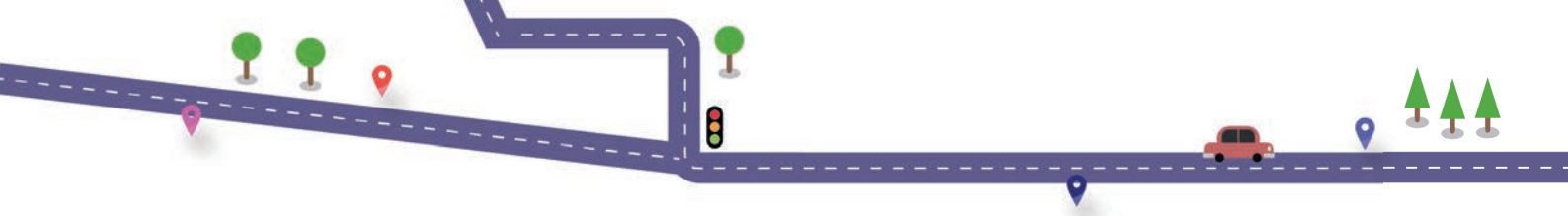
การสร้างชุดวิจัยเพื่อนำองค์ความรู้ไปแก้ไขปัญหาภาคใต้จึงเป็นภารกิจ ที่สำคัญของอุดมศึกษา เพื่อให้รู้จักตัวตนของภาคใต้อย่างแท้จริง ตัวตน ทางภูมิศาสตร์ ตัวตนทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การ จัดการความขัดแย้ง และการปรับสภาพความคิดในการอยู่ร่วมกัน โดยมี มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสุขภาวะ เข้ามาช่วยให้สังคมมีความสุข มีความเป็นอยู่ดี ซึ่งต้องมีการวิจัยและพัฒนากำลังคนทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยด้วย

องค์ความรู้เป็นฐาน แก้ปัญหาถูกต้อง ตรงประเด็น

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ขึ้นชมแนวความคิด การนำเสนอ และ การทำงานร่วมกันของศาสตราจารย์วิระศักดิ์ และผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ ซึ่งวิธีแก้ปัญหาและพัฒนาภาคใต้ ค่อนข้างตรงประเด็นว่าจะต้องทำอะไร ให้เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ ควรที่จะกระจายข่าวให้ผู้บริหารระดับสูงได้รับรู้ อาจ จะเชิญนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือกรรมการมารับฟัง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ มาก อย่างไรก็ดีตาม คณะกรรมการการอุดมศึกษาฝากข้อสังเกตว่า ถ้าสามารถ กำหนดประเด็นการวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาภาคใต้ ทั้งด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยนำองค์ความรู้เป็นฐานในการ แก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น และตรงปัญหา บอกได้ว่า outcome เป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่องานสังคมโดยรวม มีความชัดเจน เป็นความร่วมมือกันของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ เข้ามามีบทบาท เป็นผู้ขยายวัฒนธรรมที่ดีของพื้นที่ไปยังบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในมหาวิทยาลัย รวมกลุ่มช่วยกันคิดทิศทางของการทำวิจัยเพื่อชุมชน แก้ปัญหา ช่วยกัน ทำให้ภาคใต้ตอนล่างกลายเป็นจุดยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยอาจ จะเป็นโมเดลตัวอย่าง เป็นผลงานในการแก้ไขปัญหาของชาติได้ ทำให้ มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับงบประมาณสนับสนุน ทั้งจากภาครัฐและภาค เอกชน

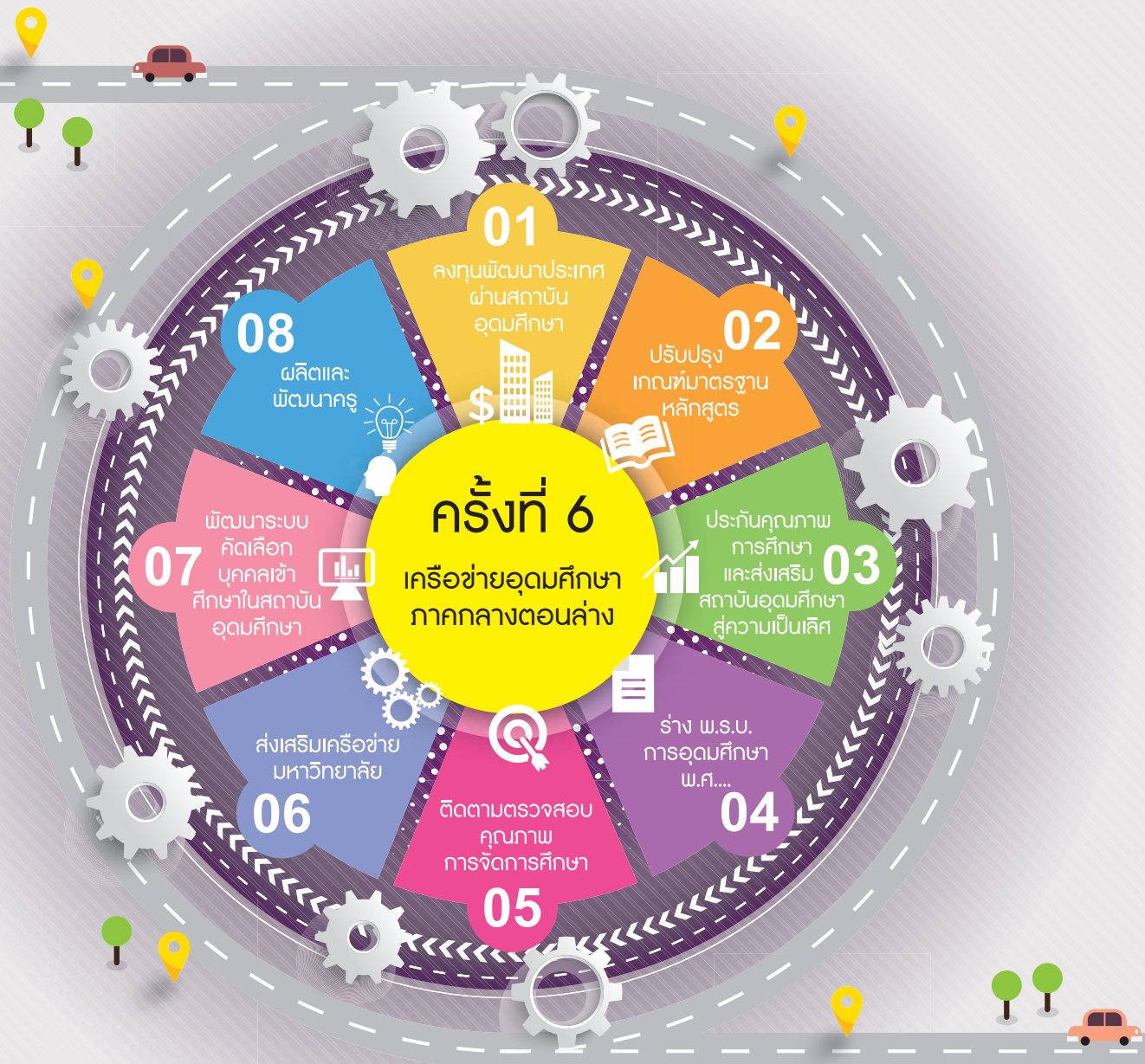

งานทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา ต้องเป็นการทำวิจัยจากคนในพื้นที่ ต้องตอบโจทย์ในเรื่องของการแก้ปัญหาของภาคใต้ตอนล่าง ซึ่งมีหลายมิติ และต้องใช้มิติทางสังคมเข้าไปแก้ไข ต้องมองถึงประเด็นเชิงบริบทพื้นที่ จำเป็นต้องให้นักคิดผลักดันการทำงาน ขับเคลื่อนจากข้างล่างขึ้นไป ถ้าสามารถที่จะร่วมกันคิดงานวิจัยเป็นโครงการในลักษณะที่เป็นข้อมูลจากฐาน เป็นงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์ของของชุมชน จะเป็นการแก้ปัญหาเชิงระบบได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสามารถที่จะสนับสนุนแหล่งทุนที่มีอยู่ ทั้งจาก สกอ. สกว. หรือ วช. และทำเป็น package ได้ นอกจากนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชุดที่แล้ว ได้มีมติ ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ ซึ่งสถาบันทักษิณคดีศึกษาสามารถที่จะดำเนินการเรื่องนี้ได้ และมี proposal ที่เป็นประโยชน์มาก ทักษิณคดี คือ การศึกษาเกี่ยวกับภาคใต้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นที่รวมของศาสตร์ และประเด็น leadership การสร้าง leadership ที่อยู่ในท้องถิ่น ทำให้ความคิดเหล่านี้ตกผลึก และเกิดพันธกิจขึ้นมา ทั้งนี้ หากสถาบันต่างๆ มีความคิดและต้องการที่จะทำงานวิจัย ควรสร้างคนรุ่นใหม่ เข้ามาร่วมด้วย ไม่เฉพาะแต่อาจารย์ ซึ่ง สกอ. จะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้มีลักษณะของสถาบันนักคิด นักปราชญ์ของแต่ละกลุ่มแต่ละภาคเกิดขึ้น

จากการเยี่ยมชมสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนล่าง พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีการสร้างงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงและทันต่อเหตุการณ์ เช่น การวิจัยระบบประเมินสถานการณ์น้ำเพื่อการเตือนภัยน้ำท่วมขนาดใหญ่ บทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ท่ามกลางวิกฤตยางพาราให้ทันต่อเหตุการณ์ที่ประเทศต้องการ รวมถึงศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ปัญหาของภาคประชาชนและปัญหาหนี้สิน ช่วยพัฒนาอาชีพ ลดความขัดแย้งของคนในพื้นที่ได้ อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษา ควรเพิ่มงานวิจัยปัญหาสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบกับชาวบ้านในภูมิภาค ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์กับภาคประชาชน และถ้าสถาบันอุดมศึกษาจะทำโครงการ อยากให้คิดว่าต้องแก้ปัญหาและพัฒนา สามารถที่จะบอกได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเครือข่ายนี้ ช่วยประเทศชาติได้ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ จะช่วยแก้ปัญหาในพื้นที่ทางด้านไหนบ้าง อย่างไร การเข้าหาชุมชนจะเป็นความสำเร็จของอุดมศึกษาเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาภาคใต้ได้ และใช้จุดนี้เป็นจุดแข็งในการได้รับงบประมาณสนับสนุน

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 6 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 - 9 กันยายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 33 แห่ง* ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ในสังกัดของรัฐ 15 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 17 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน 1 แห่ง มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีเป็นสถาบันแม่ข่าย โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย จำนวน 12 แห่ง 4 เส้นทาง คือ

เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สถาบันกัญตนา และมหาวิทยาลัยมหิดล

เส้นทางที่ 2 สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร และมหาวิทยาลัยสยาม

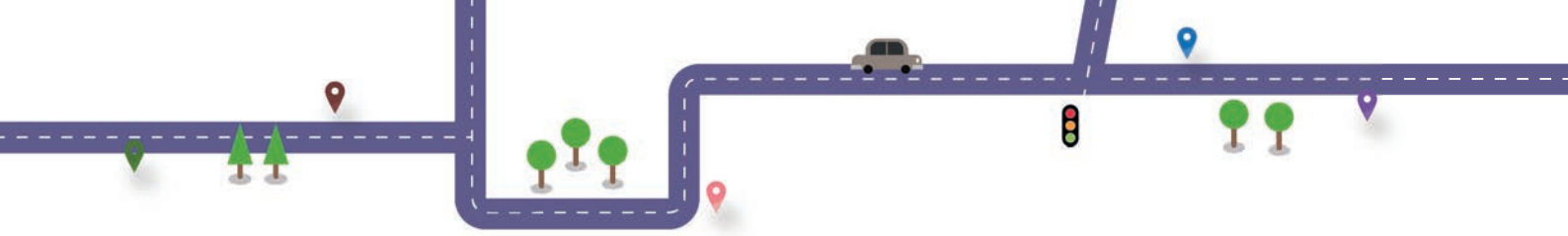
เส้นทางที่ 4 มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

และมหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)

และได้ร่วมประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

* สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 33 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย) มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี วิทยาลัยแสงธรรม วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา วิทยาลัยทองสุข วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม สถาบันอาศรมศิลป์ สถาบันกัญตนา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน สถาบันเทคโนโลยีสุรนารี และวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
สถาบันกัณตนา
มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จัดหลักสูตรและการออกแบบรายวิชา มุ่งสู่การสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติ (hand-on) สู่สังคม การประกอบการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง จึงจัดหลักสูตรแบบสหกิจศึกษา ให้นักศึกษาปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการจริง พร้อมทั้งให้ความสำคัญการสร้างพลเมืองของประเทศที่เป็น “คนดี คนเก่ง” ตลอดจนให้ความสำคัญกับภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกระดับ มีโครงการ 1 อาเซียน 1 เวิลด์ ให้แต่ละคณะวิชามีการแลกเปลี่ยนระหว่างคณะกับมหาวิทยาลัยในอาเซียน มหาวิทยาลัยนำเสนอผลงานที่ได้รับรางวัลจากการประกวดประเภทหน่วยงานที่ส่งเสริมการเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา โครงการแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดและในกำกับของ สกอ. เรื่อง การปฏิบัติการทัศนศิลป์และศิลปะนานาชาติ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ ซึ่งเป็นความเชี่ยวชาญของกลุ่มมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ให้มีการ reprofiling มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อให้มียุทธศาสตร์และการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ตามบริบทและจุดเด่น ของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ สำหรับระบบการ ประกันคุณภาพภายในนั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ควร ร่วมกันพิจารณาเกณฑ์ที่เหมาะสมกับกับบริบทของกลุ่มมหาวิทยาลัย

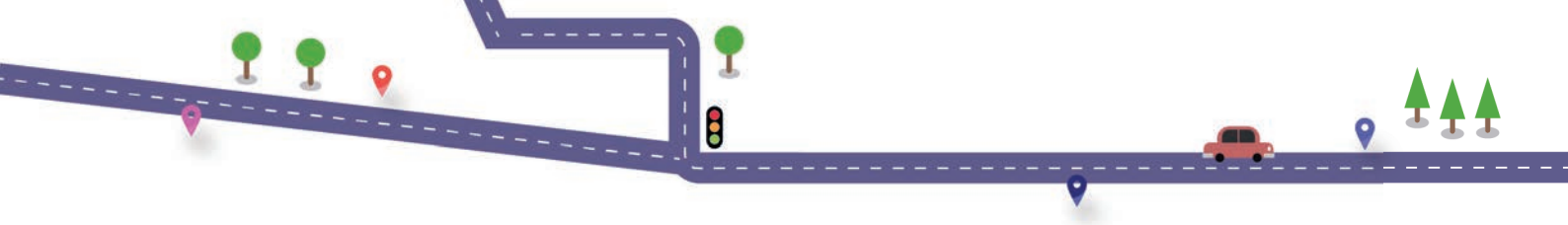
สถาบันกัณตนา

สถาบันกัณตนา มีอัตลักษณ์ คือ นักศึกษาของสถาบันมีคุณลักษณะเด่น เป็นผู้ที่มีความมานะ รู้จริง รู้แจ้ง คุณธรรม มุ่งมั่นศรัทธาวิชาชีพ “ผู้สร้างสรรค์สื่อมืออาชีพ” โดยเน้นการเรียนการสอนและการฝึกงาน จากประสบการณ์จริง ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในชั้นปีที่ 1 และเรียนรู้จากผู้ที่มี ประสบการณ์ตรง และเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และส่งเสริมความร่วมมือ กับนานาชาติเพื่อเตรียมความพร้อมก้าวสู่ระดับสากล โดยจัดการเรียน การสอนที่เวียดนาม ส่งอาจารย์และนักศึกษาไปฝึกงานในต่างประเทศ และมีนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านมาเรียนที่สถาบัน เป็นต้น นอกจากนี้ หลักสูตรของสถาบันให้ความสำคัญกับเรื่องวัฒนธรรม โดยกำหนดให้มี “การสร้างสาระของวัฒนธรรมข้าว” ให้กับนักศึกษา ให้มีการปลูกข้าว ดำนา ในพื้นที่ของสถาบันที่มีอยู่ 800 ไร่

พร้อมปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง สถาบันได้วางระบบ จัดเตรียมอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

สถาบันกัณตนา
Kantana Institute

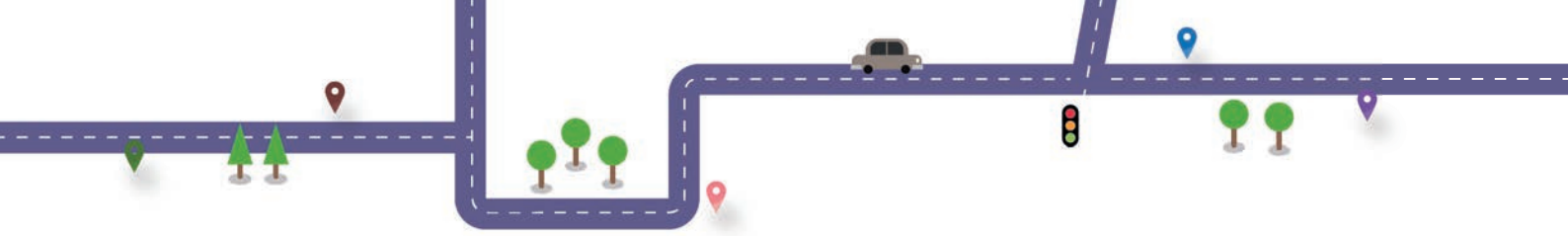
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาขอให้สถาบันเน้นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบัน ที่เน้นอุดมการณ์มากกว่าการตลาด ซึ่งจะทำให้บัณฑิตมีคุณภาพ มีงานทำ ส่งผลให้มีผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนมากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และพัฒนาไปสู่สถาบันที่มีมาตรฐาน มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับอาเซียนและนานาชาติ สำหรับประเด็นปัญหาเรื่องผู้เชี่ยวชาญของสถาบัน ที่ยังมีคุณวุฒิและคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ที่จะมาเป็นอาจารย์ผู้สอน สถาบันควรพิจารณาในเรื่องของการเทียบวุฒิตามเกณฑ์ฯ ของ สกอ. อย่างไรก็ตาม สถาบันสามารถสร้างสรรค์งานวิจัยและผลงานวิชาการจากความรู้ความเชี่ยวชาญของสถาบันได้

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล นำเสนอ best practice เรื่อง การนำเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยมหิดลสู่ความเป็นเลิศ โดยมหาวิทยาลัยเริ่มจากการส่งวิทยากรไปอบรมให้ความรู้กับหน่วยงานภายใน จัดให้มีหน่วยงานนำร่อง มีผู้เชี่ยวชาญเป็นแกนนำในกิจกรรมต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร และพัฒนาผู้ตรวจประเมิน โดยภายในปี 2558 หน่วยงานภายในทั้งหมดเข้ารับการประเมิน ทำให้ EdPEX ถูกนำมาสู่การปฏิบัติทั้งมหาวิทยาลัยมหิดล โดยเป็นมหาวิทยาลัยแรกของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเห็นควรเสนอรัฐบาลเพื่อปรับระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการให้อิสระกับมหาวิทยาลัยที่มี maturity ด้านการบริหารจัดการและมีผลลัพธ์ของการดำเนินงานที่ดีในการเลือกระบบประกันคุณภาพได้ด้วยตนเอง และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ควรแบ่งเกณฑ์เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เกณฑ์ขั้นต่ำ (*minimum requirement*) และมีหลาย level ตามกลุ่มสถาบัน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมการพัฒนาระบบคุณภาพของมหาวิทยาลัยมหิดล ในการพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ระดับ world class ที่สามารถนำมาปฏิบัติจริงเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของตนเอง ที่มีมาตรฐานไม่น้อยกว่าระบบของ สกอ. พร้อมทั้งเห็นว่าควรมีการเผยแพร่ระบบพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเป็นตัวอย่าง/แนวปฏิบัติที่ดีให้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ต่อไป

เส้นทางสัญจรสู่
สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มีเป้าหมายในการจัดตั้งสถาบัน คือ เพื่อเป็นอีกหนึ่งหนทางหนึ่งในการทำงานเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง จึงมีคำขวัญว่า “ชุมชนเรียนรู้ ชุมชนเข้มแข็ง” มีหลักคิดของการจัดการศึกษา คือ 3Es ได้แก่ การสร้างพันธมิตรระหว่างภาคีและผู้เกี่ยวข้อง (Engagement) การเสริมสร้างพลังบุคคล พลังองค์กร และพลังชุมชน (Empowerment) และความเป็นอิสระหลุดพ้นจากการถูกครอบงำ (Emancipation) ซึ่งเมื่อเข้ามาศึกษา นักศึกษาต้องจัดทำแผน 4 แผน คือ แผนสุขภาพ แผนการเงิน แผนจัดการเวลา และแผนจัดการอาชีพ โดยเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และประเมินผลจากผลการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เมื่อจบการศึกษา จะต้อง มีโครงการที่จะขยายผลต่อไปเป็นการประกอบอาชีพได้ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างผู้นำทางปัญญาในท้องถิ่น สถาบันฯ ได้เสนอ best practice ซึ่งเป็นโครงการฯ ของนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จ เช่น ชยะรีไซเคิลเพิ่มรายได้ ต้นอ่อนทานตะวัน : Green life farm แก้ปัญหาชุมชนภาคใต้ การขับเคลื่อนเรื่องน้ำประปาภูเขา เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้สถาบันจัดทำ business model เพื่อวางแผนให้องค์กรอยู่ได้อย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาของสถาบันต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี และถึงแม้เกณฑ์การประเมินของ สกอ. อาจไม่เหมาะสมกับสถาบันที่จัดการศึกษาในรูปแบบนี้ แต่สถาบันควรจะยึดเกณฑ์ของ สกอ. เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืน และสร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ด้วย

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีปรัชญา “สร้างปัญญา พัฒนาคน ฝึกฝนคุณธรรม” ผลิตบัตินิตถายไต้แนวกิต “คนดี คนเก่ง รู้จักการให้ รู้จักรับใช้สังคม” แนวความคิดในการจัดการศึกษาาระดับปริญญาเอก คือ ให้ปริญญาวิชาการและวิชาชีพ นักศึกษาต้องเรียนวิชาภาษาต่างประเทศอีก 1 ภาษา และวิทยานิพนธ์ต้องสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือส่งเสริมความรู้เดิม มหาวิทยาลัยได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับเครือข่ายภาคกลางตอนล่างอย่างต่อเนื่อง ทั้งโครงการพระราชดำริของในหลวง “เดินตามรอยพ่อ” โครงการแกนนำป้องกันยาเสพติด โดยการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดร่วมกับชุมชน โครงการแข่งขันกีฬาคณพิการ เป็นต้น

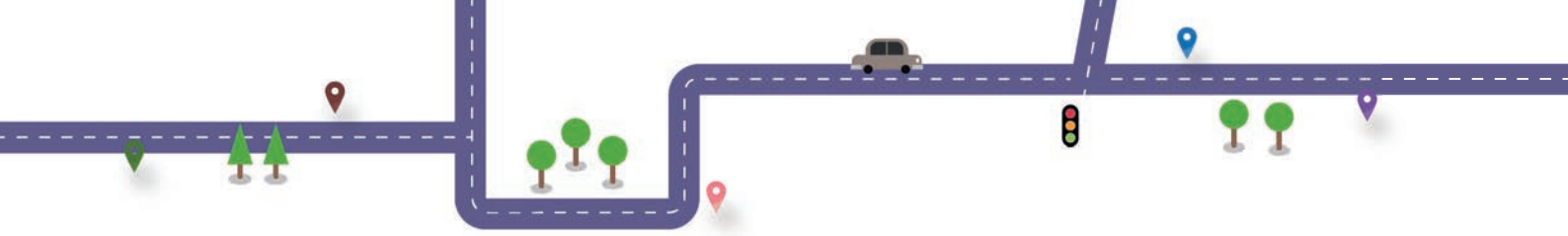
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า การเป็นมหาวิทยาลัยที่ดี ต้องมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ มีงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยในระดับปริญญาเอก ต้องมีการตีพิมพ์ในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งการวัดคุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาเอก ดูจากควมมีชื่อเสียงของผลงานวิชาการ โดยยึดหลักการ “ลูกศิษย์ต้องเก่งกว่าอาจารย์” นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรมีการติดตามและรวบรวมข้อมูลบัณฑิตที่กู้เงิน กยศ. และการปลูกจิตสำนึกนักศึกษาให้ใช้เงินคืนให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นข้อมูลสถิติให้การขอทุนสำหรับรุ่นน้องได้กู้ต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควรวางแผนในเรื่องการลดลงของจำนวนนักศึกษาในอนาคตด้วย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี นำเสนอโครงการที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โครงการทักษะวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ (Science and Engineering Practice School : SEPS) เน้นการเรียนแบบแก้ไข โจทย์จริงจากภาคอุตสาหกรรม นำเอาความรู้ที่เรียนในห้องเรียนมาประยุกต์ใช้ โดยนักศึกษาจะทำโครงการในโรงงานของบริษัทที่ร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัย
2. โครงการทักษะการจัดการทรัพยากรฐานชุมชน (Community Resources Management : CRM) เน้นการทำโครงการวิจัยจากโจทย์จริงในพื้นที่ชุมชนหรืออุตสาหกรรม ทำงานร่วมกับชุมชน รวมถึงเข้าใจวัฒนธรรมและสังคมในพื้นที่นั้น และสามารถบริการทางสังคมได้

เส้นทางสัจจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร
มหาวิทยาลัยสยาม

3. สถาบันวิทยาการหุ่นยนต์ภาคสนาม : ฟิโม่ (Institute of Field Robotics : FIBO) เน้นการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการในสาขาวิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และความเป็นผู้นำทางด้านวิทยาการหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ รวมทั้งด้านธุรกิจเทคโนโลยี

4. แหล่งเรียนรู้พลังงานชุมชนและการเกษตรทุ่งครุ : ฟาร์มแพะทุ่งครุ
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะ ให้มหาวิทยาลัยสนับสนุน ช่วยเหลือ ทำงานร่วมกับ SMEs ควบคู่กับบริษัทขนาดใหญ่ พร้อมทั้งให้คำนึงถึงการปกป้อง ดูแล และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมกับภาคอุตสาหกรรมได้ ในส่วนของงานวิจัยด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในฟาร์มแพะ ควรแยกมูลแพะและปัสสาวะออกจากกัน เพราะปัสสาวะไม่ได้สร้างก๊าซ ทั้งยังส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชุมชน โดยอาจทำเป็นพื้นเอียงหรือทำเป็นชั้น เพื่อให้น้ำปัสสาวะล้นออกมา และสามารถนำไปทำปุ๋ยได้ นอกจากนี้ ต้องมีการตรวจโรคแพะทุกปี และมีการฆ่าเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา ดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ GS/GIS โครงการทวายเป็นเว็บไซต์ศูนย์อาเซียนศึกษา มีการสร้างเครือข่ายศูนย์อาเซียนเพื่อทำกิจกรรมสู่ท้องถิ่น และจัดทำแผนกลยุทธ์ 4 ปี ตั้งคณะกรรมการดำเนินการศูนย์อาเซียนศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยเน้นบริการท้องถิ่น งานวิจัยท้องถิ่น โดยเฉพาะงานวิจัยผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต่อพื้นที่ภาคตะวันตก มีการจัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมอาเซียนด้านต่างๆ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังมีกิจกรรมด้านการบริการชุมชน และด้านการสร้างเครือข่ายอาเซียนศึกษา มีการส่งเสริมการเรียนรู้ ASEAN เป็นต้นแบบการจัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษาให้กับหน่วยงานอื่นๆ มีการพัฒนาฐานข้อมูลอาเซียน เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยเพิ่มประเด็นด้านการศึกษาและการสาธารณสุข ในการดำเนินงานของศูนย์อาเซียนด้วย เพราะเป็นเรื่องบริการพื้นฐานและอยู่ภายใต้เสาสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงให้มีการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อนของประเทศเมียนมา อาทิ การศึกษาขั้นพื้นฐานของเมียนมา เพื่อรู้เขา รู้เรา และสามารถ

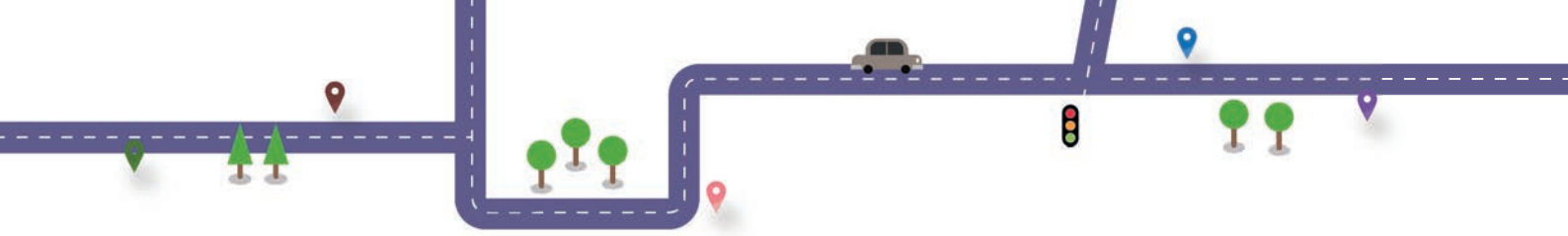
เตรียมการรับมือการหลั่งไหลของผู้คน และการวางแผนพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ เห็นว่าหากสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือจะก่อให้เกิดประโยชน์ เอื้อต่อการเปิดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีด้วย นอกจากนี้ ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏน่าจะมีการจัด zoning การศึกษา ข้อมูลตามพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ศึกษาข้อมูลการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาเซียนในส่วนของเมียนมา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับผิดชอบในส่วนของมาเลเซีย และมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รับผิดชอบกัมพูชา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งมีบทบาทเป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศเฉพาะประเทศ อย่างไรก็ตาม หากมหาวิทยาลัยสามารถทำให้แผนยุทธศาสตร์แข็งแกร่ง มีการนำเสนอภาพของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาศูนย์อาเซียนอย่างชัดเจน รวมถึงบทบาทการเป็นสมองของประเทศในด้านประเทศเมียนมา และมีการกำหนดเป้าหมายในอีก 10 ปี ข้างหน้าชัดเจน เชื่อว่าจะช่วยให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร

วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความรู้ สร้างงาน สร้างอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งให้บริการด้านการฝึกอบรมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ตลอดจนจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน โดยนำเอา “โครงการปิดทองหลังพระ” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้พัฒนาคนในชุมชน นอกจากนี้ ยังทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือกับ อบต. หลักสอง เพื่อร่วมกันศึกษา/วิจัยสภาพปัญหาของพื้นที่ โดย อบต. หลักสอง ได้นำไปผนวกกับแผน 3 ปี เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ ให้วิทยาลัยชุมชนเปิดหลักสูตรการปกครองท้องถิ่น ตามความต้องการของพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนจาก project-based สนับสนุนความต้องการด้านคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ อบรมอาสาสมัครหมู่บ้านชุมชน (อสม.) เพื่อให้บริการออกเยี่ยม และให้บริการกายภาพแก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาโรคกระดูก/ข้อ การให้บริการวิชาการ และการทำงานวิจัย

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยชุมชนร่วมมือกับหอการค้าจังหวัด หรือวิทยาลัยใกล้เคียงที่มีความรู้ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด ช่วยพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์งานฝีมือจากชุมชน หรือโอท็อป สำหรับการผลิตปุ๋ยชีวภาพ อาจขยายไปใช้วัตถุดิบ ส่วนผสมเหลือใช้อื่นๆ เช่น ผักตบชวา ซึ่งมีมากในคลองเขื่อนชั้นธมาใช้ให้เป็นประโยชน์

มหาวิทยาลัยสยาม

มหาวิทยาลัยสยาม นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ หรือการจัดการเรียนการสอนที่สร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน ได้แก่

1. งานวิจัย มีจำนวนงานวิจัยอยู่ในอันดับ 5 ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของประเทศ จากฐานข้อมูล SCOPUS ตั้งแต่ปี 2007-2015 มีอาจารย์ทำวิจัย 91 คน ผลิตผลงานวิจัย 262 เรื่อง โดยเน้นทางด้าน computer science engineering และ energy ตามลำดับ และได้จดสิทธิบัตร 4 เรื่อง
2. การบริการวิชาการ โดยพัฒนาพื้นที่สุขภาวะเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ใช้กระบวนการ social engagement ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม
3. กิจกรรมนักศึกษา มีการปลูกฝังคุณธรรมให้นักศึกษาผ่านโครงการบัณฑิตไม่โกง สนับสนุนการพัฒนานักศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาสังคมและการใช้ชีวิตอย่างมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ ในนามทีม Siam Anti Fire ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการประกวด “แผนงานความปลอดภัยระบบรถไฟฟ้า MRT ปี 2” หัวข้อ “แผนงานการประเมินความเสี่ยงและกำหนดมาตรการความปลอดภัยเพื่อรองรับกรณีเกิดอัคคีภัยกับระบบรถไฟฟ้า MRT”

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมมหาวิทยาลัยสยามที่มีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพอาจารย์ โดยการให้ทุนศึกษาต่อและส่งเสริมการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันยังกำหนดนโยบายให้นักศึกษาเรียนรู้ สร้างกิจกรรมร่วมดูแลชุมชนในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ดีของสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการการอุดมศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ โดยให้มหาวิทยาลัยหาเครือข่ายความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ รวมทั้งแหล่งทุนสำหรับผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด มีความโดดเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน ในหลักสูตร Bilingual Intensive Program : Thai Culture and History in English ซึ่งมหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมายว่า จะพัฒนาให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ดีและคล่องแคล่วมากขึ้น มหาวิทยาลัยได้ออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยให้นักศึกษาได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารจากประสบการณ์จริงผ่าน การจัดกิจกรรมเรียนรู้ต่างๆ ส่งผลให้นักศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเน้นการเรียนการสอนแบบยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ (student center) และมีอาจารย์ผู้สอนคอยดูแลและให้ คำปรึกษาแก่นักศึกษาอย่างใกล้ชิด รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรม และผู้ใช้บัณฑิตในระดับแนวหน้าของประเทศ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นชมมหาวิทยาลัยนานาชาติ แสตมฟอร์ดที่พยายามแก้ไขปัญหาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของไทย ไม่สามารถใช้ ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ ส่งผลต่อจำนวนการรับนักศึกษาเข้าศึกษา ต่อของมหาวิทยาลัย และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน โดย การพัฒนาหลักสูตร Bilingual Intensive Program : Thai Culture and History in English เพื่อเสริมสร้างเพิ่มพูนทักษะภาษาอังกฤษของนักศึกษา

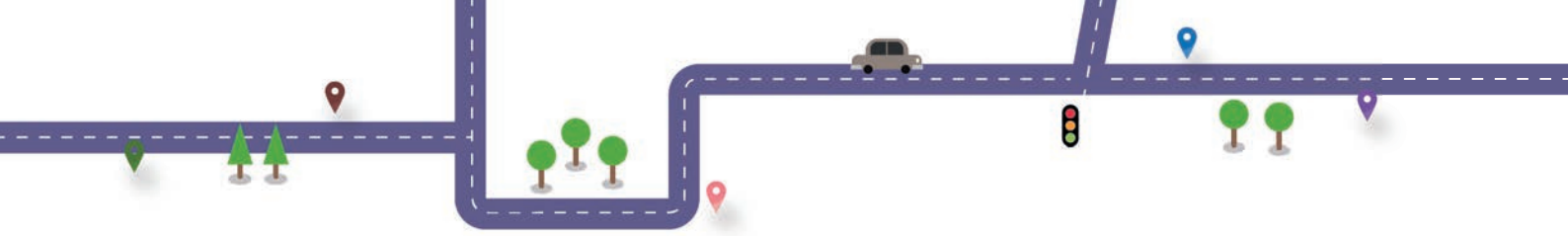
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีให้ความสำคัญและมุ่งมั่นเป็นมหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสทางการศึกษาโดยไม่แบ่งชนชั้น และได้กำหนดรูปแบบการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ภายใต้งานต้นทางสังคมทางการศึกษา “ปั้นดินให้เป็นดาว” (มีงานทำ รับผิดชอบ เลี้ยงตนเองและครอบครัว ไม่เป็นภาระทางสังคม ผู้ใช้บัณฑิต พึงพอใจ ศึกษาในระดับที่สูงขึ้น) นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังมีความ โดดเด่นด้านการบูรณาการงานวิจัยกับงานบริการวิชาการ ซึ่งเห็นได้จาก โครงการบริการวิชาการสังคม ภายใต้งานสนับสนุนของสถาบันวิจัยและ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งได้รับรางวัลในระดับชาติจำนวนหลายรางวัล เช่น ชุดโครงการวิจัยชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งคัดเลือกชุมชนหมู่บ้านไค้ตราบาง อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ที่ถือว่าเป็นชุมชนที่ยากจนที่สุดและมี ปัญหาเรื่องยาเสพติด เพื่อสร้างเป็นชุมชนต้นแบบชาวอินทรีย์ ตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีที่สามารถใช้จุดแข็งในการเข้าถึงชุมชนในพื้นที่ สร้างบัณฑิตเพื่อรับใช้พื้นที่ในจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญในฐานะสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเป็นพื้นที่ๆ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและความเชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาบัณฑิตสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในด้านดังกล่าว

มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)

มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย) เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การเรียนรู้กว่า 100 แห่งที่กระจายอยู่ทั่วโลก ในเครือข่ายของมหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์สหรัฐอเมริกา ทำให้นักศึกษาสามารถโยกย้ายและโอนหน่วยกิตการเรียนระหว่างแคมปัสต่างๆ ในเครือได้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมีความโดดเด่นด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรใหม่ๆ และมีตำราเรียน สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย มีการสร้างเครือข่ายกับส่วนตลาดและผู้ประกอบการในองค์กรระดับนานาชาติในการส่งนักศึกษาไปฝึกงาน ตลอดจนมีกิจกรรมนอกห้องเรียนให้นักศึกษาได้ทำร่วมกับชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียงอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านสหพันธการวิชาการ บำเพ็ญประโยชน์ กีฬา หรือสานสัมพันธ์กับต่างมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตชะอำ เป็นต้น

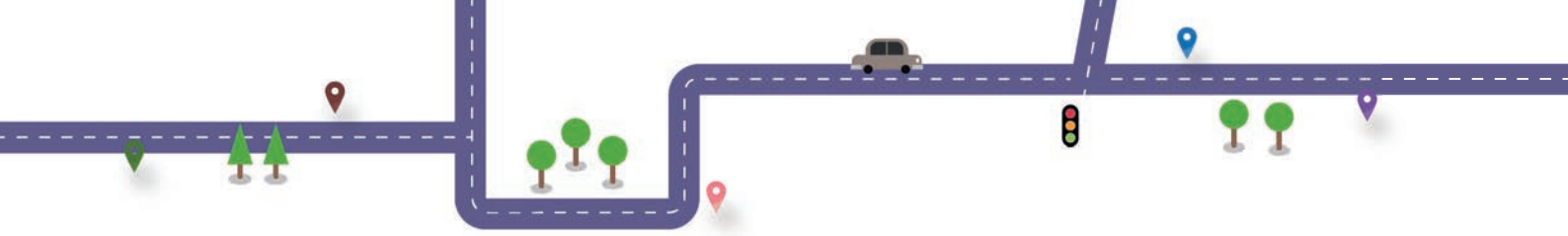
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยคำนึงถึงงานวิจัยที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งมักจะเป็นผลงานวิจัยประเภทการศึกษาแนวโน้มถึงรูปแบบ และทิศทางของความเปลี่ยนแปลง (trend studies) หรือเป็นงานวิจัยที่ศึกษาความก้าวหน้า หรือการศึกษากลุ่มเป็นระยะเวลายาว (longitudinal studies) ซึ่งอาจไม่สามารถสำเร็จได้ภายในระยะเวลาหนึ่งปี ดังนั้น การจัดทำเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของ สกอ. อาจต้องคำนึงถึงบริบทของมหาวิทยาลัยนานาชาติ และกำหนดกรอบแนวทางการประเมินแบบกว้างๆ อาทิ ร้อยละของผลงานวิจัยของอาจารย์ภายในหนึ่งปี

เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง

การดำเนินงานภารกิจของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่างในภาพรวม มี 3 ระดับ คือ **เครือข่าย A** เป็นเครือข่ายอำนวยการ กำหนดนโยบาย **เครือข่าย B** เครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค มีมหาวิทยาลัยแม่ข่าย 9 แห่ง ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือ และ**เครือข่าย C** เครือข่ายเชิงประเด็น สถาบันอุดมศึกษารวมตัวกันทำงานตามภารกิจ ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายด้านการประกันคุณภาพ (IQA) เครือข่ายด้านสหกิจศึกษา (WIL) เครือข่ายด้านการบ่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) เครือข่ายด้านการพัฒนานักศึกษา เครือข่ายด้านการวิจัย เครือข่ายด้านการศึกษาทั่วไป (GE) และเครือข่ายโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งนี้ เครือข่ายฯ ทำงานร่วมกันด้วยโจทย์ที่สำคัญของประเทศ เน้นการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาเกิดการพัฒนายั่งยืน สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งขณะนี้ได้ทำงานร่วมกับพื้นที่ภายใต้ความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย ตั้งเป็นศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัด เรียกว่า Regional Operation Center : ROC โดยมีการตั้งเป็นคณะทำงาน เครือข่ายฯ เข้าไปมีส่วนในการแก้ปัญหาต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ เช่น ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม การกัดเซาะชายฝั่ง บริหารจัดการขยะในพื้นที่ ซึ่งศูนย์ปฏิบัติการร่วมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษารัฐและเอกชน รวมถึงวิทยาเขตต่างๆ 41 แห่ง ใน 9 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร ราชบุรี และสถาบันอุดมศึกษาแยกเป็น 5 กลุ่มหลัก คือ **กลุ่ม A** วิทยาลัยชุมชน **กลุ่ม B** สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี **กลุ่ม C1** สถาบันเฉพาะทางเน้นระดับบัณฑิตศึกษา **กลุ่ม C2** สถาบันเฉพาะทางเน้นระดับปริญญาตรี และ**กลุ่ม D** สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูง และผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก

สำหรับการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ได้มีการเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น ‘เครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตบัณฑิต และการสร้างนวัตกรรมให้กับประเทศ’ โดยรองศาสตราจารย์ศักรินทร์ ภูมิรัตน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ในฐานะประธานกรรมการบริหารเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง เล่าถึงวาระการขับเคลื่อนของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ประเด็นการพัฒนาประเทศไทยสู่วิสัยทัศน์ ‘มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน’ และนายธนิตสรณ์ จิระพรชัย รองอธิการบดีฝ่ายแผนและสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ฝากประเด็นพิจารณาในการพัฒนาเครือข่ายอุดมศึกษากับการพัฒนาประเทศ 2 ประเด็น คือ การบรรจุแผนปฏิบัติการในเครือข่าย C ในแผนอุดมศึกษาเครือข่ายเชิงพื้นที่ ที่สอดคล้องกับแผนของกลุ่มจังหวัด และแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 3 และการนำโจทย์ของพื้นที่ มาเป็นโจทย์ของอุดมศึกษา ผ่านกลไกการประสานงานระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงมหาดไทย

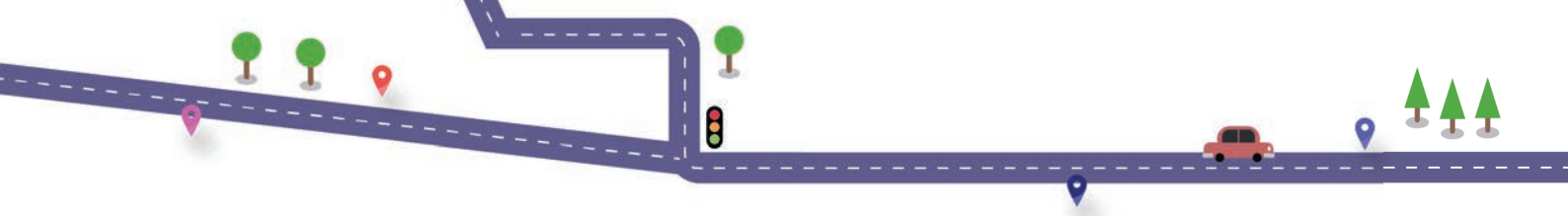

จาก lecture based สู่ practice based สร้างคนคิดเป็นดีกว่าท่องจำแล้วทำ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ชื่นชมการทำงานของเครือข่าย C ในการทำเครือข่ายเชิงพื้นที่ ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของท้องถิ่น จังหวัด ซึ่งตรงกับคำว่า relevant และอยากให้มหาวิทยาลัยทำโครงการต่างๆ อย่างจริงจัง ทำด้วยจิตสำนึก ซึ่งอาจจะต้องใช้งบประมาณของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ฝากข้อเสนอแนะเรื่อง staff development ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเครือข่าย เช่น การพัฒนาอาจารย์ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเป็นเครือข่ายอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการและที่ประชุมเห็นด้วยกับข้อเสนอที่จะให้แผนปฏิบัติการในเครือข่าย C บรรจุในแผนอุดมศึกษาเครือข่ายเชิงพื้นที่ และการนำโจทย์ของพื้นที่มาเป็นโจทย์ของอุดมศึกษา เพื่อเป็นกลไกให้มหาวิทยาลัยสอดแทรกเข้าไปในกลุ่มจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้สิ่งที่มีมหาวิทยาลัยและเครือข่ายทำได้เกิด impact ต่อสังคม ตั้งแต่ชุมชนไปจนถึงระดับประเทศ

จากการเยี่ยมมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งมหาวิทยาลัยขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ทำให้เห็นข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการ มีข้อสังเกตว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยมีความเหลื่อมล้ำมาก เพราะต้นทุนต่างกัน หลายมหาวิทยาลัยดิ้นรนเพื่อให้อยู่ได้ ดังนั้น ต้องจำแนกมหาวิทยาลัยในแต่ละกลุ่ม และต้องคำนึงถึงต้นทุน (input) ทั้งอาจารย์ นักศึกษา วัตถุประสงค์ตอนจัดตั้งเครือข่าย มีงานที่รับผิดชอบร่วมกันทำ ต่อไปต้องพิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษาอยู่ได้หรือไม่ ถ้าอยู่ไม่ได้ จะทำอย่างไร คำว่า best practice หมายความว่า ต้องทำให้อุดมศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเด่น ทุกสถาบันที่ตั้งมาต้องมีจุดยืน การแบ่งประเภทของมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยแห่งความเป็นเลิศ ทำให้มหาวิทยาลัยแตกต่างกัน การสร้างองค์คุณหรือองค์ความรู้ต้องมีประเภทต่างๆ ขึ้นมา เกิดเป็นรูปแบบของประเภทการศึกษาขึ้น เช่น

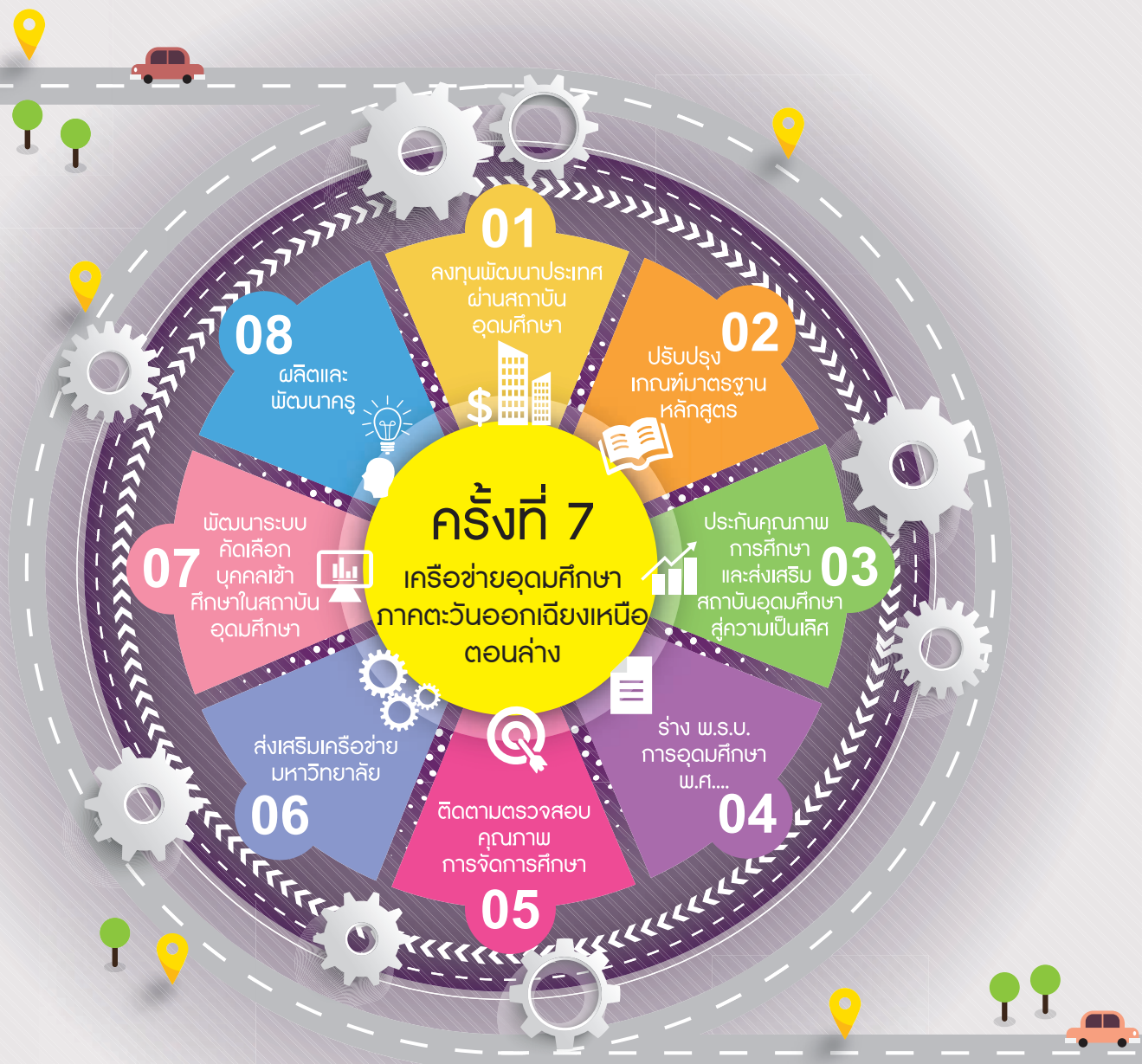

การบูรณาการการปฏิบัติงานเป็นฐานของการเรียน อาจทำในองค์กร หรือ คณะวิชาในสถาบันร่วมกัน หรือออกไปในภาคพื้นที่ อย่งไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายได้มีการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่และชุมชน อยู่แล้ว แต่ควรจะผลักดันให้เกิดการรวมพลังที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งในช่วงเวลานี้เป็นช่วงจังหวะที่ดีในการทำนวัตกรรม ทำวิจัย และบูรณาการ รวมถึงการบูรณาการงบประมาณด้วย ตามนโยบายของรัฐบาล

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศ ควรรวมกลุ่มเป็นพี่เลี้ยง ช่วยกันดูแลเรื่องวิชาการให้กับมหาวิทยาลัยที่ยังไม่มีความเข้มแข็งทางวิชาการให้สามารถพัฒนาขึ้นมาอยู่ในระดับเดียวกัน อาทิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีการสร้างผลงานของบัณฑิต ออกสู่สังคม บนฐานของการศึกษาแบบบูรณาการกับการปฏิบัติ รูปแบบการศึกษาแบบนี้มีประโยชน์และตอบโจทย์ประเทศ สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มีเป้าหมายการศึกษาอยู่ที่ชุมชน พื้นที่ community based learning และสุดท้ายเกิด community based developing ซึ่งการจัดการศึกษาแบบนี้ ทุกคนที่เรียนอยู่กับชุมชน อยู่กับสวน กับอาชีพ การจัดการศึกษาแบบนี้ สุดท้ายแล้วคนก็อยู่ในชุมชน ทำมาหากินประกอบอาชีพ ไม่ไปจากชุมชน เป็นการจัดการอุดมศึกษาอีกรูปแบบ output ที่เกิดขึ้น สร้างให้เกิด outcome ที่ชัดเจนมาก หรือการเป็นมหาวิทยาลัยนักปฏิบัติ อย่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สถาบันการศึกษาที่ถ่ายทอดการผลิตสื่ออย่างมีอาชีพเหมือนสถาบันกันตนา ซึ่งความเข้มแข็งทางวิชาการ ความเป็นมืออาชีพในรูปแบบที่หลากหลาย จะเป็นประโยชน์ในการเกื้อกูลกันของสถาบันในเครือข่าย

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน จะต้องทำให้คนมีศักยภาพสูงขึ้น สามารถที่จะเป็น leader เป็น change agent ได้ จะเป็น lecture based อย่างเดียวไม่ได้แล้ว ต้องเป็น practice based และ problem based ทำโจทย์จริง และต้องไม่ทำเฉพาะอาจารย์ เนื่องจากกำลังนักศึกษาเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ ดึงนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม จะเท่ากับสอนนักศึกษาไปในตัว และทำให้นักศึกษา มีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ ต้องเชิญผู้ที่กำหนดนโยบาย นักการเมือง มาเยี่ยมชม จะได้ว่าเราทำอะไร มีศักยภาพอะไร และต้องพยายามเชื่อมโยงกับข้างนอก วันนี้มีคำใหม่ในวงการการศึกษา เรียกว่า Inter Professional Education ถ้าไม่มี IPE ไปไม่รอด และต้องทำทั้ง inward และ outward

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 7 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8 - 9 ธันวาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 17 แห่ง* ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาในกำกับ/ในสังกัดของรัฐ 9 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 6 แห่ง และ วิทยาลัยชุมชน 2 แห่ง มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นสถาบันแม่ข่าย โดยการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีโอกาสเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษา ในเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 7 แห่ง 3 เส้นทาง ดังนี้

เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชธานี

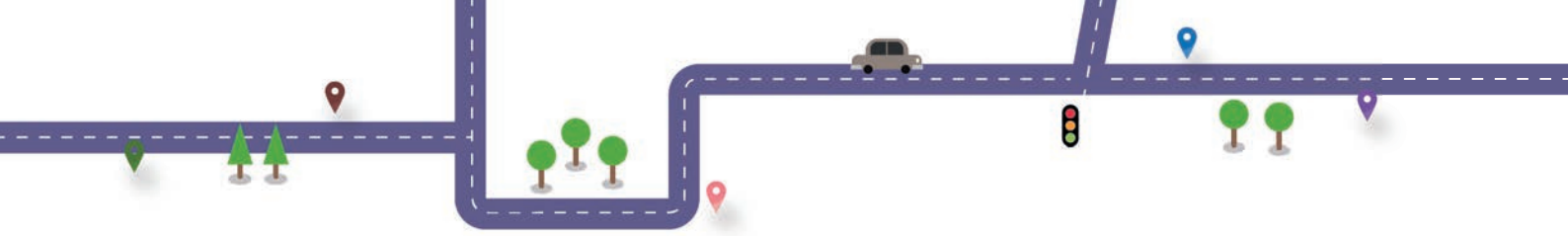
เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

และได้ร่วมประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

* สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 17 แห่ง ดังนี้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น มหาวิทยาลัยราชธานี มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา วิทยาลัยนครราชสีมา วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิทยาลัยชุมชนยโสธร

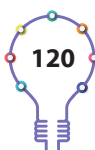
เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี นำรูปแบบ T5 Model มาพัฒนาเป็นระบบการจัดการเรียนรู้แบบ D4L+P (Designing for Learning plus Portfolio) เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังใช้โปรแกรม Google classroom ในรายวิชาที่มีผู้สอนหลายคน เช่นในการสอนเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อาจารย์แต่ละคนจะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นส่วนๆ (roster) โดยอาศัย Google classroom ตลอดจนการนำ flipped classroom มาใช้ในการแก้ไขปัญหาปริมาณเนื้อหาวิชาที่มีจำนวนมาก เช่น การจัดการเรียนการสอนนักศึกษาแพทย์ระดับชั้น Pre Clinic ซึ่งมีเนื้อหาการสอนมาก การนำวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับหัวมาใช้ ช่วยให้นักศึกษามีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียน ช่วยกันแก้โจทย์ปัญหาที่ได้รับเป็นกลุ่ม ที่กล่าวมาถือเป็น best practice ด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย สำหรับด้านการวิจัย มี best practice เรื่อง การพัฒนากระบวนการทางความคิดใหม่สำหรับการตรวจหาการชักและบริเวณที่เกี่ยวข้องกับการชัก เพื่อช่วยในการประเมินและวินิจฉัยโรคลมชัก เส้นก้วยจับกิ่งสำเร็จรูปผสมไฮโดรคอลลอยด์ และการพัฒนาสารเคลือบปุ๋ยจากยางธรรมชาติ

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นชมมหาวิทยาลัยที่ทำงานสอดคล้องกัน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้รองรับนักศึกษาในทุกช่วงอายุ มีการนำวิทยาการทางเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ มีบทเรียนเป็น package อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควรตั้งคำถามว่า What is a valid measure of education? เนื่องจากสิ่งที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นกระบวนการการสอน เพื่อดึงดูดความสนใจนักศึกษาเข้าสู่บทเรียน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรกำหนดบทบาทเป็นผู้ประเมินนวัตกรรมมากกว่าเป็นผู้ใช้ หากสามารถระบุได้ว่าเทคโนโลยีขึ้นได้ดีและพัฒนาเป็นนวัตกรรมนำไปสู่การประชาสัมพันธ์เพื่อต่อยอดเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาหลายแห่งร่วมมือกันเปิดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเสรี (Massive Open Online Course : MOOCs) ซึ่งสร้างรายได้ให้กับมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรสร้างนวัตกรรมที่เป็น financial sustainable ทั้งนี้มีข้อควรระวังในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน หากมากเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเขียนอธิบายความของนักศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดทำวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชธานี

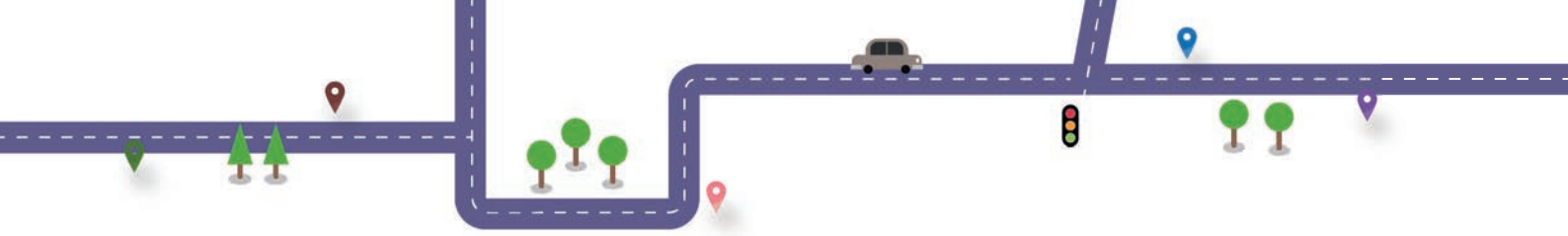
มหาวิทยาลัยราชธานี มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ในการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่ด้อยโอกาส หรือชุมชนที่เข้าไม่ถึงบริการสุขภาพของรัฐ จึงได้ดำเนินการโครงการบริการวิชาการ ประสานความร่วมมือในรูปแบบสหสาขาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ชุมชนเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี อาจารย์และนักศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการนำองค์ความรู้ไปพัฒนาชุมชนและสังคม โดยมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติได้ตลอดจนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยมีโครงการที่น่าสนใจ ดังนี้

1. โครงการเส้นทางความสำเร็จวิชาชีพพยาบาลที่มุ่งหวัง โดยใช้วิธีการสอนแบบ active learning และใช้ social media
2. แนวทางปฏิบัติที่ดีด้านการวิจัยนวัตกรรมหุ่นยนต์สำรวจลูกถ้วย
3. นวัตกรรมเครื่องตรวจสอบไฟฟ้าแบบจานหมุน
4. การควบคุมคุณภาพเตาถ่าน กรณีศึกษาโรงงานกำปันทันเตา

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมปณิธานของมหาวิทยาลัย คือ เน้นความเสมอภาคทางการศึกษา เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาและให้ความรู้แก่ประชาชน มีการเปิดหลักสูตรที่ขาดแคลน จึงไม่ส่งกระทบต่อการมีงานทำของนักศึกษาที่จบการศึกษา นอกจากนี้ ยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง โดยนำความรู้ทางวิชาการและการบริการด้านสาธารณสุขมาให้บริการแก่ชุมชน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและการเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และยังช่วยให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการนำองค์ความรู้ไปพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

อย่างไรก็ตาม จากการเป็นประชาคมอาเซียน มหาวิทยาลัยควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนด้านภาษาอังกฤษ เพื่อยกระดับการเรียนการสอนพร้อมทั้ง ควรเปิดหลักสูตรนานาชาติเพื่อรองรับนักศึกษาต่างประเทศ เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ใกล้กับประเทศเวียดนาม ซึ่งปัจจุบันมีนักศึกษาจากเวียดนามที่สนใจมาเรียนในประเทศไทยค่อนข้างมาก

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่มุ่งเน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม โดยต่อยอดให้ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา มีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพจนถึงระดับปริญญา มหาวิทยาลัยนำเสนอ best practice ด้านการเรียนการสอน 3 เรื่อง ได้แก่

1. รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตนักปฏิบัติในศตวรรษที่ 21 : สาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย มทร.อีสาน
2. การเรียนการสอน : โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในรายวิชา Signals and Systems
3. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ด้านการวิจัย 2 เรื่อง ได้แก่ การใช้วัสดุรีไซเคิลจากงานวิศวกรรม การทางในการปรับปรุงคุณภาพดิน และเครื่องขึ้นฟิมเส้นด้ายสำหรับกระบวนการทอผ้า

ด้านการบริการวิชาการ 2 เรื่อง ได้แก่ เครื่องหันสมุนไพร และเครื่องผ่านกล้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยตระหนักเรื่อง climate change และพัฒนางานวิจัยเรื่องผิวนนต่อไป ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับระบบการขนส่งใช้ระบบราง ทั้งนี้ การทำงานวิจัยต้องเน้นปัญหาที่สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม นำโจทย์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่เป็นตัวตั้ง และนำผลงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมอาจารย์ให้ทำผลงานวิชาการมากยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับจากผู้ช่วยศาสตราจารย์เป็นรองศาสตราจารย์ให้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีนโยบายผลักดันสิ่งที่มหาวิทยาลัยดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใช้โครงสร้างเครือข่ายเพื่อให้งานไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยมีการเสนอรัฐบาลให้เครือข่ายมีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ช่วยเหลือชุมชน และโรงเรียน

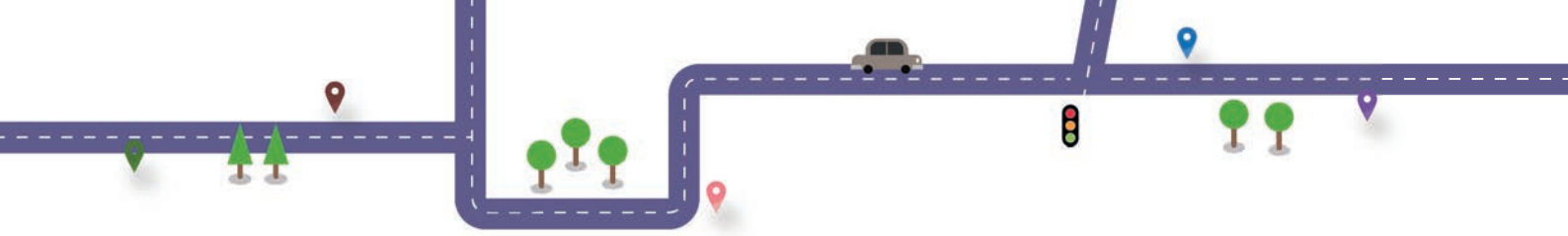
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จัดการเรียนการสอน โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในด้านศักยภาพและทรัพยากรสนับสนุนต่างๆ ทั้งนี้ วิทยาลัยฯ นำเสนอ best practice ดังนี้

1. **ด้านการเรียนการสอน** ส่งเสริมศักยภาพและการพัฒนาความรู้ให้กับนักศึกษา เน้นการเรียนรู้และการปฏิบัติจากสถานที่จริง ศึกษาจากสถาบันที่มีคุณภาพ
2. **ด้านการวิจัย** ได้ตระหนักถึงวิกฤตการณ์พลังงานในปัจจุบันที่มีแนวโน้มการใช้พลังงานที่สูงขึ้นและราคาพลังงานสูงขึ้นเช่นเดียวกัน จึงมีแนวคิดในการทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทางด้านพลังงานทดแทนหรือเชื้อเพลิงที่ใช้กับยานพาหนะ พลังงานด้านความร้อน ฯลฯ
3. **ด้านการบริการวิชาการ** มีการบูรณาการด้านการเรียนการสอน การบริการวิชาการและการวิจัย ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีนโยบายให้นักศึกษาออกบริการวิชาการสู่ชุมชนเป็นประจำทุกปีการศึกษา ซึ่งแต่ละคณะฯ มีการจัดทำกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับบริบท พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของแต่ละคณะวิชา ตอบสนองทุกกลุ่มเป้าหมาย

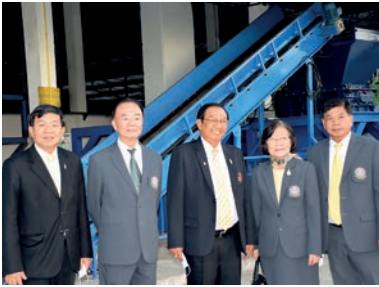
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยทำงานในเชิงยุทธศาสตร์ไม่ทำอย่างกระจัดกระจาย และไม่ควรเน้นเรื่องการขยายตัวในเชิงปริมาณแต่ให้รักษาคุณภาพมาตรฐานไว้ ซึ่งคณะกรรมการจะใช้ระบบ peer group ช่วยดูแล กำกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้มีการจัดการศึกษาให้ตรงตามพันธกิจ อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยควรต่อยอดขยายผล ศึกษางานวิจัยด้านพลังงาน วิจัยต้นทุน หาตัวแปรให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีให้ความสำคัญกับการวิจัยสถาบันและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้จัดตั้ง National Lab 2 แห่ง ได้แก่ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) และหอดูดาวเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบ พระชนมพรรษา นครราชสีมา ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยนำเสนอ best practice ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเป็นต้นแบบสหกิจศึกษา
2. ด้านการวิจัย มีการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัยใช้หลักการบริหารทุนวิจัยแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และจัดสรรงบประมาณอิงตามผลการดำเนินงานในลักษณะ post funding และจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (SUT-CoE) จำนวน 5 ศูนย์ ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยมีอัตลักษณ์และทิศทางที่ชัดเจนในการผลิตกำลังคนระดับสูง มีผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์เชิงการประยุกต์ในภาคการผลิตจริง
3. ด้านการบริการวิชาการ นำเสนอรูปแบบสำนักงานเทคโนโลยี ซึ่งมีพันธกิจ บริการวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และดัดแปลงถ่ายทอดเทคโนโลยี

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันแม่ข่ายบริหารจัดการระบบพัฒนาชุมชนให้เป็นตัวอย่างให้ลูกข่ายขยายไปทั้งเครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่ง สกอ. จะทำให้ 9 เครือข่ายเป็นโครงสร้างหลักในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการศึกษาระดับล่างลงไป พร้อมทั้งช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษของรัฐบาล รวมทั้งเศรษฐกิจดิจิทัล (digital economy) ด้วย อย่างไรก็ตาม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) มีแนวคิดในการร่างพระราชบัญญัติให้มหาวิทยาลัยของรัฐสามารถตั้งกองทุนและลงทุนในอุตสาหกรรมที่นำทรัพย์สินทางปัญญา (IP) ไปใช้ได้ และหากมหาวิทยาลัยสามารถหารายได้จาก IP ได้ 1 ใน 3 ของรายได้ทั้งหมด จะถือว่ามีส่วนที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกได้ นอกจากนี้ ควรหาวิธีการสร้างรายได้จากพื้นที่ที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จำนวนมาก ทำให้เกิด innovation เนื่องจากมีทำเลที่ดี ใกล้เมืองหลวง

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

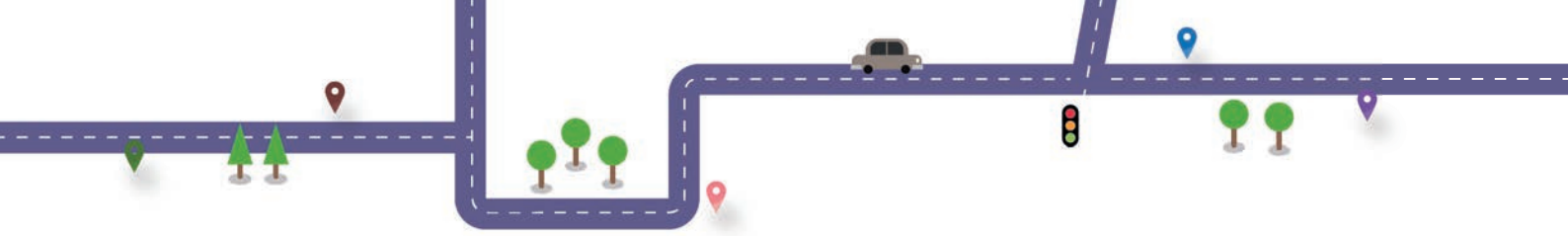
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีจุดเด่นด้านการประยุกต์ศาสตร์ในลักษณะการบูรณาการศาสตร์หลายศาสตร์เข้าด้วยกัน รวมทั้งการบูรณาการงานวิจัย งานวิชาการ และการบริการวิชาการสู่ชุมชน ทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งเป็นจุดที่แสดงให้เห็นแบบอย่างของความเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่จะสามารถพัฒนาไปสู่การแข่งขันกับมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ ที่มีความเข้มแข็งได้ ทั้งนี้ ภายในปี 2564 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีเป้าหมายของการเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและแข่งขันได้ในระดับสากล โดยมีอัตลักษณ์ คือ *บัณฑิตมีสำนึกดี มีความรู้คู่คุณธรรม นำชุมชนพัฒนา*

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยพิจารณาบริบทของสังคมแวดล้อมในปัจจุบันอย่างเหมาะสม โดยคงจุดยืนที่มีความเข้มแข็งของตนเอง ในบางกรณีหากจำเป็น อาจบูรณาการคณะบางคณะที่สามารถรวมกันได้ เช่น คณะเกษตร คณะประมง บูรณาการศาสตร์กับคณะเศรษฐศาสตร์ (*home economics*) เป็นต้น เพื่อให้ศาสตร์อื่นๆ สามารถครอบคลุมความรู้ที่เกี่ยวกับสุขภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนด้วย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ขอให้มหาวิทยาลัยเป็นแบบอย่างที่ดี และช่วยเหลือมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นที่กำลังพัฒนาต่อไป สำหรับการขอตั้งคณะหรือหน่วยงานภายใน หรือการมีส่วนร่วมราชการเพิ่มขึ้นในมหาวิทยาลัย หรือเพื่อต้องการให้เป็น *comprehensive university* มหาวิทยาลัยควรพิจารณาความสำคัญของการบูรณาการศาสตร์ จุดยืนและจุดเด่นของมหาวิทยาลัย ตลอดจนศักยภาพและความพร้อมของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นผู้สร้างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค มุ่งผลิตดุษฎีบัณฑิตเป็นผู้นำการพัฒนา ระดับภูมิภาคและสันติภาพในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (ไทย กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนาม เมียนมา และจีนยูนนาน) พร้อมทั้งมุ่งเน้นการวิจัยสร้างองค์ความรู้ในกลุ่มวิชาเกษตรและสิ่งแวดล้อม การศึกษาและการจัดการภูมิปัญญา สาธารณสุขชุมชน เศรษฐกิจวัฒนธรรมชุมชน และวัฒนธรรมอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมีการฝึกปฏิบัติการวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ข้ามประเทศกับมหาวิทยาลัยทั้ง 6 ประเทศ ซึ่งเงื่อนไขในวิทยานิพนธ์นั้น กลายเป็นสนามแม่เหล็กดึงดูดต่างชาติให้สนใจเข้ามาเรียนรู้และแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ ยังมีงานเทศกาลแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ (Surin International Folklore Festival : SIFF) มีสมาชิกร่วมงานจำนวน 8 ประเทศ ทำให้จังหวัดสุรินทร์เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเกิดการเพิ่มสำนักแห่งการอนุรักษ์และหัตถกรรมผ้าทอมือ เรียกว่า สามารถเปลี่ยนกรรมกรเป็นหัตถกร เพราะผลกระทบจากกิจกรรมเดินแบบผ่านานาชาติ อีกทั้งยังได้รับการติดต่อจากพื้นที่นอกจังหวัดสุรินทร์ ให้ไปแสดงและสัมมนาสาธิตในหลายพื้นที่ ที่เรียกว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบ “สัมมนาสาธิต”

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยพิจารณาปัญหาที่ประสบอยู่ในปัจจุบัน และหาแนวทางการแก้ปัญหาให้แล้วเสร็จ โดยเฉพาะกรณีเรื่องที่เป็นประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อการมีธรรมาภิบาลในการบริหารมหาวิทยาลัย สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบปกติได้ แต่ต้องการได้รับความรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันในสังคมท้องถิ่น สามารถเทียบคุณวุฒิให้เท่ากับประสบการณ์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษาได้

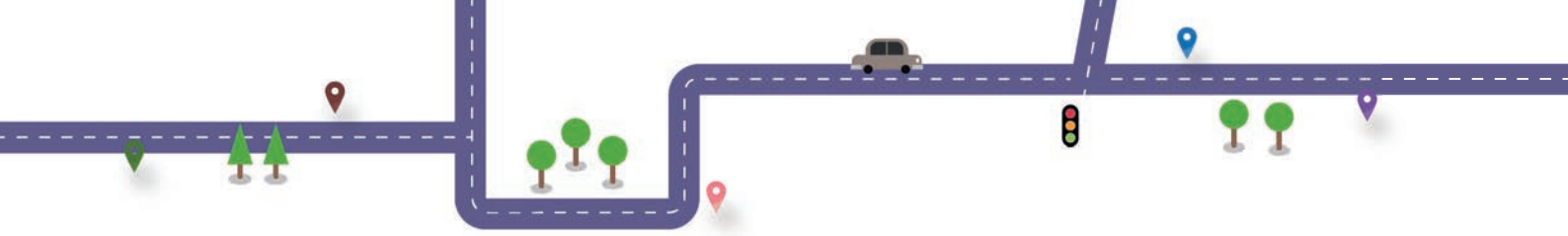
เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษา 17 แห่ง ทั้งรัฐและเอกชน ครอบคลุม 8 จังหวัด โดยพันธกิจต่างๆ ของเครือข่าย B (เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง) พิจารณาจาก core competency ร่วมกับ สกอ. และกระจายเป็นเครือข่าย C ดังนี้ เครือข่ายหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (UBI) ด้านงานพัฒนาการเรียนการสอน ด้านงานพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านงานส่งเสริมและพัฒनावิชาลัยชุมชน ด้านการวิจัย ด้านส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการผลิตและพัฒนาอาจารย์และกำลังคน เครือข่ายเชิงประเด็นการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) ทั้งนี้ เครือข่ายฯ นำนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และ สกอ. กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มุ่งมั่นในการผลักดันนโยบายอุดมศึกษาของรัฐบาล ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและสังคมฐานราก ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาเครือข่ายฯ ให้เข้มแข็งโดยอิสระอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (พึงตนเอง)

สำหรับการประชุมเสวนากับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้จัดช่วงการเสวนา โดยให้อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ผลงานที่โดดเด่น (best practice) ของสถาบัน ดังนี้

1. เครือข่ายด้านการพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง “การพัฒนาคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา” โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เครือข่ายพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยคณะอนุกรรมการพัฒนาสหกิจศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
3. การสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนในท้องถิ่น เพื่อลดรอยต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
4. ด้านการวิจัยเครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยเครือข่ายด้านการวิจัย

5. การพัฒนาและการใช้งานระบบฐานข้อมูลนักศึกษาพิการ MIS : DSS NRRU โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
6. การจัดการศึกษาสู่คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
7. โครงการเทศกาลการแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติ (Surin International Folklore Festival : SIFF) โดยมหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์

ผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ชื่นชมกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา 17 แห่ง โดยเฉพาะ best practice ด้านการวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงพื้นที่ การวิจัย เชิงชุดโครงการ และการร่วมกันผลิตนักวิจัยในกลุ่มสถาบันในเครือข่าย ซึ่งส่งผลให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ และบูรณาการ องค์ความรู้ของแต่ละสาขาวิชาร่วมกัน โดยให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารีเป็นหลัก เนื่องจากมีความเข้มแข็งในด้านต่างๆ ทั้งงบประมาณ ทรัพยากร บุคลากรมีความรู้ความสามารถ มีความสำเร็จในการพัฒนาเป็น มหาวิทยาลัยทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะผลิตผลทางด้านเกษตร ตลอดจน การสร้างความเข้มแข็งของโรงเรียนในท้องถิ่น เพื่อลดรอยต่อการศึกษา ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา รวมทั้งการบูรณาการการศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ความร่วมมือของอาจารย์มหาวิทยาลัย การวิจัยร่วมกัน ระหว่างเครือข่ายของมหาวิทยาลัย

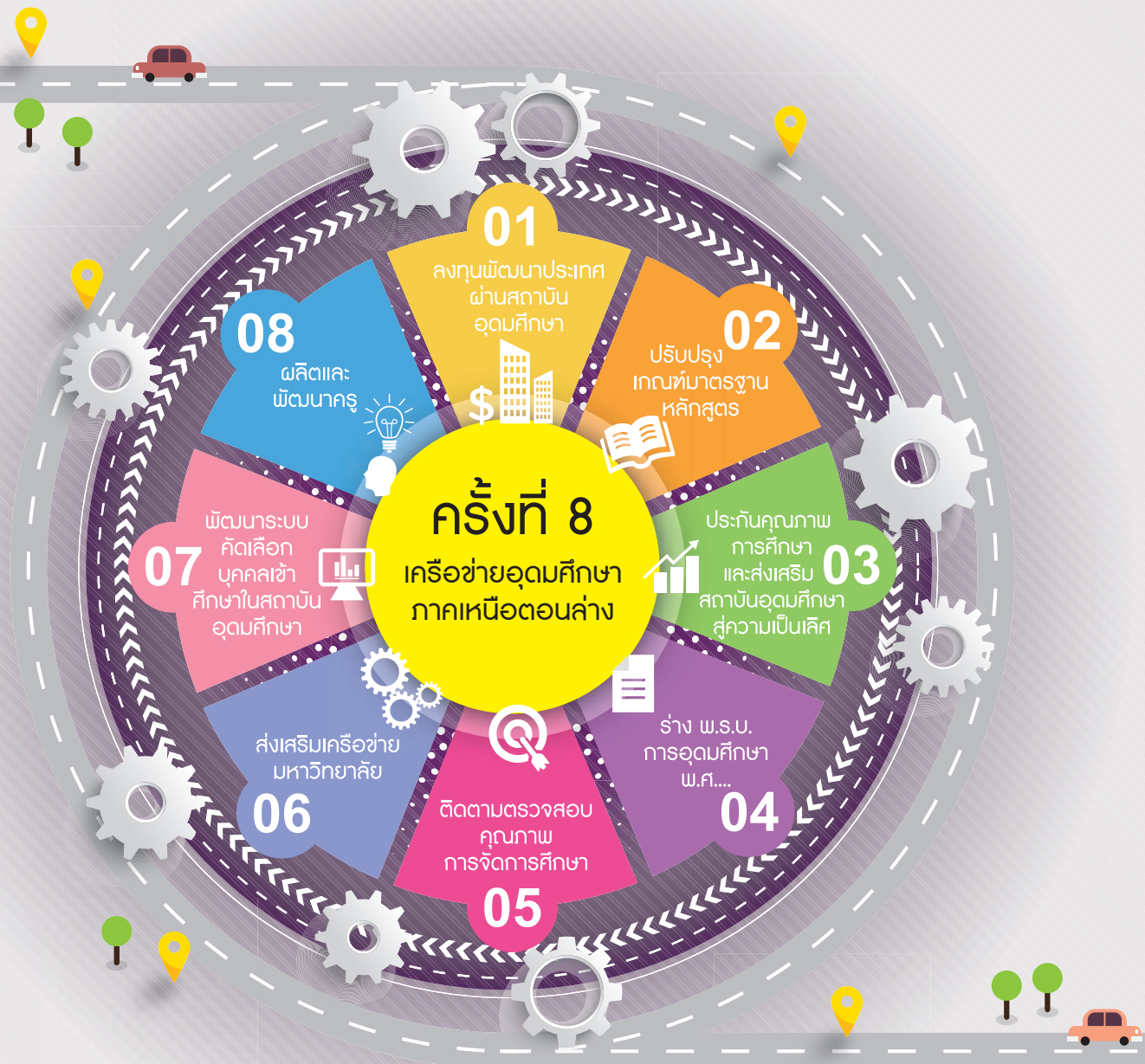
นอกจากนี้ ยังมี best practice ของมหาวิทยาลัยอีกหลายแห่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในมิติต่างๆ อาทิ

1. การศึกษาเรื่องการใช้ระบบรางของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ซึ่งแก้ปัญหาในพื้นที่ได้ดี เข้าใจถึงรากเหง้า และความต้องการของประเทศและนำมาพัฒนา
2. โครงการ DSS ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในการสนับสนุนผู้พิการในมหาวิทยาลัย
3. กว๊านจันทบุรี และโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสารเคลือบปูจากน้ำยางธรรมชาติ ทั้ง 2 โครงการของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สามารถแก้ปัญหาด้านการแปรรูป การลดค่าใช้จ่ายในการผลิต
4. best practice ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้มนุษยชาติต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันได้ด้วยเสียงดนตรี

การผลิตบัณฑิตต้องให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่ ทำให้เป็นสถาบันที่มีความโดดเด่น มีจุดแข็ง จุดยืนของตัวเอง ซึ่งการจะได้รับการยอมรับสนับสนุนจากรัฐบาล จะต้องบูรณาการทำงานร่วมกันของแต่ละคณะ มีการ apply ศาสตร์ต่างๆ ร่วมกัน สร้างจุดแข็ง ทำให้สถาบันมีความโดดเด่น มีจุดยืนของตัวเอง และร่วมมือกันในเครือข่าย สร้างความเข้มแข็งไปด้วยกัน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยในภูมิภาคควรช่วยคิดและสร้างผลงานวิจัยด้านภาคการผลิต การแปรรูป และการตลาดที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร นำมาทำเป็นโจทย์วิจัยสำหรับนักศึกษาหรืออาจารย์ และทำให้เป็นรูปธรรม ผลงานมี impact สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่แก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจนได้

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ฝากให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในฐานะมหาวิทยาลัยแม่ข่าย ช่วยสร้างความร่วมมือของสถาบันในเครือข่ายทำงานร่วมกัน นำความคิดและงานวิจัยช่วยพัฒนาพื้นที่ แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาหนี้สินและความยากจน ออกไปช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง สร้างค่านิยมที่ดีกับสังคม และช่วยปลุกปล้ำค่านิยมเรื่องปริญญา สร้างค่านิยมต้องการปริญญาเพราะต้องการความรู้ และถ้ามหาวิทยาลัยเป็นเพื่อนกับชุมชน แก้ไขปัญหาให้ชุมชน ช่วยกันทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เท่ากับมหาวิทยาลัยได้สร้างระบบเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและยั่งยืน

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

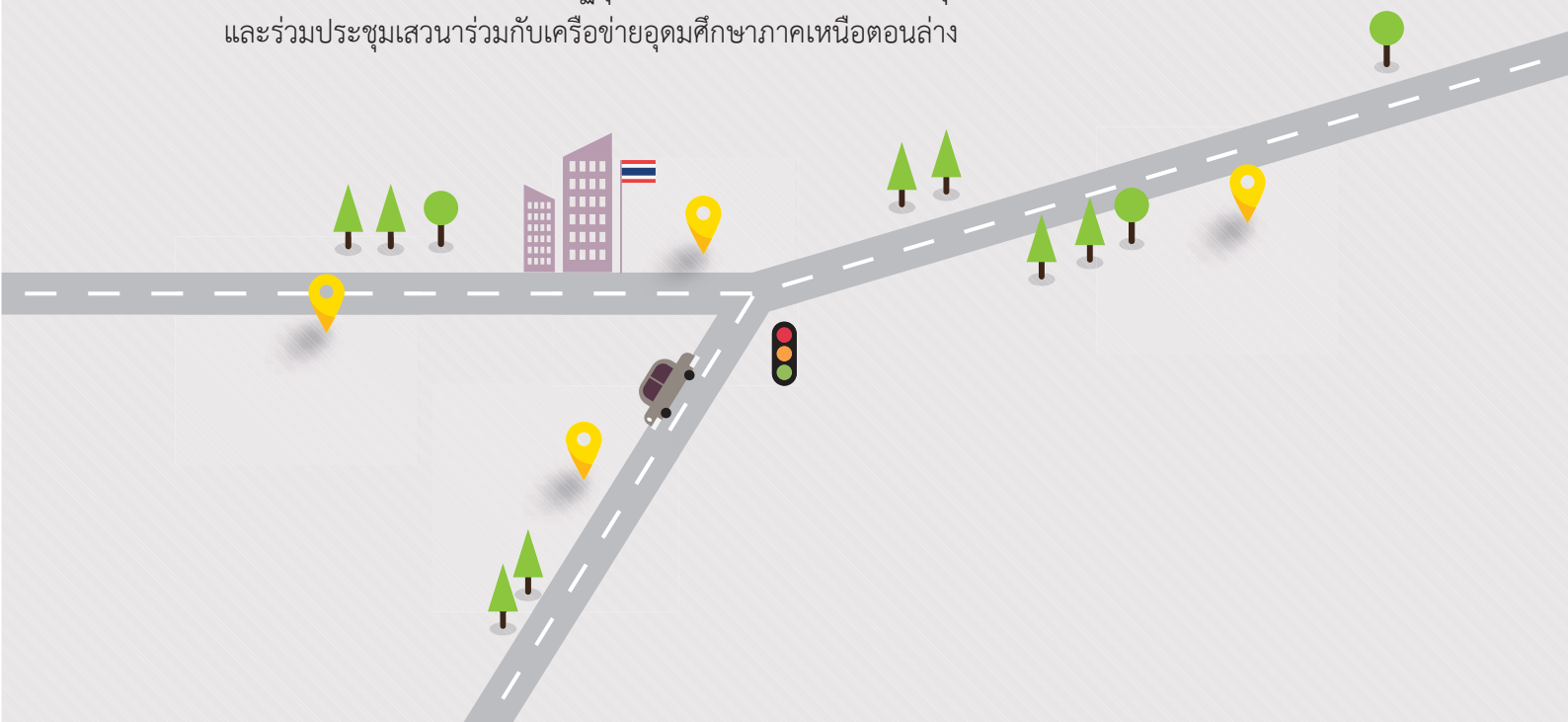
การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 8 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 20 - 22 มีนาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา 13 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยภาคกลาง มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยพิษณุโลก วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี วิทยาลัยชุมชนตาก และวิทยาลัยชุมชนพิจิตร โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย จำนวน 6 แห่ง 3 เส้นทาง ดังนี้

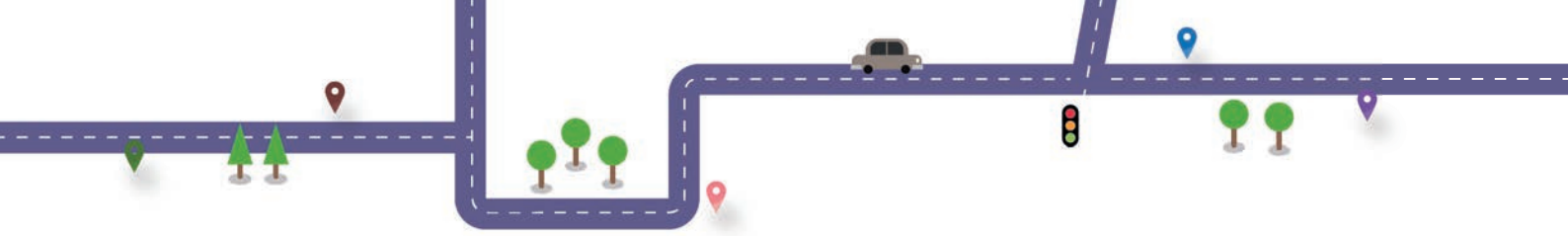
เส้นทางที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตรสงคราม และมหาวิทยาลัยนเรศวร

เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยพิษณุโลก

และร่วมประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดหลักปรัชญา “เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” มหาวิทยาลัยนำเสนอผลงานที่โดดเด่น ในพื้นที่ส่วนทะเลแก้วและส่วนวังจันทร์ อาทิ การบริการวิชาการโครงการ eDLTV เป็นการนำสื่อ eDLTV มาใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนเขตจังหวัดพิษณุโลกให้เหมาะสมตามศักยภาพ ทรัพยากรของแต่ละโรงเรียน ลดปัญหาการขาดแคลนครู สร้างโอกาสการเรียนรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โครงการประดิษฐ์เซรามิกเฟอร์โรอิเล็กทริก แบบประหยัดด้วยวิธีการเผาไหม้ เป็นวิธีที่ประหยัดพลังงานอย่างมาก ทำให้ผผลิตที่ได้มีคุณภาพ มีองค์ประกอบเคมีตามที่ต้องการ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการตามแนวพระราชดำริหลายโครงการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักศึกษา นักเรียน และผู้ที่สนใจ เช่น โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โดยเน้นการทำเกษตรอินทรีย์และปลูกแบบผสมผสาน รวมไปถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในลักษณะต่างๆ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นการเกษตรแบบผสมผสาน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยจัดตั้งศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงในลักษณะ campus development planning และควรคิดหาวิธี/แนวทางการบริหารจัดการน้ำที่ดีให้เป็นแบบอย่างแก่ชุมชน เป็นที่พึ่งของสังคมได้ นอกจากนี้ การจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดีควรเน้นที่ห้องสมุดเป็นสำคัญ รวมไปถึงการมีผลงานอาจารย์ ผลงานนักศึกษา และงานวิจัยที่ดีเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะมหาวิทยาลัยสหสาขา ที่มุ่งกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรในภูมิภาค ยึดการบริหารจัดการใน 3 แนวทาง ได้แก่ ลักษณะการผสมผสาน (hybrid) รูปแบบการเป็นหุ้นส่วน (partnerships) และการสร้างเครือข่าย (networking) พร้อมทั้งเน้นสร้างความเข้มแข็งให้ระดับบัณฑิตศึกษา มีทุนมหาวิทยาลัยสำหรับพัฒนาอาจารย์ ทุนสนับสนุนงานวิจัย มีศูนย์ความเป็นเลิศฯ ด้านต่างๆ เป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้บัณฑิตศึกษาและงานวิจัย และส่งเสริมความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้เสนอผลงานวิจัย best practice ใน 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวิจัย คือ

1. การศึกษาพัฒนาพรมมิเพื่อใช้เป็นสมุนไพรรักษาความจำ
2. การจัดการพลังงานเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านเขาน้อย ของวิทยาลัยพลังงานทดแทน
3. การลดผลกระทบของสารเคมีทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนรูปสารเคมีในกระบวนการผลิตน้ำสะอาด

ด้านการเรียนการสอน คือ

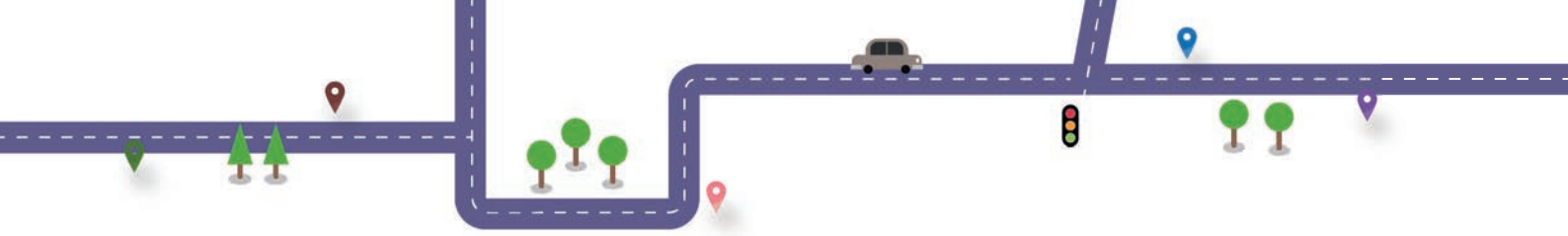
1. การสอนเพื่อสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดี ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม
2. การบูรณาการองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์สู่การเป็นพลเมืองอาเซียน
3. การเรียนการสอนเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียน ผู้สอน และสังคม ในวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ด้านบริการวิชาการ คือ

1. โครงการสอนการเรียนรู้อย่างมีความสุข
2. โครงการการนำโจทย์วิจัยจากชุมชนสู่งานวิจัยเชิงบูรณาการ : กรณีพื้นที่พูนทองแห่นลำห้วยคลิตี้ และพื้นที่ปลูกข้าวปนเปื้อนแคดเมียม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมผลงานของมหาวิทยาลัยที่โดดเด่น ทั้ง 3 ด้าน ที่ใช้โจทย์ของพื้นที่เป็นตัวนำ และเป็นโจทย์ที่สำคัญในระดับชาติ ควรมีการขยายผล ถ่ายทอด จากรายวิชาไปสู่มหาวิทยาลัย ถ่ายทอดองค์ความรู้จากระดับพื้นที่ไปสู่ประเทศ จะเกิดการพัฒนายั่งยืน ทั้งนี้ ขอให้ดำเนินการทำวิจัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้กับอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ให้มีแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ พลังใจ มีเจตคติและอุดมการณ์ที่จะทำงานเพื่อคนอื่นและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากกว่าการเรียนรู้เพื่อสำเร็จการศึกษา

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีวิธีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. เทคนิควิธีสอนแบบเต็มเต็ม (jigsaw)
2. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (project based learning)
3. เทคนิคการสอนแบบคิดเดี่ยว-คิดคู่-คิดร่วมกัน (think-pair-share)
4. การพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียน ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (concept mapping)
5. เทคนิค think and share และ chain note
6. การเปลี่ยนการจัดการศึกษาเชิงปริมาณไปสู่เชิงคุณภาพ ภายใต้แนวคิด “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” (teach less, learn more; TL, LM)
7. เทคนิคบัตรคำช่วยจำ (color-coded co-op cards)
8. การเรียนแบบใฝ่รู้ (active learning)

และ ด้านการวิจัย เรื่อง งานวิจัยการกรองแคดเมียม โดยใช้ราในตะกอนดินห้วยแม่เตา จ.ตาก ซึ่งเป็นเชื้อราที่อาศัยอยู่บริเวณเหมืองสังกะสี บริเวณผาแดง ทั้งนี้ผลจากงานวิจัย (output) สามารถนำไปต่อยอดการสอนในวิชาที่เกี่ยวข้อง 2 รายวิชา คือ รายวิชาจุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อมและรายวิชาโครงการงาน

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยควรเพิ่มความเข้มแข็งในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ และขอให้เน้นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพื่อเปิดประเทศเข้าสู่ AEC ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏจะมีจุดแข็งด้านการบริการชุมชน แต่หากพิจารณาตามมาตรา 8 จะเห็นว่าพันธกิจของอุดมศึกษามีใช่เพียงการบริการชุมชน และงานวิชาการเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมไปด้านอื่นๆ ด้วย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ชื่นชมงานวิจัยเกี่ยวกับการคัดกรองสารแคดเมียม โดยใช้ราในตะกอนดินห้วยแม่เตา จ.ตาก เพื่อศึกษาความสามารถในการดูดซับแคดเมียมในน้ำของเชื้อรา (*Biosorption of Cd²⁺ from Aqueous Solutions by Tolerant Fungus Humicola sp.*) ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาการบำบัดน้ำเสียให้กับครัวเรือน ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กได้

มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

ในด้านการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเจ้าพระยายึดแนวทางโครงการ Work Integrated learning (WIL) มาใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดตั้ง ศูนย์การสอนประยุกต์ และให้ทุกสาขาวิชามีการฝึกงาน เพื่อให้นักศึกษา ฝึกทักษะทางวิชาชีพ และให้ความสำคัญกับโครงการสหกิจศึกษา มีบริษัท ในเครือให้การสนับสนุน โดยได้รับรางวัลโครงการสหกิจศึกษาทั้งในระดับ นักศึกษา โรงงาน และโครงการของมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจัดให้มีรายวิชา แก้วสารพัดนึก เพื่อเติมเต็มสิ่งที่ไม่ได้เรียนในห้องเรียนให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้อง ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว เป็นการส่งเสริมให้มีแนวคิดเชิงบวก เน้นสร้างความสามารถในการดำรง ตนอย่างถูกต้องท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม เปิดโอกาสให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนต่างสาขาวิชา สำหรับด้านการวิจัย มีการ สนับสนุนทุนวิจัยแก่คณาจารย์ มีการสร้างระบบพี่เลี้ยงนักวิจัยรุ่นใหม่ ตลอดจนหาเวทีการนำเสนอผลงานทางวิชาการและเผยแพร่ผลงาน ซึ่งใน รอบปีที่ผ่านมา มีผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์ระดับชาติ 31 เรื่อง

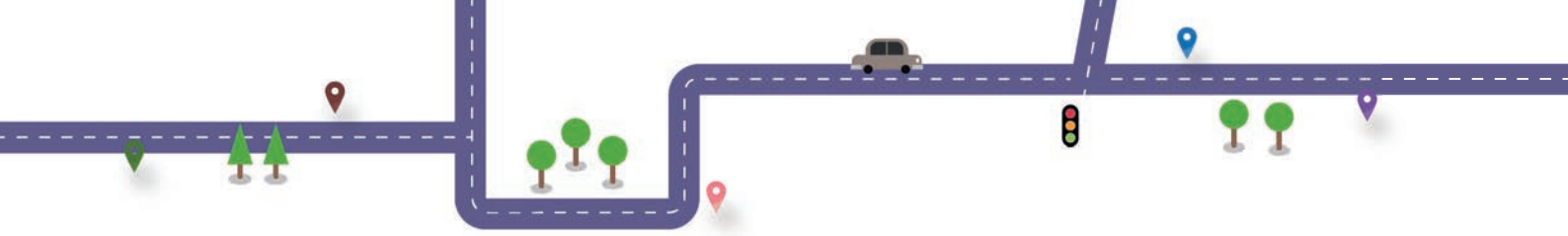
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย ส่งเสริมเรื่องเกษตรไทยไปทั่วโลก เนื่องจากมีจุดเด่นด้านการจัดการ อุตสาหกรรมเกษตร จัดการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางการดำเนินงานสหกิจศึกษาของ มหาวิทยาลัย ตามแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ของ สกอ. ที่มีเป้าหมาย ให้มหาวิทยาลัยคืนสิ่งดีงามให้กับสังคม 3 ด้าน ได้แก่ ให้ออกาสทางการ ศึกษา (accessibility) ให้ทุนมนุษย์แก่สังคม ผลิตภัณฑ์ที่สมบูรณ์แบบ (transformability) และให้ความรู้และนวัตกรรมแก่สังคม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาตาม ปรัชญาของอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น โดยยึดหลักการจัดการศึกษาในรูปแบบ “พันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม” ด้วยการบูรณาการพันธกิจสัมพันธ์ ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ และด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม แก้ปัญหา และชี้นำให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น มหาวิทยาลัยมีวิสัยทัศน์ที่เป็นเลิศ (best practice) : “ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์กับสังคม

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

(Uttaradit Rajabhat University Engagement)” เป็นการดำเนินการในลักษณะ URU – Engagement Cluster และมีจุดเน้นบทบาทเฉพาะ โดยให้มีคณะทำงานในลักษณะ “ศูนย์ประสานงาน” ต่างๆ ที่มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งยุทธศาสตร์ฯ เป็นต้นแบบพร้อมต่อยอดและขยายผลในลักษณะอุตรดิตถ์โมเดล (Uttaradit Model) โดยทุกหน่วยงานในสถาบัน คณะ วิทยาลัย และหน่วยสนับสนุน ต้องปฏิบัติหน้าที่พันธกิจสัมพันธ์กับสังคมแบบมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม แก้ปัญหา และชี้แนะให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

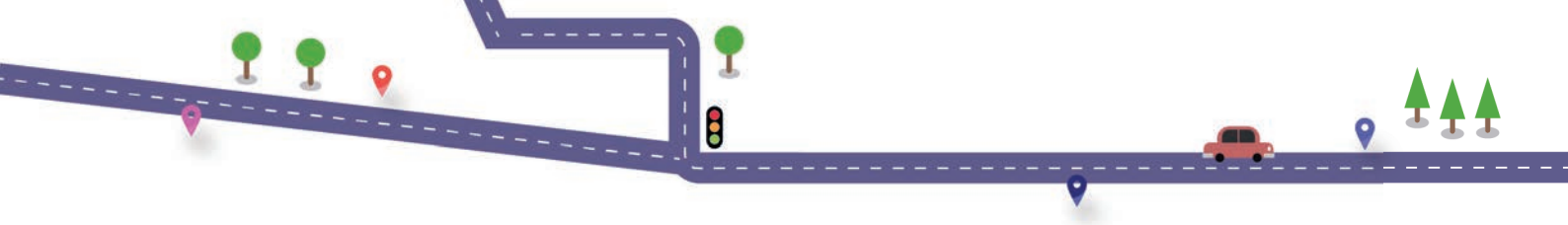
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยตั้งโจทย์ในเรื่องทำอย่างไรจึงจะผลิตบัณฑิตที่มาจากปัจจัยต่อไปนี้

1. การสร้างบัณฑิตให้เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ (newest farmers) ที่รักท้องถิ่นบ้านเกิดและต้องการนำความรู้ใหม่ๆ กลับไปพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง มากกว่าการมีเป้าหมายของการเรียนเพียงเพื่อต้องการกลับไปชดใช้หนี้สินทางการเกษตรให้กับครอบครัว
2. การบริการวิชาการที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร และชุมชน โดยให้คงไว้ซึ่งหลักการและปรัชญาของความเป็นมหาวิทยาลัยของชุมชนท้องถิ่น และควรมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดีมีความเป็นเอกลักษณ์อยู่แล้ว นอกจากนี้ ทำอย่างไรมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์จึงจะรักษาสถานภาพของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้คงอยู่ตลอดไป ได้แก่ “วิทยาลัยน่าน” โดยไม่ให้น่าน ขยายไปตั้งเป็นมหาวิทยาลัยน่านเพิ่มขึ้นอีก

มหาวิทยาลัยพิษณุโลก

มหาวิทยาลัยพิษณุโลกเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนระดับอุดมศึกษาแห่งแรกของจังหวัดพิษณุโลก มีจุดเด่นในการบริหารจัดการการศึกษา คือ การพัฒนาวิชาการและการผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีมหาวิทยาลัยได้นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบูรณาการเรียนการสอนกับการวิจัย จำนวน 3 โครงการ ได้แก่

1. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การผลิตกระดาษจากเปลือกข้าวโพด ของชุมชนหมู่ 3 บ้านบ่อ ตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การทำนุบำรุงศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมเกี่ยวกับการบวงสรวงและเทพู่นสร้างพระภูมิกร ณ วัดสามพวง อำเภอศรีมาศ จังหวัดสุโขทัย

3. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านบางกระน้อย ตำบลนครป่าหมาก อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยตระหนักในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษาฉบับปัจจุบัน และควรปรับปรุงคุณภาพงานวิจัย โดยพิจารณาการผลิตงานวิจัยในแต่ละสาขาวิชา ให้มีชื่อ เนื้อหา กรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนวิธีการวิจัย และผลการวิจัย ให้มีความสอดคล้องกันกับสาขาวิชาที่ทำการวิจัย สำหรับปัญหาที่มหาวิทยาลัยประสบในเรื่องจำนวนนักศึกษาลดลง มหาวิทยาลัยควรปรับกลยุทธ์ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว

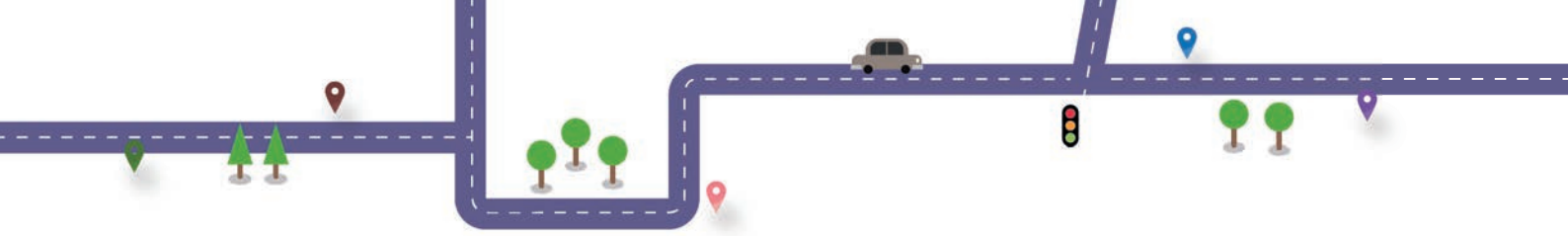
เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง

การดำเนินงานของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง เน้นการทำงานแบบบูรณาการในเครือข่าย ร่วมมือกันทำ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในการพัฒนาอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญต่ออนาคตของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 เรื่องหลัก คือ (1) สุขภาพ (2) การศึกษา การนำคนไปสู่อาชีพ รวมทั้งส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และ (3) บทบาทของครูอาจารย์ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคลากรที่เป็นอนาคตของชาติ

ทั้งนี้ เครือข่ายเชิงประเด็นที่อยู่ภายในกำกับของเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง แบ่งเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มงานวิจัยและนวัตกรรม กลุ่มงานพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มงานพัฒนานิสิตนักศึกษา กลุ่มงานผลิตและพัฒนาอาจารย์ กลุ่มงานบริหารเครือข่ายสารสนเทศและแผนงาน กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาวิทยาลัยชุมชน กลุ่มงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำหรับการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง ได้จัดช่วงการเสวนา โดยให้อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคเหนือตอนล่างนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ผลงานที่โดดเด่น (best practice) ของสถาบัน ดังนี้ (1) การจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา โดยมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา (2) การบูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนกับงานวิจัย โดยมหาวิทยาลัยพิษณุโลก (3) การเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา โดยมหาวิทยาลัยภาคกลาง (4) โรงเรียนสาธิตในรูปแบบของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจากโรงเรียนถูกยุบรวม สู่วิทยาลัยนอร์ด นิยม ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 กับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยมหาวิทยาลัย

ราชภัฏกำแพงเพชร (5) เครื่องกรองแคดเมียมทางชีวภาพโดยรจาก ตะกอนดิน ห้วยแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ (6) โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ (7) 90 ปี พิบูลสงครามแห่งความภาคภูมิใจ โดยมหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม (8) การขับเคลื่อนงานพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์กับสังคม โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (9) โครงการ สืบสานประเพณีลอยกระทงสายไหลประทีป 1,000 ดวง โดยวิทยาลัย นอร์ทเทิร์น (10) เกษตรอินทรีย์ กล้าดี สู่วิถีชุมชน โดย วิทยาลัยชุมชน พิจิตร (11) เครือข่ายด้านจริยธรรมและมาตรฐานการวิจัย เขตภาคเหนือ ตอนล่าง โดยมหาวิทยาลัยนเรศวร (12) ห่วงโซ่อุปทาน “กล้วย” Banana Supply Chain (BSC) โดยเครือข่ายการวิจัยภาคเหนือตอนล่าง

University Engagement

สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดประตูออกไปสู่สังคม

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ชื่นชม best practice ของมหาวิทยาลัย ทุกแห่งในการร่วมมือกันทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นที่พึงของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายมีส่วนร่วมในการวิจัย เรื่องกล้วย Banana Supply Chain และฝากข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย นเรศวรรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับกล้วยทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ นำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ ก่อให้เกิดผลทาง ด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อการแข่งขันกับผู้ผลิกล้วยรายใหญ่อย่าง ประเทศจีน

สำหรับ model การยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนสาธิตของ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็น model ที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีในการ เชื่อมโยงระหว่างอุดมศึกษากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นการสาน นโยบายของรัฐบาล และ สกอ. ด้วย อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควร คิด วางแผน restructure ไว้ล่วงหน้า เพราะมหาวิทยาลัยมีปริมาณมาก เกินความต้องการของผู้เรียน โดยมหาวิทยาลัยที่เข้มแข็งกว่าอาจต้องยุบ รวมกับมหาวิทยาลัยขนาดเล็ก เพื่อให้ประสิทธิภาพโดยรวมดีขึ้น

เรื่อง university engagement เครือข่ายมีกิจกรรมค่อนข้างมาก อาทิ เรื่องการมีพันธกิจสัมพันธ์กับท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ซึ่งไม่เลือกปฏิบัติ ทำเกือบทุกพื้นที่ตามความต้องการของคนท้องถิ่น และ ทำได้ค่อนข้างสมบูรณ์ สามารถเป็นที่พึงของท้องถิ่นและชุมชนได้ อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ต้องทำทั้งในเชิงนโยบายและการถ่ายทอดความรู้ และ

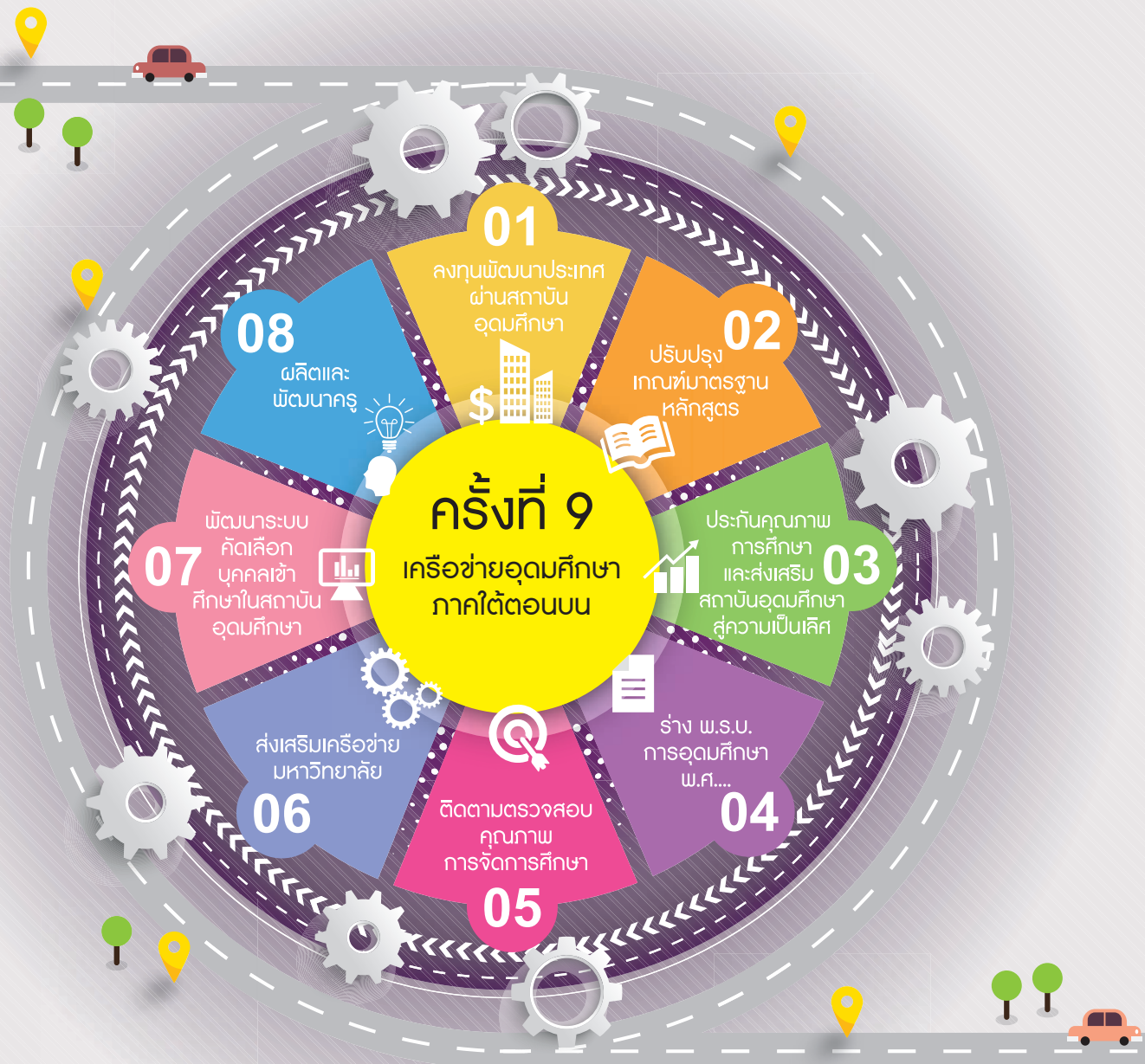
ควรเชื่อมโยงการทำงานกับกรมอนามัยหรือกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกำลังดำเนินการเรื่องนี้อยู่

อย่างไรก็ตาม การทำเรื่อง university engagement เครือข่ายต้องคิดหาวิธี จะมีกลไกอื่นๆ ในการเข้าถึงชาวบ้านเพิ่มขึ้นได้อย่างไร ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ วิทยาลัยชุมชน ซึ่งมีความใกล้ชิดชาวบ้าน โจทย์มาจากชาวบ้าน และมีชาวบ้านที่เข้าร่วม แต่ภาคเหนือตอนล่างมีวิทยาลัยชุมชนเพียง 3 แห่ง และยังมีพื้นที่ไกลอีกมาก

เรื่อง student service อยากให้มีการดูแลสุขภาพของนักศึกษา ขณะนี้มีปัญหาเรื่องพฤติกรรมสุขภาพของเด็กและเยาวชนค่อนข้างมาก เช่น บุหรี่ ความเครียด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นฐานของโรคเรื้อรังและรักษาไม่หาย จึงควรมีการดูแล ป้องกัน สร้างเสริมสุขภาพให้กับนักศึกษา เพื่อเตรียมตัวให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบสุขภาพของตนเอง รวมถึงมีโครงการเกี่ยวกับสุขภาพชุมชนด้วย อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการขึ้นชมมหาวิทยาลัยเจ้าพระยาในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กนอกหลักสูตร นอกสายวิชาต่างๆ ซึ่งสำคัญและจำเป็นมาก แต่อาจทำได้ค่อนข้างยาก เพราะเด็กแต่ละคนจะมีปัญหาแตกต่างกัน โดยในแต่ละประเทศจะมี counseling center เป็นศูนย์ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักศึกษาที่มีปัญหา ซึ่งในมหาวิทยาลัยไทยมีค่อนข้างน้อย จึงขอฝากให้ทุกมหาวิทยาลัยช่วยกันทำเรื่องนี้ ควรมีระบบ housing จัดหอพักภายในให้เพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา มีระบบ placement service เป็นการต่อยอดเส้นทางชีวิตให้กับนักศึกษา เช่น การหางานทำ การเชิญบุคคลอาชีพต่างๆ มาพูดคุย แลกเปลี่ยนกับนักศึกษา การไปดูงานในสายอาชีพต่างๆ ที่นักศึกษาสนใจ

เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ เรื่อง university engagement จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเปิดประตูออกไปสู่สังคม ภาคธุรกิจ สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือการศึกษาในระดับอื่นๆ จึงจะทำให้ประเทศมีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันที่เน้นการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยทุกแห่ง ในฐานะชาวอุดมศึกษา ต้องสร้างคนที่มีความภาคภูมิใจ สร้างคนที่มีอิสระทางความคิด เป็นบัณฑิตที่เอาตัวรอด มีอาชีพ เป็นผู้ที่มีประโยชน์ ทำทุกเรื่องอย่างตั้งใจ รวมถึงอาจารย์ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี ขัดเกลาบ่มเพาะ สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์ และขอให้มหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมายให้สูง เพราะการตั้งเป้าสูง จะทำให้เราทำงานไปสู่คุณภาพได้

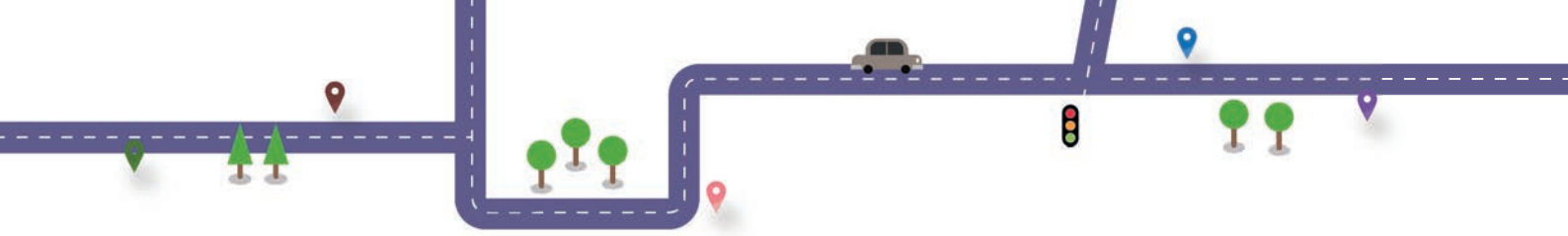

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน

การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร ครั้งที่ 9 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 6 - 8 มิถุนายน 2559 ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (แม่ข่าย) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยตาปี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ วิทยาลัยชุมชนพังงา วิทยาลัยชุมชนระนอง โดยในการสัญจรครั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย 7 แห่ง 3 เส้นทาง ดังนี้

- เส้นทางที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
 - เส้นทางที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี และมหาวิทยาลัยตาปี
 - เส้นทางที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และวิทยาลัยชุมชนพังงา
- และร่วมประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน

เส้นทางสัญจรสู่
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

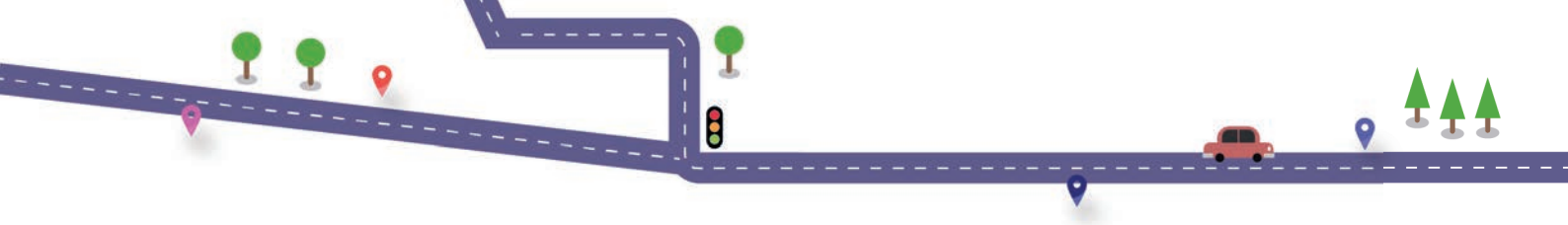
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ เป็นสถาบันขนาดเล็กที่เน้นเรื่องคุณภาพมากกว่าการขยายตัวด้านปริมาณ เป็นส่วนหนึ่งของระบบอุดมศึกษาในการให้โอกาสทางการศึกษากับประชากรในพื้นที่ห่างไกล นักศึกษาส่วนใหญ่มาจาก 3 จังหวัดชายแดนใต้ (ไทยพุทธ-ไทยมุสลิม) จัดการศึกษาในระบบเครือข่ายและมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทุกหลักสูตรต้องเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา สนับสนุนทุนการศึกษาให้อาจารย์ศึกษาต่อปริญญาเอก มีค่าตอบแทนสำหรับอาจารย์ที่ได้ตำแหน่งทางวิชาการ วิทยาลัยมี best practice อาทิ การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานโดยใช้ WIL การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้รองรับผู้สูงอายุ เน้นการดูแลผู้สูงอายุ การวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จัดตั้ง “สถาบันชีว-เสถียรเพื่อภาษาและวัฒนธรรมข้ามชาติ” เพื่อให้บริการวิชาการด้านภาษาต่างประเทศและการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมข้ามชาติ รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โครงการเตรียมความพร้อมและยกระดับภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ ที่มีจุดมุ่งหมายเป็นวิทยาลัยที่พอเพียงไม่เน้นปริมาณแต่เน้นคุณภาพการศึกษา อย่างไรก็ตาม เรื่องงานวิจัย วิทยาลัยควรเน้นโจทย์วิจัยท้องถิ่น และงานบริการวิชาการควรจัดให้มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ เพื่อสามารถพัฒนาต่อยอดเป็นงานวิชาการในลักษณะอื่นๆ ได้ ผลงานของนักศึกษาที่ได้รับรางวัลควรมีการนำไปขยายผล และควรมีเป้าหมายในการพัฒนาอาจารย์ นอกจากนี้ ควรมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล เช่น อัตราการมีงานทำของบัณฑิต ร้อยละของการผลิตบัณฑิตได้ตามความต้องการ มีการนำผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์อย่างไร และควรจัดทำทำเนียบศิษย์เก่าดีเด่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อยู่ระหว่างการจัดทำแผนระยะ 15 ปี (2560-2574) ซึ่งจะเป็นการ reprofiling มหาวิทยาลัย เน้นเรื่องสภาพมหาวิทยาลัยที่สร้างสรรค์ มีธรรมาภิบาล เพื่อให้มหาวิทยาลัยพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยนำเสนอ best practice เรื่อง “การบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุศิลปวัฒนธรรม โดยได้วางระบบ กลไก ขั้นตอนการดำเนินงาน และมีผลสำเร็จในการบูรณาการงานตามพันธกิจทั้ง 4 ด้าน อาทิ ป่าสาธุ การสัมมนาวิชาการดนตรี ดนตรีชาติ ขอสามสาย เรอบับ ตรั่วมแซมร์ ความ

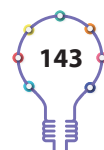
หลากหลายด้านวัฒนธรรมดนตรีในอาเซียน รถประหยัดพลังงาน Shell Eco-marathon Asia การอบรมการใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (lesson study) และวิธีการแบบเปิด (open approach) หลักสูตรคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ การผลิตสื่อบroadcast ให้กับสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องไทยพีบีเอส

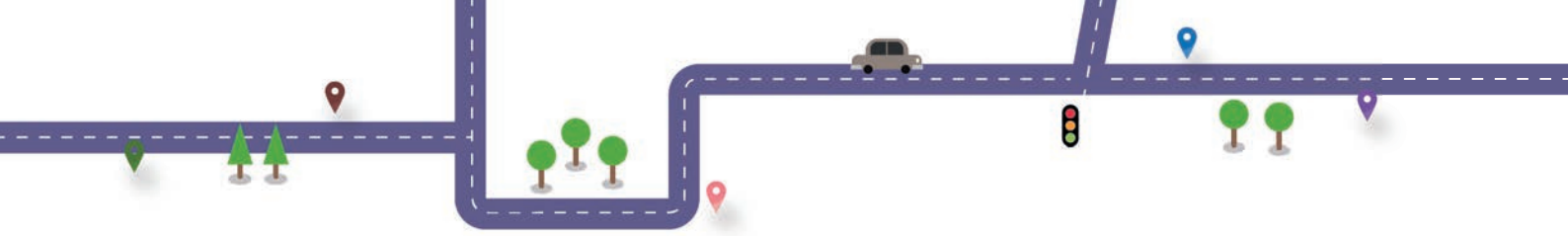
ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยพัฒนาต่อยอดงานวิจัย โดยต้องมี impact จากการนำไปใช้ประโยชน์ และสามารถนำไปขอตำแหน่งทางวิชาการได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยมีผลงานที่นำเสนอเรื่องหนึ่ง คือ รถประหยัดพลังงาน ซึ่งมีประสิทธิภาพสูง จึงควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าจากสิ่งที่มีอยู่และเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น โดยควรมีสหกิจศึกษาในทุกคณะวิชา นอกจากนี้การจัดทำหลักสูตร มหาวิทยาลัยต้องวิ่งไปหาโจทย์ และเป็นลักษณะร่วมมือกัน บูรณาการกัน อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมในพื้นที่ภาคใต้มีความคิดเรื่องท้องถิ่นนิยมสูง มหาวิทยาลัยควรเข้าไปมีส่วนช่วย ทั้งในเรื่องความลึกด้านวิถีชีวิตที่ต้องมีการปรับตัว รวมถึงความลึกด้านมวลชน และต้องสร้างมูลค่าเพิ่มในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม ในขณะที่เข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะต้องมีความเป็นสากลมากขึ้น มหาวิทยาลัยควรช่วยให้คนในพื้นที่แข่งขันได้ในสากล

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นำเสนอ “ความภูมิใจของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (best practice)” ดังนี้

1. community-based teaching & learning กรณีศึกษาจาก 4 สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นการบูรณาการหลักสูตรแบบสหวิชาชีพในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาจะไปให้บริการวิชาการในพื้นที่โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จากปัญหาด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นจริงจากการลงพื้นที่ ทำให้เกิดการแก้ปัญหาเรื่องสุขภาวะชุมชน โดยการเสริมสร้างสุขภาพให้กับประชาชน
2. การวิจัยเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ เน้นการเชื่อมโยงและต่อยอดเพื่อศึกษาศักยภาพและมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวต่อการสร้างรายได้ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริการของผู้ประกอบการและชุมชนท้องถิ่น และการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยว

3. การวิจัยระบบบ่อไม้ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมไม้ยางพารา ซึ่งงานวิจัยได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้บริษัทมีค่าไฟฟ้าลดลงอย่างมาก เกิดผลที่วัดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน
4. การบริการวิชาการผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนจากงานวิจัยไมโครเวฟ : การพัฒนาเทคโนโลยีไมโครเวฟเพื่อการอบแห้ง

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมความโดดเด่นทั้งในเรื่องการวิจัยและการบริการวิชาการ ที่มีการส่งเสริมอย่างจริงจังของทุกสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง และผูกใจทย์วิจัยเข้ากับพื้นที่และชุมชน ทำให้งานวิจัยมี impact สูง ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับงานวิจัยพื้นฐานด้วย จึงจะเกิดการนำงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดได้เข้มแข็งอย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรที่เป็น community based และการลงพื้นที่ไปบริการวิชาการด้านการแพทย์และสุขภาพ ควรมีการให้ความรู้ ให้คำแนะนำ กับประชาชนเกี่ยวกับความรู้ใหม่ๆ และผลกระทบจากการใช้ยาที่ใช้กันบ่อยๆ และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยกับแหล่งท่องเที่ยว ใจทย์คือการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมเพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ แต่ต้องให้ความสำคัญกับ “การท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ” ที่จะไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือทำลายศิลปวัฒนธรรม การกำหนดโจทย์วิจัยจึงควรมองให้รอบด้าน จะทำให้งานวิจัยมีส่วนเข้าไปช่วยให้เกิดการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรศึกษาวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างจริงจัง เพราะมีความได้เปรียบทางด้านพื้นที่ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ที่ครอบคลุมทั้งการอนุรักษ์ การสืบสาน การวิจัยและการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

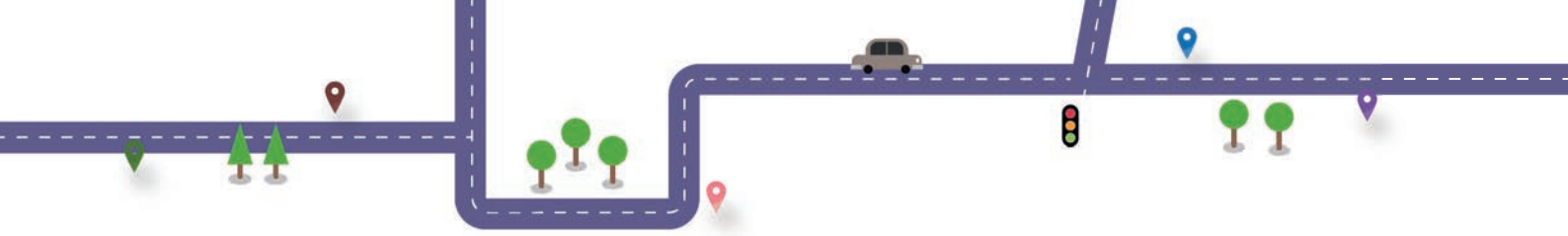
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบแห่งภูมิภาค เพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ได้กำหนดจุดเน้นไปที่หลักสูตรด้านการเกษตร สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ หลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ และหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับสถานประกอบการ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยนำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ซึ่งเป็นผลงานด้านการวิจัยที่บูรณาการกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคม โดยใช้ กระบวนการหรือวิธีการร่วมคิดร่วมทำแบบพันธมิตรและหุ้นส่วนกับภาคี ในลักษณะบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงาน และใช้ความรู้หรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหา รวมทั้งใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและนำไปสู่ผลงานวิชาการ หรือเอกสารวิชาการ เผยแพร่ มี 2 เรื่อง คือ “พลังเปิด พัฒนาชุมชนสู่วิถีการพึ่งตนเอง” และ “หลักสูตรพุทธทาสศึกษา”

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยเรื่อง “พลังเปิด พัฒนาชุมชนสู่วิถีการพึ่งตนเอง” เป็นตัวอย่างที่ดี เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกกระบวนการ ครอบคลุม และเห็นผลระยะยาวอย่างยั่งยืน ซึ่งควรขยายผลไปสู่ชุมชนอื่นๆ นอกจากนี้ ยังสามารถตอบโจทย์ในเรื่องเกษตรอินทรีย์ การปลอดจากสารพิษ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีชีวิตชุมชน หากนำไปสู่รูปธรรมของการ implementation และสิ่งที่ชาวบ้านจะได้รับด้วย จะเกิดประโยชน์มากขึ้น ซึ่งแนวทางดังกล่าว สะท้อนให้เห็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ควรเป็นแบบ work based หรือ problem based และสอดคล้องกับแนวโน้มประเทศไทยในขณะนี้ที่กำลังจะพัฒนาไปในแนวทางที่ส่งเสริมทางการวิจัยและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะให้ช่วยหาวิธีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนหลักสูตรพุทธทาสศึกษา เพื่อช่วยเปลี่ยนจากเด็กเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบตัวเองได้ ช่วยเหลือตัวเองได้ ที่ไม่ใช่การสอนเพียงการบอกเล่า เพราะสถานการณ์โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการปรับปรุงในเรื่องการสื่อสารของเด็กให้สามารถสื่อสารให้รู้เรื่องได้มากขึ้น

เส้นทางสัญจรสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
มหาวิทยาลัยตาปี

มหาวิทยาลัยตาปี

มหาวิทยาลัยตาปี เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการนำเสนอ best practice ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน นำเสนอผลการดำเนินงานด้านสหกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ซึ่งได้รับรางวัลสถานศึกษาดาวรุ่งด้านดำเนินงานสหกิจศึกษา รางวัลโครงการสหกิจศึกษาดีเด่น
2. ด้านการวิจัย นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการพัฒนางานวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ด้านการบริการวิชาการ คณะศิลปศาสตร์ นำเสนอรูปแบบการให้บริการที่มีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการให้คำปรึกษาให้การอบรมภาษาอังกฤษ ภาษาพม่า และภาษาจีนเบื้องต้น จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ รวมทั้งการเป็นล่าม

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายที่รัฐบาลมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีงานทำ ซึ่งนอกจากสหกิจศึกษาแล้ว ยังมีช่องทางการสร้างนักศึกษาให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ (start up) โดยให้นักศึกษาเป็นผู้ช่วยวิจัยด้าน IT ทำโครงการตั้งแต่ปี 3 เมื่อขึ้นปี 4 พอมีความคิด ปี 5 เปิดร้านได้ ซึ่งสามารถรับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรม โดยให้นักศึกษาไปเรียนรู้สหกิจเพื่อเรียนรู้ธุรกิจก่อน ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยควรผลักดันให้คณะวิทยาศาสตร์ เน้นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นโครงการที่ต่อยอดนำ IT ไปใช้ได้ สำหรับกรณีที่มหาวิทยาลัยมีนักศึกษาลดลง ถือเป็นโอกาสที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ ควรหลอมรวมหลักสูตรจัดกลุ่มให้เหมาะสมร่วมกับผู้ประกอบการจัดทำหลักสูตรที่เป็น demand push ต้องปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลง โดยบ่มเพาะอาจารย์ให้เป็นนักวิจัย ทำวิจัยและพัฒนาตาม demand push สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ โจทย์อาจมาจากปัญหาพิชณการเกษตรและอุตสาหกรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และควรมีการเผยแพร่เพื่อแลกเปลี่ยนในที่ต่างๆ เช่น มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ (Thailand Research Expo) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถทำงานวิจัยจากงานประจำได้ (Routine to research : R2R)

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

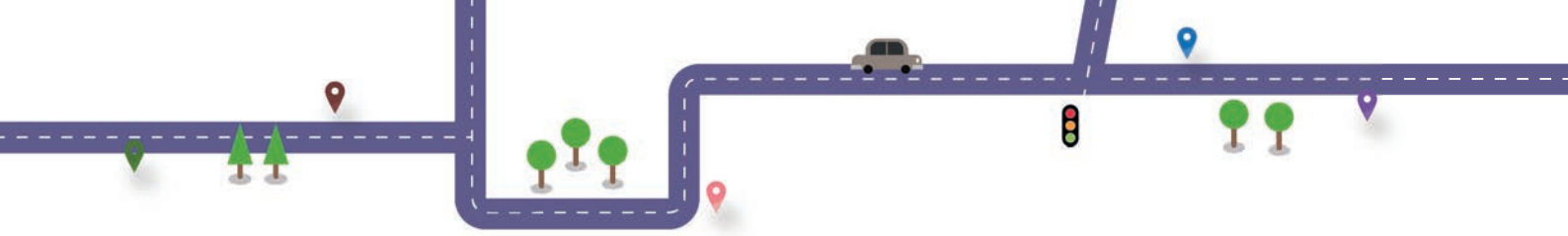
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาที่จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ปฏิบัติภารกิจบนพื้นฐานแห่งความรับผิดชอบต่อสังคม มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้ **ด้านการเรียนการสอน** คือ โครงการ 3ร. สื่อนาคต เป็นโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการโรงแรมที่กำลังขาดแคลน ด้วยการจัดการศึกษาแบบเน้นการเรียนรู้ในชั้นเรียนควบคู่กับการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ **ด้านวิจัย** คือ การศึกษาพัฒนาศักยภาพเศรษฐกิจฐานราก เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ชุมชนฐานราก ภูมิศึกษา กลุ่มออมทรัพย์อัล-อามานะห์ ตำบลปากคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต และการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ ผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และ**ด้านการบริการวิชาการ** คือ คลินิกเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต : ที่พึ่งของชุมชน ซึ่งมีหมู่บ้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 2 แห่ง คือ หมู่บ้านผลิตเห็ดอินทรีย์ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ นอกจากนี้ ได้จัดตั้งห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อให้บริการวิชาการเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาชื่นชมมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยการนำธุรกิจมาเป็นตัวนำ เป็นการใช้อยู่วางของภูเก็ตเข้ามาจัดการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ เหมาะกับท้องถิ่น ซึ่งทิศทางการ reprofiling ของมหาวิทยาลัยน่าจะเป็นเรื่องของธุรกิจการท่องเที่ยว ครอบคลุมถึงความเป็นนานาชาติด้วย ด้วยการนำมหาวิทยาลัยเป็น eUniversity โดยมหาวิทยาลัยควรใช้ยุทธศาสตร์การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกิจทุกด้านเพื่อให้เป็นสากล อย่างไรก็ตาม ขอให้มหาวิทยาลัยสร้างและผลิตนักศึกษาให้เป็นคนสูงส่ง ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า คุณธรรม สูงส่ง จิตอาสา นอกจากนี้ ขอให้มหาวิทยาลัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนอย่างครบวงจร และการบูรณาการการท่องเที่ยว โดยให้มหาวิทยาลัยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ทำการวิจัยเชิงธุรกิจ เพื่อประโยชน์ในการต่อยอดไปยังภาคส่วนอื่นๆ ด้วย ตลอดจนขอความร่วมมือให้อาจารย์พานักศึกษาลงชุมชน เพื่อจะได้ใกล้ชิดกับชุมชน และทราบปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วย

เส้นทางสู่
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
วิทยาลัยชุมชนพังงา

วิทยาลัยชุมชนพังงา

วิทยาลัยชุมชนพังงา บริหารจัดการการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละปัจเจกบุคคล ใช้ประสบการณ์จริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นการนำประสบการณ์ที่แตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธี เป็นการเรียนในชั้นเรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม และพัฒนาทักษะให้กับนักศึกษาโดยการเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ วิทยาลัยชุมชนพังงามีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ดังนี้ ด้านการบริการวิชาการ มี 3 รูปแบบ คือ

1. การบริการวิชาการทั่วไป
2. การดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project based)
3. การเปิดสอนหลักสูตรพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิต ด้านงานวิจัยและพัฒนา มีผลงานวิจัยที่น่าสนใจ อาทิ การศึกษาความต้องการและระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังเรือนจำอำเภอตะกั่วป่าที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมวิทยาลัยชุมชนพังงา ซึ่งได้รับรางวัลบทความวิจัยดีเด่น (best paper awards) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะว่าพังงาเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งในเรื่องเกษตร แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง วิทยาลัยชุมชนพังงาจึงควรเน้นการสร้างคนกับท้องถิ่น โดยขยายการจัดการความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยว ให้มีเป็นกระบวนการจัดการความรู้แบบภูมิปัญญาไทย เป็นที่พึ่งของชุมชนได้ สามารถยกระดับให้เป็นมาตรฐานสากลในลักษณะ “ชุมชนสู่สากล” และเผยแพร่สื่อสารผ่านเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ วิทยาลัยชุมชนพังงาควรดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project based) เกี่ยวกับรักษาสภาพแวดล้อม อนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งในระยะยาวจะทำให้ชุมชนเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่จะสร้างความเข้มแข็งเกิดขึ้นในชุมชน คือ การเปิดโอกาสให้กับชาวบ้าน คนในท้องถิ่น ได้มีการศึกษาจากองค์ความรู้ในเชิงปฏิบัติ

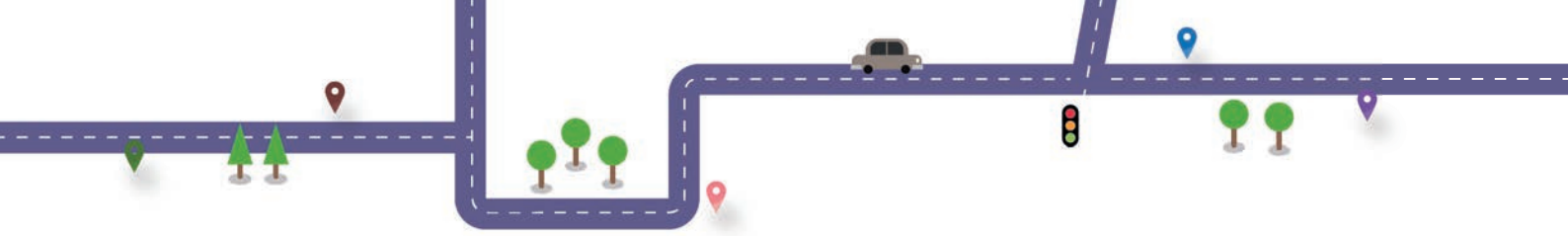
เสวนาเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน

เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน มีพื้นที่ครอบคลุม 8 จังหวัด โดยมีมหาวิทยาลัยสมาชิกเครือข่าย ได้แก่ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยตาปี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ วิทยาลัยชุมชนพังงา วิทยาลัยชุมชนระนอง ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่จะเป็นเครือข่ายที่มีพลวัตอันทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และธรรมชาติ มีเครือข่ายย่อยเชิงประเด็นจำนวน 12 เครือข่าย คือ เครือข่ายการผลิตบัณฑิต เครือข่ายการวิจัยและนวัตกรรมฯ เครือข่ายการบริการวิชาการ เครือข่ายการพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษา เครือข่ายการทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม เครือข่ายหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจ เครือข่ายสหกิจศึกษา เครือข่ายวิจัยและพัฒนาภาครัฐร่วมเอกชนฯ เครือข่ายมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย เครือข่าย IQA เครือข่ายโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ และเครือข่ายพัฒนายุทธศาสตร์ภาคใต้ตอนบน ซึ่งทุกเครือข่ายมีการดำเนินงาน และมีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน ได้จัดช่วงการเสวนา โดยให้อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันสมาชิกเครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน นำเสนอวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ/ผลงานที่โดดเด่น (best practice) ของสถาบัน ดังนี้

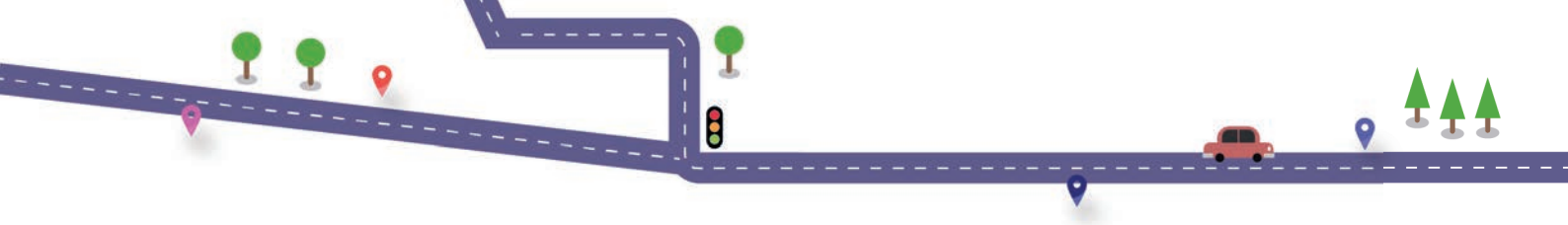
ด้านการเรียนการสอน (1) Coop Approach เครื่องมือสร้างความสำเร็จแบบ WIN-WIN-WIN โดยมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2) โครงการ 3 ร. สื่อนาคต โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (3) แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะบัญชีโดยมหาวิทยาลัยตาปี (4) SCT กับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน Work Integrated Learning : WIL โดยวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ (5) เรียนรู้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร หลักสูตรฐานสมรรถนะ Competency-based โดยวิทยาลัยชุมชนระนอง **ด้านการบริการวิชาการ** (6) การบูรณาการงานตามพันธกิจ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (7) การบริการวิชาการของวิทยาลัยชุมชนพังงา โดยวิทยาลัยชุมชนพังงา (8) “พลังเปิด” พัฒนาชุมชนสู่วิถีการพึ่งตนเอง โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี **ด้านการวิจัย** (9) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการใช้ผลพลอยได้จากน้ำมันปาล์มเพื่อเป็นอาหารโคเนื้อในระบบเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี (10) การพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่อินทรีย์โดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

มหาวิทยาลัยที่แท้จริง คือ เน้นเรื่องวิชาการ เป็นแหล่งความรู้ เป็นที่พึ่ง สามารถชี้นำสังคมได้

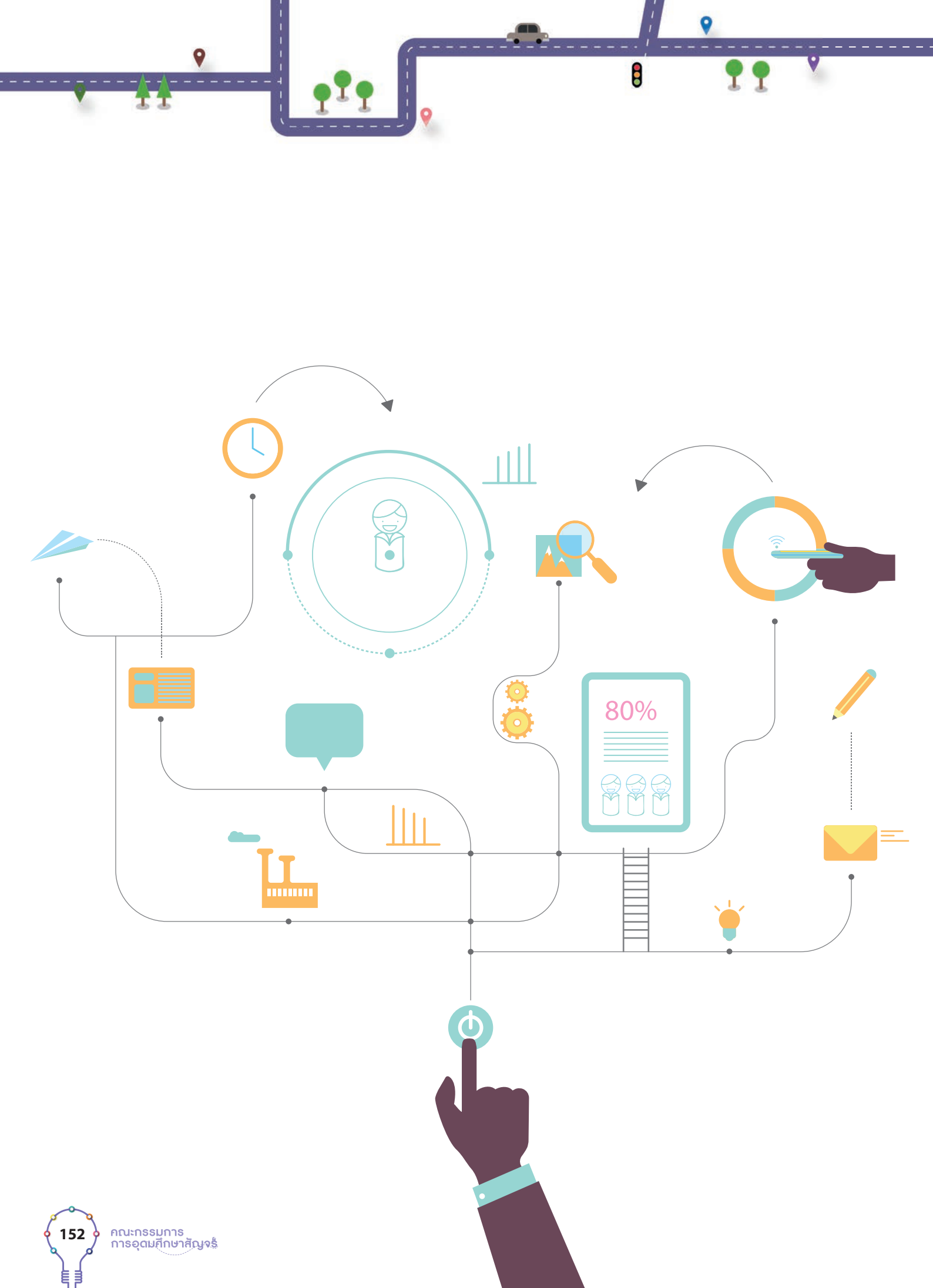
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ขึ้นชมภาพรวมของเครือข่ายที่มีทั้งมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยเฉพาะถิ่น และมหาวิทยาลัยของชุมชน ซึ่งมีความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ทั้งการวิจัย การประสานงาน การนำความรู้ไปสู่ท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคนและชุมชนให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของ สกอ. กระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาล โดยฝากข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ คือ (1) การตอบโจทย์ในภาพรวมที่แท้จริงของเครือข่าย จะต้องมีการบูรณาการกัน ไม่ใช่แบ่งงานกันทำ แต่ต้องแบ่งงานกันคิด ช่วยกันคิดงานวิชาการ การเรียนการสอน หรือหลักสูตร และรวมกันเป็น cluster ทำให้เกิดการบูรณาการ ร่วมด้วยช่วยกันผลิตบัณฑิต สร้างองค์ความรู้ ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ตอบรับกับสิ่งที่สังคมต้องการ โดยต้องมองถึงวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นว่ามีจุดเด่น จุดแข็งอะไร ดึงจุดเด่นมาใช้ในการผลิตบัณฑิต สร้างคนเพื่อตอบโจทย์ช่วยสังคมและประเทศชาติ ทำให้เป็นเฉพาะทาง เฉพาะถิ่น (2) พันธกิจของอุดมศึกษามีหลักการที่จะสนับสนุนองค์ความรู้ที่ชัดเจน คือ งานสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมหาวิทยาลัยต้องนำไปเป็นแนวปฏิบัติ รวมเข้ากับระบบการเรียนการสอน จะทำอย่างไรให้เกิดเป็นมหาวิทยาลัยเฉพาะถิ่น สิ่งสำคัญ คือ งานวิจัย ต้องมีการวิจัยประเด็นปัญหาว่าคืออะไร ทำการวิจัยเพื่อการผลิตบัณฑิตในสาขาต่างๆ ตอบโจทย์การสร้างคน การสร้างหลักสูตร หรือการแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคม ทำวิจัยประกอบการสอนหรือการบริการวิชาการ ซึ่งสามารถนำมาขอตำแหน่งทางวิชาการได้ เช่น การบริการวิชาการกับการรับใช้สังคม งานนวัตกรรมต่างๆ งานเชิงปฏิบัติ งานกลุ่มศิลปกรรม งานทุกสายสามารถทำได้ แต่ต้องมีการบูรณาการกัน (3) ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญ จะนำภาษาอังกฤษเข้ามารวมกับรูปแบบของการศึกษาในแต่ละด้านอย่างไร แต่ไม่ใช่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสอบประเมิน ต้องศึกษาถึงความจำเป็นในการเรียนรู้ และการนำไปใช้ประโยชน์ (4) ควรมีการทำวิจัยเพื่อปรับปรุง พัฒนาเรื่องสหกิจศึกษา ว่ามีข้อดี ข้อจำกัด หรือจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขและพัฒนาอย่างไรบ้าง เช่น นักศึกษาที่เข้าไปฝึกงานได้รับการมอบหมายงานอะไรบ้าง

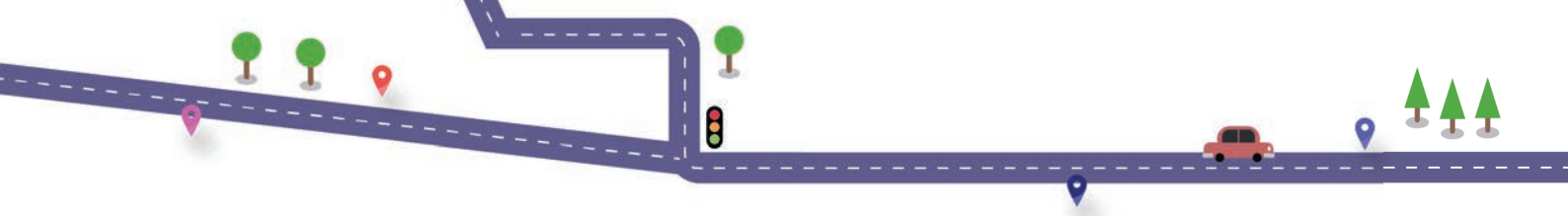

คือ ได้แค่สังเกตการณ์ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน มหาวิทยาลัยจะรู้ได้อย่างไร ความพร้อมของสถานประกอบการและพี่เลี้ยงที่จะแนะนำการปฏิบัติงานให้กับนักศึกษา ความเข้มงวดของการประเมินหลักสูตร เป็นต้น ซึ่ง สกอ. อาจจะต้องให้ทุนในการทำวิจัยเรื่องการจัดการศึกษา สหกิจศึกษา (5) ควรมีการทำวิจัยร่วมกันในเครือข่าย เช่น การวิจัยผลเสีย กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวและการลงทุนภายใต้โครงสร้างของทุนนิยมอย่างรุนแรง ทำให้เกิดความสูญเสียภาวะทางการเงินและสิ่งแวดล้อม จะทำอย่างไรถึงจะปกป้องชุมชนให้เข้มแข็งและอยู่รอดได้ ทำให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น (6) การดำเนินการ reprofiling มหาลัยวิทยาลัยกลุ่มใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ยังไม่มีแนวคิดเรื่องนวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ จึงอยากให้คิดร่วมกันว่าหลักสูตรใหม่แบบใดจะเป็นจุดเด่นให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมีเอกลักษณ์ของตนเอง เป็นหลักสูตรเพื่อท้องถิ่น และเป็นจุดแข็งของสถาบัน

อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยควรย้อนดูปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่าคืออะไร ซึ่งหลักการใหญ่โดยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก รับสั่งว่า มหาวิทยาลัยเป็นที่อยู่ของนักปราชญ์ คนที่ชอบสร้างความรู้ คนที่มีความรู้ และเป็นคนดีโดยมีคำกล่าวของ Albert Einstein ว่า ถ้ามหาวิทยาลัยไม่วิจัยหรือไม่สร้างความรู้ก็ไม่ใช่มหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้น มหาวิทยาลัยต้องสร้างองค์ความรู้ เพื่อนำไปสอนได้ ซึ่งคำว่า วิจัย มีความหมายที่กว้าง คนที่แสวงหาความรู้ทั้งหลาย คือ ผู้วิจัย คำว่า faculty member อาจารย์หรือคณาจารย์ คือ คนพันธุ์ที่ชอบทำวิจัย ถ้าจะรับอาจารย์เข้าใหม่ควรดูเรื่องนี้ด้วย จะเห็นได้ว่าพันธกิจที่แท้จริงของสถาบันอุดมศึกษาข้อหนึ่ง คือ การผลิตบัณฑิตควบคู่กับการวิจัย ทำการวิจัยโดยการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้น การมีนักศึกษาน้อยลงอาจจะเป็นมิติที่ดีของประเทศ โดยมหาวิทยาลัยจะได้ปรับทิศทางให้เป็นมหาวิทยาลัยที่แท้จริง คือ เน้นเรื่องวิชาการ เป็นแหล่งความรู้ ต้องเป็นที่พึ่ง สามารถชี้นำสังคมได้ ทั้งนี้ มีข้อคิดหลายเรื่องที่สำคัญ มหาวิทยาลัยต้องนำไปใช้ให้เกิดความกลมกลืนกัน ไม่ใช่มุ่งไปทางด้านใดด้านหนึ่ง มหาวิทยาลัยต้องเป็นเพื่อนของความจริง ความดี และความงาม รักษาอุดมการณ์ของมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่มั่นคงและยั่งยืน

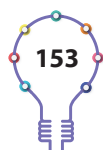

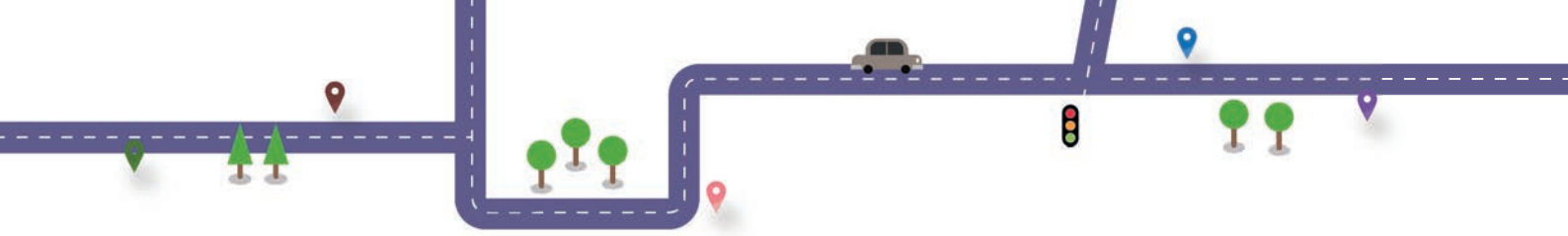

บทสรุป

จากแนวคิดที่ต้องการขับเคลื่อนนโยบายของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งรับฟังข้อเท็จจริงของผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา ผู้ทำหน้าที่นำนโยบายต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติ และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นการสื่อสารสองทาง ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ในรูปแบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของ **โครงการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษาสัญจร และประชุมเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย** โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดขึ้นในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่ครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน 2557 จัดขึ้นที่เครือข่ายอุดมศึกษาภาคตะวันออก และครั้งสุดท้ายเมื่อเดือนมิถุนายน 2559 จัดขึ้นที่เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน ในการประชุมสัญจรทั้ง 9 ครั้ง คณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีโอกาสไปเยี่ยมชม (site visit) สถาบันอุดมศึกษา 77 แห่ง ใน 32 เส้นทาง ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งวิทยาลัยชุมชน

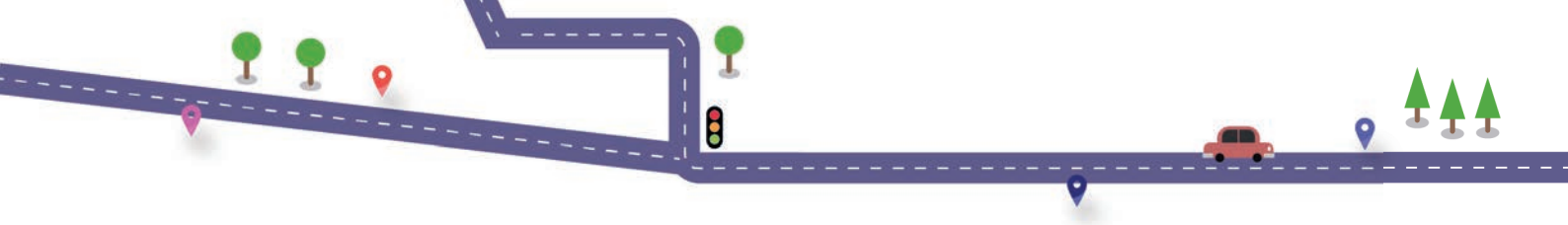

ช่วยกันสร้างความเข้มแข็ง

เครือข่ายอุดมศึกษาทั้ง 9 กลุ่ม เป็นเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง มีสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน และวิทยาลัยชุมชน ทำงานร่วมกัน ตามศักยภาพและความโดดเด่นของสถาบันแต่ละแห่ง มีการช่วยเหลือกัน ในมิติต่างๆ ในบริบทที่ต่างกันในแต่ละพื้นที่ ในจุดนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอแนะเรื่องความร่วมมือและการเชื่อมโยงการทำงาน ในเครือข่าย โดยสถาบันในเครือข่ายจะต้องพยายามช่วยเหลือกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แกกันและกัน สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็ง ต้องเป็นแกนในการสร้างศักยภาพ ยกย่องคุณภาพสถาบันอื่นๆ ในเครือข่าย อาทิ การพัฒนาอาจารย์ร่วมกัน (*staff development*) โดยอาจมีโครงการมหาวิทยาลัยพี่มหาวิทยาลัยน้อง เพื่อลดค่าใช้จ่ายและปรับวิธีการให้เอื้อต่อกัน โดยไม่ลดคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอก การเทียบโอนการศึกษาระหว่างสถาบัน การฝึกงานในสถาบันเครือข่าย เช่น ให้วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานที่ให้นักศึกษาปริญญาโท/เอก ไปฝึกงานได้ โดยไปช่วยสอนและเป็นวิทยากรให้วิทยาลัยชุมชน ซึ่งโครงการเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างแท้จริง

ประเด็นหลักของการเสวนาร่วมกับเครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย ได้แก่ 4 พันธกิจหลักของอุดมศึกษาไทย ‘การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม’ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องยึดถือเป็นหลักในการบริหารจัดการ

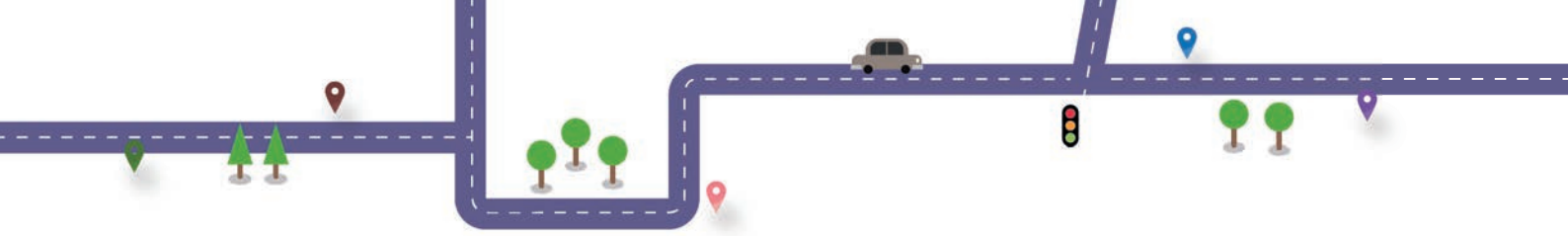

ปรับบทบาท

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก รับสั่งว่า มหาวิทยาลัยเป็นที่อยู่ของนักปราชญ์ คนที่ชอบสร้างความรู้ คนที่มี ความรู้ และเป็นคนดี Albert Einstein กล่าวว่า มหาวิทยาลัยที่ไม่วิจัย หรือไม่สร้างความรู้ ก็ไม่ใช่มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่หลัก คือ การสร้างและค้นคว้าหาความรู้ แล้วจึงเผยแพร่ความรู้นั้นให้แก่ นักศึกษา รวมทั้งบริการความรู้นั้นเพื่อยังประโยชน์แก่สังคม พันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาจึงยึดโยงกับความรู้ และการผลิตบัณฑิต ต้องควบคู่กับการค้นคว้าหาความรู้ ไม่แยกส่วนกัน ดังนั้น แนวโน้มที่จำนวน นักศึกษาลดลง จึงอาจจะเป็นจุดเปลี่ยนที่ดีที่สถาบันอุดมศึกษาจะปรับตัว ไปสู่ความเป็นอุดมศึกษาที่แท้จริง ไม่ใช่เป็นเพียงสถานที่สอนหนังสือ แต่ต้องเป็นที่อยู่ของนักวิจัย นักสร้างสรรค์ สถาบันอุดมศึกษาควรปรับ บทบาทให้เป็นแหล่งผลิตและรวบรวมองค์ความรู้ และนวัตกรรมใหม่ เพื่อ การเรียนรู้ ทั้งทำงานวิจัย และให้บริการทางวิชาการ เป็นที่พึ่งของชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ด้วยการนำปัญหาในชุมชนและสังคมมาเป็นโจทย์วิจัย เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เป็นผลงานวิจัยที่ขึ้นหิ้ง นอกจากนี้ การวิจัยในลักษณะนี้ จะทำให้เกิดการบูรณาการทางวิชาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกันอีกด้วย

สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นแหล่งบ่มเพาะความจริง ความดี และ ความงาม อันเป็นอุดมการณ์ของสถาบันอุดมศึกษา ต้องร่วมมือกันทำให้ สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มั่นคงและยั่งยืน เป็นที่พึ่งของสังคม

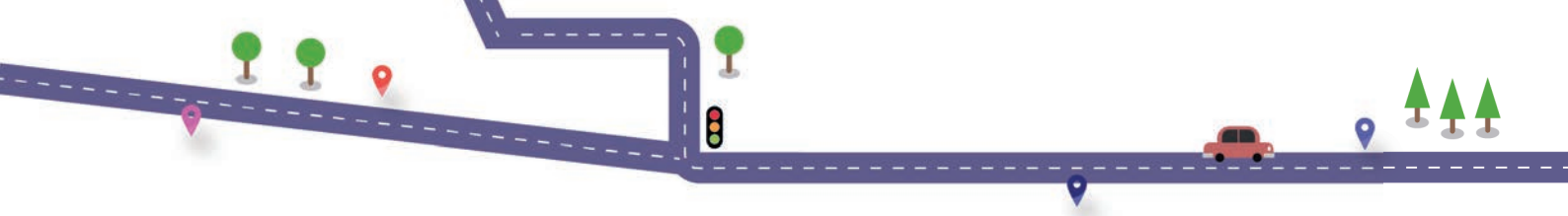

เปลี่ยนวิธีคิด

เส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (*East-West Economic Corridor: EWEC*) ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องเตรียมการเรื่องภาษาสำหรับการสื่อสาร เตรียมพร้อมสำหรับการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ออนาคตที่เน้นการวิจัยและนวัตกรรม (*research & innovation*) เพื่อการพัฒนาประเทศไทยและประชาคมอาเซียน สถาบันอุดมศึกษาอาจจะต้องปรับตัวจากคณะที่ตั้งเดี่ยวทางวิชาการ ไปสู่กลุ่มวิชา (*cluster*) และงานวิจัยไม่ใช้อยู่ในห้องทดลอง หรือเพียงเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ แต่จะต้องผลักดันให้มีผลช่วยยกระดับเศรษฐกิจอย่างครบวงจร คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดกลุ่มประเภทสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถาบันเป็นเลิศในทิศทางที่หลากหลายสอดคล้องกับการพัฒนา โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องปรับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การเรียนการสอนในปัจจุบัน ต้องสร้างคนให้มีศักยภาพสูงขึ้น มีภาวะผู้นำ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนจะใช้วิธีบรรยายอย่างเดียวอาจจะไม่ได้แล้ว แต่จะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น **learning-by-doing** หรือ **project-based** และ **problem-based** ฯลฯ มีการทำโจทย์จริง ฝึกการทำงานร่วมกัน ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อสังคม สถาบันอุดมศึกษาต้องเปิดประตูสู่สังคม และสร้างบัณฑิตให้มีความเหมาะสมกับศตวรรษใหม่ มีอาชีพที่ดี เป็นผู้ที่ทำประโยชน์แก่สังคม ต้องสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาเพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์ ตลอดจนสร้างค่านิยมใหม่ให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อสังคมฐานความรู้ไม่ใช่สังคมที่ยกย่องใบปริญญา

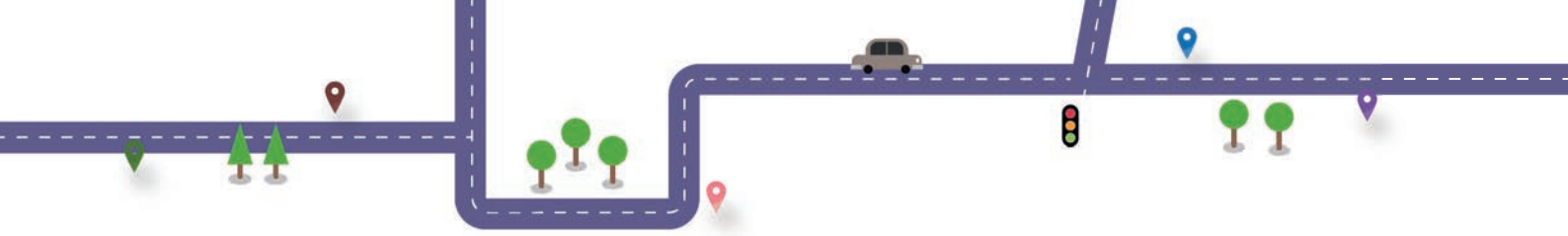

จัดการศึกษาตามเอกลักษณ์

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีจุดเด่น แต่ละสถาบันต้องมีจุดยืน การแบ่งประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง มหาวิทยาลัยวิจัย เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาโดดเด่นแตกต่างกัน สถาบันอุดมศึกษากลุ่มใหม่ได้นำเสนอจุดเด่น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เน้นการจัดการศึกษาและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ (*practical ‘hands-on’ training*) และกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ เน้นการจัดการศึกษาและการวิจัยสู่ความเป็นเลิศที่เหมาะสมกับบริบทของการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งถ้าสามารถเชื่อมโยงได้ชัดเจนกับศาสตร์ในสาขาวิชาที่สอน จะทำให้ผู้เรียนและผู้ปกครองได้มองเห็นความสามารถของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นจุดเด่น ดังนั้น **best practice** ควรเชื่อมโยงระหว่างการนำไปใช้จริงกับหลักวิชาการนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน ท้องถิ่น **เพื่อผลิตคนให้เป็นคน ผลิตคนให้ มีงานทำ และทำงานได้**

การผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยต้องมองถึงวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นว่ามีจุดเด่น จุดแข็งอะไร ดึงจุดเด่นมาใช้ในการผลิตบัณฑิต สร้างคนเพื่อตอบโจทย์ช่วยสังคมและประเทศชาติ ทำให้เป็นเฉพาะทาง เฉพาะถิ่น และจะต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันของแต่ละคณะ มีการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ร่วมกัน สร้างจุดแข็ง ทำให้สถาบันศึกษามีความโดดเด่น มีจุดยืนของตัวเอง และร่วมมือกันในเครือข่าย สร้างความเข้มแข็งไปด้วยกัน

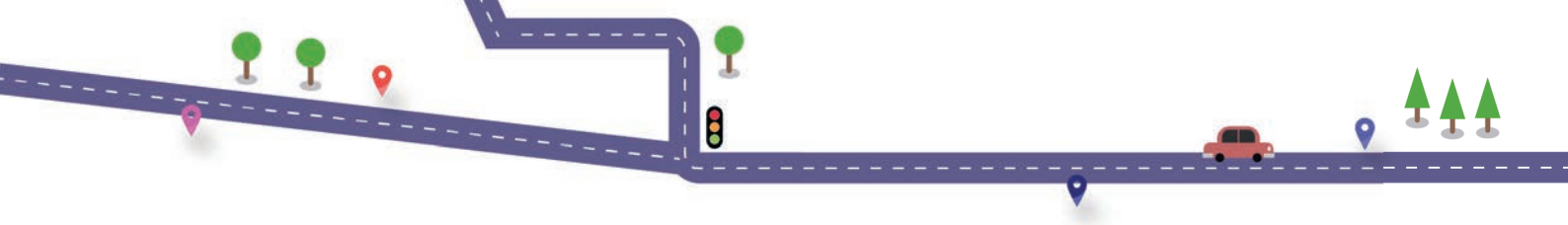
สถาบันอุดมศึกษาต้องเอาใจใส่เรื่องคุณภาพของบัณฑิต เพราะบัณฑิตแต่ละคน คือ เมล็ดพันธุ์ที่จะไปเจริญงอกงามในที่อื่นได้

ตอบสนองความต้องการของพื้นที่

ภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา คือ การถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือการบริการวิชาการสู่ชุมชน ซึ่งในการทำวิจัยและพัฒนาชุมชน สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และปัญหาของพื้นที่ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการของพื้นที่ การจัดหลักสูตร งานวิจัย การสร้างสิ่งประดิษฐ์ และนวัตกรรมต่างๆ ควรมุ่งเน้นการตอบโจทย์และความเหมาะสมกับพื้นที่และชุมชน ดังนั้น คณะกรรมการการอุดมศึกษามีข้อเสนอให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกลักษณ์ท้องถิ่น มาสร้างเป็นองค์ความรู้/งานวิจัยที่เหมาะสมกับชุมชน นวัตกรรมต่างๆ ต้องเสริมสร้างความเป็นไทย งานวิจัยประยุกต์ สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรม จะต้องต่อยอดได้ ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นผู้นำในภูมิภาคได้

อาจารย์ นักศึกษา และประชาชนในชุมชน ควรแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เรียนรู้ร่วมกัน และสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่ายต้องมีทิศทางร่วมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ที่จะช่วยประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยมีเครือข่ายในภาคราชการหรือภาคเอกชนร่วมสร้างวิสาหกิจชุมชน อย่างไรก็ตาม การที่สถาบันอุดมศึกษานำวิชาการไปช่วยชุมชน ต้องใส่ใจต่อความรู้สึกของชุมชนรอบข้างด้วย เพราะชุมชนที่ไม่ได้รับการคัดเลือก อาจรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งต้องระวังเรื่องของความซ้ำซ้อน และปัญหาผลผลิตมากกว่าความต้องการของตลาด ต้องมีการประสานงานที่ดีระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในเครือข่าย

องค์ความรู้หรือวัฒนธรรม มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาควรนำสิ่งจับต้องไม่ได้มาเป็นส่วนสำคัญของการทำ problem-based ในการวิจัย การค้นหาคำตอบความรู้ โดยให้คนในชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการอบรมบ่มเพาะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้พื้นถิ่นควรมีส่วนร่วมอยู่ในคณะกรรมการของสถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ร่วมสอน ร่วมทำหลักสูตร ร่วมวิจัย หรือเป็นที่ปรึกษา นอกจากนี้ การนำโจทย์ของพื้นที่มาเป็นโจทย์วิจัยของอุดมศึกษา เพื่อเป็นกลไกให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในกลุ่มจังหวัด หรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้สิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาและเครือข่ายทำ เกิด impact ต่อสังคม สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่แก้ไขปัญหาหนี้สินและความยากจนได้ตั้งแต่ชุมชนไปจนถึงระดับประเทศ

สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ต้องเป็นเพื่อนกับชุมชน แก้ปัญหาให้ชุมชน ช่วยกันทำให้ชุมชนเข้มแข็ง ก็จะเป็นหลักในการสร้างเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและยั่งยืน

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการสัญจร
เพื่อค้นหาวิถีการทำงานที่เป็นเลิศ ให้แก่นาคต...อุดมศึกษาไทย

สื่อสาร 8 นโยบาย กกอ. สู่สถาบันอุดมศึกษา
รับฟังและแลกเปลี่ยนทัศนะ เพื่อยกระดับและพัฒนาอุดมศึกษาไทยร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
328 ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : **0 2039 5523-30** โทรสาร : **0 2354 5524-26**
เว็บไซต์ : www.mua.go.th เฟสบุ๊ค : www.facebook.com/ohecthailand